BDK

Réthy István

Magyar Iparművészet, k 1941. 12.sz.
Rövid hirek. 150. l.

MDK

Réthy István festőm.

r.sz.l: N.Szal. törzstagjainak kiáll. Uj Magyarság, 1941. ápr. 27. 16.l.

MDK

Réthy István, festöm.

A nagybányaiak közé tartozik.

Egyik kritikusa szin-neurasztenikusnak mondotta.
A sötétségben a finom tonusokkal remekel.

Centhonkodfest. 74.l. ? évsz.

MDK

Réthy István főiskolai ny. tanár

A művészeti oktatás terén szerzett érdemei elismeréséül a Kormányzó a Magyar Érdemrend Középkeresztjét adományozta.

Képzőm. Közlöny, 1939. 2.sz.

MDK

Réthy István

Tornyai János temetése, Pesti Napló 1936.

szept. 24. ~~x~~ 12.1.

Parkas Zs: An Alföld főpẗői. Kens. Üjs. 1943.
nínc. 7. 19.1.

MDK

Réthy István

Téli verőfény, of.

Táj és életkép kiáll. KMTárs. 1927. 22.l.

MDK

Réthy István

Szocialisták, of.

Nagybányai erdő, of.

Táj és életkép kiáll. KMTárs. 1927. 22.l.

MDK

Réthy István

Otthon, of.

Táj és életkép kiáll. kultúra. 1927. 22 l.

MDK

Réthy István

Illusztr. Bródy Sándor Ezüst kecske c.
müvéhez

Nagybányai festőisk. kiáll. 1898.

3 l.

MDK

Réthy István

Illusztr. Bródi Ezüst kecske c.művéhez

Nagybányai festőisk. kiáll. 1898.

3 l.

MDK

Réthy István, festőm.

P: A festők városában... Pesti Napló, 1934. márc. 25. 35 l.

MDK

Réthy István

A nagybányai festőművészet jub. tárlata. Keletmagyarország. 1921. dec. 12. 5.l.

M.D.K.

Réthy

"Érdekesen felfogott portréján a szinek nem elég harmonikusak"-irja Lázár Béla: "Téli tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salon, Bp. 1900. január
811-832. lap

M.D.K.

Réthy István

A müvész Pór Bertalanra való hatásáról beszél
Lázár Béla: "Tavaszi tárlat" c. beszámolójában
Kiállitott müvét nem emliti.

Magyar Salon, Bp. 19o1. ~~májxxx~~ május hó
116-126. lap

MDK

Réthy István

GerLonModFest. 73.1.

MDK

Réthy István

"Családi interieur" c.festm.Repr.

KMTárs.1927. táj- és életk. kiáll.

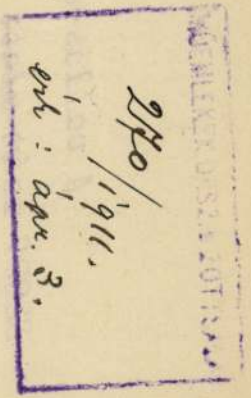
MDK

Réthy István

Cikk: Jánossy Béla dr.gyüjteménye.

Modern Művészet, 1905.I. 1.sz. 35-36.l.

Réthy István festőművész
Gyötrődés, olajf.
A Szegedi városi muzeum festményeinek és szobrainak jegyzéke

A vallás-és közokt mini
32897 szám alatt kelt s a buda
intézett rendeletének mása:

A Vajdahunyad-vár
gaire a Müemlékek Orsz. Bizott
Tizenkilencezerhétszáznegyvenk
jabb hitelt nyitván, utasitom
szeg erejéig az esetről esetre
nevezett bizottság elnökének h
számolás kötelezettsége mellet

MDK

Réthy István

Képzőműv. Főisk. kiáll. Esti Kurir, 1924.
dec. 19.

Réthy István
Fej, olaj

Szent György Céh IX. suk. 1911. nov.
23 1.

MDK

Réthy István

Ebéd előtt, olaj

N.Szal. 1. csop.kiáll. 1907. márc.
30 1

Réthy István festőművész
Márjás Viktor: Régi és uj impresszionizmus
Nemzeti Ujság, 1933. nov.21

díszítések modorában, azzal a különbséggel, hogy a belső lapszélen síma, vékony, sárga szár húzódik, amelyre az iniciáléból ágazódó rózsaszín és kék levél kanyarodik.

181b lap (CCXXXIX'): (In Dedicatione Ecclesiae. Terribilis est locus iste.) Kisebb *T* iniciálé kivágva. A két szöveghasáb között vékony sárga szár húzódik végig, amelyből az alsó és felső lapszélen [illegible]indadíszítés ágazódik el. Az alsó lapszélen levő díszítés felhúzódik a külső lapszél közepéig, ahol az indalevél végén elmázolódott, nagy vörösbarna kukorékoló kakas áll.

211a lap (CCLXXII): „De sancto Ladislao."

213b lap (CCLXXIII'): „De sancto Stephano rege."

216a lap (CCLXXVII.): „De sancta Elisabeth."

Knauz Nándor: A magyar egyház régi szokásai. Régi szerkönyveink. Magyar Sion, 1868. évf. 885—887. l., 21. sz. — Knauz N.: Kortan. Budapest, 1876. 119. l. 17. sz. — Dankó József: Magyar szertartási régiségek. Uj Magyar Sion 1871. 90. l. — Könyvkiáll. Eml. 1882. 20. l. 50. sz. — Lepold — Homor 103. l. — Homor 28. l. — Radó Esztergom I. sz. 89—94. l. Klny. 5—10 l. — Radó Index 133. sz. 29. l.

5. (Mss. 26.) PONTIFICALE. (FILIPECZ-KÓDEX.)

Latin. Folio. XV. század.

Hártya. 343×240 mm. 179 levél. ([7]+169+[3]) Olasz rotunda írással két hasábon 30 sorba írva. Vörös és kék kezdőbetűk, vörös feliratok s szövegrészek, egykorú vörös lapszámozás. *1 lapkeret-díszítés, 3 nagyobb lapszéldíszítés, 1 önálló miniatura, 20 iniciáléba illesztett miniatura, 35 iniciálé. Kötés:*

Rétháy

Holloky Sal.

M. Hírlap
1986. II. 11.

Réthy István

Csillag Máté: "A Nemzeti Szalon téli tárlata" cimmel ir a kiállitáson szereplő müvekről. A müvész munkájáról megállapitja, hogy a "Krisztus a keresztfán" c. mü igen komor kép, "az alakok határvonalait elnyeli a fekete tónus."

Képes Családi Lapok, Bp. 1901. dec. 22.
XXIII. évf. 51. sz. 815. lap

Réthy István

Az Ujság. 1925. nov. 22. Képzőművészeti szabadiskola

MDK

Réthy István, festő:

Oldass meg,

legnehezebb nim - és fényproblémáival

előkelően oldja meg.

Nemzeti Szalon - Szinyei Társ. IV. Ujjít. kiáll. - Nyl 1933 XI - 21.

Régi és uj impresszionisták V. - 2. l.

MDK

Réthi István

"Asztal mellett"c.kép repr.
/Az állam tulajdona/

Ger Lon Mod fest. 80.1.

MNK

Rétsi István

"Asztal mellett"c.kép rajza.
/Az előtér tulajdona/

Ger ton mod fest. 80.1.

Réthi István

Elek Artur: A magyar Barbizon. Ujság, 1943. dec. 25.
22 l.

MDK

Réthi István
festő

Hollósy Münchenbe hívja Réthit 1895-ben.
Hollósy Simon leveléből

MMM Évkönyve 1951, 177 l.

Réthi Rajos
festő

M.D.K

Miltatás.

Ikvai Nándor: Legújabb festők kiállítása a Kossuth Múzeumban
Művészet, 1965. április - 46 lap

Réthi Lajos festő M.D.K.

Részt vett a kiállitáson

Pest megyei Hirlap 1964. junius 12. 3.l.

Ikvai Nándor: „Ceglédi festők Kiállitása a cegléd Kossuth Muzeumban

Pest megyei Hirlap 1964. junius 12. 3.l.

M.D.s.

Réthi Lili M.D.K.

illusztrátor. Ausztriában született. 1939 óta Amerikában él.

vö. Markun: The first book of the Panama canal.

Réti István „Jertio"

Tanúja volt Romain
Gyöngyének.

— : Szép Kisalföld Hatvan km 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. márc. 13.

Réti István
festő

Méltatás.

—: Kulturalis Tükör (Elhunyt a Nemzeti Galériában
Tükör, 1975. május 20 - 12 oldal.

Réti István

festészetét a posztimpresszionizmus
irányába veszi, a Nagybányai Iskolához

The ~~Hu~~ New Hungarian Quarterly 1974 56.sz.

68.old.

Réti István

Csikós Antónia tanárnőt nevé emlékére.

A Kék, 1971. nov. 10. 2. old. 37 sz. 9 p.

Réti István

és Thorma János tanitványa volt Nagybányán

Bernáth Aurél

Magyar Hirlap 1975/298/6

Wagner: A mélykékek énekese

Réti István, Jenő

L.: Bernáth Aurél

Sz. R.: Benéleete

615-617.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1970. okt. XX. 10.

Réti István

Pozsgában megnyílt a vadgazdasági mű-
vezetőtelep alapítóinak és folytatóinak lakó-
helye. 1896-ban az egykori erdélyi Vadgaz-
daság létre jött Testőriskolát Kolbásy Simon,
Réti István és Thoma Jónás alapították.

Bartsi Imre: Vadgazdaság Pozsgai Premierje.
Újság, 1975. jan. 31.

Réti István (festő)

Neve Szuhi ezüstöd. mesterektől említve.

Nógrád, 1975. febr. 8. 103. cs. 33 m. 8 p.

Réti István (festő)

1945. jan. 17-én halt meg.

Nagymaros, 1975. jan. 17. 103. cs. 14 n. 6 p.

Reti István: Vers

L.: Bernáth Aurél

—: Feljegyzés ... 7.

MEGSZABADSÁG,
Bp. 1975. nov. 13.

Reki Istvánu

sve emlitve

Dévényi Iván - Domonkosné G.
emlékezete

Nagykikinda 74/2 313.0.

Réti

emlékére

Munkácsy Céh 1932 VI. 18-i
közgyűlése jelentései

Réti István, festő

6 s' Thorma magyarországi. Kolozsvári működésének mint Hollóssy Magyar-országra.

—: Festők iskolája 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. május 3.

Réti István
festő

1897-ben a nagybányaiak kiállításán
szerepelt a Műcsarnokban.

Akinai Tanácsi Képpel-Rónai 18.

Orsova 1970.

Réti István

Lörincz Gyula egykori tanára a Főiskolán

Kortárs 1971/11 1842. old.

Réti István

Neve megemlítve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában.
Bp. 1975.

13 p.

Réti István

Neue ensätze.

Heitler Lóránd: Vedres Márk Op.

Réti István

Ferenczy Károly barátja. „A három királyok"-at „smaragdos, foszforeszkáló látományok" ihlették.

Dóczy István: Ferenczy Károly „Lovas királya" az őszi aukción; Művészet, 1973/11. 42-43.

Réti István
festő

Nagybányán élt a művésztelep alatt
az otthona is itt található a
Művésztelepet is.

Csabai Félmán: A művésztelep története.
Művészet, 1973. december - 6.oldal

Réti István
festő

Méltatás

Szemes Piroska: Barcsay Jenőről.
Nők Lapja, 1973. dec. 22. - 16 oldal.

Réki
Lauitvainya volt Moldovain
Ghvain.

Bojáin Yvain: Ghiállitásnól - kiállitásra

Moravyan Ghilap 1971/109 6 old.

A HETVENÉVES RÉTI ISTVÁN

Ma már bevallhatom, hogy fiatal koromban, vidéken, nem sokat tudtam róla. Épp hogy a nevét hallottam. Pedig ábrándozásaimban folyton írók és festők között éltem. Távol Budapesttől, távol a valóságtól, a kis szerkesztőség kicsinyes taposómalmában néhány barátommal *Murger* Bohéméletének[1] romantikus megejtő világába gubóztam, hogy a hétköznapiság szele se érjen. Könyvek, könyvek, festmények és szobrok fényképmásolatainak társaságában teltek az évek boldog izgalomban és szakadatlan felfedezések gyönyörűségében. Ritka ünnep volt számomra, ha nagy időközönként egy-egy napra feljöhettem Budapestre, s valódi, élő íróval, művésszel beszélhettem. Ebben az állandóan feszült lelkiállapotban láttam meg egy alkalommal *Réti* István első remekét, a *Bohémek karácsonya idegenben* című festményét. Odavoltam a lelkesedéstől. A kép nekem olyan ismerős *hangulata* volt elsősorban az, ami rabul ejtett s ami ma is változatlanul feltámad bennem, ha újra megnézem a festményt. Akkor még nem tudtam, hogy első találkozásunkkor is éppen azzal fogott meg Réti művészete, ami egész festői munkásságának alapvető jellemzője, s egyúttal külön varázsa. Az a különleges valami, amit jobb híján festői hangulatnak hívunk, s ami az első pillanatra kiragad bennünket a saját életünkből, környezetünkből, s ellenállhatatlanul más világba sodor. Ez a más világ is sok szállal kötődik a valósághoz, s mégis fölötte lebeg, mint ahogy a sas szárnyalása inkább a végtelen légi teret érzékelteti, mint azt a fészket, ahonnan útra lendült. A *Bohémek karácsonyá*nak tárgyi világa, a három fiatalember, a szűkös berendezésű szoba enyhe lámpafényben, önmagukban jelentéktelenek. De a bohémek magatartásának beszédes közvetlensége, a szorongó arckifejezések s a színek szemérmessége a rejtélyes félhomályban úgy ringatják az ember lelkét, mint az örök vágyódás. Büsít is, nyugtat is, de mindenképpen felráz. A huszonkét éves Rétinek ez a festménye megérteti, hogy kortársa azt írta a művészről: „Feltűnésekor a legnagyobb magyar festő lángészt láttuk benne."

Réti hatása a magyar művészetben mindenesetre csak a legnagyobbjainkéhoz fogható. Festészetünk legmozgalmasabb, eredményében páratlan, szándékában legtisztább és legfestőibb korszakát alapjában véve ő indította meg. Nagybányáról van szó. Ő bírta rá a Münchenben élő *Hollósy* Simont, hogy tanítványaival nyaranta Nagybányán telepedjék meg, s főleg ő volt az, aki később *Ferenczy* Károllyal, *Thorma* Jánossal és *Iványi-Grünwald* Bélával együtt megalapította a nagybányai szabad iskolát, „ahonnan röpte kelt a büszke sasnak." Kellő történeti távlatból ma már világosan látjuk, hogy soha azelőtt Nagybányához hasonló jelentőségű művészi csoportosulás nem volt nálunk. Kiváló tehetségek szerencsés találkozása, baráti együttdolgozása olyan pezsgő művészeti légkört teremtett az országban, hogy erre mostanság csak sóvárogva tekinthetünk vissza. A nagybányaiak valóban alakítólag hatottak szellemi életünkre. Újszerűségükkel felbátorították a kiélt stílusok utánzásába belefáradt ifjúságot, harcos kiállásukkal megmozgatták a tunya társadalmat, üde természetszemléletükkel, páratlan céltudatos és tisztán művészi állásfoglalásukkal, ha kemény harcok árán is, kivívták a legjobbak elismerését. Olyan művészi hagyománynak rakták le alapjait, amelyre a mai művészek is biztonsággal építhetnek. A lelkes naturalizmus-impresszionizmus hőskora volt a nagybányaiak műkö-

A hetvenéves Réti István
Jelenkor, 1943/1. sz. 6–7. lap
Aláírás: Oltványi Imre
Azonos szövegű, német nyelvű változata: *Der Siebzigjährige Stefan Réti.* Pester Lloyd, 1942. december 16. Francia fordítása megjelent: Nouvelle Revue de Hongrie, 1943. február, 173–175. lap

1 Murger, Henri (1822–1861) francia író. Legismertebb műve a *Bohémélet,* amelyből Puccini és Leoncavallo írt operát.
2 *Hollósy Simon.* Bp., 1927. Amicus kiadás.
3 *Thorma János festőművész.* Pásztortűz (Cluj), 1926/8. sz. 1–2. lap
4 *A művészet és a természet.* A Képzőművészeti Főiskola Évkönyve az 1931/32-i tanévről, 7–73. lap (Különnyomatban is; Bp., 1932.).
5 A kötet csak jó tíz év múlva jelent meg: Réti István: *A nagybányai művésztelep.* Képzőművészeti Alap Kiadó, Bp., 1954.
6 procul negotiis – közügyektől távol

dése, s Réti István nemcsak ecsettel, hanem szervezőerejével és nagyszerű tollával egyaránt oroszlánrészt vállalt benne.

Annál csodálatosabb, hogy a Nagybányát alapító nagyok közül a közönség zöme mégis Réti Istvánt ismeri mindmáig a legkevésbé. Egyrészt talán azért, mert, hála isten, még él, s nálunk igazi elismerés csak a halottaknak jár. Vagy ahogy Réti mondotta olyan szépen: *A művészi és emberi nagyság ellenmond a perspektíva törvényeinek: távolodva nő.* Társai közül ő ma az utolsó mohikán. *Ferenczy* Károly huszonöt éve halt meg, pár esztendő előtt követte őt Thorma János és Iványi-Grünwald Béla is. Réti kisebb népszerűségének másik oka meg talán az, hogy nem festett annyit, mint barátai. Ritkábban tudott felrepülni, mert sokat gondolkodott. De egy-egy röpte tiszta, éles levegőt hasított. S ha a többiek látóhatárát a folytonos alkotás tehetsége szűkítette, Rétiét a szemlélődés tehetsége bővítette. Ha társai, főleg eleinte szinte mámoros örömmel olvadtak az újonnan fölfedezett természetbe, s megittasultan szívták magukba a napfényes levegőt, és érzéki gyönyörűséggel rakták vászonra a káprázatos színeket — Rétit a közvetlen természet sosem tudta ennyire lenyűgözni. Ahogy emberi lénye tapintatosan tartózkodó, művészete sem szilaj, hanem pórázra fogottabb. Nem tárulkozik ki harsányan, kijelentő mód helyett sejtető móddal él. Bensőséges célzásokkal dolgozik, titokzatos lelki jelekkel, szemérmes fékekkel. Réti világa kettős világ. Képeinek tárgya közérthető. De csak az elmélyülő rokonlélek előtt bontakozik ki az az ábrándos mélység és borús líra, mely csupán a megérzés hajszálfinom csápjaival tapintható ki. Ne gondoljunk azonban irodalmi kapcsolatokra. Nem maga a kép tárgyi eleme lírai. Ilyenné a megfestés módja teszi. Interieurjei, öreg asszonyokkal, más kezén zsánerképekké válnának. Az ő ecsetje alatt a leggyengédebb lélekrezdüléseket sugallják. Életének fő művét, a sajnos kevéssé ismert *Honvédtemetést* a megfestés mesteri szépségén és a felépítés hibátlan egyensúlyán kívül nem a szokványos elmúlásképzet kíséri, hanem az élet-halál-érzés olyan tömör fonadéka, amely az ábrázolást túlröpíti az esetlegességen, s jelképpé magasztosítja. Ebből a jelképiségből, Réti majd minden képének egyéni sajátosságából táplálkozik művészetének lidércfényes hangulata. Mintha Lermontovval érezné: van valami édes fájdalom abban, amikor régen behegedt sebeket bolygatunk. Még arcmásaira is a saját lelkéből vetít, s ez a lélekvetítés többletet jelent a modell számára. Tájképei, a nagybányaiak is, abban ütnek el kortársai festményeitől, hogy halkabbak, színeik szűrtebbek. A természet zsarnok pompáját szívesen fátyolozza a maga benső színgondolataival. Milyen szép lenne, ha egy kiállításon együtt láthatnók Réti alkotásainak színe-javát! Egyszerre kiderülne változatos gazdagsága, s a mester is megelégedetten nézhetné végig képzeletének hosszú életre hivatott gyermekeit.

München, Párizs, Róma — Réti mindent látott, amit művésznek akkoriban látnia kellett. De megvolt az a ritka tehetsége is, hogy művészi élményeit másoknak is élményként tudta továbbadni. Ideális tanár volt. *Lyka* Károllyal együtt dolgozta ki a Képzőművészeti Főiskola reformját, s az ő rektorsága alatt ez az iskola olyan magaslatra emelkedett, amelyen úgy látszik, csak az ő egyénisége tudta megtartani. Sosem művészképzés lebegett előtte. Tudta, hogy művészt a legjobb tanár sem tud senkiből sem faragni. De birtokában volt a helyes irányítás képessége. A fiatalság fogékonyságára épített. Egy-egy szóval távlatot tudott érzékeltetni, tanítványai bizonytalankodását biztos hitté szilárdította, s a művészet iránt rajongást oltott min-

denkibe. Réti keze alatt dolgozni kemény diszciplinát jelentett, de aki ezt hivatása tudatában vállalta, gazdag tanulsággal bocsátkozhatott saját szárnyaira.

Ám szűkebb értelemben vett tanítványain, a festőkön kívül tanítványai vagyunk legtöbben, akik manapság képzőművészetről írunk. A festő Rétivel egyenrangú az író Réti. Remekbeszabott tanulmányai mintaképei a gondolatok tisztaságának s a kifejezés tökéletességének. Klasszikus magyar próza a Rétié. Lélegzetelállító árnyalatokra képes, s ugyanakkor tömör jellemzésre. Stílusának természetes lejtése van. A mesélés és a szakszerű fejtegetés és elemzés szerencsés szövedéke. Mindig világos, festőien érzékletes. Hasonlataiban festészetének bája él, jellemzései telibe találnak. Úgy tud egy festményt leírni, hogy szavai nyomán nem marad titka a képnek. Ízekre szedi, aztán ismét összerakja, néha szebbé, mint az eredeti festmény. Egyáltalában az a mód, ahogy Réti a meghatározhatatlant meghatározza, ahogy a festőművészeti alkotás lelki alapjait kihámozza, s ahogy a művészet mesterségi kérdéseit taglalja, felvilágosítóan és serkentően hatott nemcsak kortársaira, hanem a fiatalabb nemzedék íróira is. Művészetszemlélete sokunkban vált vérré, s nem lehet eléggé óhajtanunk, hogy hatása elevenen maradjon az utánunk következőkre is.

Hollósy Simonról[2] írt kis könyve esszéirodalmunk gyöngye, *Thorma* Jánosról szóló tanulmányát[3] a közös ifjúság és a baráti szeretet emlékének meleg árama járja át, anélkül, hogy ez a magas értelemben vett tárgyilagosság rovására esnék. *A művészet és a természet* című írása[4] a naturalizmus magvas gondolatokkal telt hitvallása. Sok tanulmányából csak kapásból említettük ezt a néhányat. Rövidesen megjelenik vaskos kötete a nagybányai festőiskola történetéről,[5] s hisszük, hogy ez a könyv művészeti irodalmunk értékei közé fog mindenkor számítani. Kiadóink bármelyike nemes és hálás feladatot teljesítene, ha Réti folyóiratokban elszórt tanulmányait egy kötetben jelentetné meg. Akkor állhatna előttünk az író Réti is teljes nagyságában. Neki nincs szüksége erre az elismerésre, de mindnyájunknak szüksége volna arra az okulásra, melyet így hozzáférhető írásaiból meríthetnénk.

A *Bohémek karácsonyá*nak hatása alatt annak idején nagyon szerettem volna Rétit megismerni. De a világháború messzire sodort, s csak két évtized múltán találkozhattam vele. Elfogódottan tudok csak erről a találkozásról beszélni. Hisz művészeti felfogásom kialakulásában *Rózsa* Miklóson kívül Réti Istvánnak köszönhetek a legtöbbet. Túl voltam már az első ifjúságomon, s mégis határozott zavarral közeledtem feléje. Szűkebb baráti társaság vette körül. Kávéházban voltunk, de az volt az érzésünk, hogy Réti a háziúr. Kedves volt és szeretetreméltó. Látszott rajta, hogy szereti a társasélet csiszolt formáit és megbecsüli mindazt a kényelmet, amit a magyar úri élet kialakult szabályai jelentenek. Beszédmódja épp oly szabatos, árnyaló és kifejező volt, mint írásainak stílusa, tele tapintattal és fegyelmezett gondolatokkal. Sokszor láttam, hallottam azóta, de első benyomásomon nem változtatott a gyakori együttlét. Gyakran megértem, hogy bölcs mérséklettel kitért a nyíltan egymásnak csapódó szenvedélyek óhatatlan darabossága elől. Azonban véleményeinek, ítéleteinek tartózkodó formáját, egyengető szándékát sohasem lehetett gyengeségnek, vagy meghátrálásnak érezni. Csak az érmek mindkét oldalának ismerete és élettapasztalata szólt belőle. Ha törésre került a dolog, sosem ismert megalkuvást. Meggyőződéseihez konokul ragaszkodott, élesen csattant olykor a szava, bár röviden rá pompás humorérzékével váratlan fordulatot adott a beszélgetésnek.

Érdeklődését és tanácsait sosem vonta meg a fiatalabb festőktől. Nyomon kíséri ma is fejlődésüket, és sikerüknek senki sem örül jobban nála. Hisz fiatal korában maga is kemény csatákat vívott művészi eszményeiért. Kiharcolta őket. Férfikorában a művészi nevelés kötötte le erőinek javát. Most már megengedheti magának, hogy procul negotiis,[6] barátainak és tisztelőinek társaságában érezze jól magát. Élvezi környezetében a különböző felfogások termékenyítő kölcsönhatását. Mindig többet adott, mint amennyit kapott. De tudását és tapasztalatait ma is azzal a szerény gesztussal közli velünk fiatalabbakkal, mintha ő gazdagodott volna általunk.

Réti István humánus ember, kiváló művész, elsőrangú író. A magyar szellemi életnek soha nagyobb szüksége nem volt rá, mint mostanság.

RÉTI Istvan

1990 1. 62
91 4. 34
11. 72
12. 53,54

Új Művészet

RÉTI bluan.

17, 38, 46, 83, 90, 92, 95, 97, 107-110, 118, 126, 138
142, 152, 174, 177, 188, 194, 196, 202, 210, 219
223

Oltványi 1991

Az ötvösség klasszicizáló
egyéniségek: pl. a Prandtn
e korszakbeli működése.
A könyvkötés és könyvdiszi
kisebb iparművészeti műfaj
A korszak iparművészetének
időbeli és stiláris egyezé
Az iparművészet és a népmü
művészet és népművészet ka
A korai klasszicizmus ipar
viszonya az 183o-as évekke

Réti István

z Ernst Muzeum-M.N.G. kiállitásán, melyet
Magyar müvészet 1895-1945 c. rendeztek meg
szerepelt Hollosy Simon, Ferenczy Károly,
Réti István, Thorma János, Csók István, Iványi
Grünwald alkotásai.

Magyar Hirlap 1969.2.évf. 264sz.

Réti István

Három arcképét méltatja elismeréssel Pukk: "Téli tárlat" c. kritikájában, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1903. nov. 15. XIV. évf. 46. sz. 752-753. lap.

Réti István

"Öreg honvédek" c. képe a tárlat legnagyobb meglepetése. "Csodálatosan sötét nyugalom ül rajta, el van itt altatva érzelem, vágy, mintha harang kongana benne."
Huba: "Téli tárlat" c. kritikája.

A HÉT, Bp. 19oo. dec. 2. XI. évf.
48. sz. 77o-771. lap.

Réti István

Herczeg Ferenc arcképével szerepel a "Téli tárlat"-on, melyről "Egy tárlatlátogató" aláírással közölt kritika számol be. Felsorol néhány müvészt és alkotásaikat, melyek a legkülönbözőbb felfogásban, szinezésben, világitásban készültek.

A HÉT, Bp. 1899. dec. 31. X. évf. 53. sz. 9o4-9o5. lap.

Reti István:

Gábor Marianne festőművén mestere volt.

Vigilia 1973/9 644. old

Réti István

"Arckép"-e föltünnék akármilyen nagy nemzetközi tárlaton. Ez a sokat töprengő müvész keveset fest, de amit produkál, az elsőrendü kvalitás" . Felhivja a figyelmet a kritika arra a gyönyörü arcképre, melyet a müvész "saját magáról töprengett le."
yj.: "A nagybányaiak" c. beszámoló a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1899. január 1. X. évf.
1. sz. 12-13. lap.

Réti István

A müvésztől "nem hiába vár mindenki nagyokat" irja -us sign.-val Ignotus a Müvészet c. rovatban, "Nagybánya" cimmel. Müveiről külön nem nyilatkozik.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 25. VIII. évf.
52. sz. 836-837. lap.

Réti István

Thorma János, Ferenczy Károly, Hollósy Simon és Grünwald Béla illusztrálták Kiss József verses kötetének költeményeit.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 12. VIII. évf. 5o. sz. 8o3.lap után következő lap.

Réti István

Moldován István művészete
a magyarországi mester Réti
István szemével látva.

Fóth Béla: Moldován István debreceni
kiállítása.

Alföld 1973/7 92 old.

Réti István
festő

Iskolaitársa volt, akivel ő,
Iványi Grünwaldot és Teichs Lajost
korosították. Nagy Albert ide járt.
Lázár Ervin: Utolsó beszélgetés...
Korunk, 1972. 8. sz. 1190.

Réti István

nevét és hatását a nagybányai festőiskola, de különösen Matiecska Jenő művészi kibontakozása szempontjából többször említit

Murá din Jenő: Matiecka Jenő /1885-1906/
Művtört.Írt.1972.1.sz.41-49.l.

Réti István

majd Csók István

osztályán tanult a Munka-körhöz való csatlakozása előtt

Schubert Ernő

Csepiér Dorottya: A Munka-kör képzőművészeti tevékenysége. Művtört. Ért. 1972. 2. sz. 124-132. l.

133.1.

Réti István

A nagybányai művészkoloniát letrehozó öttagu festőcsoport tagja voltak:Hollósy,Ferenczy, Réti,Thorma,Iványi Grünwald.

Dévényi Iván:Réti István
Látóhatár 1970/9-10 942.old.

Réti István

Kurucz D. István mesterei a Képzőművészeti Főiskolán Szőnyi István mellett Réti István, Benkhard Ágoston és Rudnay Gyula voltak.

Bodri Ferenc: Kurucz D. István
Látóhatár 1971/9-10 915.old.

Réti István

1906-os Nemzetközi Képzőművészeti Kiállításon. A szerző Vér Ernő és Aradi Nóra művészi sorait idézi.

Apró Ferenc: A Szegedi Műgyűjtők Klubjának III. kiállítása; Műgyűjtő 1932/4.sz. 20. l.

Déri István

1896-ban másokkal együtt illusztrációkat készített Kiss József kötetéhez.

„Te, Galvária, ne ríkkasszuny"; Műgyűjtő, 1971/3. sz. 57. l.

Réti István

Vidovszky Bélára nagyobb hatással volt, mint a mesterei (Révész Imre, Eckhardt Sándor).

D.J.: Vidovszky Béla; Művelődés, 1971/3. sz. 35. l.

Réti István

Nagybányán mellette dolgozott

→ Farkas István

Dénes Zsófia : Gyűrűvarázs

Gondolat Bp. 1970

304. old.

Réti István

Medgyánszkyról készített rajza nemrég bukkant fel S. Sándor gyűjteményében. A művész egyik legkifejezőbb portréja.

H.B.: Réti István ismeretlen rajza Medgyánszkyról; Műgyűjtő, 1972/2, 38. l.

Déri István

Meolnyánszky László, fehér hárta (S. Sándor gyűjteményében)

Népgyűjtő, 1972/2, 38. l.

Rónai István

A nagybányai festőiskola
egyik alapítója - emléktáblája

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

26. old.

Réti István

Tanítványa volt Gyöngyi István
– neve említve

Nagyvárad 1972 július 15
S. old.

Réti István

tanítónya Nagybányán 1915-ben Jézsmáth címzetes

Pataky Dénes: Jézsmáth címzetes, Budapest, 1972 221.

Réti

A egyéni képtár magyar mesterek műveiből rendezett társlatot, melyet önarcképe nyomán.

S.N.: Látogatott társlat.
Kisalföld, 1943. június 30,

Reti Yetwán

Méltatás.

Ferencsy Károly: Karácsonyi várakozás.
Új Tükör, 1978. december 24–32. lap.

Réti istván

Spectator sign.-val, "Nemzetközi impresszionista kiállitás" cimmel a külföldi müvészeken kivül felsorolja a cikk a magyar müvészeket:
Munkácsy, Paál László, Szinyei-Merse, Mészöly Hollósy, Ferenczy, Iványi Grünwald, Réti, Thorma, Fényes, Horthy, Katona, Kernstock, Strobentz, Vaszary, Csók, Szlányi, Ripp-Rónai, Mednyánszky.
A cikkiró feltessi a kérdést: "mi volna ezeknek a magyar festményeknek az értéke, ha véletlenül francia névjelzés állna alattuk?
"A magyarok most is fényesen állják a versenyt, tehát a kérdés önként adódik.

ÉLET, Bp. 1910. május 1. II. évf. 18. sz. 596. lap.

Réti István

A mester tanítványa volt
Kaplán Miklós.

Tarczy Péter: Kaplán Miklós hagyatéka.
Új Tükör, 1978. december 17 – 4. lap.

Réti László

A Lyka-Réti féle reform erő-
teljesen támaszkodott Réti
nagybányai szemléletére és az
itt nagybányai iskolára.

Fejér Ernő: Olvasók és szakítások.
Művészet, 1979 március - 2. lap.

Réti István, festő

d.: Schubert Ernő

–: Emlékezés Schubert Ernőre 2.

Esti Hírlap, Bp. 1978 dec. 4.

Réti Tihón, kisb.

---

l. Bozsó János

– : Múzeum a Klapka-házban 4.

Esti Hírlap, Bp. 1979. márc. 3.

Réti István festő

l. Klencz D. István

Tandi Lajos: Klencz D. Istvánról - 92-96

Tiszatáj, Szeged, 1978. jún. - XXXII/6

Réti István, festő

L. Czóbel Béla

Mendöl Zs.: Czóbel Béla két festménye 156-159.

Jelenkor, Pécs, 1978. febr. XXI/2.

Réti István

Ötven éve, 1928-ban alakult meg a Szentendrei Művésztelep, Réti István tanítványainak kezdeményezésére.

Balla Erzsébet: A Szentendrei Művésztelep 50 éve.
Új Tükör, 1978. február 19 - 3 lap.

Réti István (1872-1945)

Münchenben Hollósy Simon tanítvány volt majd 1893-ban Párizsban a Julian Akadémián tanult. A nagybányai művésztelep alapító tagja, 1902-től egyik vezetője volt. Mint rajztanár és művészeti író is ismeretes. 1913-38 között a Gp.-i Képzőművészeti Főiskola tanára, majd rektora.

5. Stilvás o.v. 45 x 55 cm j.l.b Réti
Ltg. MK 53.55

A XX.sz. festészete a műtárgyi képtárban
katalógus 1975

Réti György. festőművész

Svájci Grünwald Béla és Thorma János együtt tanultak münchenben, együtt dolgoztak Nagybányán, a festőiskola társvezetői, egy évtizedet közösen; Hollósy S., Ferenczy K., Réti Gy., Glatz O. társaságában.

Csanádi Imre: Két nagybányai mester.
Tükör, Budapest, 1944, okt. 2.

Réti István (1877-1945)

„Stoboi első" o. fa. 40x30 cm

J. l. 6.: Réti I. (Sérült)

kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 46, Képaukció katalógus, Bp. 1978. szeptember

Róti István, festőművész

Iványi-Grünwald readbával foglalkozó az új daraboktól megértése, átvétele indult 1905. végén azonnal kapcsolatokba fog a párizsi újabb festői törekvésekkel: eddigi magyarországi társainak - főleg Rétinek és Thorminak, akik mindvégig a természetelvű festészet hívei - nehezményezését váltják ki.

Telepy Katalin: Az ismeretlen Iványi-Grünwald
Budapest, 1978. 6. 26. old.

Réti István (1872-1945)

„Nagybánya" o.v. 37 x 40 cm

j.l. Réti Védett. Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Réti István

tanitványa volt 19o4től Galimberti Sándor.

Szabó Julia: A magyar aktivzmus története

Akadémiai Kiadó 1971 28 old.

Réti István, festőművész

Ferenczy Noémiről, – a pályakezdő Noémiről – említi meg Réti István: „a korábban elhunyt leány megleptő hozzátartozóit is határozottságával és akaraterejével."

Nagy Zoltán: Ferenczy Noémi gabonái a Nemzeti Galériában.
Kritika, Budapest, 1979. 3. 36,37 old.

Réti István

Réti István volt a mestere
Romániai Györgyeck.

Horesis Botond: Romániai György.
Művészet, 1978. április – 48. lap.

Réti István

tanitván ya lett Szőnyi István 1918 őszétől

Uj irás 1977-12-15

Bodri:Szőnyi Ady illusztrációi

Réti István

került Ferenczy helyébe a főiskolán

Uj irás 1977-12-16

Bodri:A fiatal Szőnyi Ady illusztrációi

Réti István

és Lyka Károly csináltak igazi,magasrendü művészeti főiskolát

Uj Irás 1977-6-119

Barcsay:Sorsom emlékezetem

Réti István

/címmel
"A Szinyei-Merse Pál Társaság első kiállítása"/ Mátrai Vilmos ismerteti a Nemzeti Szalonban rendezett tárlaton szereplő művészek munkáját. Iványi Grünwald Béla, Rippl-Rónai József, Glatz Oszkár, Réti István, Mattyasovszky-Zsolnay László, Szentgyörgyi István, Csók István, Vaszary János és Szőnyi István nevét említi meg.

Réti István és Glatz Oszkár munkájáról azonos véleményt nyilvánít a kritika: "Megérett művészettel, komoly elmélyedéssel" készült alkotásokat mutattak be.

-

Élr , Bp. 1922. dec. lo. XIII. évf. 25. sz. 605. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1978 MÁR 19

Réti Zoltán

1021

Réti Zoltán: Balassagyarmati utca (tus)

TIT értelmiségi klub Salgótarjánban

Igény szellemi műhelyre

AZ ÖTLET tulajdonképpen egyidős a házzal. A TIT Nógrád megyei szervezetének salgótarjáni székháza már úgy épült, hogy benne helyet kapott egy 60—70 embert kényelmesen magába foglaló klubhelyiség is. Amíg azonban sikerült megszervezni a TIT-értelmiségiek klubját, több évnek kellett eltelnie. Öt évvel ezelőtt Salgótarján fiatal értelmiségei gyűltek össze rendszeresen az intézményben, de kezdeményezésük a széthúzó erők felülkerekedése következtében tiszavirág életűnek bizonyult. Az értelmiségiek összefogásának törekvése azonban, tekintettel a városban betöltött számukra fontos politikai, társadalmi, kulturális szerepükre, továbbra is napirenden maradt.

A TIT vezetői, munkatársai a kudarcokból le-

tartja kézben, tagjai tájékoztatják a többieket munkájukról, mindennapi gondjaikról, eredményeikről elsősorban ők gondoskodnak az előadások látogatottságáról.

Szerdánként, a foglalkozások napján általában 40—50 értelmiségi találkozik a TIT-székházban. A programok milyenségétől, témájától függően olykor még több is. Nemcsak TIT-tagok, hanem vendégek, akikért a tagok erkölcsi és politikai felelősséget vállalnak. Ez nyitottságot biztosít a klubnak és elősegítheti a TIT-tagság gyarapodását.

A klub felszereltsége kifogástalan. Színes televíziótól kezdve gyakorlatilag mindenféle szemléltető eszközzel rendelkezik, ami a szervezet eszköztárában megtalálható. A kötött rendezvények külön erőssé-

társaséletre, a szakmai továbbképzésre, a várospolitikai feladatok, egymás munkájának megismerésére. Ezek kapcsán azonosulni tudjanak a társadalmi célokkal, becsülni tudják egymás munkáját, hivatását. S értek el ebben sikereket. Korábban ugyanis nem volt ritka a kölcsönös bizalmatlanság, az egymással való presztízscélzatú rivalizálás, a „labdák" egymásnak való passzolása. A tudatos törekvés révén mindez már a múlté. Az öttagú vezetőség diplomatikusan végzi munkáját, támaszkodik a tagság érdeklődésére, s igényei szerint állítja össze negyedéves terveit. S hogy, milyen igényességgel, arra példa lehet két elképzelés; diavetítéses élménybeszámoló és politikai előadás Etiópiáról, találkozás a városi pártbizottság első

Magyar festők Trieszten

AZ ELSŐ PILLANTÁSRA jellegzetes olasz város, Trieszt félkörívet leíró tengeröböl partján fekszik, erdőkkel dúsan borított hegyekkel körülvéve. Még őrzi az egykor virágzó római város nyomait. A *San Giusto* katedrális gótikus rózsaablakokkal ékes homlokzatát antik reliefek, mellszobrok díszítik, a szentélyben XII–XIII. századi mozaikok. A város klasszicista és historizáló, egyedi eleganciájú szecessziós épületei a kereskedelem múlt századi nagy felvirágzásról tanúskodnak. Ebben az ideális környezetben, a kikötő egyik mólóján álló *Kongresszusi Központban* nyílt meg *Az 1900-as évek az Alpok–Adria térségében* című, szlovén, osztrák, olasz és magyar művészek festményeit bemutató nemzetközi kiállítás – a *Promotrieste* (utazási és kiállításszervező iroda) és leányvállalata, a *Key tre* kezdeményezésére.

Az Adria–Alpok munkaközösség előadás-sorozatra is invitálta a trieszti közönséget. A meghívott előadók a kiállító országok, illetve régiók művészetét ismertették. A szlovén festészetről Andrej *Smrekar*, a ljubljanai *Narodna Galerija* igazgatója, a karintiai festészetről *Rohsmann*, a klagenfurti *Landesgalerie* igazgatója tartott előadást. Az olasz művészeti élet egyik legismertebb személyisége, Vittorio *Sgarbi* ferrarai professzor latin hevességgel mutatta be az olasz XIX–XX. századi festészet kevéssé becsült mestereit, köztük trieszti festőket.

AZ ALPOK–ADRIA TÁRSASÁGNAK nem ez az első nemzetközi kitekintést nyújtó programja. Az 1980-as évek elejétől kereste a különböző, ebbe a régióba tartozó területek (Észak-Olaszország, Karintia, Bajorország, a dunántúli megyék) közötti kulturális együttműködés lehetőségeit. Ez a mostani kiállítás voltaképpen az Osztrák–Magyar Monarchia soknemzetiségű provinciáinak közös emlékeit idézte fel.

A Habsburg Birodalom korszakába vezet vissza a Trieszttől néhány kilométerre, egy tengerbe nyúló földnyelven fekvő Miramare kastély, melyet *Ferenc József* testvére, *Miksa* építtetett felesége számára. A Carl *Junker* által tervezett németes, neogótikus kastély külseje és belseje is eltér a mediterrán környezettől. Hatalmas parkja és fekvése, eredeti berendezése különleges élményt nyújt az idelátogatóknak.

AZ OSZTRÁK–MAGYAR MONARCHIA emlékei élnek Trieszten, s a kiállításon látott művek még közelebb hozzák ezt a korszakot. A szlovén festők közül Richard *Jakopič*, Ivan *Grohar* művei megkésett impresszionizmus emlékei, melyet – ahogy a magyar századforduló festészetét – a posztimpresszionizmus és szecesszió hatása is színezett. A karintiai festők munkái közül Sebastien *Isepp* szecessziós jellegű. Anton *Kolig*, Franz *Wiegele Kokoschka* nyomát követte. A bécsi szecesszió hanyatlása utáni korszak legerőteljesebb karintiai születésű művészének, Herbert *Boecklnak* a festményei is szerepeltek a kiállításon.

A trieszti festők közül többen Münchenben, illetve Bécsben tanultak. Gino *Parin*, Piero *Marussig*, Vito *Timmel* Bécs vonzáskörébe tartozott.

A kiállítás helyi érdekessége volt, hogy a rendezők (Gabriella *Kropf* és Furio *Princivalli*) magántulajdonban lévő művekből válogattak – kiállításon eddig sohasem szereplő műveket.

A LEGIZGALMASABB rész a magyar látogató számára természetesen a magyar anyag volt. A *Magyar Nemzeti Galériával* sajnos, időhiány miatt, nem alakulhatott ki együttműködés, így a rendezők milánói magángyűjteményekből és a trieszti múzeum (*Museo Revoltella*) anyagából válogattak. *Iványi Grünwald* Béla cigányokat ábrázoló festményét, *Réti* István és *Szüle* Péter leányportréit, az itthon méltatlanul elfeledett *Farkasházy* Miklós szecessziós festményét és egy kiváló, női aktot ábrázoló *Bornemisza* Géza-festményt láthatott a közönség. *Aba Novák* Vilmosnak szintén a trieszti múzeum tulajdonában lévő *Antik tengeri város* című festménye (1930) zárta le a magyar anyagot az időhatárt jóval túllépve, tanúskodva a *Római Magyar Akadémia* olasz–magyar kapcsolatokat szorosra fűző időszakáról. A katalógusban a magyar anyagot bevezető Mario *Giovannini* rövid áttekintést adott az Olaszországban dolgozó vagy tanuló magyar festőkről.

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK és az előadások is arról tanúskodtak, hogy a korszak egyik motorja a megújulási vágy volt, és az, hogy a művészek sok forrásból merítettek, akár egy nagyobb város, tartomány vagy ország művészetét elemezzük. Mindenképpen erősebbnek tűntek az egyedi vonások, a hazai hagyomány, illetve a különböző iskolák, München, Párizs, később Róma vonzáskör.

Jóllehet, a válogatás szempontjai különbözőek voltak, és nem mindig kerültek egyenlő súlyú művészek egymás mellé, az összevetés rendkívül hasznosnak bizonyult. Úgy hiszem, csakis hasonló közös vállalkozások sora után lehet felvázolni a korszak művészeti összképét, amit gyakran egysíkúan, csak egy-egy nagy művészeti mozgalom, például a bécsi szecesszió vonatkozásában szoktunk vizsgálni.

Gellér Katalin

T&T

üveg porcelán játék képkeretek órák csillárok műszaki cikkek lakásfelszerelés és más régi tárgyak adás-vétele.
Bp. VI., Nagymező u. 33.
Tel.: 132-8672
Nyitva:
Hétfőtől péntekig
10–18 óráig. 1412

A Fővárosi Önkormányzat Erzsébet Kórház-Rendelőintézet

(1074 Budapest VII., Alsó erdősor 7.) lehetőséget biztosít idős emberek elhelyezésére, teljes ellátással:
1992. június 01-től
1992. szeptember 15-ig.
Érdeklődni lehet:
Benőné Székely Júlia
Telefon: 1228-428
vagy személyesen. 1450

Magyar Nemzet 1992 május 15.

RÉTI Ivan

Réthi István

Dr. Szemess Miklós: "A jubiláris tárlat, a Képzőművészeti Társulat 60 éve a Műcsarnokban" címmel ismerteti a kiállitást.
A Szinyei Társaság-ba tömörült müvészek: Csók István, Iványi Grünwald, Réthi, valamint Fényes és társai nem vettek részt a kiállitáson. "Elfeledték azt, hogy a Műcsarnok semleges terület, ahova nem szabad bevinni alapos, vagy alaptalan,-az eszméhez, a dolog természetéhez mérten- kicsinyes, személyes ellentétek és háboruságok áldatlan következményeit akkor, amikor a magyar müvészet reprezentativ megjelenéséről van szó.
A kiállitás nélkülük nem teljes, hanem csonka"- fejezi be véleményét a távolmaradottakról a kritika.
Élet, Bp. 1922. május 28. XIII.évf. 11. sz. 269-270. lap.

Réti István

Devecseri Gábor kritikát írt
Réti Vagyonáról - monográfiájáról.

Sakarnok Sándor Devecseri Gábor műegyüttesének.
Művészet, 1978. április - 2. lap.

Réti István, festő

--

A-N olcak kiállitásán a Nemzeti Szalonban,1911.évr-ban szerepeltek a haladó irany oly képviselő is,mint:Beck Ö.Fülöp,Csók István,Fényes Adolf,Ferenczy Károly,Grünwald Béla,Gulácsy Lajos,Kosztka József,Mednyánszky László,Nyilassy Sándor,Réti István,Vaszary János,stb.
28.old

Horváth Béla: Bartók és a Nyolcak 328.old

Müv.Tört. Ért. 1974. XIII. 4.sz. Bp

Réti István, festő

Galimberti Sándor1904 nyarán Réti István növendéke vol·
Nag bányáról a münchení akadémiara,,onnan a következő
évben ,télen Hollósi Simonhoz került Técsőre.Azután Pari
zsba a Julian akadémiara,Legrégibb kiallitott képe e·
időből való. 318.old

Zolnay László: A Galimberti házaspar művészete
328.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Kéri István, festő

Boromisza Tibor
Az 1910-es évek elején Kétivel és hiveivel kapcsolata igen elromlott. Igaz, hogy ez a nyagybányai iskola válsá saga is volt. Szöges ellentétkerotéssel valasztották el őt többiektől. Az 1913-es reprezentativ kiállitason nem is vet részt. 300.old. 14.jegyz.

Haulisch Lenke: Boromisza Tibor: Első kisérlet telep alapitasra 300.old

Művt.Tört.Évk. 1974. 4.sz. Bp

Réti István, festő
--

Boromisza Tibor feltárni fel Szentendre [illegible] épségeit, és festői változatosságait.-Hasonlít i[illegible] ó Szentendréről alkotott véleménye Réti Istvánéhoz/Lerenczy Valér Nagybányában dicsértek, de el is ítéltek. 302.old. 46.jegyz

Haulisch Lenke: Boromisza Tibor. Első kísérlet telep alapitásra 300.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Réti István lesto

Réti 1911-ben irt Boromisszának Nagybánya ügyében. Tőle vartak segitséget. Mikor ezt Megkapták, Réti egy fiata fetsőt anyagi-ereségvaggyal vadol. Ez Boromissza volt. Pedig Iványi-Grönwald mütermét is kiadtak neki. De vi szemlélete különbözött Rétiétől. 302.old. 50.jegyz

Haulisch Lenke: Boromisza Tibor. Első kisérlet telep alapitasra 300.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Réti István, festő

Lelki szenzációkat keres-nem a természet szolgai utan zasat,a szabad művészi megvalósulas hive.-E magatartasa választotta el végül is Réti és Thorma tanársága alatt lassan konformizálódó nagybányai kolóniatól,hogy már ak kor érezzen valamit a társadalmi valtozasokról a művé szetekben. 302. old. 51.jegyz

Haulisch Lenke: Boromisza Tibor. Első kisérlet telep alapitasra 300.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Réti István, festő

Boromisza Tibor

A második nagybányai generációhoz tartozott. Réti István Bornemisza Géza, Perlrott Csaba Vilmos, Tihanyi Lajos, Vaszary Jánossal, stb. 709.old. 4.jegyz

Haulisch Lenke: Boromisza Tibor. Első kísérlet
telep alapitásra 300.old

Müv.Töet. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Róti Istvan, festo

Tanulmanya:A Müvészetek rendje és rokonsaga cimmelirta Az Iparmüvészet mivel gyakorlati funkciót tölt be,"el veszti magas szellmi rangjat és idegen célok cseléd jévé valik".- 50.old.

Mezei Ottó: Az Orsz.M.kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és forrasai 37.old

Müv.Tört.Ert. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Réti István, festőművész

a szentendrei művésztelep 50 évét bemutató retrospektív kiállítás megnyílt az Ernst Múzeumban. — A szentendrei művésztelep 1928-ban indult, amikor Réti István társaságával megalapította a Szentendrei Festők Társaságát.

Losonczi Miklós: Öt évtized története.
Pest Megyei Hírlap, 1978. jan. 29.

Réti Mátyás

Az ujpesti Mini Galériában Ujházy Péter festőművész febr. 2.-től,
a Miskolci Képtárban Mokri Mészáros Dezső emlékkiállitásán február 3.-tól,
a budaörsi Jókai Müvelődési Házban Birkás Ákos február 9.-től,
a Fiatal Müvészek Klubjában Vass Kálmán fotómüvé
február 10.-től,
a Fészek Müvészklubban Záborszky Gábor festőművész február 12.-ig,
a Kaposvári Vaszary Teremben Réti Mátyás festőművész február 16.-ig,
a Csepel Galériában Tavaszy Noémi grafikus február 19.-ig,
a Ferencvárosi Pincetárlaton Horváth Gábor festőművész február 26.-ig,
a Miskolci Galériában Molnár Edit fotómüvész
március 5.-ig mutatja be müveit.
Élet és Irodalom, Bp. 1978. febr 4. XXII. évf. 5. sz.
8. lap.

Réti István, festő

L.:Ferenczy Károly

dr Maksay László:Ferenczy Károly:Festőnő 723-724.

Élet és Tudomány, Bp.1977. jun 1o. XXXII/23.

Réti István

Az nagybányai festőiskola
tanára volt a művész.

Csunádi Imre: Két nagybányai mester.
Pátria, 1974. október 2 - 24 lap.

Réthy István

Réthy István volt tanyák
mestere Kurucz D. István-
nak a főiskolán

Zsigmondi Márta: Kurucz D. István
Nők Lapja, 1978. jan. 7 – 16. lap.

Réti István, festő

-

Deák Ferenc a nagybányai természetelvűségből indult el. Bec vágya a vonalak kikúszöbölése, a finom árnyalatokkal való mintaszas volt. Ezt tanúlta Pozsonyban, mint gimnazista, ennek felsőfokát ismerte meg Réti Istvánnál.
57.old.

László Gyula: Deák Ferenc művészete 55.old

Művtört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Réti István, festő

Deák Ferencet a Képzőművészeti Főiskolánna nagyszerű magyar művészetnevelő Réti István vezette be a nagybányai szinezetü tónusfestésbe szénnel/Ingres papirra/ és szinekkel. Azt fejlesztette kifinomodott kifejező eszközzé, amivel Rozsonyból útnak engedték. 55.old.

László Gyula: Deák Ferenc művészete 55.old.

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Réti István (1872-1945)

„Berkenye Agostonné képmása"

o.v. 65x56 cm Védett

kikiáltási ár: 12000 Ft.

Kép

BÁV 44. Képaukció Budapest, 1977. december

Réti István festőművész

a Mesteriskolát 1922-től Kogva Lajka Károly és Réti István javaslatai szerint közös elemekben, természetszemlélet alapján oktatják. Rendestanár lett Réti István, Rudnay Gyula, Csók I., és Vaszary János.

(Fedor): Épreskert.
Nők Lapja, 1974. jún. 18.

Réti István, festő

l. Szőnyi István

dr. Maksay László: Szőnyi István: Zebegényi temetés 1165.

Élet és Tudomány, Bp. 1978. szept. 15 XXXIII/37.

Réti István 1/esti

l. Hollósy Simon

Kéthly A.: Egy évtized magyar művészetéből (10.) 14.

Nincszabadság, Bp. 1979. márc. 18.

Réti István
festő

A Főiskolán Husvéth Rajostanára volt.

Sz.Karnyó Leona: Husvéth Lajos művészete.
Művészet, 1972.január - 12.oldal

Réti István
festő

Nagybányai tájkat, ottani kompozíciókat festett legutóbb Réti István

Dunajecz László: Nagybányai jubileum.
Művészet, 1971.december - 19.oldal

Réti István
festő

1902-áprilisában Thorma János, Réti István, Ferenczy Károly és Ivánji Grünwald Béla megnyitják a nagybányai szabadiskolát.

Dunajecz László: Nagybányai jubileum.
Művészet, 1971. december - 19. oldal

Réti István
festő -

Ha Réti törzsöncleson nem ösmagyarainál,
akkor ama nem keresheink magyarainál
művészetében.

Banner Zoltán: Mikola András.
Művészet, 1971.december - 16.oldal

Réti István
festő

A nagybányai alapító nemzedék
tagja

Banner Zoltán: Mikola András.
Művészet, 1971. december - 16.oldal

"Réti István festő".

Réti István jellemzésére használt, mint acélos lelki alkatú, logikus gondolkodású embert.

Banner Zoltán: Mikola András.
Művészet, 1971. december - 16.oldal

Réti István
festő

Réti mester mórrendike volt Orsi-
Csepel is.

Murádin Jenő: Városok, évek.
Művészet, 1971.december - 33.oldal

Réti István
festő

A magyarországi iskolateremtő mesterei közé tartozott Réti István.

Pogány Ö.Gábor: A XIX.-XX.század művészete.
Művészet, 1971.október - 12.oldal

Réti István
testi

A magyarországi művészetelmélet alapjai

Kosáry D: M.o. tört. kézikönyve 516.
Gondolat 1971.

Réti István

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Martyn Fe-

renc.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest,

1972 116

Reti Istria
festő

Nemzetközi vet 1918-19-ben Párizs
beli"

Szabó Lajos: A magyar aktivizmus
tört. 76.
Akad. Kiad. 1971

Reiti Istria
festival

Réti István

tanitványa Boldizsár Istvám.

- se - : Der letzte aus der Schule von Nagybánya.
Neueste Nachrichten, Budapest. 1972. jan. 23

8 l.

Deák István:

Az ő előképzése volt az, hogy egyetemi
kell a rajztanárok és képzőművészek
oktatását.

Bojár Iván: Tanárok vagy művészek?

Magyar Hírlap 1971/282. szám 10. old

Réti István

Sonitványa Mordyn Ferenc.

Szántó Tibor: Graphica Hungarica. I.
mai magyar illusztráció, Budapest, é. n.

Réti István

Rippl-Rónai „magyar asszonyt" keres (1894. XII. 19-i levele).

Gerlóczy István: Rippl-Rónai kiadatlan levelei; Képzőművészeti Almanach I. Csokonai 1969, 145. l.

Rétfi István

---

nőcenedéke a Képzőművészeti Főisko-
lón Iván Szilárd.

Borbély László: Városi gyűjtemény,
Miskolci képtár, Miskolc, 1975

Réti István

docens a Képzőművészeti Főiskolán

Jakuba Jonas.

Borbély László: Vonási gyűjtemény.
Miskolci képtár, Miskolc, 1971

32 p

Réti István

Tűzött pénz reprodukció: 1 p.

„Öregasszonyok" 1900, olaj, vászon,
79,5 × 65,3 cm.

D. Fehér Zsuzsa és Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XX században, Budapest, 1971
171

Réti István

Semitudnya Bessnotti Judit.

D. Fekete Lajos és Dagony Ö. Gábor!

Magyar festészet a XX században, Budapest, 1971.

144

Réti Istvánt

műveszi multja még most sincs kellően feldolgozva.

Fülep Lajos: Magyar művészet, Budapest, 1975

1674

Pór Ferenc

1897-ben mintegy 60 művét a magyarországi kiállításon.

Fülep Lajos: Magyar művészet, Budapest, 1971

103.

RÉTI ISTVÁN, festő

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Képzőművészeti Gyüjteményében van Réti: "Szilvás" c. olajfestménye.
Ltsz.: 53.55. 41.old.

ZSADÁNYI GUIDO: A megye képzőművészetének helyzete, képtárai és képzőművészeti irodalma 37.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 5. 1965.szept. Miskolc, 1965.

RÉTI ISTVÁN, festő

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Képzőművészeti Gyüjteményében Réti is szerepel müveivel. 41.old.

ZSADÁNYI GUIDO: A megye képzőművészetének helyzete, képtárai és képzőművészeti irodalma 37.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 5. 1963.szept. Miskolc, 1963

RÉTI ISTVÁN,festő

A Képzőmüv.Főiskola tanára.Horváth Józseféket negyedév
ekkémt vette át a Főiskolán.Kiváló művészpedagógus vol
ő döbbentette rá Horváthot,hogy nem jó utakon járt.Alá
zattal.minden technikai ügyeskedés hatterba szoritasav
val kell a valósággal szembenézniе. 340.old.

HORVÁTH JÓZSEF: Életem útja 259.old.

SOPRONI SZEMLE,Helytört.Folyóirat,XXV.évf. 1971.
Sopron

Péti István

Szőnyiné, Bartóky Melinda Péti tanitványa volt.

Pataky Dénes: Szőnyi 8.old.
Corvina 1971

Réti István

1919-ben Szőnyi István Rétihez iratkozott be a Képzőművészeti Főiskolán. A Kettős arckép/1917/ cimü képe miatt nézeteltérés volt közöttük/Nagybányától idegen stilusu kép/

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina 6. ol.d.

Reiti Istvan, jertő

Megemlítve: (több munkásságáról ;)

Kaiser Sándor: Irányi-Grünwald Béla
1798-1803.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. sept. 18. XXV/38.

Réti István

Tanitványainak egy csoportja 1928 elején megalakitotta a Szentendrei Festők Társaságát, egy évvel később - a város vezetőségének támogatásával - létrejött a szentendrei művésztelep.

Dévényi Iván: Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 9.1.

Réti István

Tanitványai közül Bánovszky Miklós, Jeges Ernő, Onódi Béla, Paizs-Goebel Jenő, Rozgonyi László stb. vettek részt a Szentendrei Festők Társaságának megalakitásában.

Dévényi Iván; Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach, Corvina 197o, 9.l.

Réti István

Réti Istvánt a Nagybányai táj nagyszerü müvek alkotására ihlette.

Dévényi Iván:Ilosvai Varga István
Látóhatár 1970/7-8 719.old.

Réti István

Réti az iskoláról írt monográfiájában megemlékezik Perlrott Csaba Vilmosról is aki" a stíluskeresés közben vált meg és távolodott el teljesen NagybányátóL".

Bodri Ferenc:Perlrott Csaba Vilmos

Látóhatár 1970/7-8 762.old.

Réti István

Réti feltehetően téved amikor 1903-ra teszi Perlrott Csaba Vilmos nagybányai jelentkezését, megbizhatóbb forrásnak tünik a festő emléke-zete, és ezt igazolja másoké is.

Bodri Ferenc: Perlrott Csaba Vilmos
Látóhatár 1970/7-8 760.old.

Réti István, jezsuita

Megemlítve: Paris Evebel tanítványa volt Réti István is. (1916-1924 között.)

Hamlisch Lenke: Paris Evebel Jenő
1270-1276.

Élet és Tudomány, 1971. évf. 2.

XXVI/27.

Réti István festő

1910 körül készítette egyik híres
portréját az ifjú Blaskovich Ignácról.

Mátéffy Ignác: A két Blaskovich hagyatékban 7.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 10.

Réti István, festő

Képei aukción.

—: Senki többet... 6.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 26.

Réti István.

A pécsi Modern Magyar Képtárban egy pár műve látható.

Jelenkor, Pécs, 1942. márc. 2-16. old.

Réti István

Nagybányán tanulmányait rajziskolát alapított még művésztársával együtt.
A tízes években nevelték hírtanárrá a Főiskolán.

Ónody Éva: 100 éves a Magyar Képzőművészeti Főiskola.

Budapest, 1976. nov.

Réti István 2.) Feladatai

1920-ban, miután Lyka Károlyt kinevezték a Főiskola élére, létrehozta a Réti-Lyka reformot.

Ördy Éva: 100 éves a Magyar Képzőművészeti Főiskola.
Budapest, 1971. nov.

Réti István

A nagybányai festőiskolában dolgozott és tanított.

Benedek István: Nagybányán járva.

Élet és Irodalom, 1971. dec. 25.

Réti István

Lyka Károly halálának 50. évfordulójára megvalósítják az iskolai rajzkiadványok és az alkotóművészek együttes képzését. az Expresszben Ott is lakott Patray Pál mai műtermében.

Selmeczi Toth János: Expresszel.

Népművelés 1969/3 40 old.

Reki Istvan

Münchenből Párizsba a
Julian Akademiára ment.

Heitler László: Vedres Márk.

Látóhatár 1971/1-2 149 old.

Réti István

Október végén c. képe /75x 65 cm/ az 1949. szept.-i aukción 1oo Ft-ért kelt el. Kikiáltási ára 75 Ft volt.

Engel Károly - Aukció-kritika; Mügyüjtő, 1972. 1. sz. 54. l.

Réti István

Erdő mélye c. képe / 56x 68 cm/ az 1971. szept.-i aukción 8500 Ft-ért kelt el. Kikiáltási ára 6000 Ft volt.

Engel Károly - Aukció-kritika; Mügyüjtő, 1972. 1. sz. 54. l.

Réti István
festő

Méltatás.

Borbély László: Somogyi Miklós emlékkiállítása
Művészet, 1972. február - 40 oldal.

Réti István
festő.

Molnár István Mester volt
Budapesten

Theisler György. Molnár István halálára.
Művészet, 1972 március – 47 oldal

Réti István
festő

Réti István művészi pályafutásának
áttekintése verette Boldizsár Ivánt
pályájának végig.

Bacsó Endre: Boldizsár Iványról.
Művészet, 1972. március - 39 oldal.

Réti István

Bolor Vilmos emlékének

emlére

Magyar Nemzet 1972 március 21

Gold

Réti István

a Hollósy, Réti, Ferenczy K., Thorma és Iványi Grünwald által alapitott nagybányai festőiskola művészetoktatásbeli hatását emlitik

Gnody Iván: 100 éves a Magyar Képzőművészeti Főiskola. Budapest, 1971. 11.sz. 35-37. l.

Réti István

Ferenczy Károlyt, Rétit, Glatzot és Lykát csak az 1910-es években sikerült Szinyeinek kineveztetni a Képzőművészeti Főiskola taánáraivá.

Ónody Éva: 100 éves a Magyar Képzőművészeti Főiskola. Budapest, 1971. 11.sz. 35-37. l.

Réti István

A TK alatt mint vett az
iskolareformok tárgyalásain

Pór Bertalan: Emlékezés 1919-re

Napvilág 69/2 272.o.

Réti István

Neve Pirk Tónos művészetével kapcsolatban említve.

Népszava, 1973. nov. 2. 101. évf. 257. sz. 4 p.

Réti István

Neve eltűnt

Árvadi Vera: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1976. 265 p.

Réti István

1960 után elkezdtek egy-két illusztrációt a kis Újvilág versekhez.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 271 p.

Réti István.

A nagybörzsöi művésztelep egyik alapítójaként említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 270 p.

Réti István

1957-ben a Nemzeti Galéria retrospektív kiállítást rendezett fellelhető műveiből.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 270 p.

Réti István

A Szépművészeti Múzeumban levő ülő akt-
ja említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 273 l.

Réti István

Puvis de Chavannes hatása megmutatkozott
edesanyjáról festett nagyméretű arcképén is.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 273 p.

Réti István

Művészetére nagy hatással volt Puvis de Chavannes és Daumier.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 272 p.

Réti István

A Petőfi Irodalmi Múzeumban őrzik az ebédelő
fiúkat ábrázoló portréját, mely 1960 után
került elő.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 271 p.

Réti István

1912-ben jubileumi kiállítása volt.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 278 p.

Réti István

Negyedszázadon át tanított a képzőművészeti főiskolán, és több ciklusban át annak rektora volt.

Amadi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 279 p.

Réti István

1902-ben kezdeményezésére megalakult a Nagy-
kőrösi Festőiskola.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 277 p.

Réti István

A Bohémek, a Holttetemetés, a Kenyérszelés

c. művei említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 275p.

Réti István

Harateló beteg könyvben (1895) c. műve az első nagybányai kiállításon szerepelt.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 274 p.

Réti István

Boldnese c. műve párhuzamba állítható az orosz Makavnikij műveivel.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 274 p.

Réti István

Gyötrődés c. műve párhuzamba állítható az orosz Polenov műveivel.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 274 p.

Réti István

a Magyar Impresszionisták és Nabisták
körének tagja.

Benza László, Bernáth György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest lexikon, Budapest
1973. 1335 l.

759

Réti István

a M. Népköztársaság n. Y5. p. o.. Japán

kávéház művészetkörsaságnak tagja.

Bezza László, Bernát György, Erdei

Ferenc stb.: Budapest lexikon, Buda-

pest 1973. 13351

8571

Réti István festőművész

a Nagybánya festőművészek Szinyei Képtárban megnyílt kiállításán a grafikák között részben Jules Bastien-Lepage-t ábrázoló rajza (emléke). Művei az első nemzedék alkotásai között láthatók.

Hordósi Barna: Nagybánya nemzedékei.
Szinyei Néplap, 1944. ápr. 4.

Titi

Liebe Cunlitas.

Damen Toilette: Nikola Tesla

1902 Sch 67/4 613.0.

Réti István

Az Epreskert a Képzőművészeti Főiskola szabadon végzős növendéke, 1914-ben – Tornyay Károly halála után – Rippl-Rónai Károly és Réti István vezetésével megalakította az iskolai vajtaadrák és az alkotóművészek együttes képzését. Ők annak idején jelentős tett volt az Epreskertben lakott a művész, Tornyay Pál mai műtermében.

Schmecki Tóth János: Epreskert.
Képművelés, 1969. március. 10. old.

Réti István

Jacoby Károly, Benczur Gyula, Lotz Károly, Vastagh György, Hegedüs László, Ferenczy Károly és Feszty Árpád müvészek vettek részt a Müvészház kiállitásán, ahol bibliai tárgyu alkotásaikat mutatták be. Tövis: "Biblikus képek" cimmel számol be a tárlatról.
Réti István "Golgotha" c. alkotásán kivül nem emliti meg müvésztársai munkáit külön, csupán arról beszél, hogy az egyház feladata volna, hogy a tárlaton szereplő remekmüveket megvált. sa a maga számára, s ha ezt nem teszi, ugy a templom helyett azokhoz mennek majd, akik nem sajnálnak áldozatot hozni azért, hogy a müveket otthonaikban láthassák.

A HÉT, Bp. 1910. márc. 20. XXI. évf. 12. sz. 189. lap.

Réti István festőművész

Jankovich Béla kultuszminiszter-A HÉT cimlapján- levélben köszönti Kiss Józsefet,a lap szerkesztőjét, hetvenedik születésnapja alkalmából, s Réti István művészt kérte föl arra, hogy "a nemzeti közgyüjtemények számára" fesse meg a költő arcképét.
/A cimlap levélirás közben ábrázolja a kultuszminisztert./
Ugyanitt közli a lap Kiss József arcképét is, melyet Vadász Miklós készitett. Repr.

A HÉT, Bp. 1913. nov. 30. XXIV. évf.
48. sz. cimlap.

Réty István.

Iványi Grünwald Béla, Katona Nándor, Kosztolányi Kann Gyula, Magyar-Mannheimer Gusztáv, Mednyánszky László, Kernstock Károly, Stróbentz Frigyes, Vaszary János, Horthy Béla, Márk Lajos, Olgyay Ferenc, Szlányi Lajos, Szinyei Merse Pál, Ripp-Rónai József, Ferenczy Károly, Fényes Adolf, Hollósy Simon, Csók István, Thorma János müvészek, "élő nagyjaink" részt vettek a Müvészház nemzetközi, impresszionista kiállitásán. Gulácsy Lajos: "Impresszionisták a Müvészházban" cimmel, részletesen beszámol a tárlatról, felsorolja a résztvevő külföldi, világhirü müvészeket is a mieink mellett, majd megállapitja, hogy "nagyszerü manifesztáció ez a kiállitás a modern müvészet mellett méltó arra, hogy Páris viszonozza.
A HÉT, Bp. 1910. május 1. XXI. évf. 18. sz. 294-295. lap.

RÉTI ISTVÁN, festő

Blaskovics György arcképe.-Olaj,vászon,56+53 cm.Jelez
vs lent:Réti 901.Blaskovics György tulajdona.Papiószele
Repr:Aradi Nóra:A Réti Istvan,Bp. 1960. 103.lap.
301.old. 52.jegy

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Karoly"Oszi munka"cimü képéről 283.old

STUDIA COMITATENSIA,Tanulmanyok Pest Megye Muzeumaiból
2.sz. Szentendre, 1973.

KÉTI ISTVAN, festő

Kernstok"Őszi munka"c.képe rea is hatott.Blaskovics Gyö
György arcképe.A vilagos Plein air természeti hattér
elé allitott fejkendős,arnyékolt arcu nő motivuma szemla
latomast a Kernstok képből taplalkozik. 300.old. 5a.jegy

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Karoly "Őszi munka" cimü
képről 283.old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmanyok Pest Megye
muzeumaiból, 2.szam. Szentendre, 1975

Réti István

Kutasy Imre Ferenc mestere volt
a Képzőművészeti Főiskolán - emlékezve

Magyar Nemzet 1974 május 3
4. old.

Réti István
festő

Gaál Gábor mestere
a Képzőművészeti Főiskolán
Réti István volt.

D.F.: A marosvásárhelyi...
Művészet, 1974 július - 20 lap.

Réti István

a Képzőművészeti Főiskola tanára.

Bezzo László, Bernáth György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973

13351

5351

Réti István festőművész (1892 – 1945)

Glatter Simon festőművész müncheni szabadiskolájában tanult. Réti István Thoma János-sal közösen Glatterét választották arra, hogy iskoláját megnyitotta Nagybányára helyezze át. Réti István a nagybányai iskola alapító mesterei közé tartozott. 1944-ben a Műcsarnokban rendezett közös kiállításon szerepeltek művei.

Kampis Antal: A magyar képzőművészet története.
Képzőművészet, 1942. jún. 24.

Réti István festőművész 2). Feladatai

A 10-es években a főiskola tanárává, mesterévé kinevezi. Ismert képei: „Balatoni halászcsalád" c. képe a müncheni akadémia díjával tüntetik ki. (MNG) „Hajnali hangulat" – „Napsütötte tenger" – „Ősz" – „Napfény" – „Kenyérszelet" (MNG) c. képeit magyarországi állomásokon rendezték.

(emléktábla)

Kampis Antal: A Magyar Képzőművészet Története.
Képzőmüvek, 1942. jún. 24.

Réti István

Hollósy Simont Réti és thorma tanárát – távozik, hogy művészeti iskoláját Nagybányán nyissa.

Mutadin Jenő: Nagybánya bölcsőjénél. Utunk, 1942. aug. 4.

Réti István, festő

A Képzőművészeti Alap gyűjteményében egy jelentős Réti-kép található

Magángyűjteménynek kiállításra történő átadásáról folytatnak tárgyalásokat.

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. dec. 17.

Réti István
festő

A Főiskolán Schulcz Gusztáv
mestere Réti Istvánnak volt.

----:Kiállitási naptár.
Művészet, 1975.január - 49.oldal

Réti István
festő

Réti olajképei láthatók a Petro
gyűjteményében.

Végvári Lajos: Magam gyűjtemények...
Művészet, 1975. március - 9 oldal.

KÉTI ISTVÁN, festo

Fülep Lajos az impresszionizmusról: Ennek az akadémianak az elemeit más dolgok fogják kitenni, mint a régiét: Benne lesz az egyéni szabadságnak az elve, ...a novellisztikus piktura helyett a színek, a formák, a levegő piktúrája, ... benne lesz Cézanne, Rodin, Kéti és mindaz az elem, amelyek ből kiolvasztott mesterség segítségével ma is összeforrasthatjuk a jelennés a jövő modern akdaémiajának az épületét. 13.old. Zl. jegyz

VEKERDI LÁSZLÓ: A fiatal Fülep 9.old

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1974. 4.sz. Bp.

ééééé--

Réti István

Kis képének részlet-finomságait kiemeli a kritika, melyet F.L. ir a kiállitásról "Nemzeti Szalon" cimmel a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 19o7. márc. 17. XVIII. évf. 11. sz. 176-177. lap.

Réti István

Esős táj o. fa 17,5 x 24

Olaj-vászon festészet a magyar művészetben
kiállítás M.N.G. 1973. Szalkai.

Reki Istvan
festményei láthatók a miskolci Képtár
állandó kiállításán, a korábbi múzeumi
állományból.

Benedek Miklós: Honvonzás, meg helyzés
művekre

Észak-Magyarország 1974/21 4old.

Réti István

Müvei szerepeltek a Nemzeti Szalon
önálló épületének megnyitó kiállitásán
/1907/

Fülep Lajos: A müvészet forradalmától a nagy forradalomig

Bp. 1974 Magvető 189. old.

Réti

Agitátor,19o5
E kép főként tönténete révén kapcsolodika prédikáció témaköréhez.Egyik változata annak a tanulmánysorozatnak,amit a müvész 19o4-től több éven át a Krisztus az apostolok között c. festményéhez készitett.A festő rövid átmeneti érdeklődése szocialista értelmiségi megmozdulások iránt elég volt ahhoz,hogy a Krisztust és az apostolokat ábrázoló kompoziciók egyike agitátor-témává alakuljon.

Aradi Nóra:A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina kiadó 1974 193.o.

Réti

Agitátor,1905
A müvésznek a Krisztus az apostolok között c.képéhez készült egyik előtanulmány.A nagy gesztusokkal magyarázó ülő férfit hallgatják az asztalnál ülők.-feltehetően müvésztársaság- a hattérben a festő álló önportréja.

Aradi Nóra:Szocialista képzőmüvészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina 1974 39.ol.

Réti István

művendégeiből alakult baja-
sági volt a szentendrei művész-te-
lep alapítója.

Felavatták az új szentendrei
művésztelepet.

Magyar Hírlap 1972/187 6old.

Réti István

Tegnap nyílt meg a szegedi művészek III. kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban rendezett határon a huszadik századi magyar mesterek szegedi művészek kiállításában levő munkáinak felszás festménye és szobra került a közönség elé, közülük Réti István munkái is.

Szegedi művészek kiállítása.

Magyar Hírlap 1972/196 6 old.

Réti István, jerk.

Megemlítve: Lőrincz Gyula
Réti-tanítvány.

A. 4.: Lőrincz Gyula katonái M.S.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 9.

Réti István, költő

Mezőcsáthi.

E. Fehér Pál: Fülep Lajos Kossuth-díja

17.8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 9.

Réti István, Jeste

Megemlítve.

Nagy Tibor: Keresztek Kálvária 2423-2428.

Élet és Tudomány, 1973. dec. 21. XXVIII 51.

Réti István, festő

Megemlékezés.

Dévényi Iván: Képzőművészeti kompromisszumok
– Telepy Katalin: Tájképek a ...

858–862

XVI

9.

JELENKOR, Pécs, 1973. nevt.

Reti István: „Jestő"

Kenyérnélő c. képét kell megemlíteni.

Lacsó Kutatás: Kiállítási napló
- Műgyűjtők Kiállítása 93-96.

XXVI
10.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. október

Réti István, Jestő

Tanítványai voltak az első „szentendrei"-ek. (1928.)

Kiklai Julia: Ihletö város a Duna partján

4.

ESTI HIRLAP, 1 B 1973. szept. 28.

Róth István

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

41-48, 133, 306. old.

Reti István

Medgyaszay-portréja szerepelt a kiállításon.

Horváth Béla: Magángyűjtők kiállítása a váci Vak Bottyán Múzeumban: Magyar rajz, vízfestmény és grafika a XX. szólban; Műgyűjtő, 1973/1. sz. 18. l.

Réti István

1907 április legején Ferenczy Károly levélben fordult barátjához, s ebben aláírásával jelzi a vagyódúzaiakhoz belül bekövetkező művészi megosztást.

Horváth Béla: Perlrott Csaba Vilmos és Bornemissza Géza ismeretlen levele; Műgyűjtő, 1973/2-52. 38. l.

Péti István

volt egyházi mestere a főiskolai Horváth József-nek.

Dr. M. Kiss Pál: # Sebestyén Ferenc emlékezete

Magyarország 1973/1 27old.

Reti Istvan
A főiskolai Selestenyi Ferenc mestere volt.

Dr. m. Szűts Pál: Selestenyi Ferenc emlékezete

Protestantizmus 1973/1. 27 old

Réti István

Ferenczy Károly, Thorma, Réti István, Csók István, Iványi Grünvald alkotásai szerepeltek a Magyar Remekművek c. kiállitáson a Budapesti Történeti Muzeumban.

Magyar Hirlap 1969.2.évf.255/6

Réti István

a nagybányai művésztelep alapító tagja volt. Először 1896-ban mentek a tagok Nagybányára, melynek kéthavi vonzása a végleges letelepedést eredményezte.

Grombach Sándor

1943. II. 17. Petőfi, 10.00 | 11 | K-i

Réti Lektor
festő

Pirk János mestere volt Réti
a Képzőművészeti Főiskolán.

Tóth Antal: Pirk János 70.éves
Művészet, 1973.julius - 16.oldal

Réti István
festő

Pirk János munkáit a magyar
lányai Szabadiskolán hozzigal-
ta.

Tóth Antal: Pirk János 70 éves.
Művészet, 1973. július - 16. oldal

Réti István, festő

Galimberti Sándor 1904 nyarán
Réti István művendéke volt.

Dékes Zsófia: A Galimberti házaspár
688-691.

JELENKOR, Pécs, 1972. jül.-aug. XV 7-8.

RÉTHY ISTVÁN, festő

DONNER GERTRUD, ak festő-és szobr ásimüvész és festőmüvész réthy István tanitványa volt. 10/298/old.

SZIGETI ISTVÁN: Donner Gertrud Maria szobrászmüvész érmei és plakettjei 105-98/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
éééééé- XVII. 1961. 17.sz. Bp.

Réti István
festő

Ónódi Béla mestere volt
Réti Istvánnak.

Tóth Antal: Ónódi Béla
Művészet, 1972. július - 23 oldal.

Réti István
festő

Méltatás.

Bauer Zoltán: Mehl Sándor, Kolozsvár
Művészet, 1972. június - 31 oldal

Reti István, festő

Neve a Modern Magyar Képtár (Pécs)
plakátján.

— : A pécsi képzőművészet története (14)
285–288.

JELENKOR, Pécs, 1972. március XV/3.

Réti István, Jerő

Szerepel a Modern Magyar Képtárban.
(Pécs.)

– : A pécsi képzőművészet történetére (14.)
285–288.

JELENKOR, Pécs, 1972. március XV/3.

20,

Réti István festőművész

a Herman Ottó Múzeumban csatolta a Miskolci Képtárat, de állandó kiállításon látható a művész festménye.

Benedek Miklós: Hadnagy meg bátrak műkincs.

Szabadmagyarország, 1944. jan. 26.

Téli kilátás

Tájkép figurával, o.v. 60×75 cm

Az impresszionizmus Magyarország

Tel.: [illegible]

[illegible] [illegible], o.v. [illegible]

As [illegible] [illegible]

Réti István

A Képtőműcsoki Főiskolán
a tanítványa volt Kaplai Miklós

MNG dokúnye 1970 /T

Réti István

Iványi Grünwald,Réti István,Ferenczy Károly a nagybányai festők közé tartoznak, teljes érdeklődéssükkel a természet felé fordulnak,s azon voltak,hogy a látott világot minél egységesebben tudják visszaadni,feláldozva képegység minden irodalmi vagy történelmi elemet.

Dési Huber István:Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 117.o.

Réti István

Önarckép (fotó)

A Hét, 1972. dec. 22. 3. cf. 51 sz. 7 p.

Réti István

Neve említve.

A Kék, 1972. május 5. 3 cs. 18 m. 1 k.

Reti István festőművész
a Miskolci Képtár XX. sz.-i állandó
kiállításán látható a művész egyik
legjobb képe, amely a nagybányai festészet
kiemelkedő alkotásai közé tartozik. (emlékére)

Művészeti Magazin
1975. XII. 27.

Réti István

"Kiss József legujabb arcképe" cimmel a lap bemutatja a költő arcképét, melyet a kormány megbizásából készitett a Történelmi Arcképcsarnok részére.
Repr.

A HÉT, Bp. 1917. dec. 3o. XXVIII. évf. 52. sz. cimlapján.

Réti István

Kiss József költeményeihez készitett ceruza rajzokat, illusztrációkat Ferenczy Károly, Iványi Grünwald Béla és Réti István.
A Szépművészeti Muzeum grafikai osztályán bemutatott müveket igen nagyra értékeli Kázmér Ernő: "Két kiállitás" cimmel.
A másik tárlatot a Szalonban rendezték.

A HÉT, Bp. 1918. márc. 1o.
XXIX. évf. 1o. sz. 154-155. lap.

Réti István

Kiss József költőről készitett arcképét méltatja a Tövis a Mücsarnok kiállitásáról: "a költő szellemes fejét, nőiesen gyöngéd vonásait, vatesi szemeit, pátosz nélküli megjelenésének varázsát klasszikus egyszerüséggel szólaltatja meg" a müvész, majd megjegyzi, hogy az aranyérem "csak relative jutalmazhatta meg."

A HÉT, Bp. 1917. nov. 18.
XXVIII. évf. 46. sz. 732-733. lap.

Réti István, Pécs

L.: Kelle Sándor

Tüskés T.: Képzőművészek ..... 341-349.

JELENKOR, Pécs, 1976. április XIX/4.

Réti István festőművész

Belgrádban megrendezett tárlat múlt századunk végén és századunk elején a „magyar Barbizonban" kialakult festőtelep „arcképsorát" mutatja be. — Nagybányán az 1896—1906 között működő élő koronatáju jelentette a művésztelep virágkorát. Ekkor dolgozott itt a művész is.

Ács József: A jelenkori magyar művészet kérdései
Magyar Szó, 1945. nov. 13.

Réti István

"Magyar müvészek kiállitása" cimmel Kázmér Ernő számol be az egyik belvárosi ház félemeleti helyiségeiben rendezett tárlat résztvevőiről: Csók István, Perlrott Csaba Vilmos, Márffy Ödön, Réti István, Bornemissza Géza, Gara Arnold, Kubinyi Sándor, Erdei Viktor, Csáky László müvészek munkájáról mond egy-egy-művészetükre jellemző, rövid mondatban kritikát.

Réti István tájképe hihetetlenül biztos ecsetkezeléssel készült tökéletes festmény.

A HÉT, Bp. 192o. jan. 1.
XXXI. évf. 1. sz. 14. lap.

Réti István (festő)

A nagybányai művésztelepnek kapcsolatban neve említve.

A Hét, 1974. júl. 12. 5. cf. 28 m. Gy.

Réti István

- Hollósy Simon tanítványa volt - meghívja a mestert Nagybányára
- aláírja azt a hivatalos levelet amelyben társaival együtt a művésztelep létesítését kéri.
- Hollósy távozása után a telep egyik vezető művésze - a „Szabad festő" iskola " - egyik megalapítója.
- 1900-ban a felépített műtermet egyikében dolgozik
- a nehéz itt maradt munkák, közöttük ő is egy új fejezetet kezd a nagybányai telep életében
- részt vett a festő iskola érdekében
- a római világkiállításon ő is képviseli a festő iskolát
- 1913-ban meghívták a budapesti képzőművészeti festő" akadémiára tanárnak
- 1927-ben Thoma-val együtt bejelentik az iskola bezárását

Említve: Hollósy Simon, Thorma János, Ferenczy Károly, Glatz Oszkár, Czóbel István, Czigány Béla, Horthy Béla, Czóbel Béla, Fényes, Perlrott Csaba, Ziffer Sándor, Mikola András, Boromisza Tibor, Fényes Zoltán, Börtsök Samu, Krizsán János, Réthy Károly, Ferenczy Valér, Ferenczy Béni, Deák Vali, Basch Margit, Fényes Sándor, Léderer Dávid Debreczeny Zoltán

Rácz Albert: Nyolc évtized festészete Nagybányán

Korunk 1974/4 281. old.

Robi Ilkaí

Réti István

- Borghida művészetét irányítja

Emlékre: Tóth Ignác, Littkey Endre
Jeffer Sándor, Kutu Sándor, Thoma
Tamás, Perlrott Csaba, Klein
József, Borbélyosi István, Kiss
András, Aba-Novák Vilmos, Nagy
Oszkár, Pirk Tamás

Szuradin Ferenc: Borghida Pál

Ugat Szo 1941/5 6+5 old

Réti István festő

- Dóczi né Berdi Amália apai nagybátyja, Thorma János barátja, egyúttal

Sinkó András: Ittlő szerepét vállalt

Jogi Szó 1971/5

790 Ft

Réti István, festő

L.: László Gyula

Demény J.: László Gyula kettős önarcképe 377-381

Jelenkor, Pécs, 1980. ápr. XXIII/4.

Réti István
festő

A szegedi műgyűjtők kiállításán
Réti István, Kemenyszelés című mű.
Ne volt kiállítás

Szelesi Lóránd: A szegedi műgyűjtők kiállítása
Művészet, 1972. szeptember – 44 oldal.

Réti István, jertő

születésének 100. évfordulója
éveti
alkalmából a Kerepesi temetőben

↓

—: Megkoszorúzták Réti István
síremlékét

8.

Népszabadság, Bp. 1972. dec. 17.

Réti István, festő

Születésének 100. évfordulóján

megemlékeznek róla.

— : Hír

10.

Nógrád, 1972. dec. 14.

Reti Ysthvan

művészete volt. Romain

Gyögy.

D. Y.: Budapesti kiállitások.

Nagyvilág 1973/2 136 old.

Réti István:

A Képzőművészeti Főiskola tanára volt a második elején, a plein-air festészet bevezetésével az oktatásba lelkes támogatója

Dr. Maksay Lóránd: Százéves a magyar sajtaudiképzés

Rajztanítás 1971/4 2. old

Réti István:

Croce és Bergson filozófiájára épített pillérét. Szubjektivizmusát Lukács György így támadta meg: „Hadüzenet minden impresszionizmusnak ..... minden reménytelenségnek és értékek tagadásának, minden világnézetnek és művészetnek, amely első és utolsó szavának az „én"-t írja le."

Szombathy Bálint: River deep – mountain high III.

Új Symposion 1972/jul.-aug. 353. old

Réti István

A nagybányai művésztelepen a hűvízeres Bernáth Aurél iránytó mestere volt.

Bajor Nagy Ernő: beszélgetések Bernáth Aurélról

Országos Világ 1965/45 19 old.

Réti István

Oly avatott mesterek mint Réti István, formálták az ifjú festő-növendéket Gyulai József művészetére.

Dr. Damonkos Imre: Gyulai József munkásságáról

Rajztanítás 1970/3 25 old.

Kéki István

100 éve született

Nógrád 1971 december 16
4. old.

Réti István

Halálának 100. évfordulójára

alkalmából írt cikk a 4. oldalon

Magyar Nemzet 1972 december 16

Réthy István

Ferenczy Károly, Grünwald Béla, Hollósy Simon, és Thorma János illusztrálta Kiss József albumalaku kötetét, mely Révai kiadásában jelent meg.

A HÉT, Bp. 1905. dec. 10. XVI. évf.
50. sz. 844. lap.

Réti István festőművész

A lap "Tájékozódás" c. rovatában közli:
Száz évvel ezelőtt, 1872 december 16.-án született Nagybányán. Tanulmányait a pesti Mintarajziskolában kezdte, de egy hónap mulva ott hagyta és Münchenbe utazott, ahol Hollósy Simon iskolájának növendéke lett. 1896-ban a művész ajánlatára a Hollósy-kör Nagybányára utazott, s ezzel az évvel kezdődött a nagybányai művésztelep története. 1902-ben megalakult a nagybányai festőiskola.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 16.
XVI. évf. 51. sz. 6. lap.

Réti István festőművész

Nagybányán a festőiskola tanárai a művész mellett Ferenczy Károly, Iványi Grünwald, Thorma. 1913-ban Réti István katedrát kapott a Képzőművészeti Főiskolán, de a nyári időszakban továbbra is tanitott Nagybányán. 1920-ban a csődbejutott akadémikus főiskola reformálását Lyka Károly intézte, munkájában „Réti volt az egyik legjobb segitője."-mint a művészről szóló ismertetés közli, s kiemelkedő szakirodalmi és művészetelméleti munkásságát is méltatja.

Elet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 16.
XVI. évf. ~~dec. 16.~~ 51. sz. 6. lap.

Réti István festőművész

A nagybányai művészek c. tanulmánya 1924-ben a Nyugatban jelent meg. Ezenkivül számos cikket, tanulmányt és könyvet irt. 1941-ben Baumgarten-dijat kapott. A képalkotó művészet c. kötet 1944-ben jelent meg. Főműve: „A nagybányai művésztelep" csak halála után majd egy évtizeddel, 1954-ben jelent meg. 1945-ben Budapest ostroma alatt mütermét lebombázták, müveinek jelentős része elpusztult. Megmaradt alkotásait a muzeumok őrzik. 1945 januárjában meghalt.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 16.
XVI. évf. 51. sz. 6. lap.

Réti István

A müvész nevét emliti meg Masque: "Az ezredik év Szalonja" c. kritikájában, de müveivel nem foglalkozik külön.

A HÉT, Bp. 1896. juni. 7.
VII. évf. 23. sz. 384-385. lap.

Réti István

"Gyötrődés" c. képe egy szegény fiut ábrázol, „aki nagy nehezen be tudott bujni a szobájába, de azért kétségbe van esve, mert az ágyába már nem fog beleférni soha." - irja Bojtorján: "Mütárlat" c. kritikájában, a Nemzeti Szalonban rendezett, téli kiállitáson szereplő müvekről a Krónika c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1894. dec. 2.
V. évf. 48. sz. 758-760. lap.

Réti István

"Nagyon kiváló portréfestő"-irja Ják: "A Mücsarnokban" c. -a kiállitásról szóló kritikájában, majd leirja müvét: "három bohémja Karácsony estéjén, idegen földön, kopár mansardban, árva lámpa mellett üldögél és az otthonra gondol".

A HÉT, Bp. 1893. dec. 3.
IV. évf. 49. sz. 353-354. lap. II. kötet

Réti István

a Szegedi Ifjúságjáték Klubjának III. Irodalmi Estjén mint szerepelt.

-ka-: Szegedi ünnepi Hetek.

Népújság, Tolna Megye, 1972. aug. 1.

Réti István

a nagybányai iskola
vezető mestere volt.

Műveinek száma.

1942. III. 10. H.F.F. TV.

Réti István, festő

Megemlítve: Aradi Nóra Réti-monográfiája.

Bodri Ferenc: Kelet-művészeti könyvszemle
517-519.

JELENKOR, Pécs, 1971. június XIV/6.

MÜVTÖRT DOK.

RÉTI

Magyar Nemzet 1947.
IV.11.III.éf.81.sz.2.old.
Beszámoló.

Réti

korrigált Járitz Józsa alkotásait

Forrás 1969/5-6/113

Járitz: Egy művész utja

Réti

A nagybányai iskola alapitói: Hollósy Simon, Réti, Thorma, Ferenczy, Iványi Grünwald.

Banner: Egy nagybányai festő Kecskeméten
Forrás 1973-1-84

Réti

A nagybányai festőtábor legjobbjaihoz tartozó művén

D. I. Képzőművészet
Vigília 1972/11

83. old.

Réti "festőművész"

a nagybányai művésztelep és szabadiskola mestere volt.

Nagy Tibor: Kemuttok Károly

Élet és Tudomány, Budapest, 1943. dec. 21.

Réti

Neve emlitve.

Mácza János: A Magyar Tanácsköztársaság
képzőművészetéről.

Nagyvilág 69/1 1o7. old.

Riti (?)

Natività Gesù minuscola

Napoli 1985. XI. 5.

Réti (?)

Meghalt Hlinka Gyula

Magyar Nemzet 1986-1.27.

M.D.K.

Réti

Thorma János, Ferenczy, Grünwald, Hollósy illusztrálták "Kiss József költeményei" c. kötetet, -mint a lap irja:- "a nagybányai müvésztelep izmos tehetségü festői."

"Irodalom," c. rovat
Magyar Salon, Bp. 1897. december hó
3. sz. 643. lap

M.D.K.

Reti A. olasz várépítő

Torre B.-vel együtt, Forsomban telepedett le, egyházi megbízásokat is vállalt és a tornyos várkastélyai nak építésében is szerepet vitt.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó 109. old.

Réti.

Mire szerepel a Bizományi Áruház aukciójái

Halasi Mária : Leltár 1566sz.,
Tarnaörs ...

Turkó 1968 XII. 17

M.D.K.

Réti

Kiss József költeményei c. kötetet illusztrálta a nagybányai müvésztelep festőművészeivel együtt, -közli az "Irodalom" c. rovat.

Magyar Salon, Bp. 1897. dec. hó 28. kötet
645. lap

Re'ti

a Petrő-gyűjteményben lévő képei
kiállítása a Herman Ottó múzeumban.

emlékére.

Napjainkban, 1963 8. szám, 4. lap

MDK

Réti

1900-ban egy kettős műterem épült Nagybányán, egyikét ő foglalta el.

Réti I.: A nagybányai festőkolónia története.

Bör-Réti Nagyb.kiáll.kat.1912. 23.l.

MDK

Réti

1900-ban Párisban az Exp.internationalen,
II médaille ,
1901.Münchenben kis aranyérem (II),
1904. Saint-Louis.Nemzetközi kiállitáson
III.médaille kitüntetéseket nyerte.

Réti I.: A nagybányai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiáll.kat.1912. 34.l.

MDK

Réti

Elnyerte a Lipótvárosi Kaszinó dijat, és a Fraknói-féle római dijat.

Réti I.: A nagybanyai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiáll.kat.1912. 34.l.

MDK

Réti

Mazzini Beduschi, Verona 1901-ben megjelent tárlatismertető könyvében Rétiről is megemlékezik.

Művészet, 1902. 365.lap

MDK

Réti

Réti egyike volt azon művészi csoportnak, akik 1896-ban Nagybányán megindították a mozgalmat és hosszú évekig ott is laktak.

Réti: Nagybányai művészek.

Nyugat, 1924. Márc.16. 401.lap

MDK

Réti

A Nagybányai Festők Társasaganak egyik alapitója Réti.

Réti: Nagybányai művészek.

Nyugat, 1924. Márc.16. 4^{01}.lap

MDK

Réti

Réti már az iskola megalakulása előtt Nagybányán lakott, mert odavaló volt.

Réti István: A harminc éves Nagybánya.

Magyar Művészet, 1926. 366.lap

MOK

Réti festő

festménye: Kabona temetése

Farkas, Zoltán: The Hungarian Barbizon: Nagybánya.

Hungarian Quarterly 1940 II. 731.o.

MDK

Réti

Uj romántika. Tamás-Galéria CLIV. Kiáll. 1944. febr. 2 l.

MDK

Réti

Benczur Társ. kiáll. Szózat, 1925. ápr. 5. 21 l.

M.D.K.

Réti

Müve szerepel Fleiner Jenő magángyüjteményében.

Magyar magángyüjtemények c. közlemény
Szinházi Elet. Bp. 192o. juli 25-31. IX. évf.
30. sz. 25. lap.

MDK

RÉTI Réti

Ripplo Rónai, Mednyánszky, Katona Nándor, Fényes Adolf, Vaszary, Réti festményei Kiss József otthonában, melyeket - mint Fényes Adolf meséli - gyönyörüséggel mutogatott.

Komlós Vladár: Kiss József

Hatvany Lajos /szerk/ : Beszélő házak.
Bp. 1957. 137-138.l.

137.l.

Réti.

Magyar Nemzet.
1947. IV. 11. ; III. évf. 81. sz.
2. old.
(: Dercsényi :)

de. D. U.

RÉTI

A magyarországi művészettel foglalkozó legújabb műben kiemelve

Gerő László: A XIX. sz. végi keisőeklekti-kus építészet jelentősége Budapesten
Művelődés 1960. 3. sz. 168. l

MDK

Réti

Résztvett a harmadik nagybányai kiállitáson, melyet a Mücsarnok téli tárlatának keretében külön nagybányai teremben rendeztek meg. /1899. dec.15-1900. ápr.15.

Bör-Réti Nagyb. kiáll. kat. 1912. 2o.l.

Réti

Művészet nevelő a debreceni városháza napfényében rendezett Képzőművészeti kiállítás.

M. 929. X1.20.

P.H. 929. X1.20.

Reiki

1920 után lett a Nyugat munkatársa, „Adalékok a népballada-irodalomhoz” című műhöz

Modern Könyvtár, 1963, 50 l. Németh László

Réti

„Adalékok a hárad/rabló'
m. eiod i lejr. kapcsolatához –
c. cikken Bródy Sándorral való
kapcs. emlitik.
Anyájuk it levelében fel-
említi Bródy neve. B. több
ízben nevett neki portréme-
bizott. B. Könyveit illusztrálta

Nadalom és Véneti Karnevál.
1963. 48 l. Németh Lajos c.

Réti [ ], [illegible] Mok

Szerepel Bernáth könyvében.

Lipták Gábor: Bernáth Aurél: Utak Pannóniából
180.o

A Könyvtáros
[KÖNYVBARÁT]] Bp. '961. március XI/3.

MDK

Réti festőm.

Genthon: A magy. festőműv. tört. A Szépműv. könyve. Bp. 1940. 988 l.

Réti festő.

A Mübarát 1922.II. 193-198 l.

MDK

Réti

1902 tavaszán Nagybányán Ferenczyvel, Grün-walddal és Thormával megalapitja az u.n."Szabad iskolát".

Réti Istvan: A harminc éves Nagybanya.

Magyar Művészet, 1926. 382.l.

MDK

Réti

festő

"Honvédtemetés"

65.o.

Németh Lajos: Hollóssy Simon és kora müvészete.
Bp. 1956.

Réti

Műcsarnok kiállításán: "A magyar művészet 1850-től — 1932-ig" neve szerepelt.

N.U. 932. II. 21.

Rési

Műcsarnok reprezentatív kiállításán neve szerepelt.

PN-932.II.20.

Réti.

A Tamási-galériában rendezett kiállításon minden szerepelnek.

Magyarság, 1928. márc. 31.

Réti

MDK

"Honvédtemetés"

56.o.

Németh Lajos: Holló[illegible]y Simon és kora művészete.
Bp. 1956.

Réti István (festő)

Neve említve.

A Hét, 1974. júl. 19. 5. enf. 29m. 6n.

Réti István (festő)

Művei közül több a marosvásárhelyi városi képtárban
volt 1943-ban.

A Hét, 1974. aug. 2. 5. erf. 31 m. 11 p.

Réti István

Neve Szalatnyai József mesterként említve.

Nőnevek, 1975. aug. 24. 103. enf. 198n. 9p

Réti István

Zemplényi Tivadar, Ferenczy Károly, Iványi Grünwald Béla, Rippl-Rónai József, Rudnay Gyula, Vaszary János, Mednyánszky László, Katona Nándor és Réti István művészeket sorolja fel a modernek közül a Művészet c. rovatban közölt beszámoló, amely "A Nemzeti Studió Aukció Kiállitása" cimmel rendezett szezonnyitó tárlatról tájékoztat.
A fenti modern művészek mellett a cikk felsorolja a régi művészeket is.

A HÉT, Bp. 1921. május 15.
XXXII. évf. 13. sz. 222. lap.

Réti István

Strobentz Frigyes, Karlovszky Bertalan, Koroknyai Ottó, Kimnach László, Tardos-Krenner Viktor, Kosztolányi Kann Gyula, Frecskay Endre, Réti István, Vaszary János, Kádár Béla, Csók István, br. Hatvany Ferenc, Iványi Grünwald Béla, Feiks Jenő és Alfréd művészek alkotásai szerepelnek a "Rónai gyüjtemény"-ben melyről / Kun Imre: "Rippl Rónai Ödön" cimmel ir Rippl Rónai József öccsének elhunytáról, akir házát muzeummá alakitva városára, Kaposvárra hagyta a felsorolt művészek alkotásaival együtt.
A Rónai kiállitás többi szereplője Munkácsy Mihály és Rippl Rónai József nevénél található.
A HÉT, Bp. 1921. febr lo. XXXII. évf. 5.sz. 77-78. lap

Réti István

1872. dec. 16-án született.

A Hét, 1972. dec. 22. 3. cf. 51 sz. 7 p.

Réti István (1872-1945)

„Fáj a csend" Olaj, vászon

20 x 19,5 Védett

Valószínű ár: 4000 Ft

BÁV 38. Képaukció Budapest 1975 december

Reiti István, ferde

L: Horváth József

Ma

12.

—: 85 ebe - - -

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. márc. 2.

Réti István, festő

l.: Csáky József

Bodnár J.: Vélemények ... [1] ... 91-93

TISZATÁJ, Szeged 1976. június XXX/6.

Réti István, költő

l.: Szöri József

Apró f.: Vélemények .... [2] 93-96

TISZATÁJ, Szeged, 1976. június XXX 6.

Réti István, festő

L.: Hám Károly felvétele

Ma
– 15 éve

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jan. 16.

Reti István, festő

L.: festők, Adolf

Egri M.: Rettenthetetlen tó/... 84-87.
JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1975. kor. XXI/ö. 4.

KÉTI ISTVÁN, festő

Jelentős mesterek, jó szinvonalú művészek, de kisebb tehetségü alkotók is helyet kaptak a gyüjteményben. A képegyüttes jelentős alkotók hiánya/Fényes Adolf, Kéti István, Balogh Nagy János, Ditz Béla, Csontváry, stb/ellenére is képes elénk tárni a századforduló magyar festészetének sokrétü igazodását. 285.old

SÜMEGI GYÖRGY: Nemes Marcell a mügyüjtő-Adalékok a magyar mügyüjtés ~~történetéhez~~ századeleji történetéhez 275.old

CUMANIA, III. HISTORIA, Bács-Kiskun Megye Múzeumainak Közleményei, Kecskemét, 1975

KÉTI ISTVÁN, festő

A nagybányai vezető mesterek közül elsősorban Kéti hagy
gyományőrző felfogás.val ütköztek össze az új festőisé
get hirdetők. Támogatójuk, az addig nagybányai modorban
festő Iványi Grünvald Béla lett, aki darabosabban, a szín
foltok dekorativitására jobban építve, maga is kezdett
engedni a posztimpresszionista hatásnak. 279.old

SÜMEGI GYÖRGY: Nemes Marcell a mügyüjtő Adalékok a ma-
gyar mügyüjtés történetéhez 275.old

CUMANIA, III. HISTORIA, Bács-Kiskun Megye Múzeumainak
Közleményei, Kecskemét, 1975

RÉTI ISTVÁN, festő

Thormával együtt irták:A fiatal nagybányai festők spontán megnyilatkozó szeretet,elismerése a cáfolat arra,a nevetséges és képtelen vádra.hogy elnyomjuk őket.Ezt a nyilatkozatot nem kértük,nem sugalltuk,előzetes tudomásunk sem volt róla.A tisztesség,és igazságérzet diktálta diktálta nekik.-Az aláirók közül hiányzott Boromisza neve. 312.old. 22.jegyz

MURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti különválás történetéhez 305.old

CUMANIA,III.HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

Réti István festőművész

A nagybányai Festő- és Szobrásziskola

Tanára

Kormuk

1976 VI. 435 oldal

Réti István

A magyarországi iskola kiváló
tanára. Számtalan fiatal művész
oktatója

Kuczy János - Festő oktatás és magyarok

69 oldal

Réti István

tanitványa volt Dr Gáspárdy Bándor

Rajztanntás 1976-1-31

Dr Maksay: Dr Gáspárdy S ándor

Reti István gyűjt.

L.: Egry J.

Lajos-L.: Egry József. — 528-536.

Jelenbeszámoló, Pécs 1936-június XIX/6

Réti István

Méltatás

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.
Művészet, 1976. december - 3. oldal.

KÉTI ISTVAN, festő

1963 januarjában a miskolci múzeum bemutatta a két leg
nagyobb termében és a folyosókon a képtár legszebb da
rabjait/35 festmény, 31 grafika/. A magyar festészet rep-
rezentansai között Kéti Istvan neve is szerepelt. 5z.ol

ZSADANYI GUIDO: A miskolci múzeum képtára 49.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966.
7.szám, Miskolc, 1966.

Réti István (1872 - 1945)

„Hegyoldal" o.v. 55x68

S. l. j. Réti Védett.

Ukvalási ár: 8000 Ft

BÁV 39. Képaukció katalógus 1976 május

KÉTHY ISTVÁN, festő

A Kisgrafika-barátok évkönyvében Héthy István Sterbenz Károly grafikus,festő,exlibriszművész művészetét értékelte .Hasonlóképen ismerteti művészetét a Kisgrafika 1970.évi albuma is. 268.old

SZABÓ JENŐ: Fél évszázada rajzol és fest Sterbenz Károly 264. old.

SOPRONI SZEMLE: Helytört. Folyirat, 1975.XXIX. évf. 3. szám. Sopron, 1975.

RÉTI ISTVÁN, festő

A nagybányai Párizst járt fiataljai Gauguin, Cézahne, Matisse modorában festett képekkel térnek haza. Ezt nem értették meg azok, akik a természetben való elmélyülést vallották egyedül üdvözítőnek. -A nagybányai művésztelep történetirója, Réti minden keserű kifakadása ellenére csodálatos rálátással állapitotta meg a történtek után: Kibontakozott a huszadik század arca. 305.old

MURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti különválás történetéhez 305.old

CUMANIA, III. HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

RÉTI ISTVÁN, festő

A nagybányai fiatalok forradalma. Réti leirása a kortárs és szemtanú közvetlenségét mutatja, s negativ álláspont ja ellenére a történtek bemutatásával tárgyszerü tudott lenni. Véleményét megkerülni lehetetlen és nem indokolt. A másik fél álláspontja elutasitó, elfogult, ez természe tes. De a kettő összevetése árnyaltabban hoz közelebb az igazsághoz. 306.old

MURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti különválás történetéhez 305.old

CUMANIA, III. HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

RÉTI ISTVÁN, festő

Réti irta:Lassan világos lett előttem,hogy ezek a disputák,amelyek esténként hangossá tették a cukrászdát,c sillagos éjszakákon pedig a fekete liget fehér útjainak csöndjét verték fel,szellemi szakadás magvát rejtették magukban.A haladás útját nemcsak a fejlődés,de rázkódások forradalmak is jelölik. 307.old.9.jegyz

SURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti különválás történetéhez 305.old

DUMANIA,III.HISTORIA,-Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975.

RÉTI ISTVÁN, festő

Réti mondja, hogy Czóbel-féle képeket már a Salon des Indépendants-ben már a kilencvenes évek elején lehetett látni. Gauguin hatását emeli ki. A nagybányaiak egikének sem jutott eszébe a természetet otthagyni, most e bázis ellen tört ki a forradalom, a természet zsarnoksága ellen

306.old. 3.jegyz

MURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti különválás történetéhez 305.old

CUMANIA, III. HISTORIA, -Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

RÉTI ISTVÁN, festő

Hibásan emlékszik a "neosok" fogalmának mehonosodására
Szerinte azóta terjedt el e "neoimpresszionizmus", pointi
lizmus, mikor ez az irányzat Bpesten is általános lett.
Adat van reá, hogy e megjelölés már 1906 őszén! nemsokára
a Czóbel képek szenzációt kiváltó feltünése után divat
ba jött. 307.old

MURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti
különválás történetéhez 305.old

CUMANIA, III. HISTORIA, - Bács-Kiskun Megyei Múzeumok
Közleményei, Kecskemét, 1975

RÉTI ISTVÁN, festő

Fontos kérdés volt,hogy Nagybányán a kolónia vezetőinek hogyan viszonyúlnak a fiatalok mozgalmához.A művésztelep és szabadiskola léte,fenntartása függött az ő áldozatos munkájuktól.Hollósy távozása után Ferenczyre,Thormára, Iványi-Grünwaldra és Rétire hárult a folyamatosság fenntartásának minden feladata. 308.old

MURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti különválás történetéhez 305.old

CUMANIA,III.HISTORIA,-Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

RÉTI ISTVÁN, festő

Réti is a kecskeméti megtelepedés viszontagságos útját azzal magyarázza, hogy a spontanitás el nem hanyagolható ~~erejét~~ fenntartó erejehiányzott belőle. De ez nem csök csökkenti a kecskeméti művésztelep önmagában elért és értékelhető eredményeit. 310.old

MURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti különválás történetéhez 305.old

CUMANIA, XIII, HISTORIA, -Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

RÉTI ISTVÁN, festő

A nagybányai kolónia történetét Réti 1941-ben kezdte, részben korábbi irásai alapján-könyvvé fogalmazni. Kiadását a háborús események gátolták meg. A könyv Aradi Nóra szerkesztésében /Réti István: A nagybányai művésztelep. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata. 1954/ jelent meg. 306.old. l.jegyz

MURÁDIN JENŐ: Nagybányától Kecskemétig egy művészeti különválás. történetéhez 305.old

CUMANIA, III. HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975.

Réti István

Kun Imre: "A Képzőművészeti Főiskola kulturharca" c. cikkének "Akadémizmus vagy modernizmus" alcimet adta. Kifogást emel az ellen, hogy a művészeti irányzatokkal kapcsolatban milyen téves, vagy helytelen álláspontra helyezkednek. Csók István, Vaszary János és Réti István művészek nevét például a kubizmussal és az expresszionizmussal hozzák kapcsolatba. A cikk erélyesen felszólitja a vitatkozókat, hogy mutassanak a három művésztől egyetlen kubista képet, majd megállapitja, hogy fogalomzavarban szenvednek, s idézi állitásukat, hogy "a nyugati festőművészeti irányok torz kinövéseit honositották meg."

A HÉT, Bp. 1921. julius 1o.
XXXII. évf. 18. sz. 3o3. lap.

Réti István, kisb

L: Bobdizsai István

V.ö.: Az utolsó nagybányai

9.

Népszabadság, Bp. 1977. júl. 30

Réti István (1877-1945)

„Ártatlanul" o.v. 80x108

J.l.b. : Réti.

Minimál ár: 12000 Ft.

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

Réti István, festőművész

1926-ban készült Hollósy Simon Nagybányára akkor a modern magyar festészet iskolájának művésztelepét létesítette még Ferenczy Károly, Thorma J., Iványi-Grünwald B., Réti István által együtt.

Dutka Judit: Művésztelepek.
Magyar Klárik, 1976 júl. 7.

Réti István

Réti megpróbált része a szecessziós modernizmusban belső irodalmi alapanyagból is kiszőlni, de hiányzott belőle a szimbolizmusra jellemző jelentés - artikulációs művészete.

Németh Lajos: Gondolatok a magyar szimbolista...
Művészet, 1975. december - 27. oldal

RÉTI ISTVÁN, festő

Káplár Miklós 1916-20 között végezte el a Képzőművészeti Főiskolát zemplényi Tivadar és Réti István tanítványaként. Ripl-Rónai Józsefnél tartózkodása jelentősen előmozdította művészi fejlődését. 768.old

Sz.KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old.

A Debreceni Muzeum Évkönyve, 1974.

Debrecen, 1975.

KÉTI ISTVÁN, festő

A Pécsi modern magyar képtár történetében jelentős volt a rompa-gyüjtemény beolvadása. Lehetővé vált a XX.sz-i magyar művészet egységes bemutatása. másrészt a naygbanyai művészcsoportot reprezentáló kerek együttes is. Igy többek között Kéti Istvánnak is van műve a gyüjteményben. 287.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar képtár története
Uj szerzemények II . 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII
1972-73. Pécs, 19[illegible]

Réti István

Két kiállitást ismertet Vadas József: Tájak, utvesztővel" c. kritikájában. A Romániában élő Nagy Imre a Magyar Nemzeti Galériában, Patay László a Műcsarnokban mutatta be műveit. Nagy Imre kezdetben együtt indult Aba Novák Vilmos és Szőnyi István művészekkel. Nagy Imre művészetére vonatkozóan hivatkozik a beszámoló a nagybányai szellemiség hatására, felsorolva a nagy elődök,-Ferenczy K Károly, Thorma János és Réti István- nevét. Majd megemliti azt is, hogy Patay László művészetét "több szál füzi Nagy Imréhez"
Fenti cimü Vadas-kritikáz lásd: Nagy Imre nevénél.
Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 6.
XX. évf. lo. sz. 13.lap

RÉTI ISTVÁN, festő

Hollósi Simon a huszti várat kívánta megfesteni, de két nagybányai származású tanítványa Réti István és Thorma János biztatá ára nem egyedül, de növendékeinek csapatával együtt indúlt helyszíni szemlére, nagybányára, ahol már nem mes ze esik Máramarosvárig és Huszt. 4-old

Tóbiás Áron: Látogatas Nagybányan, 3.old

Művészek, Múzeumi Magazin, 4.sz. Bp.

RÉTI ISTVÁN, festő

A nagybányai festők együtt éltek, s mégis mindegyik mást csinált, másképen festett. Ferenczy Károly az erdőkben és hegyekben, a "bennszülött" Réti István magában a városban, annak falai között, Thorma János pedig önmaga bensőséges, költői látomásaiban élt. 7.old

Tóbiás Áron: Látogatás Nagybányán 3.old

Művészek, Múzeumi Magazin, 1971. 4.sz. Bp.

RÉTI ISTVÁN, festő

Divat volt akkoriban a festészetben "irodalmiságot" keresni és az egyre-másra feltünő festő-titánokat irók hoz és költőkhöz hasonlitani. Igy tekintették Ferenczy Károlyt Kazinczy, Thormat Berzsenyi, Rétit meg Arany János életérzése kifejezőjének. 7.old

Tóbiás Áron: Látogatás Nagybányán 3.old

Múzsák, Múzeumi Magazin, 1971. 4.sz. Bp.

RÉTI ISTVÁN, festő

Réti István itra,hogy megérkezve Nagybányára,a polgármest r és nagy számu közönség várta őket a z állomáson, Ismerkedett atarsaság.A bányaiak csak Hollósyt látták, csodálták,hogy mily fiatal,és molyen hollófekete,Nem ilyennek képzelték el ,nagyszakállu tekintélyes müncheni professzort vártak. 4.old

TÓBIÁS ÁRON: Latogatas Nagybanyan 3.old

Muzsák, Muzeumi magazin, 1971. 4.sz. Bp.

KÉTI ISTVÁN, festő

Kéti István: "Önarckép", cimü alkotása.-rekete repr. 7.old

Tóbiás Áron: Látogatás angyánál 3.old

Művnak, Múzeumi Magazin, 1971.4.sz. bp.

RÉTI ISTVÁN, festő

A nagybányai művésztelep 1902-től képzőművészeti szabadiskola lett, amelynek Thorma János és Réti István volt a lelke.-A művésztelepet 1919-től Thorma János vezette. 91.old

[illegible]: Egy szabolcsi festő: Farkas Zoltán 91.old

[illegible]-Szatmári Hírlap, 1969.IV. 2.sz

RÉTI ISTVÁN, festő

A nagybanyai művésztelepet 1896-ban alapitották a nagybányai születésü Réti Istvan, Ferenczy Károly, az oti élő-egyébként kiskunhalasi születésü-Thorma Janos, és Ivanyi-Grünwald Béla. 91.old

SVEKUS OLIVÉR: Egy szabolcsi festő: Farkas Eszter 91.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1969.IV. 2.sz

RÉTI ISTVÁN, festő

Z.Szalay Pál a Képzőművészeti Főiskolán rögtön 40 kor. ösztöndijat kapott. Tanáraira a legnagyobb tisztelettel emlékezik. Szinyei Merse Pál, Benczúr Gyula, Révész imre Réti István, Glatz Oszkár, Ströbl Alajos voltak tanárai 49.old

BARKÓCZI JÁNOS: "...amig élek nem teszem le az ecsetet" a 81 éves Z.Szalay Pál köszöntése 47.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1972. VII. 3.sz.

RÉTI ISTVÁN, festő

Rudnay Gyula 1931-es nyíregyházi kiállításával kapcsolatban merült fel ott az a gondolat, hogy milyen jó lenne ha állandó művésztelepe lenne a városnak, ná kellene venni Rudnayt, hogy ő adjon rangot a művésztelepnek, mint Nagybányának Perenczy Károly, Réti István, és Vásárhelynek Tornyai. 25.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

Réti István, festőművész

A Katona József Múzeumban megnyílt a Nagybányai Művésztelep kiállítása. – A művésztelepet az alapítók közül volt, első táborukat 1897. dec. 15.-én, a régi Mácsamokban rendezték meg.

Hettai Nándor: A Nagybányai Művésztelep alkotóinak szép kiállítása.
Petőfi Népe, 1976. okt. 24.

Réti István

"Termékeny ugar" cimmel Vadas József Tóth Menyhért festőművész kiállitásáról számol be, amelyet a Műcsarnokban rendeztek. Müvészetével kapcsolatban megemliti a magyar tájfestészet nagyjait: id. Markó Károlyt, Szinyei Merse Pált, Ferenczy Károlyt és Réti Istvánt, valamint azokat, akiknek elképzeléseit folytatja: - Nagy István, Koszta József, Tornyai János- de nem azonos uton, mint Vadas kritikája mondja: „legfőbb ihletője szülőföldje, az alföldi táj és benne az alföldi ember." Külön kiemeli mesterét Vaszary Jánost és annak müvészetét, hatását Tóth Menyhértre.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o. XX. évf. 47. sz. 12. lap.

Fenti cikket lásd: Tóth Menyhért nevénél.

Réti István, festő.

L:Háy Károly László

R.Gy.:Háy Károly László emlékezete 7

Népszabadság, Bp.1977 ápr. 27.

KÉTI ISTVÁN, festő

Dr. Tompa Kálmán orvos gyüjteményét életjáradékért a Modern Magyar Képtárnak adta. 180 művész 388 képéből áll a gyüjtemény. A Tompa gyüjtemény sok vonatkozásban kiegészíti a Gegesi és Tamás féle anyagot. Így már bemutatható a Képtárban Nagybánya plein-air festészete is, többek között : Kéti István müvei. 38.old

HALLAMA ERZSÉBET: Modern Magyar Képtár Pécsett 37.old

Múzeumi Magazin, 1969. 2.sz.

Réti István

1922-től az Expresszet tanítja
lett a művésze.

Fedor: Expresszet
Nők Lapja, 1977. június 16-10. oldal.

Réti István

Lyka Károly és Réti István
javaslatára közvetlenebb tár-
sasági nevelésű oktatás váltja
fel a régit.

Fedor: Erzsébet
Nők Lapja, 1977. június 16-10. oldal.

Réti István, festőművész

Tapp Orsival festőművésznő a művésztelepek és a szabadiskolák életének, munkásságának ismerője mondja: Hollósy Simon volt a nagybányai, illetve később a tatai szabadiskola alapítója, ugyanis egy pár év múlva kivált a nagybányai iskolából, amit átvettek Réti, Thorma és Ferenczy.

Festőiskolák nyomában.
1980. X. 25. Kossuth 13,30 [Áné].

Réti István, festőművész

A képzőművek Váll. debreceni Medgyessy termében hat jelentős rendezvény várja 1981. évben az érdeklődőket. A rendezvénysorozatot Ágh Ajkelin Lajos festőművész önálló kiállítása nyitja meg, aki mögött csaknem fél évszázados alkotói múlt áll. Mesterei Réti István és Vaszary János voltak. A kiállítás febr. 19-től márc. 5-ig látható.

Hajdú-Bihari Napló, 1981. jan. 24.

Réti István, festőművész

Münchenben 1895-ben Holló Simon, az erdélyi örmény származású magyar festő barátaival és tanítóanyjával arra tévedt, hol találhatnak alkalmas vidéket, ahol ragyogó napfényben fürdő szénaboglyákat lehetne – többek közt festeni. Holló egyik barátja, Réti István szülővárosát, a Maramaros megyei Körtéfejvét Nagybányát javasolja. Hollóéknak köze megalakítója a nagybányai iskolát, hogy majd elsőrangú az impresszionizmusnak egy nemzeti változatáig.

Székely András: Szénaboglyák.

Új Tükör, 1981. ápr. 19.

Réti István, festőművész

Lőrincz Gyula 1910. jan. 16-án született Diósgyőrben. Tehetségének felismerése után festészeti előtanulmányokat bratislavai majd, Hlavnos Károly kamáromi magániskolájában folytatott. A Képzőművészeti Akadémián Budapesten végezte 1929 és 1934 között, először Réti Istvánnál, majd Vaszary Jánosnál tanítványaként, az utolsó két évben annak tanársegédjeként.

A. Gály Tamara: Lőrincz Gyula élete és művészete.
Új Szó, 1981. V. 14.

Réti István, festőművész

A Baptista Szalézdiban a Horváth Képcsarnok Művészek és Dolgozóinak Köre tagjainak közel 40 kiállításából válogattak a tárlat anyagát. Az idén tájképeiket láthatjuk, melyek mind a XX. századból valók. A művészben van valami közös és ez a „vir." Réti István a tenger partjain járó férfiait festette meg. (emlitve)

Aba: Tájképek magángyűjteményekből.
Pesti Hírlap, 1981. máj. 24.

Réti István, festőművész

A Csók Galériában nyílt meg Moldován István festőművész kiállítása, mely jún. 11.-ig látogatható. A művész elmondja: úgy hiszi, az ő generációja az utolsó, akik még tornyai János, Kriesan János és Réti István mesterek tanítványainak mondhatják magukat.

TV- Híradó 1.

1981. V. 28. Televízió 1. 19.30 /Tv.j./

Réti István, festőművész

Kecskeméten nagy hagyománya van a művészetnek. A magángyűjtemények közül a legnagyobb kollekcióra Bozsó János festőművész tulajdonosa, aki nagy körültekintéssel és megszállottsággal mentette múzeumotthonába Munkácsy, Székely Bertalan, Réti István festményeit, melyeket a városnak ajándékozott fel.

Lovrenci Miklós: A kecskeméti művésztelep múltja és jelene.
Nógrád, 1980. évf. 2. sz.

MDK.

Réti István

Vayer Lajos cikkében foglalkozik itáliai vonatkozásaival

Müvészet 1967 márc.p.5-6.

Réti nyomdája

Az első Réti volt, aki megtelepítette a nyomdát Békés megyében, 1849-ben. A szabadalomlevelet előző év őszén kapta meg. Rétinek nagyjogú kiadványai voltak. A szabadságharcnak 9 volt az egyetlen olyan nyomdája, aki annyi fontos és a szabadságharc eredményeit és eszméit tisztázó kiadványt adott ki, mint a nyomdája szakavatott volt

Békési nyomdák.

1949. II. 16. TV. 17. 50 / Kiné /

Réti István, festőművész

Nagybánya a huszas évek elejétől – Thorma János és Réti István vezetésével – újra a természetelvű felfogást képviselte.

Egri Mária: a Nemzeti Galéria csoportkiállítása
Alföld, 1949. jún. 22 old. (k) elsőcenben.

Réti István, festőművész

Nagybányát a századelőn újabb forradalom hozza lázba. A Párizsból újonnan érkező fiatalok [illegible] bevezetik a fauvizmust. Réti István mutat rá rá is volt a lényege annak a forradalomnak, mert lényegében a lázadás az alapítók elképzelte modellt, a közös alapot, a természetet eddig senkinek sem jutott eszébe otthagyni. Most éppen ez ellen tört ki a forradalom, a természet szentségtelenítése ellen, – írja Réti István.

Muvádi Jenő: Párizskülönbség a nyugati élvonal és a kelet-európai eredmények között, Kormek, 1979. febr. 54. old.

Réti István, festőművész,

A Miskolci Képtárban rendezett kiállításon szerepel a művész „Szilvás" c. műve.
(említve)

Tasnádi Attila: a XX. század magyar festészete a Miskolci Képtárban.
Képes szó, 1979. febr. 23.

Réti István, festőművész

a bejáratnál Pándy Lajos vázlata fogadja a látogatót: Réti Istvánnak azt a nyalkafiúkat, a nagybányai hagyományokhoz kötődő növendékét ábrázolja, akik megkezdték a munkát 1929-ben a szentendrei művésztelepen.

P. Szabó Ernő: Ötvenéves a „Régi Művésztelep".
Szentendrei Képtár.
Tükör, Budapest, 1979. júl. 1.

Réti Tokán, Leslő

l.: Kápeái Mihály

Masits Lóránt: Vendégségben Kápeái M-nél 1433.

Élet és Tudomány, Bp. 1979. nov. 9. XXXIV/45

Réti István, festő

l. Czóbel

Éri M.: A Nemzeti Galéria csoportkiállításai .. 87-89.
Alföld, Debrecen, 1979. jún.

XXX/6.

Réti István, festőművész.

A Párizsból újat hozó fiatalok, gimnáziumban a "neósok" Gauguin, Matisse és Cézanne művészete és a korai kubizmus tanulságai iránt nagy fogékonyságot mutattak. Az új idők új festői elveinek elkötelezettjeként nyilatkoztak és dolgoztak Nagybányán egyre jobban magukra hagyatva az addigra már-már akadémiává lett plein-air festés híveit. A Gauguin és Thorma hatást és tanítványait.

Sümegi György: Az 1910-es Keszthelyi Művésztelep. Egyetemi doktori értekezés.

Forrás, 1980. febr. 69. old.

Réti István (Nagybánya, 1872-Bp. 1945)

„Domboldal" (o.v. 46x58 cm. J.l.g. 934. Réti)
Védett. Kikiáltási ár: 12000 ft.

—

„Nagybányai táj részlettel" 1912 körül
o.v. 68x54 cm J.l.: Réti
Kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 56. Képaukció Bp. 1981 december

Réti István festőművész

Pirk János festőművész emlékezik az elmúlt időre: Thorma Jánosra, aki fiatalon elveszett szülei nyomába lépett. Réti Istvánra, aki a 20-as évek elején 3 nyáron át korrigálta s a negyedik felvételi vizsga nélkül magához fogadta a képzőművészeti főiskolán. Réti István 1924-ben nála festett, kritikust vendégelt meg a Virághegyen.

Moldvay Győző: az utolsó nagybányai?

Népújság (Heves), 1979. okt. 28.

Reti István (1872-1945)

„Parasztlány" o.v. 67x44 cm

Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.1980.szeptember

Réti István (1872-1945)

„Falusi lak" o.v. 24,5 x 34 cm Védett

Kikiáltási ár: 8000 Ft

BÁV 51.Képaukció katalógus Bp.1980.május

Réti István, festőművész

Ferenczy Károly 1896-ban telepedik le Nagybányán, ebben a Kárpátokhoz közeli kisvárosban, ahol Réti Istvánnal együtt megalapítja a neveretes művésztelepet. Nemzedékek nőnek majd fel itt, olyanok, akik követik Rétit és Ferenczyt s olyanok is, akik elfordulnak tőlük.

Vadas József: Az első modern magyar festő: Ferenczy Károly.
Budapest, 1979. 2. 26. old.

Réti István

Kastaly István tanára volt Udvardy Géza, Kálmán Péter, Torma János, és Réti István voltak a nagybányai szabadiskolán.

Összeállitotta:
F.Ludányi Gabriella: Heves megye képzőművészei.
MŰVÉSZET, 1979.augusztus - 32.lap.

Réti István festőművész-tanár

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 DEC 17

Magyar Hírlap

RÉTI ISTVÁN festőművész-tanár síremlékét, születésének századik évfordulója alkalmából tegnap megkoszorúzták a Mező Imre úti temetőben. A kegyeletes emlékezésen Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója mondott beszédet.

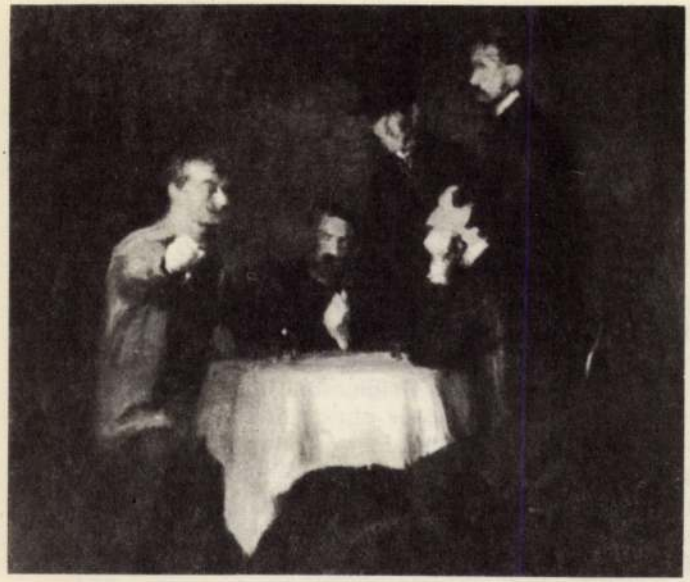
AZ FBI LETARTÓZTATTA Norman Wexler

■ **21. Réti István (1872-1945): Agitátor (részlet), 1905**
olaj, vászon, 66X68 cm / Székesfehérvár, István Király Múzeum
■ **22. Nagy Zsigmond (1872-1932): Agitátor, 1905**
olaj, vászon / magántulajdon

A századfordulónak ez a két utolsó magyarországi agitátor-kompozíciója nem a munkás-ábrázolás igényéből fakad (habár Nagy Zsigmondé közelít hozzá), inkább abból az egyre általánosabb szociális érdeklődésből, amely a polgári művészeket is megérinti, és amely ebben az időben már csak munkásmozgalmi témaválasztásban válhat hatásossá. A képépítés a hazai művészetre jellemző módon asztal köré csoportosítja az agitátort és hallgatóit. Réti képe feltehetően művésztársaságot ábrázol, és álló alakja önarckép. A festmény különben egy nagyméretű, jóval később befejezett, *Krisztus az apostolok között* című kompozíció egyik legkorábbi előkészítő tanulmánya, példa az agitátor- és az apostol-téma ekkoriban gyakori összekapcsolására (habár Réti esetében maga az agitátor-kép csak rövid életű, átmeneti szociális érdeklődés ötletszerű lecsapódása).

Aradi Nóra: Munkásábrázolás a magyar festészetben
Bp. Kossuth 1976

■ **23. Rippl-Rónai József (1861-1927): Szövőnők (Hímzőnők este), 1896**
olaj, vászon, 100X81 cm / Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

A dolgozó nő mint képtéma mindeddig a mezőgazdasági és a ház körüli munka keretei között s az ennek megfelelő környezetben jelentkezik. A munkásasszony mosónőként, vasalónőként tűnik fel a francia művészetben az 1860-as évek elejétől. A kilencvenes évek közepén már bányászlány is szerepel (Oroszországban, Belgiumban), és 1900-ban egy német festő már a gyári munkásnők szervezett tömegének ábrázolására vállalkozik. E folyamat főként a festészet és elvétve a szobrászat alkotásainak egymásutánjában követhető. (A rajz és a grafika adta kép annyiban árnyaltabb, hogy például újságillusztrációkban a dolgozó nő munkakörülményeinek dokumentatív rögzítésére is sor kerülhet.) A magyar művészetben Fényes Adolfnak egy 1900 körül alkotott, *Mosónők* (Pletyka) című, a marosvásárhelyi múzeumban levő festményén kívül – eltekintve persze a számos kritikai töltetű parasztasszony-témától – Rippl-Rónainak ez a kevésbé ismert képe jelent előrelépést. Tematikailag ugyan még mindig a „ház körüli munka" dominál, de a kompozíciós rend és az impresszionizmus eredményeit is magában foglaló festői eljárás már a közös munka mozzanatával módosítja a témát. Az újszerű képtémát és megoldását az 1900-ig Párizsban élt festő tapasztalása, a nagyvárosi mindennapokban való friss tájékozódása magyarázza, amire az éppen hogy nagyvárosiasodó Budapesten élő művészeknek még nincs módjuk.

Réti István, festő

L. Banga I.

Lánc az S. Képzőmű v. körnika 726-730

Jelentkt. Pécs, 1981. júl-aug. XXIV/7-8

Réti István (1872-1945)

„Kalapos női fej" o.v. 55,5 x 45,5 cm

j.l.: Réti Védett.

Kikiáltási ár: 12000 Ft

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

ÚJABB ADATOK A FELSŐMAGYARORSZÁGI RENESZÁNSZ ÉPÍTÉSZETRŐL

A reneszánsz-építészet Zólyom vármegyében című cikk (Művészet 1911. évf. 29. lap) részletesen szól a felsőmagyarországi reneszánsz-stílus mibenlétéről. Minthogy emlékei Felsőmagyarországon maradtak fenn a legnagyobb számmal, bízvást nevezhetjük ezután is így, jóllehet hasonló emlékek a régi Lengyelország területén, Csehországban, nálunk pedig, mint az újabb kutatások kiderítették, Erdélyben is vannak. Hogy az elnevezés már az életbe is átment, ennek Eperjes szab. kir. város építészeti szabályrendelete a bizonysága, amely szerint a város főutcájában új házat csak felsőmagyarországi reneszánsz-stílusban szabad építeni, nehogy a város legelőkelőbb részének az architektonikus harmóniája ormótlan tetőkkel és tornyokkal megzavartassék. Bármily tiszteletreméltó is a rendeletben megnyilatkozó szándék, túllő a célon s épp azért sok köszönet nincs benne. Az ily stílusban épült új házak Eperjesen a régieknek csak karikaturái.

Hogy a felsőmagyarországi reneszánsz felvidéki vármegyéinkben általánosan elterjedt, azt az újabb kutatások mindinkább megerősítik. Bár a XVIII. századbeli Mansard-tetők divatjának a legtöbb emlékünk áldozatául esett, bízvást állíthatjuk, hogy ahány XVI—XVII. századbeli épületünk, különösen azonban kastélyunk van, az valamikor mind ebben a stílusban pompázott. XVIII. századbeli nagy átalakítások miatt azonban a legtöbb felvidéki vármegyékben stílusunknak csak nyomai maradtak meg. Liptó megyében a német lipcsei csúcsíveskori róm. kath. plébániatemplom tornyát a XVII. században ilyen reneszánsz-stilusban építették újjá, de a mult században ismét átalakították. A zömök torony végén arkaturák helyett kosáríves pilléres folyosó húzódik végig mind a négy oldalon. Ezalatt a déli oldalon két bányász között a város kőből faragott címere van. Párkányáról a torony tetejének mult századbeli átalakításakor leszedték az ormokból összerótt koronázatot s ennek a torony egyik oldalának megfelelő részét a templom falazott keritésének kapúja fölött állították fel. Ezen a koronarészleten két negyedköralakú kőlap között, egy kétszer oly széles, zömök arányú, stilizált liliomra emlékeztető ormot láthatunk. Obolicsnón a XVI. században épült kastély emeletének sarkain konzolokon nyugvó hengeres erkélyeivel szintén ily stílű lehetett, de már 1710-ben átalakították. Madocsányban, a rombadőlt kastély törmelékei között még ma is vannak cifra orommaradványok. Ez a kastély Jókai Mór Pater Péter c. regényében is szerepel. Liptószentiványban egész sor kastély van; ezek közül azonban csak egy őrizte meg XVII. századbeli sgraffitó-díszítésének nyomait, aminők a liptóújvári vár feliratainál fogva érdekes falain is láthatók.

Turóc vármegyében Divéke község kastélya valamikor felsőmagyarországi reneszánsz-stílű volt. A sajátságos elrendezésű épület főhom-

ÖNARCKÉP
RÉTI ISTVÁN FESTMÉNYE

megszerzése végett néhány hétre Velencébe utazott Angeli Henrik társaságában. Angeli beszélte később, hogy mily naivul viselkedett Makart a velencei körmönfont régiség és kosztümárusokkal szemben. A homályos boltból mindent az utcára hordatott s ha egy jelmez vagy kelme megtetszett neki, éktelen dícséretek közt nem engedte visszavinni, ügyefogyottan alkudozva a horribilis árakat kérő kereskedővel. Végre is Angeli okos és energikus fellépése mentette meg Makartot a kifosztástól.

A világkiállítás idején Cornaro Katalin a Künstlerhaus nagytermében volt kiállítva, mellette ugyanazon teremben Lenbach néhány portrait-ja.

A színgazdag s a velencei ég ragyogó világában tündöklő kompozició már a feljáró lépcsőn lebilincselte a nézőt. Aranyos színezet s a Makart ösmert bíborvöröse mámorítóan hatott az érzékekre. A világkiállítás idején műterme folyton nyitva lévén, boldog boldogtalan nap-nap után koptatta küszöbét. Szinte stereotíp volt a kérdés az idegenhez, ha már sokat látott is: Na volt-e Makartnál, de oda elmenjen ám.

Ez időtől kezdve ő már „unser Makart" volt, a bécsiek népszerű, ünnepelt festőművésze.

És harmadik évfordulóján ama szürke, esős, novemberi napnak, midőn először hirdették ösmeretlen nevét a plakátok, ha valaki azt kérdezte volna egy bécsi embertől, ki az a Hans Makart, az ugyan alaposan lesajnálta volna a barbárt, aki nem ismeri a császárváros színvarázslóját: az unser Makartot.

Amihez más művésznek évek hosszú sora kellett s folyton kitartó munka, azt Makart egy-kettőre elérte.

Okát kutatva e tüneményes gyorsaságnak, több tényező szerencsés közreműködésétől eltekintve, legfőképpen s legelsősorban is művészetének egyéni jellege volt az, mellyel oly közel férkőzhetett a bécsiek szívvilágához.

Mindaz, mi mámorítólag hat az érzékekre s a tüzes vágyakat poétikus köntösben szimbolizálja, bármely ágában is a művészetnek, tetszésre talál az ősi Vindobona élvsóvár közönségénél.

Nem hiába sóhajtott fel nagy költőjük Grillparzer, „O Wien du Capua der Städte!" szemrehányó intelemmel fordulva a császárváros élvhajhászó népéhez. Ezek a tüzes vörösek, vagy mély barnák, csillogó sötét tengerkékek, bársonyos meleg zöldek közül világító női testek; élveteg puha formáikkal, vörös és szőke hajukkal, a nagy, mélyen pillantó szemek, élveteg ajkak gyönyör után pihegő keblek, mindama látható kellékei Makart művészetének, melyek révén Bécs népét oly hamarosan meghódította.

Modelltípusai ott szaladgáltak Bécs utcáin s szalónjában s ő benyulva, biztos fogással az ottani élet forgatagába, felmarkolta mindazt, ami az életben is ingerlőleg hat a közönségre; poétikus ízléssel s nagy díszítő talentummal, ügyes bűvészként varázsolt káprázatot örökké gazdag palettájának harmoniájával. Mint művész teljes tudatában erejének, fölhasznált mindent, amire tehetsége följogosította; gondosan kerülte ama tért, hol talán meddőn kellett erejét pazarolnia. Biztos intencióval megtalálta útját s bármi gáncs vagy éles hangú bírálat érte, a tehetsége által kiszabott ösvényről le nem tért.

Nála az ember személyes jó tulajdonságai, segítségére voltak a művésznek. Mint kontemplativ természet, kerülte a felesleges beszédet, de a neki rokonszenves környezetben találóan s élvezhetően fejezte ki gondolatait.

Művészetének hatalmasan beszélő eszköze volt a szín, s mindig hódító, lebilincselő tárgya a nő. Mindaz, amit a színek világa nyujthat, káprázatos poétikus ízléssel s egy virtuózan kezelt technika keretében souverain biztonsággal nála csak arra szolgált, hogy a nőt vonzóbbá, csábítóbbá, kívánatosabbá tegye. Ha a Rafael Madonnáinál elnémul az érzéki vágy s egy tisztább, magasztosabb világ nőjének megjelenése tisztelő áhitatra kényszerít, úgy Makart nőinél kísértetbe jut a szilárd elvű puritán is.

Teljesen művészetének élt s bár egy sereg bon-mot s különféle adomák keringtek róla hónapokig, nem történt véle annyi, mint más erősebb vérmérsékletű kollégájával néhány nap alatt. A nagy nyilvánosság oly megszokott volt néki, hogy bár műtermében folyton rajzottak

BOHÉMEK
RÉTI ISTVÁN FESTMÉNYE
SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

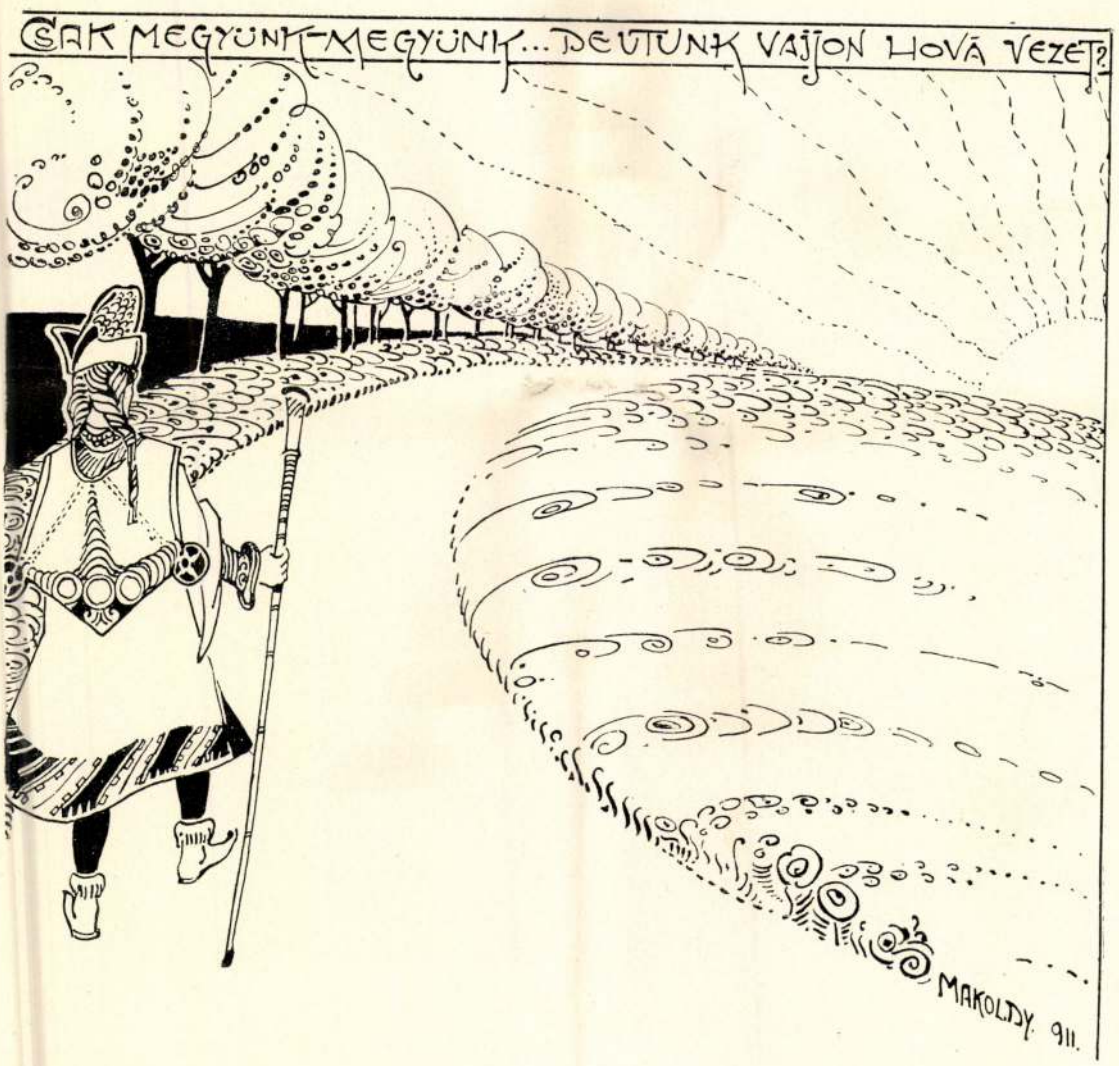

TANULMÁNY
RÉTI ISTVÁN RAJZA

a látogatók, ő nyugodtan tovább dolgozott a művein. Közel másfél évtized alatt számtalan arcképen s kisebb alkotásokon kívül öt hatalmas méretű kompozició került ki ecsetje alól. Cornaro Katalin, V. Károly bevonulása Antverpenbe, A tavasz, A nyár, Diana vadászata. Mint díszítő művész, mint szervező s tömegeket mozgató, a mult idők gazdag jellemvilágát elénk varázsló szerepelt az emlékezetes császár-jubileumi ünnepen is.

Ott lovagolt fekete paripáján a díszmenetben, Rubens jelmezében s ahol csak megjelent, mint diadalmas hadvezért üdvözölte Bécs közönsége s a széles körutakon dörögve hangzott a légben: éljen Makart! Bécs utcáira varázsolta a mult századok színpompáját mindeneknek gyönyörködtetésére. És egy napon utoljára, a színgazdag műteremben gyászfátyol takart mindent s még e gyászfátyolon át is bánatosan izzott utolsó nagy alkotásának bíborvöröse; s özvegyével együtt annyian zokogtak a „requiem aeternam" komor fenségű hangjai mellett.

KACZIÁNY ÖDÖN

MAKOLDY JÓZSEF RAJZA

Réthy István

Szerepel a „magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Újság 1927 I. 14

RÉTI István

Nagybánya : Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig. Miskolc : Mission Art Galéria, 1992

11. sz. 199-19

RÉTI István

Bényi emlékei

Bényi 1991 15.

MDK

Réti J. br.érem

St.Louisi kiáll. kitüntetései. Vas,Ujs. 1904.
809 1.

Réti János festő

Magyar Nemzet H. 1955 okt. 12. 5

Réti József

a nagybónyai iskola jelentős tagja

Halász Zoltán: La vie culturelle
en Hongrie, Budapest, 1966.

283p

RÉTI JÓZSEF, építőmester

A Győri Széchenyi-téren a Lloyd épületén 1911.augusztus 14.-Réti József építőmester átalakítása .kártyaszoba,konyha,emeleten ruharaktár,szoba,stb. 188.old. 55.jegyz

KALMÁR MIKLÓS: Győr barokk tere 175.old

ÁRVABONA, A Győri Szent Ján[illegible] Kórház évkönyve, 18.
Győr, ~~1970~~ 1971

Réti József

Lemitványa a Nagybánya-i festőiskolában Bernáth Aurélról.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 41 l.

Réti József

Szentiványa Martyn Ferenc.

Fehéte Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966.

334l 197 l.

Petty

Szerepel a „Magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság 1927 I. 15

Deli József

Zeneszerző a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Mikola Antal.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 203 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Déli József

Tanítóképző és Képzőművészeti Főiskolán Gebi Pogány István.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 58 l.

Réti József

Szinitvónya 1925-ben Jakoby

Gyula.

Fehete Márton: Prominent Hun-

garians Home and Abroad, München,

1966. 334 l 136 k

M.D.K.

Réti József festő

Nahybányai művész Ferenczyvel ellentétben a megfogalmazható mondanivaló elvét követte művészetében

Passuth K.: A Nyolcak művészete, Bp. 1967. 10.l.

Réti Károly festő

M.D.K.

Ferenczy Béni rajzolni a magyarországi festőiskolák és Rotunda kezdete.

Szántó Tibor közli: Beszélgetés Elek és Frodeloni (1967. nov. 4-7 kép.

Réti Károly
festő

M.D.K.

Réti Károly volt a mestere a
Képzőművészeti Főiskolán Hajnak.

Ecsery Elemér: Hajkároly kapcsolata munkásmozgalom-
Művészet, 1961. január. – 1 szám művésze. – 30 l.

M.D.K.

Réthy L.festőművész

Az 1903-as győri képkiállitáson szerepelt.

Csatkai Endre:"Győr város kultúrképe"Az 1903-as képkiállitás.236.o.

Arrabona,8.A Győri Múz.Évkönyve.Győr.1966.Antus János Múz.

M. D. K.

RÉTI Lajos és mérnök

Műhelycsarnok felépületében vagy műhelyépületében elhelyezett transz-formátóráadomás elrendezési típus-tervei MNOT 185/a-i/54

Lasszgadner zoltánnal

Mnot közlönyösa 1958. 288-296. l.

Réti László, építész. M.D.K.

1000 p-ös harmadik díjat nyert a debreceni egyetemi református templom tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf. ápr. 14. sz. 8. old.

Réti László festő.

Iványi-Grünwald: Vas Ujs. 1897. 87o.l.

Rét. M.

Szerepel a szepesi művészek kiállításán a XXI. kas. Négyes Klubjában

Szocialista művészetért 1968 XII.

Réty-Káldy János festö.

Katol.Szemle.1932.II.54-60.l.

Réti Káldy János

4)

MAGYAR MŰVÉSZET

1928.600
1932.196

er Réfi - Kádi

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Réti Kády János

Magyar Mérnök
1928. 600

Férfi kéje:

L melyen bot lóg,

Derékig látható, a
mintha fesítve
Haja, szemöldöke
barna, ráadás lete
szinóvoxt dolmány
díszíti, derekát sieb
Jobbjá kalpagjával

Vajon, mé
Nem. Mur

Réti Károly

1907/8 I.

Ferképzomfoisk`vk

12. l.

Réti László
építész

debreceni egyetemi
ref. templom terv.
III. díj

MMÉBK közl.
1938. 138. l.

Réti Mária - Kovács Zsuzsi

„Ovodások" .. című versek

a Bács-Kiskun megyei Gátőrtanyák gyer-

mekrajzaiból Vándorkiállítás a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1972 március 16

4. old

A Magyar Nemzeti Múzeum Mátyás Király Múzeuma
és a
Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület
meghívja Önt

Buzás Gergely – Réti Mária – Szőnyi Endre

GIOVANNI DALMATA HERKULES-KÚTJA A VISEGRÁDI KIRÁLYI PALOTÁBAN

című könyvének bemutatójára

2001. december 6-án, csütörtökön 17 órára
a LITEA könyvesboltba
(Bp. I., Hess András tér 4. – Fortuna udvar)

A művet
a szerzők jelenlétében ismerteti

JANKOVICS MARCELL
a Nemzeti Kulturális Alapprogram elnöke

Réti Ödön

rajztanár

Művészi Ipar

1894 1001

Hazai Bank
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Vaterländische Bank
AKTIENGESELLSCHAFT

Banque de la Patrie
SOCIÉTÉ ANONYME

Sürgönycim — Telegramm-Adresse:
HAZAIBANK

Telefon { számok / Nummern
61—01, 61—02, 61—03, 61—04, 61—21, 61—22
Interurban telefon B—41

DFl 20

Nagyságos Szent

Van szerencsénk értesit

számláját

200.000.- k

kifizetésünk fejében.

H. B. «Levelezés» 9. 1928. X. 10.000. — Hauptmann Bp

Réti Ödön

1891/92 - 1893/94

Ferkèpzomfoisk`vk

126. l.

Réti Ödön

áll. fa - és fémipari

tanműhely tanár Aradon

Érettségizett 1910/11.

6 l.

451. Ismeret

A XVIII. szá

Férfi képe.

Derékon alólig és kissé
zolva. Jobb kezében csákót t
Göndör haja, szemöldöke, kis
szeme kék. Öltözete: körülc
kék dolmány és vállravete
Derekát szolgálati jelvény s
csipője felé széles fekete szíj v
pajzszsal, melynek hármas lán
A háttérben jobbról fa tűnik

Elefántcsont-miniature, mér
451. — Vétetett 1891 október 1
(157–891). — Elszámoltatott 18
Az elszámolást jóváhagyta az 18
1892 július 20-iki 26716 sz. határ

Réti (Rosenberger) Ödön

robair

1887 - 90

Címtár 1930. 87. l.

Kolozsvár.

Szemben a gotikus kapuv
letett Mátyás király, melyne
nem messze kút köti le figye
emeletesek. Felirata:

1. Mátyás király

fölül balra: XXXII. Tábla.

Kny., alányomással, m
Jakab E: Kolozsvár tö
dán 1870.

Szn. 30
647-99

Réti (Rosenberger) Ödön

Szentiványba 187?
Nr. 6 polg. iskola 2 osztályt végzett tanévi bizonyítványa

1891/92 I osztály
1892/93 I. II „ „
1892/93 II „ „
1893/94 I III „
1893/94 I „ „

Tschoho, Leoboldt l. Schoka, L.

Rethy Ödön
festő.

Arad Kossuth-utca.
Arany Kálmán: 1907. 72 97

Wohnung:

nyomda Budapest.

11. 1902

II.-904.

Réthy Ödön
festő.

A zsűri döntött. A Kossuth
szobor pályázata. Aradi
Közlöny 1907. 73. sz.

Reiky Ödön
festő

A Kossuth-szobor ügye.
Arad és Kőrös 1907. 81. sz.

Réti Ödön

áll. reáliskolai tanár

Arad

1905—

MÚZEUM
Érk. 3h8 25
1925 dec. 5.

niszter rendeletéből: Dr. Róna

Réti Ödön

rajzolmány, zobrász

Arad

l.

Lykakőrös

123. l.

Burnacino, Lodovico III. 33.

Réti Ödön

rajztanár

Arad, fa- és fémipari

Államiskola

1904-ben tagja a

Rajztanárok Egyesü-

letének

Nagytiszteletű

Még a multkor
vasúti ravasz vonatk
bizarro mes tekergenter
lappal együtt, melyek
nak a négy égtáj felöli
fellegvár rekonstrukcióik
I. Ulászló korabeli épületei
orthogonális vetületben.
alaprajzok 1:500 léptékbe
Lemelli alaprajzi részlet
1:200 léptékben, végül
1:2880-as irányban.

Fenti rajzok mik
esztétikában tanítottam
nyaim alapján. Nem

MDK

Réti Ödön, aradi rajztanár

Bock, Ö. Fülöp: Emlékezései. Bp. 1957.

283.l.

Réti Pál

és mások felvételei illusztrálják Kereszty András cikkét: A "legamerikaibb" városrész.

Budapest, 1969.4.sz. 6-9. l.

RÉTI Pál

A magyar fényképészek arcképcsarnoka.
Beszélgetés Tóth Józseffal. - Fotó,
1989. 1.sz. 8.p.

1975: tom. 21. 1976: tom. 22.
1977: tom. 23. fasc. 1-3.
1978: tom. 24. 1979: tom. 25.
1980: tom. 26. 1981: tom. 27.
1982: tom. 28. fasc. 1-2. fasc.
3-4. F.

1951: tom. 1 F. 1952: tom. 2.
1953: tom. 3. 1954: tom. 4. fasc.
4. F. 1955: tom. 5. 1955:
tom. 5. fasc. 4. F. 1956: tom.
6. 1957: tom. 7. 1958: tom. 8.
1959: tom. 9. 1960: tom. 10.
1961: tom. 11. 1962: tom. 12.
1963: tom. 13. 1964: tom. 14.
1965: tom. 15. 1966: tom. 16.
1967: tom. 17. 1968: tom. 18.

Réti Pál

és munkatársainak tervei alapján állították helyre „Boldogkő", Onod és Szécsény várát

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő László: Magyar műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960. 941.

Réti Pál M.M.K.

Közreműködött a Pácini Alaghy-Mágócsy várkastély Helreállitásánál

/ csoportvezető/

Kissné Nagypál Judit: A pácieni Alaghy-Mágócsy reneszánsz várkastély helyreállitásáról
Müemlékvédelem, 196 /4

Keri Bal

\Ötvenkettedik\

RÉTI Péter festő

M.D.K.

1911-ben Nagybányán dolgozott.

Réti: Nagybánya. Bp. 1954. 329.l.

Réti Szabolcs gyermekrajzai

különdíjat kapott a Kisze-
dési Múzeum gyermekrajz-világtárán

Magyar Nemzet
1969 jan. 26

Réty Zsuzska

Szül. Varasdon (Horvátország)
1902 máj. 24. Szülei a
képzőművész főiskolán Benk-
hard A., Rudnay Gyula és
Réti István akkori tanulók
1928. szept. Kolozsvárt
volt a Nemzeti Szalonban,
hol szinesnyomatu fein dom-
borművével és olajfestményei
által tett ki.

Debreceni Városi Múzeum Kézirattár

X. 199-200.

Réty Zsuzska

Magyar Művészet

1928. 280, 600

2061-909-7

640. Keretek.

1 darab aranyozott keret völgyelésében leveldisz-szel, belül pedig sima léczczel.
Méretei 76:67.5 cm.
Becsértéke.....12.00 K

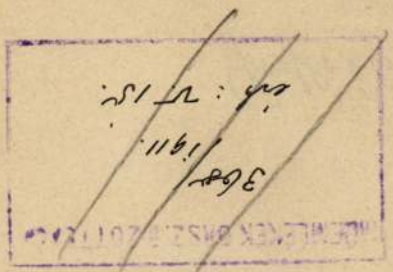
Jegyzet: 1127-906-76

Réti István

l.

Szabad Művészet

1949. 2-3. sz. 86. l.

Ev. Presbyterium A. B.
Hermannstadt.

Pr.-Z. 332/911

Hochlöbliche Landes

Im Anschluß an die gefä
Landesbehörden, Z. 171 vom 9
gabe vom 20. März l. J. beehre
Behörden die Bitte zu unte
gestellte Entsendung des Vorsteh
im Laufe der nächsten Woche
Restaurierungsarbeiten an d
Kirchen gestatten und die nö
nicht verfügbar bestellt werden
Mit dem Ausdruck vorzü

Réti István

festő

László

Szabad Művészet

1952. 9. sz. 420. l.

422, 423. l. (Kép-

vekkel.)

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

190 9 évi 9734 számv. sz.

.....ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos

báró Forste

a müemlékek orsz. bizotts

Folyó évi ápril

ra van szerencsém Méltósá

II. Rákóczy Ferencz kassai

Réti István

l.

Ferképzőmfoiskolák

1939-41. 7. l.

8-l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
89 /1914 szám
Érk.: 914 év febr. hó 9. n.

Réti István, festőművész

Podlipny Gyula Réti Istvánnak köszöni, hogy festő lett, hogy első éves korában nagybányai díjat kapott. Elmesélte, hogy Nagybányán kerdett valójában festeni tanulni - hogy milyen élmény volt Réti korrektúrája, a mester lelkiismeretes tanácsokkal ellátott, mindig alkotó módon közelített hozzá.

Varga Imre: aki 19-ben a szindikátus titkára volt.
Szocialista Művészetért, 1980. szept.

Szentendre

Jubileumi kiállítás

Csütörtökön délután három órakor nyitja meg *Pogány Ö. Gábor* a szentendrei régi művésztelep emlékére rendezett *kiállítást.* Az 1928-ban megalakult Szentendrei Festők Társasága — *Réti István* nyolc nagybányai fiatal festőnövendéke — 1929 nyarán művésztelep formájában kezdte meg szervezett működését a városban.

Réti Iván

/116/8

Réthy

R. *(Réty)* 3. *Zsuzsa, báró Hazai Miklósné*, festő. • Varasd 1899 máj. 24. Budapesten a képzőművészeti főiskolán Benkhardt Ágostonnál, Rudnay Gyulánál és Réti Istvánnál képezte magát. 1928. színezett fémdomborműveiből kollektív kiállítása volt a Nemzeti Szalónban. A Szinyei-Társaság tavaszi szalonjában 1927. és 1928. kitüntető elismerésben részesült.

R. Gy. II 361 b

100 vég à 28 m lepedővászon

150 vég à 40 " sifonbatisztt

80 vég à 14 " vászon

100 vég à 28 " lepedővászon

5. Berendezés

6. Átmenőtétel

Váltódíj elfogadványkar

A vagyon

II. Teher

1. Hitelező

Nemes Pál hb.

2 Váltódíszkont.

3. Elfogadvány

Uj. nov. R/ Tóth János ly

A teher fő

Réti Ország
fasagó
1715-16.
Sárszerked.
Baltkel 129. l
60. l.
Szabó A.-T. Erdélyi
mocsárrédők.

Film. Könyv „Láptenyésztő" és Könyvkiadó

R.t.

Budapest v Rothermere u. 12. III. 2.

Réti Zhugó

1900/1

Ferk pzomfoiskèvk

126.0.

1901. évre 3·60 kor. egység-
értékü kavics szállitására.

Központi iroda: V., A

Telefon szám 74-

nlható cégek:

IANN BENEDEK
papir áruháza
st, IV., Muzeum-körut 3.
ózsef Műegyetem" átellenében. —
eti-, mérnöki-, műszaki- és vasutépitészeti
nyomtatványokban.
ár rajz-. kender- és vászonra huzott rajzpapi-
oló-, fénymásoló-papir és másoló-vásznakban.
ktára, valódi svájci, valamint eredeti Richter
r leghiresebb gyártmányokban.
kivánatra ingyen és bérmentve.

másoló papir

s vászon ugyszintén minden-
papirosok, fénymásoló készü-
minőségben és jutányosan
a
egykészitményü Papirgyárban
st, V. Kálmán-utca 12.
90. Telefon 38—90.
at minden időben villanyfény
mellett készit.

Tetőcserépgyára szállit

álló **hódfarku-, hornyolt és fra**
az ezekhez szükséges szegélycserepet
vasuti vagy hajóállomás
A m. kir. József-müegyetem 40/1901.
szerint ezen gyártmány **fagye**

Dunakotrási vállalata s

helyben dunakavicsot utépitéshez és l
aszfaltgyárak részére és rc

Téglagyára szállit:

Szára
lát (
szabadalmazott „Reform" válaszfaltég
ges téglát, valamint leghordképesebb
lát kerek kémé

Terméskőbányáiból szá

zuzott követ betonmunká

Mészégető-telepe termel:
Műhabarcsgyára termel érde
műhabar

NTOS Testvérek

festő, m
modern kivi

ott külön osztály ércfényezésben és kávéházi terasz festésre. Specia

Réfy Jenő építész

Tervező szerkesztővel terve
Tököl építkezési lapot az
alábbi pályázaton

Kovács Ferenc: A tatárok Róma
nyomában Jurdó terv pályázata 1969

Magyar Építőművészet 1970/4 22 d

Réti József
festő

A nagybányai művészetelep"
"Cenni" könyvében megemlé-
kezik Perlrott-Csaba Vilmos
munkásságáról.

Deésy János: Perlrott Csaba Vilmos
Művészet, 1970. augusztus - 9 lap.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JUL 22

Hajó - Daru

Réti Miklós

1021,

Ebédszünet
(Réti Miklós grafikája)

rint, míg a 6000
vásárlásokhoz 80(
kű ajándékot (
göny, csillár) ad
1975. július 15-
15-ig 20 százalék
nyel adja az iskolafüzeteket, csomagokat és az alsó osztályosok részére a felszerelési csomagokat.

Csiszár József, a
szervezet munkavédelmi felügyelője; *Wittinger Árpád*, a gyártásfejlesztési főosztály ve-

Árvízi képek

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JÚL 22

Hajó - Daru

Réti Miklós

1021

Olvasó fiatalok
(Réti Miklós grafikája)

országok együttmű
bizonyítja a bék
mellett élés elvei
rűségét.

Alekszandr Ru
A KGST-titkárság
kodási csoportjának

ni vetélkedő

zetője; *Rugg István*, a vállalati szakszervezeti bizottság tagja; *Bóza Mihály* KISZ-vb-tag és *Lengyel Béláné*, az óbudai gyáregység munkavédelmi előadója. A játékvezető *Balogh László* volt.

A vetélkedő programjában — a többi között — munkavédelmi TOTÓ; vizuális feladatok megoldása; szöveges kérdések megválaszolása; játékos kérdések megoldása; villám-

fémhulladék feltárásában. A KISZ-szervezetek társadalmi munkaakciók, kommunista műszakok szervezésével mozgósítják a fiatalokat a hulladék összegyűjtésében való részvételre.

Az átadott vas- és fémhulladék ellenértékét a beadó vállalat kapja meg. A KISZ

M E G H Í V Ó

Szeretettel várjuk ICOMOS tagtársainkat a decemberi klubdélutánunkra.

„ Giovanni Dalmata visegrádi Herkules-kútjának rekonstrukciója „

témakörben Réti Mária tart vitaindító előadást.

Időpont: **2003. december 3. 17 óra**

Helyszín: 1014 Budapest, Táncsics M. u. 1., pinceklub, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal

Házigazdák: Janotti Judit és Nagy Gergely

Réti Mária művtat

RÉTI István

lett. (Többnyire sárga.) A római Missale (Cod. Urb. Lat. 110;) egész lapos miniatúráinak széles keretén épp az ecsetaranynak és a laparanynak összhatása a döntő (arany az aranyban) – ezt is teljesen meghamisították. A kozmetikázás legszörnyűbb példája – mert sorolhatnám hosszasan a szörnyűbbnél szörnyűbbeket – a magántulajdonban lévő Martialis-kódex címlapja, melyen az életlen felvételből minél többet próbáltak letakarni a merev, élettelen aranysíkokkal, vagy az említett római Missale kánonképe, amelynek keretdíszén a puttók szinte fuldokolnak a sűrű aranymaszatban. Nem a szerzők hibája, hogy ez a kötet – ahelyett, hogy benne az ún. „Corvina-kutatás" önnön csúcsára ért volna fel – csupán egy lett a sok ünnepi alibi-kiadvány közül.

A Corvina Könyvtárról külföldön is megjelent egy könyv, a Corvina-kutatásairól korábban is ismert Otto Mazal tollából (Königliche Bücherliebe. Die Bibliothek des Matthias Corvinus. Akademische Druck- u. Verlagsanstalt, Graz 1990.). A vékony kötet hat fejezetre tagolódik; ismerteti a humanista mozgalmat, Mátyás humanista kapcsolatait és könyvgyűjtését, foglalkozik a könyvfestészettel és a korvina-kötésekkel, tárgyalja a Corvina szöveghagyományozó szerepét s a könyvtár sorsát alkotója halála után. A szöveg szolid, korrekt ismertetés (ha nem is hiba nélkül való: Vitéz János nem volt bíboros (13); a reprodukciók többsége színhelyes; a 25. és 26. tábla sajnos fejen áll. A 122-123. lapokon olvasható rövid korvina-jegyzék gyakorlatilag Csapodi Csaba 1973-ban megjelent repertóriumának (The Corvinian Library. History and Stock. Budapest 1973.) könyvtármutatóját összegzi, tekintet nélkül arra, hogy Csapodi elveti-e a kódexet, mint korvinát. Így az OSZK-ban 60 kötetet regisztrál, az ÖNB-ben pedig 114-et – ami az OSZK-nak is, az ÖNB-nek is, a tudománynak is nagyon hasznos lenne, ha igaz lenne. De nem az.

Mikó Árpád

A Majális festője közelről. Szinyei Merse Pál levelezése, önéletrajzai, visszaemlékezések. Válogatta, sajtó alá rendezte, bevezetővel és jegyzetekkel ellátta Szinyei Merse Anna. Akadémiai Kiadó, Budapest 1989. 331 l. 74 kép

A kötet közzéteszi a művésszel kapcsolatos jelenleg fellelhető teljes forrásanyagot. Mindig is izgalmas és tanulságos olvasmány, ha módunkban van egy nagy művész életéről, műveinek keletkezéséről háttérinformációkat szerezni. Talán úgy is fogalmazhatunk, hogy csak a dokumentumok – a levelezés és a visszaemlékezések – feltárásával válik teljessé, vagy inkább hitelessé maga az életmű és nem utolsó sorban hozzáférhetőbbé is. Mert nem hiszem, hogy csak a szakembernek jelent élményt, ha egy kép keletkezésének különböző stációit levelekben megfogalmazott gondolatok segítségével értelmezheti. Néha meglepő eredményeket produkáló intellektuális játék a levelek vagy emlékezések megfelelő passzusainak illesztgetése magához a műhöz. Nemegyszer tudományos hipotézisek dőlnek meg a legegyszerűbb módon, a művész egy hiteles sorától.

Szinyei Merse Anna bevezetőjében hivatkozik arra a Szinyei Merse Pál-kutatásra is vonatkoztatható tényre, – amivel minden művészettörténész találkozik, mikor szűkebb szakterülete forrásaihoz nyúl – hogy hányan és hányféleképpen csonkították és értelmezték félre a művésszel kapcsolatos írásos forrásokat. Rossz adatok, téves értékítéletek hagyományozódtak megbízható forráskiadvány nélkül kutatóról kutatóra, több generáción keresztül. Éppen Szinyei Merse Anna volt az, aki majdnem e kötettel egyidőben elkészült Szinyei nagymonográfiájában már a biztos alapokra tudott építkezni. Szinyei művészetének már nagyon hiányolt, – teljes és szakszerű – feldolgozottságát köszönhetjük a forráskiadvány és a nagymonográfia párosának.

A forrásközlemények első nagy egységét a levelezés adja. Szinyei levelei teljes egészükben közlésre kerülnek, a hozzá írt leveleknek azonban csak olyan fontos részletei, amelyek valamilyen módon a mester művészetével, vagy személyével kapcsolatos információinkat bővítik. Itt kell említést tennünk Szinyei Merse Annának a levelekhez csatlakozó jegyzeteiről, amelyek soha nem magyarázzák túl a levelekben szereplő tényanyagot, mégis igen informatívak, segítségükkel otthonosan érezzük magunkat Szinyei környezetében.

A kötet második nagy részét kitevő önéletrajzi vázlatok előtt helyet kap Szinyei 1897-es képzőművészeti akadémiai reformterve. E tulajdonképpen Wlassich Gyula kultuszminiszterhez intézett levélben megfogalmazott modern pedagógiai állásfoglalás jogosan kapott a források között a levelezéstől elkülönített helyet. Programlevelében Szinyei hangsúlyozza, hogy ő minden festészeti irány létjogosultságát elismeri, fontosnak tartja, hogy a „legdivergensebb is szabadon kifejlődhessék" (257.). Számára a

párizsi Julien-akadémia mintájára létrehozandó „École libre" szavatolná a védelmébe vett művészi szabadságot. Pedagógiai elveinek befogadására azonban ekkor még nem érett meg az idő.

A Szinyei-források kötete a mester önéletrajzi vázlataival, nyilatkozataival, három fontosabb visszaemlékezésével folytatódik. Segítségükkel visszaidéződnek a gyermekkori és müncheni emlékek, ismerősebbé válik a művész szemérmes és önkritikus személyisége.

A forráskötet ezután Szinyei legközelebbi családtagjainak mindeddig publikálatlan (vagy csak részben publikált) visszaemlékezéseit közli. Szinyei Merse Rózsiét a művész leányáét, majd Szinyei Merse Pálét, a művész unokájáét. Ez utóbbi lebilincselően érdekes írás és különös figyelmet érdemel. A szerző elsőként rendszerezte a család birtokában lévő levelezést és feljegyzéseket és e munkája során írta meg saját megfigyeléseit és családi tapasztalatait. E gazdaságtörténeti és szociológiai szempontból is informatív írás, szerzőjének korai halála miatt befejezetlen maradt.

Szinyei Merse Pál életével és munkásságával kapcsolatos 74 – ugyancsak forrásértékű – fotó teszi teljessé a kötetet.

Szinyei Merse Anna a munka logikája folytán úgyszólván egyszerre fejezte be a forrásanyag összegyűjtését és kötetbe rendezését, valamint Szinyei Merse Pállal foglalkozó nagymonográfiáját. Nyilván a párhuzamosság kerülése miatt maradt ki a forráskötetből egy a művésszel kapcsolatos, a legfontosabb időpontokat felvillantó, esetleg csak egy táblázatszerű életrajz, ami megkönnyítette volna – különösen a levelezés olvasásakor – az időben, illetve az oeuvre-ben való tájékozódást. A forrásanyag összeállítójára egyébként a szeretetteljes gondosság és szakszerűség jellemző.

Szinyei Merse Anna munkája nyomán tehát 1989-ben megjelentek a Szinyeivel kapcsolatos források, 1990-ben a nagymonográfia és megnyílt (mindössze az ötödik!) gyűjteményes kiállítása a mesternek. A magyar művészet egyik legnagyobb alakja személyiségéhez és művészetének megértéséhez kikövezték számunkra az utat.

Bernáth Mária

Raoul Şorban: O viaţă de artist între München şi Maramureş
Editura Meridiane, Bucureşti 1986. 217 l., 86 kép

Három évtized telt el a Hollósy Simonnak szentelt két, nagylélegzetű munka kiadása között. Németh Lajos könyve, a „Hollósy Simon és kora művészete" 1956-ban jelent meg (Budapest, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat), Raoul Şorbané pedig, „Egy művészélet München és Máramaros között" 1986-ban. Kézenfekvőnek látszana az összehasonlítás, főként annak a számbavétele, hogy mennyivel többet tudunk meg Hollósyról az utóbbi kötetből. Hiszen nemcsak arról van szó, hogy a román szerző megismerhette a harminc év folyamán előkerült alkotásokat, adatokat és kritikailag feldolgozhatta az eddigi kutatási eredményeket, hanem arról is, hogy megváltoztak, azaz kezdtek kialakulni a kutatás normális feltételei. Németh Lajosnak arra sem volt módja annakidején, hogy körülnézzen Nagybányán vagy Técsőn; Şorban Budapesten és Münchenben is kutathatott. Nagybánya témája pedig már jóval korábban foglalkoztatta, hiszen 1932-ben, 1935-ben, 1942-ben lejegyzett visszaemlékezésekre is hivatkozik.

Mégsem célszerű az összevetés, mert a lényegen, Hollósy festői munkásságának és művészetpedagógiai tevékenységének jellemzésén Şorban könyve sem módosít. Az 1956-os monográfia a maga 72 reprodukciójával és a háromszor annyit tartalmazó oeuvre-jegyzék, melyet Németh Lajos 1960-ban közzétett (Művészettörténeti Tanulmányok. Szerk. a Művészettörténeti Dokumentációs Központ, 1960, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 145-167.) átfogó és hiteles képet ad a festőpályáról, és ennek arányain nem változtat, hogy Şorban többet ismerhetett meg a korai portrék vagy a késői müncheni-técsői képek közül; egyébként, akárcsak Németh Lajos, ő sem látja megbecsülhetőnek a Hollósy által festett képek számát.

Előfordul, hogy módosítja Németh Lajos datálását, de minden érv és kommentár nélkül (100.), és ugyanígy közli Felvinczi Takács Zoltán semmivel sem bizonyított véleményét, miszerint négy kép hamisítvány lenne. Şorban csak egyetlen kép esetében él határozott ellenérvekkel: a Zrínyi kirohanása című festményt a lovasrohamok ábrázolásában járatos müncheni csatakép festők, így Ludwig Behringer vagy Carl Becker munkáival rokonítja. Hivatkozik arra, hogy Hollósy müncheni műtermében nem voltak meg a modellül szolgáló tárgyi rekvizítumok, de fő érve, hogy „egy ilyen kép ellentmondásban áll mind a festő alapvető programjával – amely egységbe foglalja létének, gondolkodásának, érzelmeinek, cselekvé-

seinek lényegét –, mind Hollósy egész oeuvrejével..." (a 77. számú reprodukció kísérő szövegéből). Ilyen érv inkább vonatkozhatna az ugyanakkorra datált, Erdőben táncoló nimfák című képre, amellyel kapcsolatban Şorbanban nem merülnek fel kétségek. De túl azon, hogy mindkét alkotás bizonyíthatóan Hollósyé, maga a módszer kérdőjelezhető meg: kijelenthető-e bármely művész pályájának érzékenyen változó periódusáról szólva, hogy ilyet vagy olyat *nem festhetett*? A Zrínyi kirohanása körüli kétely egyébként Şorban egész írásában, ha nem is az egyetlen, de a legkonkrétabb vitapont a Nagybányát kutató magyar művészettörténészekkel. Különvéleményének, úgy látszik, inkább ikonográfiai, mintsem festészeti-esztétikai okai vannak.

A két Hollósy-kötet összevetése azért is célszerűtlen, mert műfajilag eltérőek. Şorbanéhoz képest Németh Lajos munkája szinte hagyományos monográfia, pedig szerző részint az életmű hézagos ismerete miatt hárítja el magától e műfaj feladatát, részint azért, mert az Hollósy legjobb ismerőjére, az akkor még aktív Felvinczi Takács Zoltánra várt volna. Şorban könyve, roppant adat- és forrásanyag birtokában, inkább esszéisztikus szerkezetű. Lényegi különbsége az eddigi Hollósy-irodalommal szemben azonban a megközelítés útjában és módjában van, a Hollósy-oeuvre művészetföldrajzi helyének értelmezésében.

Fölöslegesnek tartjuk, hogy a kötet egésze szempontjából mellékes tárgyi tévedéseket mind felsoroljuk (például Paál László nem Belgiumban járt, hanem Hollandiában, Monet Impression du lever du soleil című képét nem 1874-ben festette, hanem két évvel korábban, Réti István nem 1933-ig, hanem 1935-ig volt főiskolai rektor stb.; jó néhány évszám elírása akár korrektúra-hiba is lehet). Filológiai tévedés viszont a poszthumusz Fülep Lajos kötetekre való hivatkozás oly módon, mintha az azokból idézettek félszázadnyi elkésettséggel íródtak volna (34.). De mindez mellékes a munka fő céljához képest, ami nem lenne egyéb, mint egy valóságos Hollósy-portré kibontása az emlékezések szövevényéből. Ez természetesen elsősorban a Réti Istvánnal való polémiát jelenti, hiszen Réti egykori és utólagos írásai nemcsak konzerváltak, hanem sokáig, az ötvenes évekig szinte érintetlenül hagyományoztak egyféle Nagybánya-képet, amely – későbbi szóhasználattal – akár manipuláltnak is nevezhető.

Şorban Hollósy-portréjának lényege: a müncheni festővé lett máramarosi örmény, akinek csak futólagos kapcsolata volt az osztrák-magyar művészeti élettel és kultúrával. Három iskolát alapított, a müncheni-t, a nagybányait és a técsőit; a középsőnek lehetett magyar művészeti vonatkozása, de szinte Hollósytól függetlenül. Egy sor közölt tényen ugyan megtörni látszik ez az általánosítás, de szerző még a lehetőségét is kizárja annak, hogy Hollósynak köze lett volna Ausztria-Magyarország kultúrájához vagy a magyar nemzeti művészethez, illetve bármilyen nemzeti művészethez.

Némileg ellentmond ennek a kronológikus összefoglalás utolsó előtti bekezdése (197.). Szerző három eseményt említ, amelyek elősegítették az elemző kutatást. Ezek az 1957-es budapesti Hollósy-emlékkiállítás, a Nagybányai Művészet Retrospektív Kiállítása 1896-1966 (a nagybányai múzeumban, Şerban Petrescu művészettörténész közreműködésével), valamint a Hollósy-iskola nagybányai működése kezdetének 75. évfordulója alkalmából rendezett nagybányai tudományos ülésszak (résztvevők I. D. Ştefănescu, Traian Bilţiu-Dăncuş, R. Şorban, Mircea Ţoca, Murádin Jenő, Negoiţă Lăptoiu, Pirk János és mások). Ami mégiscsak arra utal, hogy Hollósy értékelésénél és értelmezésénél aligha kerülhető meg Nagybánya; Şorban is minduntalan ide tér vissza. Felsorolásába kívánkozott volna még a Magyar Nemzeti Galéria 1962-es Nagybánya-emlékkiállítása, amelyről úgy látszik, nem tudott, és nem lett volna szabad figyelmen kívül hagynia mint alapvető összefoglalást a Magyar Művészet 1890-1919 kézikönyvkötet vonatkozó fejezeteit (szerk. Németh Lajos, Akadémiai Kiadó Budapest 1981.) De talán igazságtalan a szemrehányás e mulasztás miatt, hiszen sokoldalúan összegyűjtött, részben először publikált anyagot olvashatunk.

Nincs értelme vitatkozni a „müncheni örmény festő" felfogással és mindazzal, ami ebből következik; belevesznénk olyan részletekbe, mint a nagybányai Hollósy-kör évenkénti bontásban közölt névjegyzékei, ahol a magyar művészek vagy növendékek kizárólag mint osztrák-magyarok szerepelnek, de Ferenczy Károly, Grünwald Béla néha németként. Akadnak igen mesterkélt érvelések is, ahol azonban a szerző csak idéz. A Tengerihántás című képpel kapcsolatban például Felvinczi Takács Zoltán 1959. XI. 3-i, hozzá írt, a 181. lapon fakszimiléban is közölt levelét: „A Kukoricahántáshoz, újra azt mondom, ha rákerül a sor, egy toldalékot forgatok a fejemben. Azt, hogy bár nagyon magyarruhás azon a legény – mi a müncheni publikum előtt bevezetett volt – és bár kukoricahántás mindenütt van, magyar földön éppen úgy mint máshol, mégis a kukorica elsősorban a román lakosság tápláléka... Tény az, hogy a théma a magyar művészetben *máshol nem talált feldolgozásra*..." (Tudomásom szerint a románban sem). Ha eltekintünk az efféle „sallangoktól", több figyelem jut arra, amit a kötetből profitálhatunk.

A nagy forrásanyag szelekciója szinte kizárólag a szerint történt, hogy Réti valóságos vagy vélt szerepét Nagybánya történetében cáfolja, s a Hollósy személyiségére, kiváló pedagógiájára vonatkozó ismere-

teket erősítse. Monografikus kutatás szempontjából némileg megkérdőjelezhető minden félszázados visszaemlékezés hitele, ha azt tényként és kontroll nélkül értelmezik, legyen az Rétié, Felvinczi Takácsé vagy bármely hajdani növendéké. Şorban könyve azonban nem monográfia, így helyénvaló a sokféle írás idézése, a minden elérhető személy beszéltetése, még ha az elhangzottak ismétlődnek is, s a források egy része az igen régi szóbeli közlésre való emlékezés. A szorosan vett biografikus adatokat szerző Felvinczi Takács nyomán közli, aki 1957-ben írta meg 45 kéziratlap terjedelmű Hollósy-tanulmányát, romániai kiadásra szánva azt (a kézirat a nagybányai állami levéltárban van, a R. Şorban gyűjteményben, több más hivatkozott anyaggal együtt).

A nézetek ütköztetésének egyik csomópontja, azaz a Rétivel való polémia lényege – érthetően – a nagybányai művésztelep létrehozásának története, majd ezt követően Hollósy Nagybányáról való távozásának körülményei. Már a korábbi kutatás is bizonyította, hogy a Hollósy-iskola Magyarországra költözésének gondolata nem Rétitől vagy Réti-Thormától eredet, hanem magától Hollósytól, aki 1894 végén K. Lippich Elek miniszteri államtitkár kérésére írásba foglalta részletes tervét egy hazai művésziskola felállításáról. Az 1896-os nagybányai nyári letelepedés viszont nyilvánvalóan maga mögött tudta az odavalósi Réti és Thorma intencióit és szervező munkájukat. S már két évvel később érezhető volt a feszültség a „mesterek mestere" és a telep vezető művészei között. Az eddig ismert forrásokból is tudtunk arról, milyen keservesek voltak Hollósy számára a rá következő esztendők az 1901-es kiválásig; most arról is olvashatunk emlékezéseket, hogy milyen gyűlölettel fordult el azt követően mindentől, ami nagybányai volt.

Şorban a művésztanár Hollósy távozásával magyarázza, hogy az 1902-ben megalakult Nagybányai Festőiskola oktatási szelleme megmerevedett, bizonyos értelemben akadémikussá szürkült. Nos, Hollósy 1894-es terve egy „ellenakadémiára" sokkal inkább iskolás volt, merevebbnek hat, mint a későbbi szabadiskoláé. A századfordulón persze gyorsan változhattak a normák, a pedagógiai elképzelések, még a „természetre esküdő" művészek körében is. Itt inkább azzal a kérdéssel kellene szembesülni, hogy a nagybányai festőiskola növendékei, mégpedig a „hűséges nagybányaiak" ugyanúgy nem haladták meg a középszerűséget, mint Hollósy későbbi técsői, müncheni hívei. Ez azonban további kutatási probléma, amely túlmutat egy Hollósyra koncentráló munkán.

Şorban idézi Thorma Jánost egy vele folytatott 1935-ös beszélgetés alapján: „Ha Simi Nagybányán maradt volna, az ő eltűnésével együtt a Kolónia is eltűnt volna, mint ahogyan halála után eltűnt a técsői telep és a müncheni iskola. De, amint látod, nélküle a Nagybányai Művésztelep továbbra is létezett, kevésbé despotikus formában. Végül Hollósy is jobban élt nélkülünk... Övele az élen nem tudtunk volna szabadon lélegezni" (159.). Ez a kötet egyetlen passzusa, ahol Hollósyt némi kritika éri.

Az emlékezések és az egyéb források szelekciója a „müncheni örmény" portréját hivatott szolgálni. Nem firtatjuk a nyilvánvaló prekoncepció okait, csak néhány, a Hollósy-kép teljességéhez tartozó, illetve annak ellentmondó mozzanatra utalunk.

Raoul Şorban jól ismeri a korabeli magyar piktúrát, érzékenyen közelít Szinyei Merséhez, Csontváryhoz, Rippl-Rónaihoz, de teljességgel közömbös Nagybányával szemben. Sokat foglalkozik ugyan szervezeti kialakulásával, a Hollósy távozását követő és az 1920 utáni évek történetével is, de nem érdeklik a festői, Ferenczy Károly sem. Említi ugyan, hogy Nagybányának több nemzeti művészetben is szerepe volt, habár nem volt minden nemzeti művészet hasznára, és egészében véve elkésett mozgalom az európai művészettörténetben. De maga a szerző cáfolja utolsó bekezdésében az elkésettség ilyen értelmezését: „Az utóbbi években Hollósyt, a müncheni festőt, élénkebben emlegetik a nyugatnémet szakkönyvek... a német tudománytörténet újra értékeli a 19. század fontos életművét, melyet elhanyagoltak vagy restelkedve említettek olyanok, akik az európai országok nemzeti alkotásait a kortárs francia művészet ízlése és kritériumai szerint ítélik meg" (198.). De nemcsak a német, hanem a belga, holland, brit, skandináv, görög, spanyol, magyar stb. művészettörténetírásban is erősödött a törekvés, hogy a regionális sajátosságokat és időszerűséget kutassa, vagyis ne egyoldalúan francia mércével mérjen. Ez visszamenőleg is igazolja, hogy a magyar művészettörténetírás kezdettől fogva különös fontosságot tulajdonított a nagybányai mozgalomnak és mestereinek, még ha kritikával fogadtuk is értelmezésének Rétiféle abszolutizálását. Nagybányába pedig Hollósy is beletartozik. Sem örmény volta, sem müncheni élete nem vonhatja őt ki a magyar nemzeti művészet történetéből.

Raoul Şorban „Egy név története" című alfejezettel indítja könyvének második, „Egy életrajz nyomában" című részét. A moldvai és erdélyi örmények történetének summázása után meggyőzően jellemzi a család, a neveltetés örmény voltát. (Több Korbuly vagy hasonló nevű örmény család kapott magyar nemességet nevük Hollósyra való átváltoztatásával; nehéz lenne rekonstruálni, hogy a festő családja

mikor kapta a nemességet, – nem valószínű, hogy II. Józseftől, hiszen az édesapa 1850-ben vette fel a Hollósy nevet). Az apáról 1880-ban halotti portrét festett testvérével, Józseffel együtt, s a képet ez utóbbi szignálta, örményül. További érv a nemzetiségi hovatartozás tudatossága mellett, hogy a festő neve egy müncheni katalógusban, egy 1887-es kép címe mellett Hollósy, Simonak (a. m. Simi, Simonka, örmény kicsinyítő képzővel). Ténykérdés, hoy környezetében sem hagyták szó nélkül Hollósy örmény voltát, felismerni vélték azt lelki alkatában, reagálásában, érzelmi fogékonyságában. De Raoul Şorban ennél tovább megy, szerinte Hollósy örménysége meghatározó volt életére, pályájára, így az kívül esik bármely nemzeti művészeten. Szerzőtől is tudjuk, hogy Hollósy anyanyelvként használta a magyart és a románt is, a falvakban, amerre járt, az emberekkel tájnyelvükön értett szót, jellemzően a nemzetiségek együttélésére Erdélyben és környékén. Nem vitázom a Trianon előtti félszázad magyarországi vagy akár monarchiabeli nemzetiségi politikájáról, problémáiról (szerzőnek erről sokkal több az adata, ismerete), de nem tudom elhallgatni azt az aggályt, hogy Hollósy örmény voltának túlhangsúlyozása – amit sem festői oeuvreje, sem pedagógiai munkássága nem magyaráz, nem igazol – nagyonis célzatos. Szerzőnek azt a szándékát szolgálja, hogy Hollósy kívül maradjon a magyar festészettörténeten, illetve csak müncheni festőként, pedagógusként kapcsolódjék hozzá. Talán ezért hagyta szerző figyelmen kívül Bölöni György 1911-es „Nagybánya" című írását, melynek egyik kulcsmondata: „A nagybányaiak életéből a Rákóczi-induló a legszebben jajveszékelő magyar memento". Mint ahogyan figyelmen kívül hagyta nemcsak Ady jellemzését Hollósyról („robusztus, nagy magyar piktor"), hanem a festő leveleit is, amelyek szerint emberi-művészeti hovatartozása a prekoncepciónak ellentmond. Elég azokat a sorait felidézni, amelyekkel Lippich Elek számára megindokolta hazai iskola alapítási tervét: „Én tudnám az egyetlen módját megmutatni annak, hogy kellene a magyar nemzeti művészetet fejleszteni... A sors a nemzet kezébe adott egy Munkácsyt, egy Zichyt, Székelyt, Izsót, Madarászt... ha ezekkel és ezekből a nemzet elmulasztotta megkísérelni azt, amire ma törekszik, ha ezeket engedte külföldiekké lenni, úgy a jelenlegi alkalmat fel kell használni arra, hogy amennyire csak lehetséges a magyar képzőművészeket otthon tömörítse... Ilyen előkészületek mellett aztán a most fejlődő fiatal nemzedék majd tősgyökeres magyar talajon kezdheti meg a munkálkodást..." S a leendő iskolaépületre mottóként javasolja felvésni Petőfi egy versszakát („Oh természet, oh dicső természet! / mely nyelv merne versenyezni véled?..."). Így nőhet fel a „magyar nemzeti művészet és nem nemzetiszínű műipar".

A müncheni Hollósy ugyanúgy beletartozik a magyar festészettörténetbe, mint a müncheni Szinyei vagy a párizsi Munkácsy. München nemzetközi művészeti központ volt, hatások és kölcsönhatások kohója. Bastien-Lepage sem csak a müncheniek körében volt megbecsült, hasonlóképpen reagáltak rá a skandinávok, akik Párizs melletti, majd skageni művésztelepükön tömörültek, a glasgowiak, akik a hágai festők közvetítésével kapcsolódtak a kontinenshez, a portugálok, akiknek közvetlen francia kapcsolataik voltak stb. A Bastien-Lepage hatás körét csak mélyebb egyetemes összehasonlítással lehet megvonni és értelmezni. Hollósy nyilván arra reagált fogékonyabban, amit Münchenben is láthatott; egyéb kapcsolata a francia művészettel abban állt, hogy növendékeivel elmondatta, mit láttak Párizsban. Nyilván nem örmény volta és nem müncheni volta akadályozta meg abban, hogy elmenjen Párizsba, – még csak az sem, amire hivatkozott, hogy nem tud franciául. Ez is a pálya és a mentalitás még megoldatlan kérdései közé tartozik.

Raoul Şorban okfejtésében az a legproblematikusabb, hogy maga az oeuvre cáfolja a „müncheni örmény" prekoncepciót. Magától értetődő, hogy a természethez, a tájhoz való vonzódásában meghatározó maradt a gyermekkori, a máramarosi élmény. Ugyanennyire nyilvánvaló, hogy a Münchenben alkotott életképek témái, típusai, szituációi – és korántsem csak az alakok viselete – szorosan beletartoznak az akkori magyar életképfestészetbe. A Kiss József- és a Petőfi-illusztrációk sem értelmezhetőek a prekoncepció alapján, s a Rákóczi-indulóval vívott közel negyedszázados küzdelem is kezdettől fogva túlnőtt az ikonográfiailag máramarosi eredetű indíttatáson, magyar szellemű népi, nemzeti állásfoglalássá általánosult. Igaz, Hollósy mindig elszigetelten dolgozott; többen emlékeznek meg arról, hogy soha senki sem látta festeni: a műtermébe nem léphettek be, ha alkotott, s a szabadban nem engedte, hogy kísérjék. De talán éppen Nagybányán lazíthatott zárkózottságán, ezt sejteti a Kiss József illusztrációk alkotásának a folyamata, az illusztrálási feladat értelmezése, a képek festményigénye, kapcsolódásuk a korábbi vagy a későbbi alkotásokhoz. Mindez rokon a művésztársak hasonló, egyidejű vállalkozásával, de összehasonlító elemzés nem fért bele az alapkoncepcióba.

Raoul Şorban könyve, érthetően, folytonos vitára készteti a témában némileg járatos olvasót, aki minduntalan szembesül azzal, hogy mennyi új információval találkozik szerző jóvoltából. A kötet sok évtizedes, akár félszázadosnak is mondható Nagybánya-kutatást tud maga mögött, kiemelve a kor- és

szemtanúk emlékezéseiből mindazt, ami Hollósyra vonatkozik és a megcélzott Hollósy-portrét erősíti. A legtöbb forrás a festő rendkívül szuggesztív pedagógiáját, természetszemléletét jellemzi; az is érvelő erejű, ha többen, egymástól függetlenül, hasonlóképpen emlékeznek a mester szavakban vagy gyakorlati útmutatásban nyilvánított természetlátására, gondolkodásmódjára, érzelmeire. És habár Raoul Şorban jóval több forrásra támaszkodhat, mint a korábbi Hollósy-kutatás, azzal is tisztában van, hogy a világszerte szétszóródott, illetve a különböző országokból, kontinensekről összeverődött kétezernyi Hollósy-növendéknek csak egy töredékével találhatott közvetlen kapcsolatot. Nem valószínű, hogy további lappangó levelek előkerülése megváltoztatná a művésztanárról és a személyiségről kialakult képet, mint ahogy további előkerülő alkotások sem teszik szükségessé a művészpálya átértelmezését. A kutató munka azonban Hollósy Simon körül sem zárható le.

Raoul Şorban Nagybányát egyértelműen erdélyi jelenségnek látja. Ezért kapunk a kötet elején részletes tájékoztatást a bánáti, erdélyi, máramarosi művészekről, magyarokról, románokról, németekről, az oktatási intézményekről és művészeti egyesületekről, beleértve a két világháború közötti időszakot is. Leegyszerűsítve: Erdélynek minősül minden terület, amely Trianonnal Romániának jutott, beleértve a Szatmár megyei Nagybányát is. Ez nyilvánvalóan más nézőpont, mint a magyar historiográfiáé, amely a nagybányai művésztelep létrehozásában és a nagybányai hagyomány esztétikai-etikai hatásában a magyar festészettörténet csomópontját és fontos vonulatát látja; a nyári művészetelepként indult „ellenakadémia" periódushatárt jelez a művészettörténetben.

A könyv szerint Hollósy „gondolkodása és munkássága Ausztria-Magyarország erkölcseitől és kulturális doktrináitól teljesen függetlenül alakult ki... Hollósy, aki 1878-ban Németországban telepedett le, mint müncheni festő nem németesedett el 39 éven át tartó bajorországi tartózkodása során, hanem lelkiismeretében élte át primér nemzeti érzelmeit, amely körülményt igen kevéssé vette figyelembe az osztrák-magyar tradíciójú tudománytörténet" (178.). Ezt a fogalmi apparátust azonban nem lehet tudományosan értelmezni. Ténykérdés, hogy létezett Osztrák-Magyar Monarchia, de ezen belül létezett Magyarország önálló államisága, melynek része volt Erdély és Bánát, a Szatmár megyei Nagybánya és a Máramaros megyei Técső. A művésztelepek éltek a városi, vármegyei kormányzat adta anyagi segítséggel, a művészek Budapestet már csak a vasúti közlekedés okán sem kerülhették ki. A szabadiskolák, művésztelepek, nyári telepek részei voltak az ország, Magyarország művészeti életének, bármi volt is a viszonyuk az ún. hivatalos művészethez. Osztrák-magyar kultúra, osztrák-magyar festő nem létezett, osztrák-magyar tradíciójú tudománytörténet nincs. Ezek mesterségesen konstruált, történelmietlen fogalmak.

Hadd vegyük elejét a további vitának Raoul Şorbant idézve. Előszavában felsorolja azokat a magyar kollégákat, akiknak publikációi és szóbeli közlései különösen a segítségére voltak, majd zárójelben hozzáfűzi: „Bármennyire eltérőek legyenek is e budapesti művészettörténészek konklúziói – egymáshoz vagy a jelen könyvben foglaltakhoz képest – mind hozzájárul, közvetlenül vagy közvetetten, egyazon probléma tisztázásához". Raoul Şorban kötete sem hagyható figyelmen kívül a további Hollósy- és Nagybánya-kutatásban.

Aradi Nóra

Aradi Nóra: Műfaj a képzőművészetekben. Téma, technika, funkció.
Gondolat, Budapest 1989. 201 l.

A kritika, s a művészek egyik sűrűn használt, de a művészetelmélet egyik legelhanyagoltabb területe, s így a képzőművészet talán (egyik) letisztázatlanabb fogalma a műfaj. Az Esztétikai Kislexikon vonatkozó címszavának írója is csupán körülírására vállalkozik – helyesen – mert nem adható meg egyetlen axióma, amit a lexikon használója bárhol és bármikor alkalmazhatna. A címszó is arról beszél, hogy az egyes műfajok elhelyezkedése az egyes művészeti ágakon belül nem egysíkú, lineáris rendszer, s adott esetben több elv is érvényes bennük. Poszler György is megállapítja a kérdéssel foglalkozó tanulmányában, hogy nem zárt fogalmi definíció, hanem nyitott, általánosító körülírás szükséges, az egyszerin túlmutató, de arra alapozó korlátozott általánosításra van szükség. A fogalom tisztázatlansága miatt keletkezett zavart jól jelzi pl. az Iparművészeti Múzeumban rendezett „Határesetek" című kiállítás katalógusának előszava is, ahol a szerző arról beszél, hogy a fiatal művészek további munkássága „már közeledni fog a műfajhatároktól mentes, valóban korszerű, valamennyi lehetséges formát felölelő művészet felé."

Ezen előzmények ismeretében csak elismerés illeti Aradi Nórát, hogy – több évi előtanulmány után – megírta könyvét. Fejtegetéseit ő is azzal indítja, hogy „a műfaj nem határozható meg teoretikusan, hanem

Fotó: Milos József — F. k.: Köteles István 84-323 GENERALART Dorogi Nyomda

Réti Mátyás

RÉTI MÁTYÁS FESTŐMŰVÉSZRŐL

Egy órára sem szűnik meg festőnek lenni, maradni. Ez tehetsége, embersége is. Még valami. A művészet iránti olthatatlan szeretete. Lelkesítő, hogy mindent festészetté ment, emel. A tiszadobi tekerős kutat, a bikagulyát, a sümegi várat ugyanúgy, mint a nagymarosi pincéket. Az egész haza otthona, minden tájat képpel örökít meg. Lassan nincs hegy, völgy, falu, város, melyet ne festett volna meg. Állandó tréningben van Réti Mátyás, félelmetesen sokat dolgozik, hatalmas az edzésanyaga. Az Ő erőfeszítése: rajz, rajz, sokezer rajz. Számára ez a munka, életvitel, memória – egy új festmény kezdete és lehetősége. Mintha egy új Tinódi Lantos Sebestyén született volna meg az Ő alakjában, aki nem énekkel, hanem képpel gyűjti a táj szépségeit. Nincs lelke valamit otthagyni, ez a magyarázata annak, hogy rajzokkal rohamozza újra és újra környezetét, hogy a lelkét találja meg benne. Most Nagymaros a bástya. Már legyőzte, meghóditotta. Nemcsak hegyeit, utcáit, kálvária dombját örökítette meg, hanem észre nem vett sebesült fáit a vizparton. Benne látja és láttatja a küzdelmet, az elmúlást, a kiáltást. Nemcsak fát lát a korhadt tölgyben és a megdőlt tűztában, hanem az ember erejét és élni akarását. Látja és láttatni tudja ugyanúgy, mint Trogir iveit, Budapest intimitását, Sopron támfalait, a téli Pomázt, zalai tájat, szentendrei, szoboszlói, hatvani, veszprémi részleteket, a cseszneki várat. Még egyszer mondom: szinte az egész hazát Békéscsabától Kőszegig. S még ezentúl is valamit Európából és az emberségből. Fáradhatatlan és türelmetlen Réti Mátyás. Önmagához az. Tudom, hogy sok mellékutcát járt végig, de meggyőződésem, hogy a festészet főutcájához közeledik erős szivvel és akarattal.

dr. Losonci Miklós

RÉTI MÁTYÁS Tiszadobon 1922-ben született. A Képzőművészeti Főiskolát 1953-ban végezte el, Kmetty János, Domanovszky Endre, Hincz Gyula és Barcsay Jenő voltak a tanárai. A főiskola elvégzése után Csepelen rajztanárként tanított huszonhárom évig. Mint festőművész részt vett a képzőművészeti életben is. Nyaranként külföldön tanulmányúton járt; a környező szocialista országokon kívül beutazta Ausztriát, Franciaországot, Olaszországot, Spanyolországot és Görögországot, ahol múzeumokat, képtárakat és az ásatásokat látogatta. Több közös kiállításon szerepeltek munkái. Egyéni kiállításai voltak Budapesten és az ország számos városában; Nyíregyházán, Kaposvárott, Békéscsabán, Szekszárdon, Salgótarjánban, Pápán, Gyöngyösön, Tokajban, Vásárosnaményben, valamint több faluban. Több alkalommal az alkotásaira díjat kapott. 1974-ben a Szocialista Kultúráért kitüntetésben részesítették.

Mostani kiállítása a 60. egyéni bemutatkozása. Anyagát úgy válogatta össze, hogy több oldalról mutassa be alkotói tevékenységét.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

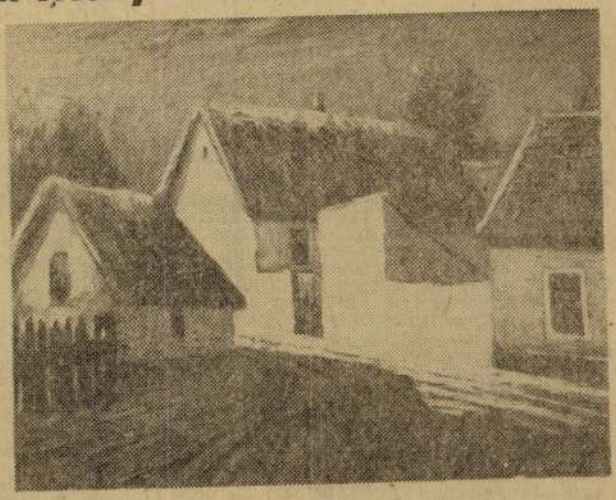
1982 FEB 17

PESTI MŰSOR

1021

Réti Mátyás tárlata

A műterem — ahol beszélgetünk — pici, zsúfolt. Az immáron több évtizedes pálya egy-egy állomását, próbálkozásait tükrözik a falon elhelyezett alkotások. Színes, fekete-fehér grafikák, linó- és fametszetek, tempera- és vízfestmények, absztrakt és realista olajképek. Aztán dossziék, tömve sokezer rajzzal, vázlattal.

Békéscsaba

— Sokat járom az országot — mondja a művész. — Keresek, kutatok. Annyi szépség van hazánkban, amit csokorba kell gyűjtenem. Műemlék jellegű részleteket örökítek meg, mert ki tudja meddig láthatók még. Mentem, ami még menthető. Bárhol járok is, vázlatokat készítek, amik aztán a műteremben festményekké érlelődnek. Szeretem a napfényt, a világosságot, az öreg arcokat festeni. Annyi minden — öröm, bánat, az egész múltjuk — leolvasható az arcukról. Sok tervem van még. Most megyek nyugdíjba, bár hat éve már nem tanítok. Huszonkét évet tanítottam Csepelen, s ez meghatározta egész művészi életem későbbi alakulását. Sokat köszönhetek ennek a kerületnek, az iskolának. Műtermet kaptam, s a tanítói munka mellett alkothattam.

— *Tiszadob, a szülőfalu mennyire hat festészetére?*

— Egész emberi-festői magatartásom, egyszóval a teljes életemet meghatározzák, befolyásolják a gyerekkori élmények. Még ma is elevenen élnek bennem, s vissza-visszatérek a gyökerekhez. Nem lehet elfelejteni, hogy tízéves koromban vetettem, kaszáltam, nádat vágtam apámnak, aki a zsúpfedeles háztetőket csinálta. Summásfiú voltam. Aztán jött a háború, hadifogság. 1948-ban kerültem haza, s még abban az évben felvettek a Derkovits Kollégiumba, majd a Képzőművészeti Főiskolára. Azóta Pesten élek.

Réti Mátyás festményei a valóságból fakadnak. Vidám, derűs, jó kedélyű ember, s ez tükröződik képeiről is. Absztrakt festményei afféle kiruccanások csupán. Nem tud a valóságtól, a tájtól elválni-elszakadni, hiszen együtt élt, él vele ma is. Festő, grafikus és gyűjtő. A látvány, a szépség, a tárgyi valóság gyűjtője, képi krónikása, akinek festői naplójába belefér az egész ország.

(Kiállításának anyagát a Tégla- és Cserépipari Tröszt kulturális bizottsága Pestről Pápára, Körmendre, Mátraderecskére, Vácra is elviszi.)

Csorba Mária

(A kiállítás febr. 15-től 22-ig látogatható.)

FISCHER ERNŐ festő kiállítását *február 11—25-ig* láthatják az érdeklődők a *Mednyánszky Teremben. A* művész mestere és festői irányítója Aba-Novák Vilmos, később Kmetty János volt. Számos tanulmányúton vett részt, sok-sok egyéni kiállítást rendezett itthon és külföldön egyaránt, s szinte valamennyi országos jellegű gyűjteményes tárlaton szerepelt alkotásaival. „Meggyőződésem, hogy a jó művek mindig tágabb szellemi dimenziókban helyezkednek el, mint aminek behatárolására emberi fogalmainkkal vagy logikai konstrukciókkal eljuthatunk... A jó mű értékét, nagyságrendjét tehát ezek a plusz dimenziók és azok méretei, arányai adják. Mindaz, ami »kimondhatatlan«." — vallja a művész ars poeticájában.

PM 69

TIT-PROGRAMOK

Február 11-től 17-ig

A TIT TERMÉSZETTUDOMÁNYI STÚDIOJÁNAK ELŐADÁSAI

A Természettudományi Stúdió előadásaira jegyek a stúdió pénztáránál válthatók. Elővétel naponta 8.00—17.30 óráig.

A Természettudományi Stúdió címe: Budapest XI., Bocskai út 37. Telefon: 667—622.

Csütörtökön, 11-én, du. 6-kor: A Galambász Szakkör rendezésében ÉVI KÖZGYŰLÉS. A Növénykedvelő Szakkör rendezésében a „PÉNESZVIRÁG" TITKA. Tartják: dr. Horánszky András és dr. Milkovits István.

Pénteken, 12-én, du. 6-kor: Az Akvarista Szakkör rendezésében FILMVETÍTÉS. 50 éves a neutron. ATOMENERGIA ÉS NEUTRONOK. Előadó: dr. Kiss Ádám docens.

Hétfőn, 15-én, du. ½6-kor: A Gombász Szakkör rendezésében A HARGITA HEGYSÉG GOMBÁI. Előadó: Albert László. Du. 6-kor: Tudományos-Fantasztikus filmest ZÁRTKÖRŰ FILMEST. BELÉPÉS CSAK BÉRLETTEL! Napjaink szexualitásának problémái. PÁRVÁLASZTÁS, PÁRVÁLASZTÁSI ÉRETTSÉG. Előadó: dr. Szilágyi Vilmos szexuálpszichológus. SINGAPURTÓL A KORALL-TENGERIG. Előadó: dr. Mószár László egyetemi tanár.

Kedden, 16-án, du. 6-kor: Az Ásványbarát Szakkör rendezésében BULGÁRIAI ÚTIKÉPEK. Előadó: Molnár Györgyné tanár. A Tudományos-Fantasztikus Klub rendezésében BEMUTATKOZIK A SZEGEDI „GALAKTIKA" SF KLUB. Házigazda: Lantos László. Az Ország-Világjárók Baráti Köre és a TIT Stúdió közös rendezésében DUNAMENTE. Előadó: Bánfalvi József. JUGOSZLÁVIAI KÖRUTAZÁS I.

Szerdán, 17-én, du. 6-kor: A Gombász Szakkör rendezésében ALAPFOKÚ GOMBAISMERŐI TANFOLYAM. A Fajmacskatenyésztő és Macskakedvelő Szakkör rendezésében KLUBNAP. A Térképbarátok Köre rendezésében MAGYARORSZÁG TÉRKÉPEZÉSE REPÜLŐGÉPRŐL ÉS AZ ŰRBŐL. Előadó: Balla Sándor. 22 ÉV BŰVÁRKODÁS. Élménybeszámoló. — Víz alatti felvételek. Előadó: dr. Györffy Béla főiskolai tanár.

A JÓZSEF ATTILA SZABADEGYETEM PROGRAMJÁBÓL

Csütörtökön, 11-én, du. 6-kor: RÓKAGOMBA, TROMBITAGOMBA, FÜLÖKÉK, KÍGYÓGOMBÁK, CSIGAGOMBÁK, NEDŰGOMBÁK. Előadó: dr. Rimóczi Imre egyetemi adjunktus. (Kertészeti Egyetem, XI., Ménesi út 44. K/IV-es előadóterem). — KÉRDŐJELEK AZ IDŰLT LÉGZŐSZERVI BETEGEK ÉLETVITELÉBEN. Előadó: dr. Nagy Gábor kandidátus, főosztályvezető. (Természettudományi Stúdió, XI., Bocskai út 37.) — A NÉPGAZDASÁG VÁLLALATNAGYSÁG SZERINTI SZERKEZETÉNEK VÁLTOZÁSAI. Előadó: dr. Varga György a Figyelő h. főszerkesztője. (KPVDSZ Művelődési Központ, VI., Eötvös h. 25/a. I. em.) — A BÉCSI DENÁROK KORA. Előadó: dr. Huszár Lajos kandidátus. (Magyar Nemzeti

egyetemi docens.

Pénteken, 12-én, du. 6-kor: TÁPFESZÜLTSÉG-MODULOK. Előadó: Nemes László tudományos osztályvezető. (Bp-i Műszaki Egyetem, XI., Műegyetem rkp. 3. mfszt. 65.) — FEJLETTEBBEK-E A MAI IFJAK, MINT A NÉHÁNY ÉVTIZEDDEL EZELŐTTIEK? Előadó: dr. Gyenis Gyula egyetemi adjunktus. (Természettudományi Stúdió, XI., Bocskai út 37.) — A PEREM SZÍNPAD. Előadó: Hont István főiskolai tanár. (Fáklya Művelődési Központ, VI., Csengery u. 68. I. 101.) — ROMÁN P. KONTRA ZELDOVICS: A HUBBLE-EFFEKTUS MAGYARÁZATA VÁKUUMPOLARIZÁCIÓVAL. Előadó: Mészáros István fizikus, tudományos munkatárs. (Bp-i Műszaki Egyetem, XI., Műegyetem rkp. 3. mfszt. 33.) — A PEDAGÓGUSOK FELADATAI AZ ÖKÉPZÉS FEJLESZTÉSÉBEN (15 órakor). Előadó: Török Iván tudományos munkatárs. (Fővárosi Pedagógiai Intézet, B-épület, VIII., Őr u. 7.)

Szombaton, 13-án, du. ¼4-kor: SZÜRREALIZMUS II. Előadók: dr. Káldor János zenetörténész és Kristó Nagy István irodalomtörténész. (Kossuth Klub, VIII., Múzeum utca 7.).

Vasárnap, 14-én, de. 11-kor: PÁRIZS, LÍRAI ÉS GEOMETRIKUS ABSZTRAKCIÓ. Előadó: dr. Illyés Mária művészettörténész. (Szépművészeti Múzeum, XIV., Dózsa György út 41.).

Hétfőn, 15-én, du. 6-kor: A NEGATÍV KIDOLGOZÁSA. Előadó: dr. Szimán Oszkár, a kémiai tudományok kandidátusa. (Bp-i Műszaki Egyetem, XI., Műegyetem rkp. 3. I. 40.) — LONDON — EGY RÉGI VILÁGBIRODALOM FŐVÁROSA. Előadó: dr. Miczek György egyetemi adjunktus. (Bp-i Műszaki Egyetem, XI., Műegyetem rakpart 3. mfszt. 33.) — ECL-ÁRAMKÖRÖK ÉS FŐBB JELLEMZŐI. Előadó: N. Varga Zoltán tudományos munkatárs. (Bp-i Műszaki Egyetem, XI., Műegyetem rkp. 3., mfszt. 20—21.) — AZ AMARNA-REFORM BUKÁSA. TUTANKHAMON ÉS A AMON PAPSÁG. Előadó: dr. Nagy István egyiptológus. (Szépművészeti Múzeum, XIV., Dózsa György út 41.) — DEPLHOI. Előadó: dr. Hegyi Dolores kandidátus, egyetemi adjunktus. (ELTE Természettudományi Kar, Ságvári terem, VIII., Múzeum krt. 4.) — KIFEJEZŐDHETNEK-E MOZGÁSAINKBAN GONDOLATAINK? Előadó: dr. Illyés Sándor, a pszichológiai tudományok doktora. (ELTE Természettudományi Kar, B-ép. VIII., Múzeum krt. 4.).

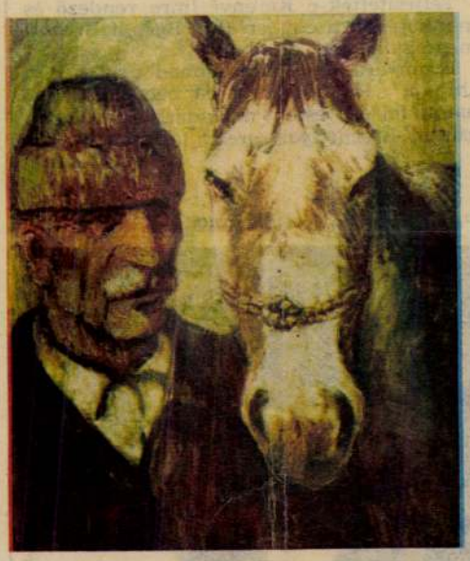
Kedden, 16-án, du. 6-kor: BATTHYÁNY LAJOS GRÓF. Előadó: dr. Urbán Aladár, a történelemtudományok doktora, docens. (ELTE Bölcsészettudományi Kar, V., Pesti B. u. 1., félem I.) — SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY TERMESZTÉSE. Előadó: Dávid Miklós kertészmérnök. (Kertészeti Egyetem, XI., Ménesi út 44. K/IV-es előadóterem) — SZEXUÁLIS HARMÓNIA. Előadó: Elekes Attila főiskolai adjunktus. (Fáklya Művelődési Központ, VI., Csengery u. 68. I. 117.) — A FÖLDÖN KÍVÜLRŐL SZÁRMAZÓ ANYAGOK KÖZVETLEN VIZSGÁLATA,

A nap festője

Még kiállításának ünnepélyes megnyitója előtt értünk a Fényes Adolf-terembe, hogy néhány festményéről felvételeket készítsünk. Amikor a villanyfény szétáradt az addig sötét teremben, mintha valamennyi kép „kigyulladt" volna, úgy égtek a nap tűzsárga s a délutáni tájak melegpiros színei.

Réti Mátyás 53 évvel ezelőtt a szeszélyes folyó partján, Tiszadobon született. 31 évesen Kmetty János, Domanovszky Endre és Hincz Gyula tanítványaként szerzett diplomát a Képzőművészeti Főiskolán. Miért ilyen „későn"? Az a kis közösség, amelyben élt, ahova született, nem könnyen engedte el a mokány kisfiút és az izmos kamaszt. A nadrágszíjparcellákhoz kellett a segítség. A falu, a tiszai táj szépsége egy életre átitatta a fiatalember szívét és elméjét. A nehéz, mégis boldog gyermekkor tízegynéhány éve, a második világháború közkatonájaként végigszenvedett újabb évek jelentették az „előtanulmányokat".

21 éve a csepeli Gombos Ferenc téri általános iskola rajztanára. „Sohasem tudok betelni a rám csodálkozó gyermekszemekkel, s jobban örülök egy sikerült rajznak, mint ők maguk" — mondja. Becsülik, szeretik és mindenben segítik a munkáslakta kerületben. Itt kapott először műtermet, és itt lett érett festő.

„Gyermekkori ismerőseimet, az alföldi tájat, Szentendrét, Pomázt és a hozzájuk hasonló, bűbájos városok intim hangulatát örökítem meg vásznaimon. Szeretnék minél többet megőrizni az egyre tűnőből a ma élő és most születő ifjú nemzedékeknek, hogy amikor már modelljeim nem élnek, a házakat lebontják, átépítik, tehát 2000-ben, vagy utána is, megismerhessék a fiatalok azt, ami nekem oly sok gyönyörűséget szerez.

A már említett — hetedik — kiállításának sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy minden festménye gazdára lelt...

Bokodi Béla

NDK ÜNNEPI HÉT

Az ifjú W... újabb szenvedései

Két évvel az óriási NDK-beli sikerhullám után érkezett meg a Pesti Színházba Ulrich Plentzdorf saját regényéből írt drámája, amelyet hazájában egy időben fél tucat színház tartott műsorán. Valószínű, hogy itthon is sikere lesz — bár talán más okból, mint az NDK-ban. A kritikusok és a közönség ott elsősorban azt ünnepelte (s néhányan azt kifogásolták), hogy a darab hősének, az ifjú XX. századi Werthernek nemcsak teste van, hanem lelke is. Mert Plentzdorf — majdnem pontosan kétszáz évvel Goethe Wertherjének megjelenése után — újból felfedezte, hogy — Szerb Antalt idézve — „a lélek nemcsak halhatatlan, hanem érdekes, élvezetes is". Hogy a XX. századi Werthert Edgar Wibeau-nak hívják, s nem leveleket ír barátjának, hanem magnószalagokat küld neki — egyremegy. A lényeg az, hogy a külvilág eseményei az ő erős belső szűrőjén átmosva jutnak el hozzánk, s ez a szűrő lehetővé teszi, hogy majdnem laboratóriumi pontossággal érzékeljük; mi baja van Wertherünknek a világgal. Persze: a laboratóriumi pontosság egy ideig előny, aztán hátrány; kiderül belőle, hogy Plentzdorf nem igazán erős írói tehetség: a darabban inkább a szociológiai hitelt, mint az elhitető erőt érezzük meg.

Balázs Péter és Hegedüs Géza

Az otthonról Berlinbe szökő, szerelemben, barátságban, munkában egyaránt az igazit kereső ifjú Werther saját hazájában azzal keltette fel maga iránt az érdeklődést, hogy lelke volt — nálunk viszont azért számíthat sikerre, mert teste is van. Novellában, regényben, filmen és színpadon itthon is szép számmal találkoztunk már ifjú, helyüket hiába kereső, szenvedő és elhulló Wertherekkel — akik esetében nemhogy az elhitető erőt, de még a szociológiai hitelt is hiába kerestük. Itt most valódi munkásokat és valódi fiatalokat látunk a Marton László rendezte, egészen kitűnő előadásban. Hegedüs Géza a főszerepben remekel: egyetlen hamis hang nélkül játssza végig ezt a halálig magasodó életet. Nagyon jó Szakácsi Sándor a barát, Egri Márta Lotte, Szombathy Gyula a brigádvezető, Balázs Péter az apa, Gyimesi Pálma az anya szerepében. Tandori Dezső fordítása mindvégig bravúros; ötletes Fehér Miklós díszlete és szépek Jánoskuti Márta jelmezei.

Bátki Mihály

Én, Bertolt Brecht

Most már bevalljuk, hogy az elején kissé feszengtünk. Úgy kezdődött — divatos didaktikai szakkifejezéssel élve —, mint egy rendhagyó irodalomóra. Kijött egy színész, és Brecht tanár úr maszkjában mindenféle bölcseket mondott az életről és annak sajátos tükörképéről, a színházról. Inkább Brechttől játszana valamit a Madách, mint Brechtről, gondoltuk ekkor, ijedt nebulók — először és utoljára. Mert ami ezután következett, színház volt a javából.

Az első részben egy hiteles jegyzőkönyvet „adnak elő", amiből kiderül, hogy Brecht maga is színháznak — méghozzá komédiának — tekintette 1947-es kihallgatását az Amerika-ellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság előtt. Fordított macska-egér játék folyik: az emigráns író úgy játszik politikai ellenfeleivel, mint egy higgadt, ravasz és ráadásul ironikus egér a tehetetlenül bosszús macskával.

Régen láttunk olyan kedves és szertelen komédiázást színpadon, mint a Brecht-est második része, a Koldusopera hajdani ősbemutatójának megelevenedő története. A berlini Theater am Schiffbauerdamm direktorának emlékezéseit sistergő ötletparádéval illusztrálják; felszabadult, de precízen kidolgozott ripacskodás folyik a szemünk előtt, amit senki ne higgyen öncélúnak — mert *vallomás* a színház játékos lényegéről s arról, hogy szív és hit nélkül az egész mit sem ér.

A harmadik részben híres brechti songok hangzanak fel, kitűnő előadásban, ügyesen összekötve; valahogy mégis soknak érezzük már, túl hosszúra nyúlik az előadás.

Huszonöt színész nevét kellene felsorolnunk, hiszen ebben a produkcióban kivétel nélkül mindenki jó teljesítményt nyújtott (a fiatalok többsége — örömmel konstatáltuk — énekelni, táncolni is tud); hely hiányában emeljük csak ki a Brechtet elhitető okossággal alakító Koltai Jánost, a tüneményesen „ripiző" Körmendi Jánost és Haumann Pétert, a Salamon-dalt előadó Psota Irént, a Surabaya Johnnyt éneklő Almási Évát és a Bicska Maxi bűneit roppant áhítattal soroló Timár Bélát.

Teljesítették-e Kerényi Imre rendező és munkatársai a címben (Én, Bertolt Brecht) megfogalmazott feladatot?

Bizonyára nem. Ez azonban csak a cím „hibája". Ha minden arca nem is villanhatott fel egy estén; a Madách Színházban ezúttal Brecht *igazi* arcait láttuk.

Torda István

Psota Irén és Koltai János

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Ráday ut 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
ORSZÁG VILÁG
Budapest
1977 DEC 3

Az iskolaszagú költő

Végtére is a kényszer visz rá, hogy így kezdjem: közismert költőt mutatok be abból az alkalomból, hogy százhetvenöt esztendeje, 1800. december elsején, délután négy órakor megszületett a Fejér megyei Puszta-Nyék községben (ma Kápolnásnyék), gróf Nádasdy Mihály derék, törekvő nyéki gazdatisztjének fiaként. Kérem, hogy ez ünnepi alkalomból felejtsék a múltbeli fenntartásaikat, forduljanak nyílt szívvel a költőhöz, akiért több mint egy évszázada perel az irodalomtörténet; s fogadják őt végre érdeme szerint.

Vörösmarty Mihályról van szó.

„... íme, felírtam egy zsenink nevét, aki irodalmi társaságok központjában élt, ifjúkorától országos hírnévben, legnagyobbként tisztelve: most hatalmas szobra van s neve minden magyar ajakon — s alapjában nem ismert költő és nem sejtett lélek." Babits Mihály írta e sorokat, 1911-ben, sokat vitatott tanulmányában. Azóta, mondhatnánk kajánul, változott a helyzet, mert nemcsak szobra, hanem cukrászdája is van már a zseninek, ahová kávézni hívhatjuk a kedvesünket. De komolyra fordítva a szót, ha változásról beszélünk, ne feledjük, hogy Vörösmarty művei hány kiadásban és milyen példányszámban jelentek meg az utóbbi harminc esztendőben. És azt sem, hogy ezek a könyvek mind egy szálig elfogytak. Megvásárolták őket. Vásárlója tehát már van költőnknek, csak mi tagadás, olvasója kevés. Tudja, mondta erről legutóbb kedves barátnőm, aki imád irodalomról beszélgetni, tudja, olyan iskolaszagú költő, azzal a hosszú Zalán futásával, igen, higgye meg, ha csak rágondolok, az iskola jut az eszembe és nem a költészet.

Ez sem új keletű gond.

„Koszorús költőnk, kinek az iskolák és tudományok hivatalos hódolatával adózunk. Megírta a magyar hőskölteményt és megteremtette a magyar dráma nyelvét; elbeszélő költeményein késő unokák tanulnak szavalni; költője egy dalnak, mely a nemzet énekévé lett... és megnyugodva vesszük tudomásul, hogy mint magánember is megvalósította azokat a komoly férfiideálokat, melyeket verseiben vallott, harmonikus, tiszta lelkű, fennköltmagyar ember volt. Mégis mint koszorús költő, távol áll őszintén-mai szívünktől; ami szép és nagy benne, az is historikum... és leghíresebb versei olvasása közben, míg gyönyörködünk a vers tiszta pompájában, csodálkozva vesszük észre: mily rég is volt mindez." Sokak véleményét fogalmazta meg Szerb Antal, 1930-ban írt soraival, bólogathat is hozzá, kinek kedve tartja, csak a folytatást ne feledje: „De van egy másik Vörösmarty is: a hexameterrengetegben itt-ott felcsillan egy kép, egy sor, egy furcsa szerkezet, mely megborzongat... vagy elmerengésre hajt önnön sorsunk fölött és visszhangot kelt végső mélységeinkből..."

Ez a másik Vörösmarty, ez a költemények mélyén rejtezkedő ez a sorok között megbúvó, aki „szentesítette a képzelet szabadságát", aki „nemzetileg művészivé emelte a nyelvet" (Gyulai Pál szavai), aki egyaránt mestere az epigrammának (Babits: ... „ezek a csodálatos kis versek is tetőpontot jelentenek: tetőpontot, ahonnan lelátni a lejtőre, melyet fölmenet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 DEC 21
KÉPES ÚJSÁG
Budapest

Réti Mátyás festőművész

1021

A napfény és az alkonyi árnyak festője

A házakra mennyi tiszta, tűzsárga fény és meleg-piros ragyogás süt, áttörve a „füstként" rájuk telepedő szürkésbarna kései délután homályát

Ki tudna rólam többet, mint én magam?
Lelkem tüzes napfény, vagy viharzó felhő:
húsomból kitépve festem le a szavam,
vágytól üldözötten, ha a Múzsa eljő.

Aki ezeket a megkapó költő sorokat leírta: festő.

A napfény és az alkonyati árnyak festője.

Réti Mátyás – aki 1922. május 26-án született Tiszadobon – a közelmúltban mutatta be hatodik önálló kiállítását a Csepel Galériában. Olajképei – melyekből a szelíd, homoklankás alföldi tájak és a falusi, kisvárosi és városszéli világ sajátos hangulata árad – méltán arattak nagy sikert a művészi élményt kereső csepeliek körében.

Huszonegyedik éve egy csepeli iskola rajztanára.

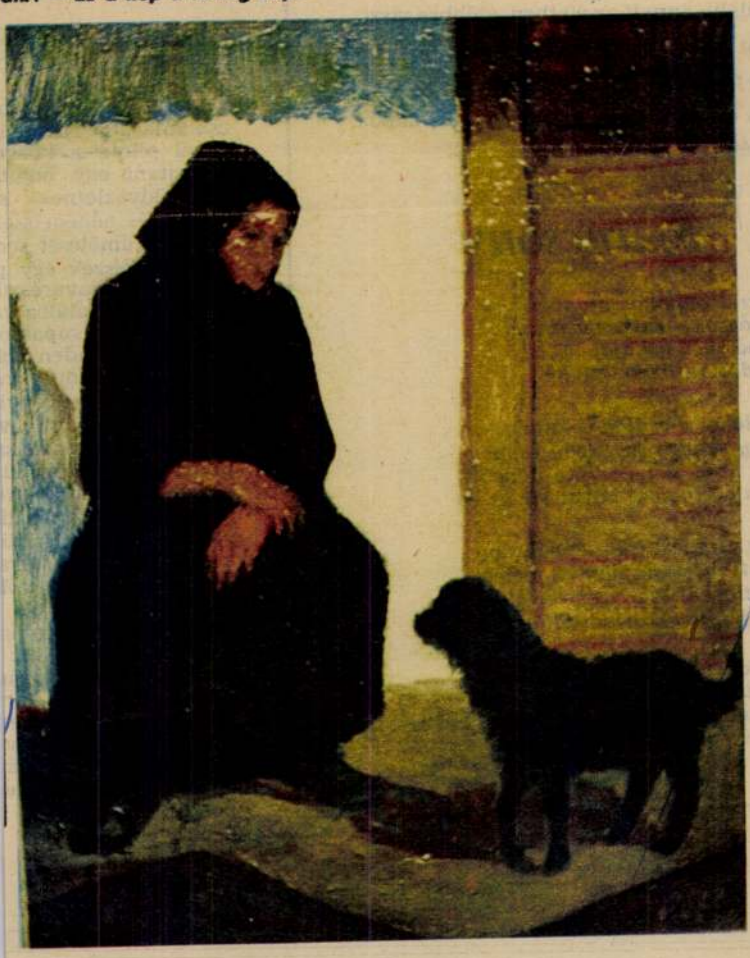
A nagy, klasszikus realistákat, leginkább Rembrandtot tekinti mesterének és a magyar alföldi mestereket, Koszta Józsefet és Tornyai Jánost vallja „festőrokonának", de mindig a saját egyénisége útját járja.

Réti Mátyás festői világa – emberi világ. Klasszikus és mégis korszerű. Gyönyörködteti és megbékíti az embert.

Mert élő és mai. Igaz és örök.

Csepeli Szabó Béla

Nem csodálatos az a meghitt, szép, benső kapcsolat, ami a gazdaasszonyára felnéző kutya és a kutyájára letekintő nénike között tükröződik? – Ez a kép a hűség képe

tatta. — Az író, ha igazán szép írást ír, akkor csak egyről írhat.

— Miről?

— Csak egyről — mondta nyomatékkal. — A szülőföldjéről.

Néhány nap múlva gyönyörű kézirat kaptam.

Máig sem felejtettem el.

Hadd osszam meg e gyönyörűséget olvasóinkkal, ezen az ideji karácsonyon. Olvassák szeretettel Tamási Áron egyik legszebb írásának legszebbik részletét.

Simon Gy. Ferenc

És nem tehetünk egyebet, hordjuk ezt az örökös láthatatlan bilincset, mely egymagában is elegendő volna ahhoz, hogy az ember szabad soha ne lehessen. S még úgy a legjobb, ha megadással hordjuk és a rozsdáit magunk takarítjuk, mert aki lázadva összetöri ezt a kelyhet, szülőföldjét temeti el.

Vagyis a hegyeket egyenlővé teszi a sík földdel, hogy magának zugot sehol ne találhasson.

A másik, a másik csö
Halottaké, golyóütött

Éhenpusztultaké, cso
Emberfákon üszök-f

A másik, a másik cs
Kihalt, kontinensnyi

Az üvöltésed, hogy ö
ember, ki vagy az er

És a másik, a nem l
a másik, a ki van ell

az önmagába mégis b
az elviselhetetlen jö

a másik, a másik csö

szi szél

dom ingem

ném szépíteni. Azt vallom, hogy a vers egalább annyit az életben, előbbre viszi ilág sorsát, annyival, mint egy helyére ott tégla, egy kapavágás, vagy egy elkéett csavar. Verseimet különböző lapok ölték.

Karácsony

Dérrel ondolált erdőben
arácsony-szuszogású szél
A hó sűrű sóhajában
azdátlan őzike-bánat

Betlehemi csillag a szívem
ogy ragyog jaj, hogy ragyog
Két apró tenyerecske döncölj
em álmodom, havat sír az ég

Viszlek kicsi fiam éppen úgy
int vittek hajdan engemet
ásztorok, szerecsen-királyok,
ömjén-szagú a bodzafüst

Sorkig süppedve hóban
rüszkölve jár a busz —
A szél nagy csillagpelyheket kavar
arácsony lábán hópapucs.

BARANYI FEREN

BÉKESSÉ

A lokális háborúk
csony napjaira fegyv
el. Világháborúban n
szem: 1944 karácson
családiasabb perceib
angol pilóta a közve
hullajtani egy bomb
nyi üdvözletnek s
anyám és néném szer
nak a gyümölcsét sen
aggatott díszek egy p
záporoztak, javarészü
a kisebbek, halálra v
hirtelen megcsupaszo

Ez volt minden szá
a bomba okozott. Ür
egy kétszáz méternyi
len kis bombácska v
szerraktár bombázás
pilóta csak a visszaú
akarta szégyenszemr

Azok a szegényes dí
voltak, amelyek körü
kával kerültek a fár
hát jelentéktelen vol
vigasztalódtunk. A
seb heged a leghama
levakarhatatlan lesz
és néném szomorúsá
el sokáig, s ezt a tar
rült csak megértene
kisfiam kórházban v
tás alkalmával, banán
borítva, megkérdezte
hétkor:

RÉTI MÁTYÁS festő, grafikus
Tiszadob, 1922

1953-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán Kmetty János, Domanovszky Endre és Hincz Gyula növendékeként, azóta művész-pedagógusként tevékenykedik. Tanulmányutakat tett a környező népi demokráciákban, valamint a Szovjetunióban, Franciaországban és Ausztriában. Önálló kollekcióval 1964-ben jelentkezett először a Derkovits-Teremben, ezt követően öt alkalommal rendezett egyéni kiállítást a fővárosban és vidéken. Legutóbb 1974-ben a Csepel Galériában állított ki. - Általában a paraszti élet, a falu, a környező táj adja számára a művészi élményanyagot. Fő törekvése: minél kevesebb eszközzel minél többet visszaadni a látvány szépségéből. Linó- és fametszéssel is foglalkozik.

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Réti Mátyás. Festő-és grafikusművész

NÉPSZAVA

1021

Réti Mátyás: Házak

volt aspiráns,
lából tett szak
ben a szófiai
Front" budape
egyre több m
vész barátja.
időközben m
önálló verses
osztott percek"
szatér Bulgár
évet tölt a
„Levelek Mosz
mintegy 100
Voznyeszenszk
fordítások jelz
lesebb körre terjed ki, mint a
diploma szentesítette képzett-
sége.

Vonzalma a magyar iroda-

a fiatalabbak közül Bella
ván és *Veress Miklós*. Az ő
és még 25 társuk műveiből
állt össze a tavaly Bulgária-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Réti Mátyás, festő-
és grafikusművész

NÉPSZAVA

1981 FEB 1

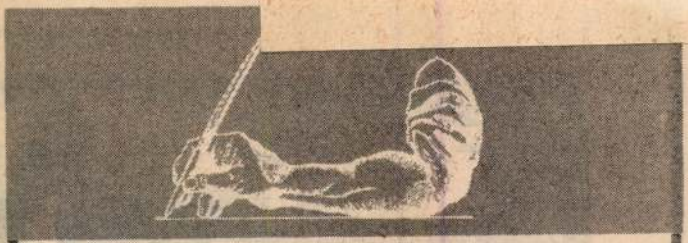
10 1021

Réti Mátyás: **FALUSI UTCA**

em

Grandpierre K. Endre

A SZÍV MINT ÓRA ÜT

Szerszámdobáló alkony
madárszárnyú nagy csendessége
szakad a rég kivágott
Üllői úti fákra
régholt kereskedősegédek álma
drehusoké kéményseprőké
kormos háztetőtenger úszó hajótöröttje
mered a városképre
fekete füstrózsák bimbóznak mindenütt
porszagú árnyakat

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-728

Réti Mátyás
festő- és grafikusművész

KISALFÖLD
1981 JAN 31

/ 1021

Réti Mátyás: HÁZAK

GYEREKEKNEK

A nyúlcipő

Bukfenc, a szőrgombolyag kis pulikutya és Cézár, a büszke farkaskutya *Röjtökmuzsaj határában*, a lövői erdőben sétálgatott. A közeli tisztáson nagy, szürke nyulat pillantottak meg, aki nem iszkolt el közeledtükre, hanem bátran szembenézett velük, s mintha csak a sárban volna, ezt kiáltotta felé jük:

— Nyúlcipőt vegyenek! Nyúlcipőt vegyenek!

A kutyusok megszemlélgették a formás nyúlcipőket, aztán megkérdezték, mire használhatók. Nyúlanyó elmagyarázta, hogy aki feldász lesben állt alkonyattájt és estelente. Már három bőr került kikészítésre a soproni szűcsökhöz, mikor a legravaszabb öreg róka, Rakoncás gyűlésre hívta nemzetségét:

— Elhullanak legjobbjaink — mondta. — Rőtpofájú, Lompos és Ebugatta bőrét már kitették száradni. Kerekedjünk fel, míg nem késő. Költözzünk át a muzsaji csereserdőbe.

Így is tettek. Még aznap felszedték a sátorfájukat. Nyúlanyó csemetét megmenekültek a rókavészélytől. De a vadász feleségének nem került ki bundára való, csak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1979 MÁR 18

Réti Mátyás grafikus

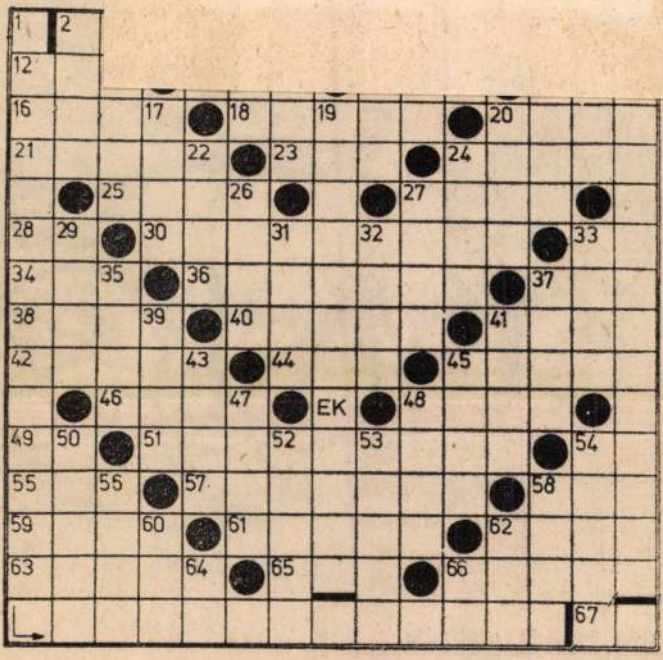
1021

Réti Mátyás grafikája.

pad is
diktatúr
nyéből
1., 19. é
ban.

VÍZSZINT

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Réti Mátyás,

NÉPSZAVA

festő- és grafikusművész

1980 FEB 16

1021

Réti Mátyás: Visegrádi utca

illió tasak zöldség-, virágmag kerül az üzletekbe

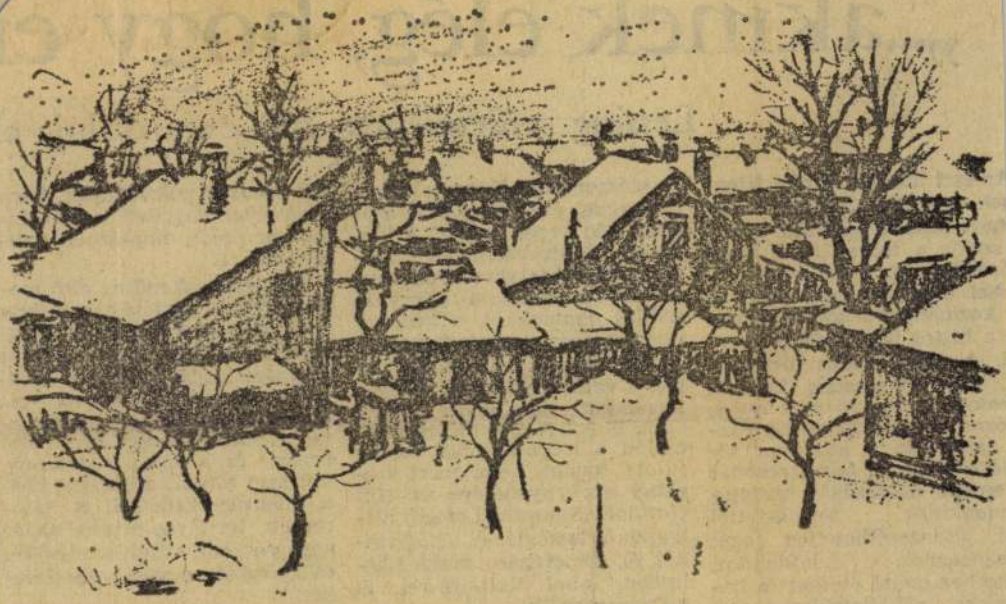
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 DEC 22

CSEPEL

Réti Mátyás

1021

Réti Mátyás: Tél a városszélen

„...akinek

Lessing születésének 250. évfordulója elé

Az észt ültették a régi istenek trónjára az újkor nagy radalmai, a legkiválóbb gonkodók a tudományos megződésen túlmenő benső átssel hittek abban, hogy az kormányzása az emberisé- a biztos boldoguláshoz ve-. A gondolkodás forradal-, a felvilágosodás kritikát ntett a feudalizmus ellen; ózan ész, a világosság harjelentette a középkor sötége ellen. A felvilágosodás ember méltóságát hirdette, denkinek természettől ó, elidegeníthetetlen jogát badsághoz, tulajdonhoz, erhez méltó élethez; a bakkal, előítéletekkel szemszegezte az értelem fényét, művelődés szabadságát, a

A szászországi *Kamenzben*, a lutherizmus ősi fészkében született 250 évvel ezelőtt. A kisvárost körülvevő magas falakról komor bástyatornyok néztek farkasszemet a környező sziklás dombokkal, a keskeny utcákat éber szemek figyelték. Jaj volt annak, aki nyíltan vétett a vallási előírások, vagy a társadalmi ranglétrán felette állók ellen. A Lessing lelkészcsalád a létra hatodik fokáig jutott, tovább nem, mert szerettei elszörnyedésére az ifjú *Gotthold Ephraim Lessing* otthagyja a teológiát és újságírásból él, Lipcsében, majd Berlinben, ahol Voltaire-rel is megismerkedik.

Berlin a 18. század közepén egy nagy kaszárnya volt, 140 ezer lakosából 32 ezer a hely-

ték erényes polgáranyák, Sara apja olyan vajszívű, mint a hízásnak eredt, kopaszodó polgárapák...

A következő mű az első modern német vígjáték, a *Minna von Barnhelm*, melynek megalkotására négy éves katonai pályafutásának élményei ihlették Lessinget. A máig is mulattató vígjáték szerelmespárja, a porosz szolgálatban álló őrnagy és a szász kisasszony, mit sem törődik a hazájuk közti ellenségeskedéssel. A talpraesett, fortélyos Minna túljár aggályoskodó vőlegénye eszén, és győzelemre viszi szerelmüket.

Lukács György szavaival *„az ész birodalmának végérvényes győzelmébe vetett vidám hit"*

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Réti Mátyás, festő-grafikusművész

NÓGRÁD

1981 FEB 8

1021

Réti Mátyás: Házak.

ességgel

ha helyhiány lenne —, de nem volt tolakodás... Mi csak javasolhatjuk, hogy jobb lenne napközben, biztosabb a felkészülés, de ez önkéntes dolog. A nagyobb gyerekeket általában otthon fogják, ők már tudnak segíteni az alkalmi fuvaroknál, otthon a háztartásban.

Úgy tűnik, mostanában az iskolába járással nincs különösebb gond: a nagy balassagyarmati járásban ez az iskola érte el tavaly a második legjobb eredményt a hiányzásokban: mindössze 3,4 nap mulasztás esik egy diákra.

MÁSODIK FELTÉTEL A TUDÁS PRESZTÍZSE

Ahogyan a munkahelyeken, úgy az iskolában is nagyon kevés ma már a „megjelenés" — produkálni, dolgozni kell!

— Nem a többségről beszélek, de még gyakran találkozunk a tudást lebecsülő szemlélettel. Van, aki fogcsikorgatva elvégezte pár évvel ezelőtt a dolgozók iskoláját: megvolt az autója, de jogosítv
kolai végze
rezni. Nem
gyerekét is
hoz fel ar
segédmunka
mint egy s
akár mérnö
rész
ha rossz jegyet kap, sőt, talán még vagánykodik is vele. Ilyen esetekben a szülő is hasonló szemléletű: csak a kis kettest adja meg, tanár úr — mondják néhányan. Mi pedig azt: a kettes mögött is kell teljesítménynek lenni! Hogy a szülőkkel valóban együtt tudjunk működni, változtatni ezen a szemléleten, mindent megteszünk. Az őszi nevelési értekezleten úgy döntöttünk, a fogadóórákat késő délutánra tesszük, 5—7-ig. Nem könnyű dolog, hiszen a tantestület többsége „kijáró". Volt morgolódás —, de most már látják, bevált, legutóbb is több tanárnál szinte sorállás volt. A négyszemközti őszinte beszélgetések sokat jelentenek: feltárulhat a gyengébb teljesítmény háttere. pedagógus és szülő együtt

Ebben az iskolában nem ridegek, csupaszok a falak, a színes, sok érdekességet, információt tartalmazó dekorációk élénk mozgalmi életről is tanúskodnak. A csapat munkatervében az úttörős feladatok között nagy súllyal szerepel a tanulmányi munka segítése. És nem csak a tervben.

— Az évnyitón már meghirdettük a csapat akcióit: bukásmentes őrs, végezzük el együtt a nyolc osztályt. Ez doppingolja a gyerekeket — nem csak a tanárok „kérik számon" a képesség szerint tanulást, hanem a közösségeken belül is fontos kérdés az őrs, raj sikere múlha ezen.

— Nem formális akció ez?

— Úgy érzem, nem. Több alkalommal tartottak „kihelyezett őrsi foglalkozásokat" — egy-egy gyerek otthonába

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Réti Mátyás festő- és grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1981 JUL 2 6

1021

RÉTI MÁTYÁS: HÁZAK

pusztára

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 349-736

Réti Mátyás festő- és grafikusművész

NÉPSZAVA

1980 NOV 15

1021

Réti Mátyás: Kisváros

at terveznek.

rgalom – többl

eljesít

önféle ágazat
ották azoknak
knak, szövetkez
tervezőintézetek-
áját, amelyekben
ző kollektívák
figyelemre mél-
nlásokat tettek,
imutatható rész-
jeket értek el az
gresszusi és fel-
si munkaver-
Ezek közül is-
k néhányat.

ezret gyártottak. A miskolci gyár éves szinten vállalt 9 ezer négyzetméteres túlteljesítése (ugyancsak a födémpanelek készítésében, amelyekre nagy igény van) biztosítottnak látszik. Az Ipartterv dolgozói a Ganz-MÁVAG soroksári vasöntődéjének rekonstrukciójához szükséges központi

3000, sajtból csak
tonnával túltelje
időarányos expo
ket. A Herbária
kezeti közös válla
lektívája vállalta
az idei évtől kezd
Biogál részére a
na gyártásához s
úgynevezett macsk
ret — amely korá

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Réti Mátyás, festő-grafikus-művésze

KELET-MAGYARORSZÁG
1981 ÁPR 12

1021

Házak. Réti Mátyás festményének reprodukciója.

A körmendi bognár céh korsója 1829-ből (A

azokra, azokból épült ki. E vízivárnak egy 1605. évi leírás szerint mind a négy sarkán egy-egy *bástyatorony* állt. A kastély mai alakjában a XVIII. század végére épült ki, akkor alakult ki a barokk homlokzat s közepén a dór oszlopos erkély, amelyet ma a háborús pusztításból helyreállítva eredeti szépségében láthatunk. Így is észrevehetjük a vár hagyatékát az épület kerek, erőteljes saroktagjaiban — ha pedig ezeket belülről szemléljük, a félig kör alaprajzú szobákban, a vastag falak közzött érezzük: bástyákban vagyunk.

Ebben a középponti főépületben nyílik a *múzeum*, a főkapu felől nézve a bal oldali — a délnyugati — sarokbás-

közölte a k
mény szá
tárgyak jeg

Továbbá

tanár is létesített egy gyűjteményt, s ez 1953 decemberében nyílt meg — szintén visszatekintenek rá az új múzeum kiállításán, akárcsak *Molnár Lajos* molnaszecsődi közjegyző gyűjteményére. Végül a kastély kocsiszínjében is volt állandó kiállítás 1965 és 1975 között. Mindezek az előzmények közös előteremben kapnak helyet.

A másik két terem a következőképpen oszlik meg: A márványteremben a várostörténeti kiállítás kap helyet dokumentumokkal, térképekkel, tárgyakkal. Láthatjuk például *Musztafa bégnek*

drámai feszültségeit mutatja be. Újabb verseskönyve, *„Az imádkozó sáska"* csupa tizennégysoros vers, álszonett. Valamennyi *„a napi élet présé / ötvenfokos lét-parazsát"* ci peli. Számadás a lélek mélyén kavargó érzelmekről. Ugyan akkor célja is figyelmet érdemel: *„... a legszebb megoldásra nyitok ablakot..."* hogy *„... kint az univerzum... mostmár pontos legyen..."*

Kalász e verseiben az emberi valóságot szembesíti eszményekkel. Az eszményi felé törekvés szándéka mögött a emberi létérzés, a létállapo

MTI SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981. ÁPR. 19

Réti Mátyás festő- és grafikusművész

NÉPSZAVA

1021

Réti Mátyás

SZENTENDRE

Réti Mátyás festő- és grafikusművész

RÉTI MÁTYÁS: HÁZAK

Szolnoki Megyei Néplap, 1981. júl. 5.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 SEP 6

NÉPSZAVA

Réti Mátyás, festő- és grafikusművész

1024

Réti Mátyás: Budaörsi házak

Pénteken
folytatódott
nemzetgyűlé
kétnapos,
már megyei programja.

A *Tran Dang Kho*, a nemzetgyűlés alelnöke által vezetett delegációt délelőtt a városi-járási pártbizottság székházában *Forgács András* első titkár tájékoztatta a gyors

gatták, majd részt vettek az optikai gyártócsarnokban rendezett baráti gyűlésen. A szónok *Duschek Lajosné*, a SZOT titkára és *Vu Thi Hong* asszony, a Vietnami Nőszövetség alelnöke volt.

levelé
átadás
rai R
ter-he

Nagy

A

KITÜNTETÉSEK

Az Elnöki Tanács *Révai Józsefnénak*, a Fővá-
osi Tanács

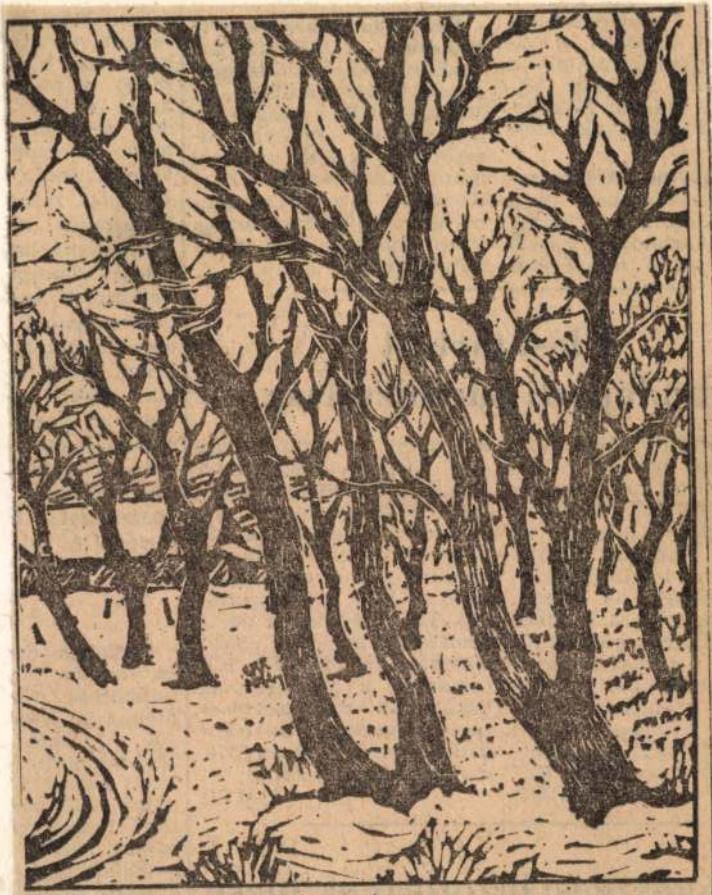
Andrásné, az MSZMP Budapesti Bizottságának

Vag
az itt
kodta

Réti Mátyás

Ármenti fák

Népszava, 1977. december 10./6. oldal.

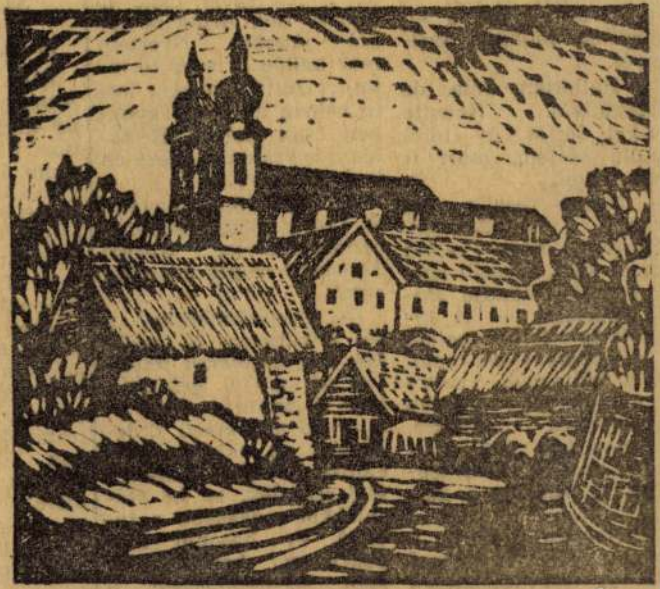

Réti Mátyás: Ármenti fák

Réti Mátyás

Tihany

Népszava,
1978.okt.7./6.oldal.

Réti Mátyás: Tihany

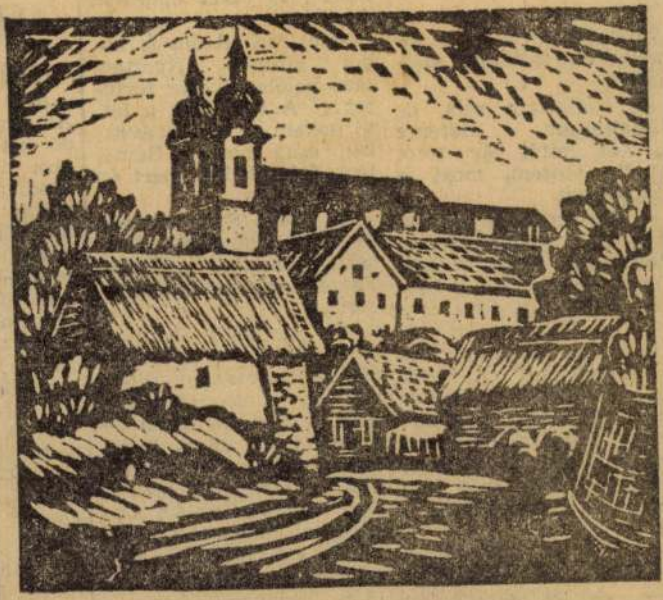
Réti Mátyás

Öregember

Népszava, 1977. december 17./6. old.

Breyenstein 1926
Rich. Klein

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726
1978 OKT 7
NÉPSZAVA
Réti Mátyás
végeznek. 1021
Kósa Csab

Réti Mátyás: Tihany

5-ös lo
ezetője, u
i az új á
rint.
Szó néll
.70-et, fél
nélyülten
vényét.
— Hallo
lfelejtette
gy-két lo
nindig ve
negveszem
— Sokan meg a régi
rakban gondolkoznak.
Előfordult, hogy valaki
ármat kért, s végül ket-
őt vett — mondja Bu-
ai Gabriella. — *A ki-
endeltség lottóforgalma
5 százalékkal csökkent.*
bkat változhat viszont
z a mostani nagyobb
yeremények hatására.
la *mondjuk, 200 ezret*
*zetne a 4-es, meg leg-
lább 30 forintot a ket-
es.*
— Hogyan alakult a
ollektív totó forgalma?
— *A 40. játékhéten
gyáltalán nem volt visz-
aesés.*
Egy fiatalember éppen
28 hasábos totót ad le,

és Lottó Igazgatóságának osztályvezetője, *Kornai Tamás*, országos adatokat sorol.

— Szeptemberben, a 39. játékhéten, *11 millió 590 ezer szelvényt töltöttek ki, a 40. héten — már 5 forintos áron — 8 millió 408 ezret.* Érdekesség: az október havi előfizetéses lottó aránya 44.6 százalék, ez 4,6 százalékkal magasabb a tavalyi év hasonló időpontjához képest. Az idén szeptemberben a szelvények 39,5 százaléka volt előfizetéses, tehát a számok emelkedést mutatnak.

avatták
cában –
sarely-h
Béla Mú
lista mú
tésében
játszó f
századfo
ben tűn
jos „A
iratának
ben. Tö
1919-es
előre!"
kát is. A
ság buk
majd P
Végül
telepede
*1970-ben
lőházájá*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 JUN 18
NÉPSZAVA
Réti Mátyás

1021

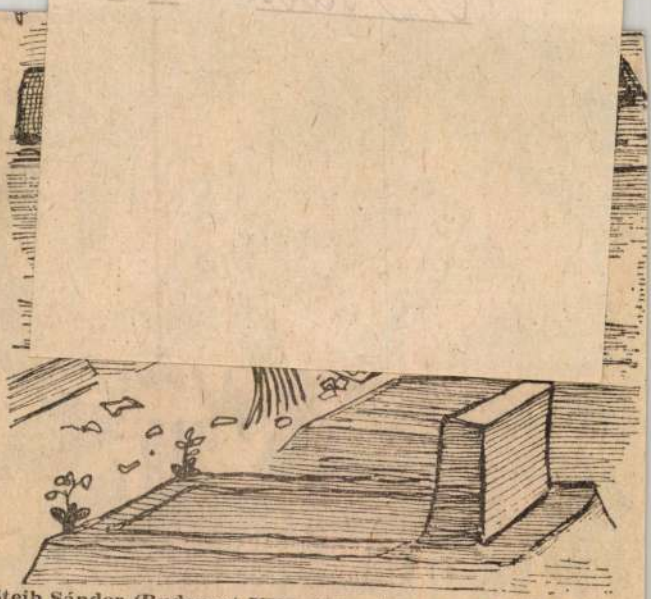

Réti Mátyás: Kerekes kút

amint a Sodronyos utcai is-
olához vezető út közvilágítá-
ának megjavítását. Olvasónk
balesetveszély elkerülése
iatt gyors intézkedést kért,
mely azonban szerkesztősé-
ünk leveléig késett. A Buda-
esti Elektromos Művek Dél-
esti Igazgatósága arról tájé-
oztatott bennünket, hogy a
anaszolt helyeken a közvilá-
ítást helyreállították.

Kártérítés

Takács László (Budapest
II., Akácfa u. 40.) a közel-
últban a Keleti pályaudvar
énztáránál elővételben há-
m darab félárú retúrjegyet
sárolt Kelenföldtől Velence-
rdőig. Indulás előtt még egy
gyet meg kellett váltania
elenföldön. Csak a vonaton
kalauztól tudta meg, hogy a
gyek árát visszatérítik a Ke-
ti pályaudvar pénztáránál.
azonban csak tanácsot ka-
tt: levélben kérje a jegyek
ának méltányossági alapon
rténő elszámolását.
A Keleti pályaudvar pénz-
osa nem emlékezett vissza
jegyváltás időpontjára. En-
k ellenére — a körülménye-
t figyelembe véve — három
rab 50 százalékos jegy árát
szatérítették olvasónk javá-

Steib Sándor (Budapest XIII., Löportár u. 10.) a Rákoskeresztúri temető tisztaságát kifogásolta hozzánk intézett levelében. Megemlítette, többek között, hogy mennyire felgyülemlett a szemét.

A Fővárosi Temetkezési Intézet válaszából kitűnik, hogy a temetők tisztán tartására és rendezésére évente több millió forintot fordítanak. A panaszolt temető területén folyamatosan kiürítik a szeméttároló edényeket, azonban a temetőlátogató közönség egy része nem ide helyezi a sírokról leszedett hulladékot, hanem elszórja. Emiatt igen nehezen oldható meg a köztemető rendben tartása.

Rajzolónk a képen látható „szellemes" megoldást javasolja a temetők rendben tartására.

Réti Mátyás

Kertrészlet

Réti Mátyás: Kertrészlet

Népszava, 1977. október 2.

9. oldal.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 OKT 12

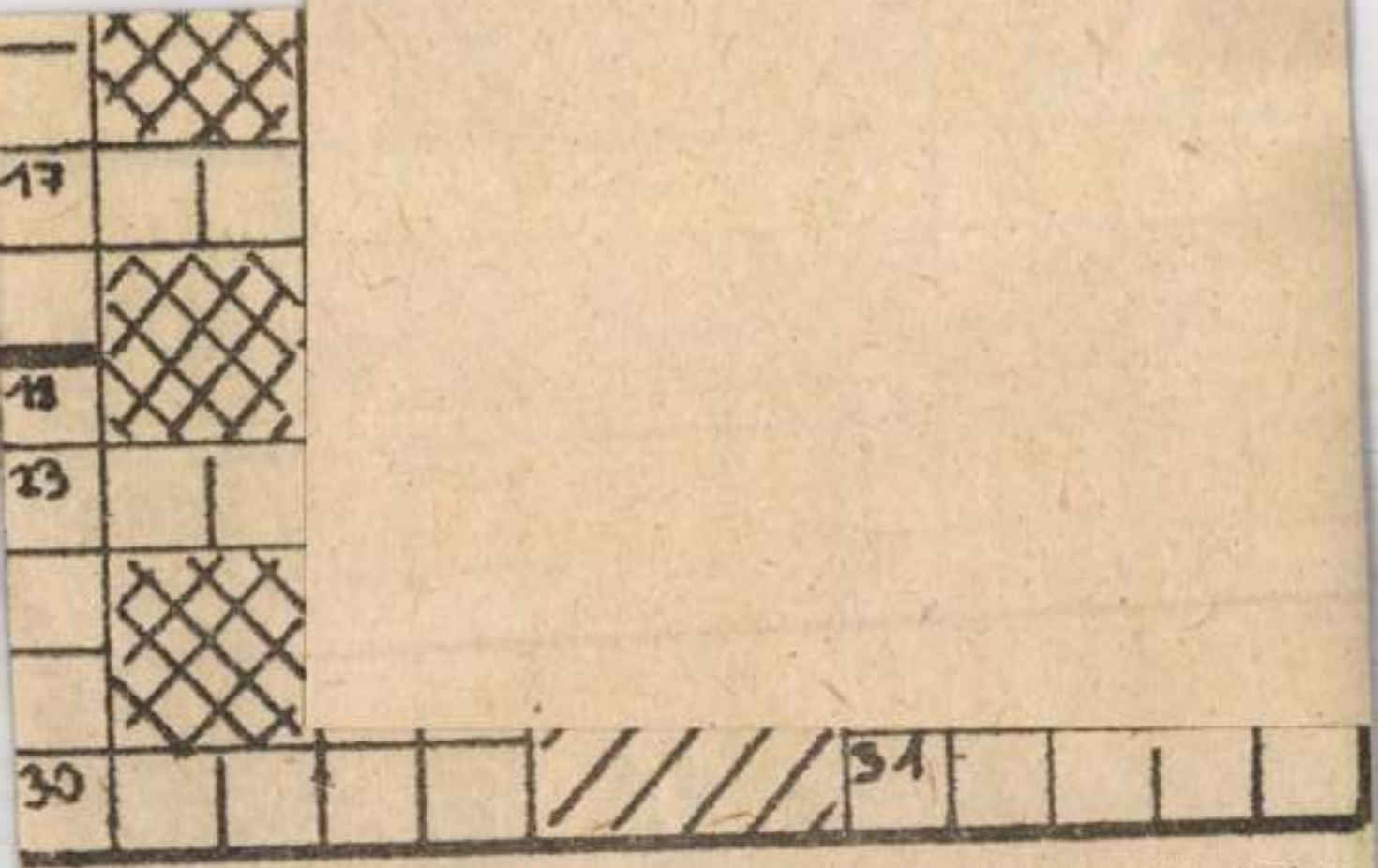
Réti Mátyás

NÉPSZAVA

1021

Réti Mátyás: Kertrészlet

Ebben a házban híres embe-
ek laknak. Ha megfejtitek a
keresztrejtvényt, megtudjátok
nevüket.

Vízszintes: 1. Ruhát hord. 6.
Könnyed léptekkel belép. 8.
sütve, főzve és rántva is jó. 9.
A dió ehető része. 11. Kilenc
venkét éve született nagy ma
gyar író, költő, nyelvész,
Nyugat munkatársa (Dezső). 1
A XVI. század nagy magya
lírikusa, a végvári harcok di
csőítője. 17. Az 1703—1711 kó

Réti Mátyás.

Réti Mátyás: Paraszt lóval
(Foto: Végh József és Borbás János)

Napló Veszprém
1946. Febr. 4.

ször csak ígérik, hogy majd ekkor, majd akkor, a hajrá után, a nyári szünetben, ha kiveszik a szabadságot, aztán mindig közbejön valami, s nem lesz a látogatásból semmi. Esetleg a beígért egy hétből egy nap, a régóta várt egy nap helyett kurta félóra.

Mit is tehetünk? Életformánkon változtatni lehetetlen. Százezrek szakadtak ki szülőfalujukból, életük más, jobbirányba fordult. Sorsuk, munkakörülményeik összehasonlíthatatlanul jobb, mint volt hajdan szüleiké. Öregjeink, apáink, anyáink viszont ezenközben megrövidültek. Nem, nem anyagiakban. Abban van nagy hiány, hogy ritkán látják, s nem érzik maguk mellett a gyerekeket. Nagy a távolság, s valóban rengeteg az elfog-

Réti Mátyás

Falusi részlet

Réti Mátyás:
Falusi részlet

Népszava, 1976. szeptember 5. 8. oldal

Réti Mátyás

Házak

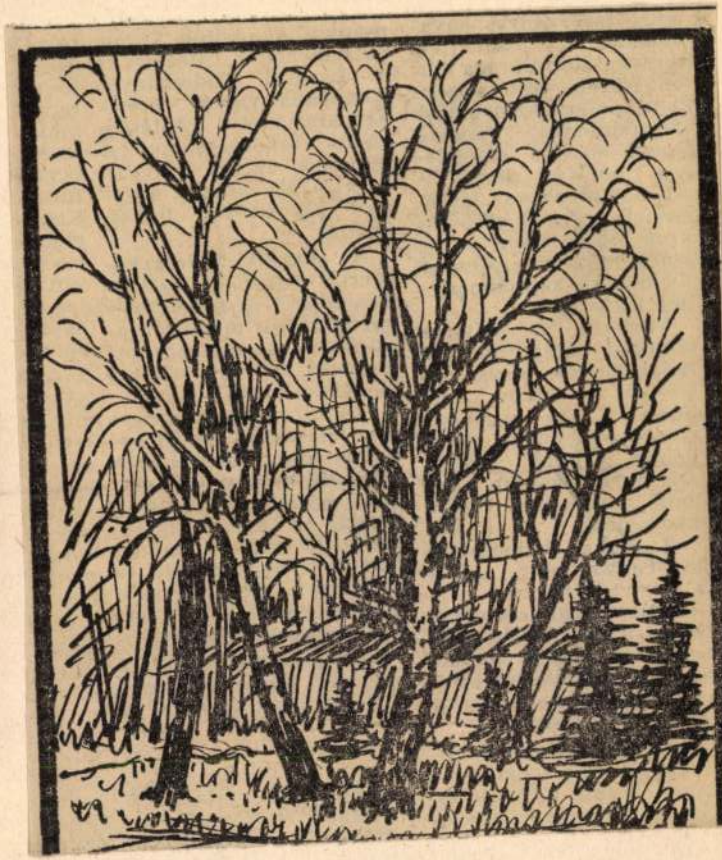
Réti Mátyás: Házak

NÉPSZAVA, 1976.
junius 27.
8.oldal.

Réti Mátyás

Erdőszél

Népszava, 1976. október 16.
12. oldal

Réti Mátyás

Szentendrei részlet

Népszava, 1976. julius 17.
8. oldal

Réti Mátyás: Szentendrei részlet

Réti Mátyás

Portré

Rajztanitás 1976/3/32

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ELZETT

1975 OKT 14

Réti Mátyás

1021

Munkásportré

(Réti Mátyás grafikája)

apjait is meg

A hozzászólá
ondokat és a
ak lehetősége
középpontba
érdés állt. Er
éleményét *Ma*
ező, *Hornyák*
écser, *Szekszá*
szt titkára és
sef, a munkai
etője. A nemegyszer szenve-
élyes és egymással is vitázó
negállapítások felvetették a
érezési rendszer, a munkaerő
asznos foglalkoztatásának és
negtartásának problémáit.

Tóth Miklós, a biztonsági la-
at üzemegység vezetője az
gység belső gondjairól, *Han-*
os Antalné, a bériroda veze-
ője a bérelszámolás és az üze-
nek jobb kapcsolatának szük-
égességéről, *Tolnai Ferenc*
ökonstruktőr pedig a terme-
éssel közvetlenül kapcsolat-
an levő vezetők rendszeres
negbeszéléseinek megszerve-
éséről beszélt.

Balogh Béla, a meó vezetője
onkrét példákat mondott ar-
ól, milyen hibák keletkeznek
gyártásban, *Dede Sándor* fő-
echnológus pedig azokat a ter-
eket ismertette, amelyekkel

zott kell [illegible] végezni.

Komm[illegible] Jenő főmérnök vitaösszegezőjében kijelentette: az éves terv nem teljesítése még csak gondolatban sem merülhet fel! Mindenki ötletét, gondolatát, a rendelkezésre álló eszközöket fel kell használni annak érdekében, hogy a gyár elé kitűzött feladatot a kollektíva végrehajtsa.

Almási György, a gyári pártvezetőség titkára, aki az aktívaértekezlet elnöki tisztét töltötte be, zárszavában eredményesnek értékelte a tanácskozást és felhívta a figyelmet arra, hogy a tervteljesítés érdekében mindenki vegye át a brigádok lendületét, mert csak így lehet eredményes munkát végezni.

D. S.

Réti Mátyás: Parlament-részlet

ják a
, a tár-
a szo-
sítását-
rtjain-
erőket
Imre,
. hogy
ség, a
roletár
a szo-
ű cél-
nagyar
kom-
t párt

déglátókkal a belgrádi városi pártbizottság *Dusan Gligorijevics-Szasa* elnök vezette delegációjával folytatott megbeszéléseken a két főváros kö-

rádi nagykövete szombaton a nagykövetség épületében ebédet adott a budapesti pártbizottság küldöttsége és jugoszláv vendéglátóik tiszteletére.

Madridba érkezett a Szovjetunió nagykövete

Madridba érkezett Szergej Bogomolov, a Szov-

kat képviselőnek: a párt elnöke, *Dolores Ibarruri*

Réti Mátyás

Parlament-részlet

Népszava, 1977. ápr. 17.
8. old.

Réti Mátyás

Kerekes kut.

NÉPSZAVA, 1977. junius 18.
7.oldal.

Réti Mátyás: Kerekes kút

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-741, 340-726

Réti Mátyás
festő, grafikusművész,

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1983 APR 9

1021

Faluszéle

Réti Mátyás rajza

lvtanulás

vekben. A módszer megalkotó-
a Georgij Lozanov, világhírű
udós és orvos. Az új tudományt
ozanov szuggesztopédiának
evezte el (szó szerint pedagó-
iai szuggesztiő).

A módszer lényegéről Loza-
ov professzor elmondta, hogy
foglalkozásokat úgy építi fel,
int egy színházi előadást. Ő
rendező, a tanulók a színé-
zek, a tankönyv pedig a di-
daktikus színdarab. A játék
emcsak a gyerekeknek fon-
os. Az oktató játék szintén mun-
a, de jellegében kötetlen. A
anfolyam 24 napos, a fog-
lalkozások minden
négyórásak, vagyis
órát tanulnak a
programot termész
szerint lehet bővíteni vagy szű-
kíteni). A kurzus végéig a hallga-
tók 2500 lexikai egységet, te-
hát szavakat, kifejezéseket,
mondatokat sajátítanak el.

– Mennyit jelent ez a nyelv
gyakorlati elsajátításában?

– Azt a lehetőségét, hogy a
végzett hallgatók olvashatnak
szöveget, beszélgethetnek álta-
lános témákról és szert tesznek
bizonyos helyesírási tudásra is.
A szuggesztopédia lehetővé te-
szi, hogy a tanulók 4–5-szörte
gyorsabban sajátítsák el az
idegen nyelvet, mint a hagyo-
mányos módszerek segítségé-
vel.

mondok, inkább csökken az agy
megterhelése. Először is azért,
mert az agy aktív mozgását fel-
váltja a relaxáció, majd pedig
a teljes elbágyadás. Másod-
szor: az emlékezetbe vésésben
részt vesz néhány szerv: a lá-
tás, a hallás, sőt az ízlelés és
a szaglás is. Vegyünk példát!
A „rózsa" szó gyorsan és köny-
nyen megjegyezhető bármely
nyelven. Az órán gyönyörköd-
dünk benne, érezzük illatát, ver-
seket hallgatunk róla.

– Sok követője van az ön
módszerének?

– Szeretném, ha még több
volna... Igaz, hogy nagyon sok
országban alkalmazzák sikerrel.

M
módsz
zlatai
30
lalkal
néps
rods
vai
ban
hallg

Az
világ
ban
megj
3-szo
edig
bi
nyel

Réti Mátyás

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 NOV 29

NÉPSZAVA

nagyon messzire a tihanyi vastag ködöt vágni lehetett

1021

Réti Mátyás TISZA-PART

Kalász M

HÉTFA

Fütyülve m
álmaim má

nem vágyt
nem várna

Meddig győzöm ezt a kis dallamot,
melyről remélem: az emberevőt
a rám függő világból elrisztja —

s lehetek magam hétfaló!

Mert kínzó a csapás hazáig,
otthonom a nagy, messzi reggel —

benne, ha nap, köd-napja: kétes
mostohám a fölébredés,
rideg fölnevelőm reggelre a

szögeletbe űző, vén világosság.

Réti Mátyás
MAHIR
Sajtófigyelő
NÉPSZAVA

1983 SEP 17.

1021

Réti Mátyás **TIHANY**

zonyította, nem pusztán „belügy". **Veress József**

jóban legyünk a természe
művelnünk ahhoz, hogy az
ezért a patetizmusért én e
gam.

Ez a vágy ugyanis nem
kítve, rámragasztva — s
mafák ágai közt csimpaszk
bukik föl megfogalmazás
untalan az olthatatlan vágy: bárha lehetne tökéletes egyensúly köztem és a külvilág, követelmények és lehetőségek között! Emlékszem anyai nagyapám hangjára, amikor elmagyarázta, mennyi önfejűségébe került, mire sikerült levezetnie a láp vizét, és a büszkeségére is, ahogy végigmutatott apró birtokán — és emlékszem apám hangjára és mozdulataira, amikor ő, a västerasi szegénynegyed fia alkalmi vendégeinek is büszkén mutogatta az éléskamraként szolgáló pincét: benne a vörös és fekete áfonyával, kerti és törpe málnával, céklával teli befőttesüvegeket és a hatalmas krumplisládákat! Büszkélkedését gyerekként csaknem nevetséges túlzásnak éreztem — ma viszont már megértem; kertművelését nem csupán szűkös anyagi körülményeink motiválták, hanem az ő esetében is ugyanarról volt szó, meg akart kapaszkodni valamiben, egyensúlyba kerülni, egész testével érezni azt a körfolyamatot, amibe beletartozunk.

Ilyen célokra a legkisebb kert is fölbecsülhetetlen kincs, különösen olyan napokban, mint ezek, mikor küszöbünkön a tündöklő ősz izgató szeptemberi illatával!

„Szeptember! Szeptember!" *(Jávorszky Béla fordítása)*

---

* Lennart Frick (sz. 1939) svéd író, költő, könyvkiadó. Két regénye jelent meg magyarul. Illyés Gyula, Füst Milán, Galgóczi Erzsébet, és más magyar írók műveinek kiadója.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 ÁPR 17
NÉPSZAVA
Réti Mátyás
1021

Réti Mátyás: Parlament-részlet

Ma
a Szovj

Madridba érkezett Szergej Bogomolov, a Szovjetunió első spanyolországi nagykövete a polgárháború óta. Szergej Bogomolov a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy *a béke, a barátság és az együttműködés küldetésével* érkezett Spanyolországba. Tudjuk — mondotta —, hogy nekünk Spanyolországban sok barátunk van és hogy népeinket a kölcsönös rokonszenv és jóakarat köti össze.

A Spanyol Kommunista Párt a Központi Bizottság ülése után közölte azoknak a KB-tagoknak részletes listáját, akik jelöltként indulnak a júniusi parlamenti választásokon.

A harminckét madridi jelölt között van *Santiago Carrillo*, a KB főtitkára, *Marcelino Camacho*, *Simon Sanchez Montero* és *Ramon Ramames*, a Központi Bizottság tagjai. A KB tagjai közül többen vidéken jelöltetik magu-

elnöke, *Dolores Ibarruri* Asztúriában, *Luis Lucio Lobato* Toledóban, *Manuel Azcarate* Leonban, *Jaime Ballesteros* Granadában, *Armando Lopez Salinas* Jaenban, *Pilar Bravo Castell* Alicantéban. *Rafael Alberti*, a római emigrációban élő költő, akit jövő hétre várnak a spanyol fővárosba, *Cádizban* indul az SKP jelöltjeként.

Pénteken *Spanyolországban legalább 200 ezer munkás lépett sztrájkba a kormány hivatalos gazdaságpolitikája elleni tiltakozásul.* A spanyol rendőrség 160 személyt tartóztatott le a kormány tilalma ellenére megtartott politikai tüntetések során. Az AFP francia hírügynökség hírül adja, hogy Madridban a rend fenntartására kivezényelt rendőrség és az általános munkásszövetség tagjai közötti összetűzésben 12 személyt vett őrizetbe.

(TASZSZ, AFP, Reuter)

RÉTI MÁTYÁS

Ökrösfogat

NÉPSZAVA, 1976. április 24.
7. oldal

Réti Mátyás: Ökrösfogat

Réti Mátyás

„Kenderáskéj"

Népszava, 1976 január 25 - 9 oldal

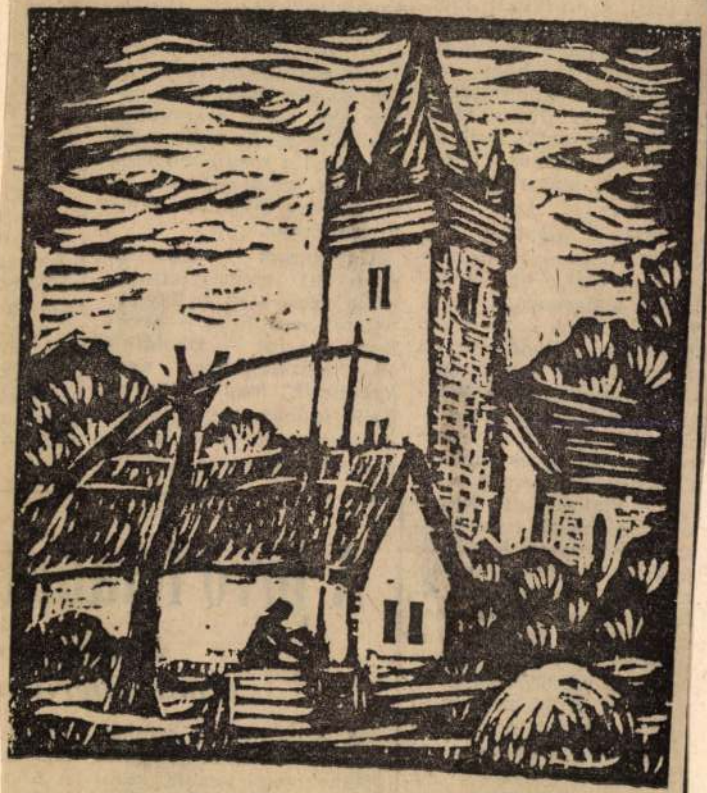

Réti Mátyás: Kendős fej

Réti Mátyás

„Genieskizzen"

Népszava, 1976. jan. 17 - 6 oldal

Réti Mátyás: Gémeskút

Reti Mátyás, grafikus

Képek: Repr.

[h: Korhasi Repró jelenc alatt – a kottalapon.]

7.

Reti Mátyás: Jégi kép

Népszava, Bp. 1975. szept. 27.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

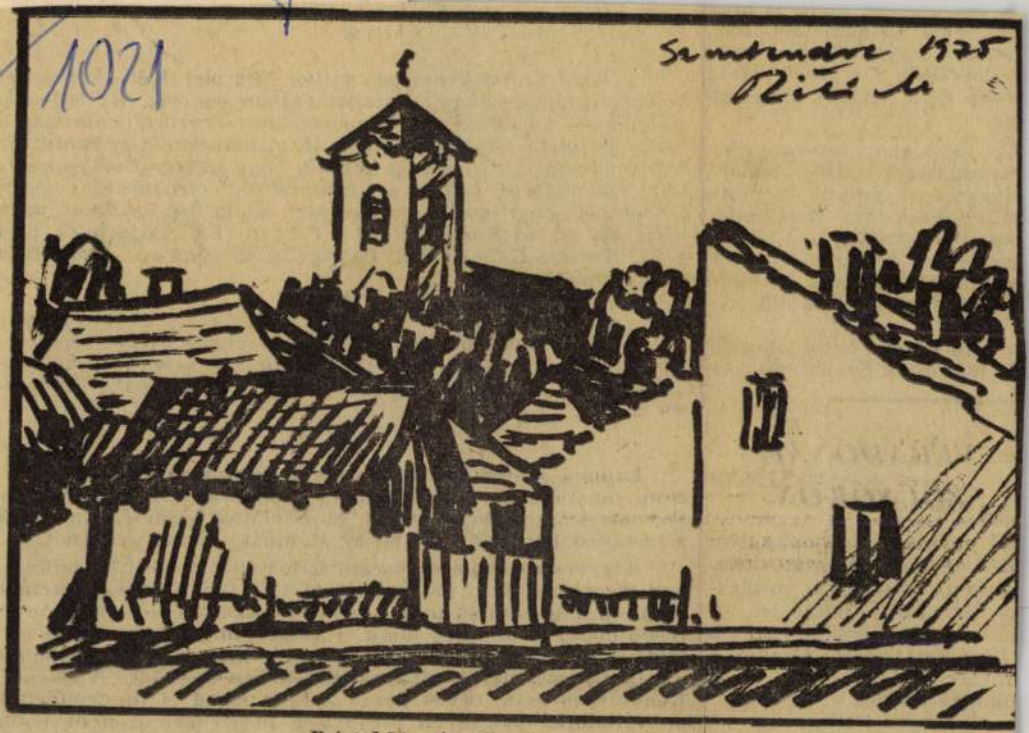
1976 JUL 17

NÉPSZAVA

Réti Mátyás

1021

Szentendre 1925
Réti

Réti Mátyás: Szentendrei részlet

ént. Sem szabadnapot, sem kapnak, ugyanakkor szerzőrvényesítik. Szeretnék tudni: dnap és a minden dolgozót ág.

rése jogos, mert önöket csök-ás) munkaidőben kell foglal-etcsökkenés nélkül, és min-nónap után egy munkanap kapniuk. Amennyiben ügyük fentieknek megfelelően nem soljuk, forduljanak kereset-tal Munkaügyi Döntőbizott-

r. Tóth Ferenc *osztályvezető, lkalmazottak Szakszervezete*

VÉRADÓNAP SZOLNOKON

Jól sikerült véradónap volt MÁV Szolnok Vontatási Fő-kségen, amelyet a vasutas-p tiszteletére rendeztek. A 2 önkéntes véradó összesen liter vért adott. Mindez a örös kereszt-szervezet jó nkáját tükrözi.

Juhász Ferenc
olnok, Vontatási Főnökség

K. L. piliscsabai olvasó.

... hogy Érdparkváro hónapja csupán néhány családot — közöttük sok Vincellér utcai napközi érdi tanácsnál azt a vála lesz. Tudomásunk szerint áll fenn elméleti vita, s a része víz nélkül marad. 265.), Kertész Gábor (Ér (Érd, Szovátai út 155/2.).

... hogy miért nincs ma nikotin növényvédőszer forgalomban, holott itthon is elő tudják állítani, s nem kell külföldi behozatalra szorulni? Lénárd István (Budapest, Hengersor u. 39.).

*

Lapunk június 19-i számában a „Szeretném megkérdezni" című rovatunkban közöltük K. L. (Budapest, VII., Nefelejcs u. 51.) olvasónk gyorsmosással kapcsolatos kérdését, amelyre a Fővárosi Patyolat Vállalat az alábbiak szerint válaszolt.

A gyorsmosáshoz szükséges hálózsákot még 1975 júniusában megrendeltük a Sátoraljaújhelyi Háziipari Szövetkezetnél, azonban a leszállítás után a zsákok átvételét — a nem megfelelő méret és minőség miatt — megtagadtuk. Ezekután a belföldi és külföldi vállalatoknál piackutatást végeztünk, azonban a kapott árajánlatok felülmúlták elképzeléseinket. A Szegedi Kenderfonó csak 10 000 darab zsákra fogad el megrendelést, de vállalatunknak ilyen mennyiség megrendelése nem lenne gazdaságos, mivel a szolgáltatás zavartalan lebonyolításához mindössze 1000 darabra van szükség.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1976 AUG. 1

Réti Mátyás
1021

LAP

Réti Mátyás: SZENTENDRE

Az első olimpiai érem a tatamin

Tuncsik József a dobogó harmadik fokán

Négy balul sikerült nap után, négy súlycsoportban elúszott reményeket kellett feledtetnie 63 kg-os cselgáncsos Európa-bajnokunknak, Tuncsik Józsefnek, a Velodrome stadionban pénteken este. A 63 kg-osok mezőnyében mindössze 16—16 résztvevő jelentkezett. Tuncsik a könnyebbnek vezethető B-ágra kapott besorolást. Első ellenfele a 8 közé jutásért a mexikói Padilla volt. Ezt az ágat sikerrel vette, kis belsőrgos dobásával továbbléphetett. kor jött a neheze. A jugoszláv Imajer, akivel már több nagy csatát vívott és akinek stílusa egyáltalán nem fekszik Tuncsiknak kétesélyes mérkőzést ígért. Európa-bajnokunk azonban egy remek csípődobással eldöntötte a továbbjutó személyét és máris a négy között a mongol Buydaa ellen találkozójára készülhetett. Ezt is sikerrel vette a Bp. Honvéd kitűnő judósa, és az ág-döntőbe került. Itt már az volt a tét, hogy ki vívhatja a másik ág győztesével a harcot az olimpiai aranyéremért.

A kubai Rodriguezzel kezdetben fej-fej melletti csatát vívott, többet kezdeményezett. Azután a nála technikailag képzetlenebb Rodriguez yukot érő dobást hajtott végre. Tuncsik nagy hajrába kezdett, a kubait passzivitás miatt figyelmeztették. 40 mp-cel a találkozó vége előtt ismét a szigetországi sportoló idegei bizonytak jobbnak, még értékes waza-arit mutattak be a bírók ciójára. Tuncsik ezzel nagy cs veszített, de teljesítménye kie kedőnek nevezhető azzal, h későéjszaka még a bronzéren mérkőzhetett a lengyel Ma Standowicz-cal.

Európa-bajnokunk reme kezdte a 8 perces mérkőz elsöprő lendülete 48 más perc alatt lényegében eld tötte a dobogós helyezés sát. Ez idő alatt összesen pontot szerzett. Azután a Honvéd kitünősége egy ragy gó, waza-arit érő dobás tapsra késztette a Velodro stadion közönségét. A le gyelnek egy kokára volt m ereje, de Tuncsik óriási b tonsággal győzte le és szere meg Magyarország számára első olimpiai érmet ebben sportágban.

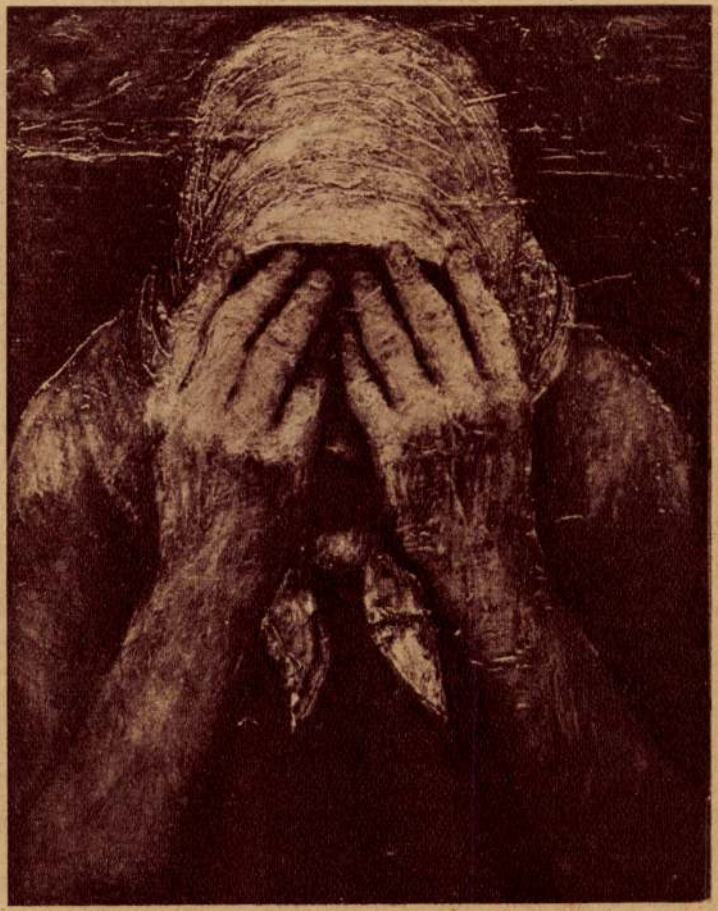
A 63 kg olimpiai bajnoka: H tor Rodriguez (Kuba), 2. Eu Yung Csang (Dél-Korea), 3. T csik József (Magyarország) és lice Mariani (Olaszország).

2. Bolgár József: Csendélet
3. Réti Mátyás: Anyám
4. Szurcsik János: Dózsa

Réti Mátyás

(Jánosi Ferenc felvételei)

1 népművelés, 1977. 1. 3.

ÁRA: 4,– Ft

ol nem áll munkavi-
endő jogviszonyában
el a havi 24 órát. A
negléte esetén is *meg-*
koztatni a kulturális
i munkaviszony léte-

zók közül a művésze-
ezető és a klubvezető
kkel létesíthető mun-
ebb négy, a megbízási
g *legfeljebb két* mű-
kkör, klub vezetését

ül havi 100 órával haladhatja meg. Eszerint ez a dolgozó a főállásán kívül havi 96 + 100, azaz havi 196 órában vállalhat kulturális tevékenységet. Ha a havi 96 órás első részfoglalkozásán kívül csak további havi 96 óra munkaidőben (a törvényes munkaidőn belül) vállal részfoglalkozásokat (munkaviszonyt vagy megbízást), akkor ezeknek létesítéséhez főállása munkáltatójától az 1/1976. (I. 31.) MüM számú rendelet 15. §-a értelmében nem kell engedélyt kérnie. *(Folytatjuk)*

Ferencz Győző

úvelődési
a

arcsák Oszkárné
k"), **Szabóné Gon-**
iotéka"), **Szvétek**
t, ameddig a köz-
kodhat, az iskolá-
gyeri Erzsébet és
yütt a közös cé-
egóriában **Francz**
is, virágát is tu-
örgyné („Variáci-
-né Boga Ildikó
n a parasztnak és

Minden kedves olvasónknak

BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT

kívánunk!

A NÉPMŰVELÉS SZERKESZTŐSÉGE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JUL 18

PETŐFI NÉPE

Réti Mátyás

1021

● Réti Mátyás: Fatanulmány.

Nyújt. 59. Asszonyjelölő ... megyei község. 62. Az állóvíz. 6 Képesség. furfangosság. 65. Ozmiu vegyjele. 66. Férfinév. 67. „Isten os tora!".

FÜGGŐLEGES: 1. Az idézet har madik része (Zárt betük: L. K. Y N.). 2. Az ilyen turán csak jó hegy mászók vegyenek részt. 3. Kettőzöt kettős mássalhangzó. 4. Páratlan uj ju patás háziállat. 5. Erős méreg (Erkel-díjas zeneszerző (Béla). 7 Érzelmi magatartás. 8. Szolmizáció hang. 9. Agál egynemu betüi. 10 Japán pénzegysége. 11. . . . bont, et kezés végét jelzi. 17. Forditott képző 18. Kossuth-díjas filmrendező neve fon. (István, i—j). 19. Retek belseje 20. Szintén ne. 23. Az idézet negye dik része (Zárt betük: M. E.) 27 Igen hideg időszak (két szó). 30 Itt halt meg II. Rákóczi Ferenc fe jedelem. 32. Az egyik Délkelet-ázsia ország lakója. eredeti irással. 34

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 JUL - 9

Rába

Réti Mátyás

1021

Pihenő (Réti Mátyás grafikája)

Soka
a fel

SZOMBATHELY

A szombathelyi gyáregysé
nagy feladatok előtt áll
második félévben. Azt mond
ják, a tervet teljesíteni ne
olyan nagy kunszt. De töb
bet vállalni, előre hozni
határidőket...

Néhány intézkedés, job
szervezés szavatolja a me
rész tervek sikerét. Az
üzem fizikai dolgozói a má
sodik félévtől kezdve a I
üzem területén végzik mun
kájukat. Jobb munkaszerve
zéssel, a részidők csökkenté
sével, zökkenőmentes anyag
ellátással, pontos, gondo

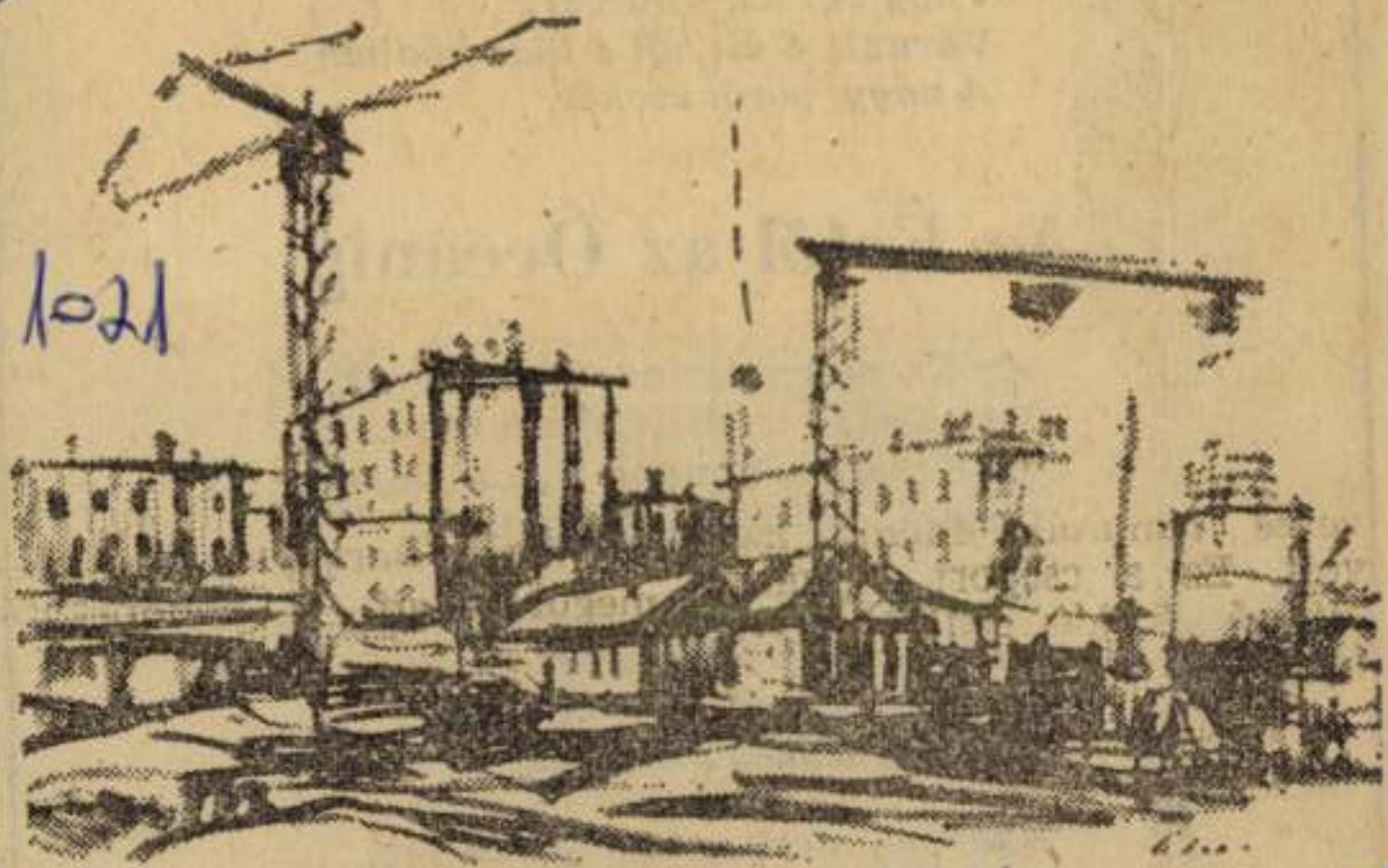
SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Csepel

Réti Mátyás

1021

Réti Mátyás grafikája

Az Ér nagy, álmos, furcsa árok,
Pocsolyás víz, sás, káka lakják.
De Kraszna, Szamos, Tisza, Duna
Óceánig hordják a habját.

S ha rám dől a szittya magasság,
Ha száz átok fogja a vérem,
Ha gátat túr föl ezer vakond,
Az Óceánt mégis elérem.

Akarom, mert ez bús merészség,
Akarom, mert világ csodája:
Valaki az Értől indul el
S befut a szent, nagy Óceánba.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 MÁR 20

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Réti Mátyás

1021

Réti Mátyás: Lovasok

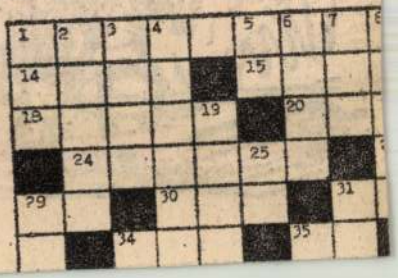
Sportpályákat — társadalmi erővel!

Aligha lehet elképzelni élénk sportéletet megfelelő és mindenkinek rendelkezésére álló pályák nélkül. Ezért indított az elmúlt évben a *SZOT testnevelési és sportosztálya* országos méretű *társadalmi mozgalmat sportpályák építésére.* Az akció eredményesnek bizonyult, a dolgozók sok új sportlétesítménnyel gazdagodtak.

E sikertől biztatva a SZOT *az idei esztendőre* is meghirdette e mozgalmat. Mégpedig *három kategóriában:* az elsőben önálló építéssel versenyezhetnek az üzemek, vállalatok, hivatalok; a má-

Csupa teremtés a szemekben...

A vízszintes 43. sz. sor költőjének szintes 1. és függőleges 29. sorában. A ig, levelezőlapon kérjük beküldeni Gorkij fasor 10.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 MÁJ 30

ZALAI HÍRLAP

Réti Mátyás

1027

Réti Mátyás: ESTEFELÉ (tus)

A megye
művészeti é
évtizedben, l
bi öt évben
fejlődést, ga
tálva a meg
rését és kös
mindazoknal
és szervekn
mények elé
ködtek, alko
szellemi éle
országos megbecsülést szerez-
tek a zalai alkotóknak. A ta-
nács továbbra is számít te-
vékenységükre.

Feladatok ugyanis bőven akadnak. Tudományos vonatkozásban elsősorban a tudományszervezői tevékenység

ága *alapítson díjat* a tudományos, művészeti és irodalmi alkotók, alkotóközösségek munkájának elismerésére, s azt a megyei tanácselnök 1977-től kezdődően évente, augusztus 20-án, az Alkotmány ünnepén adja át.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-766, 340-726
1976 MÁJ 1-11
NÉPÚJSÁG (HEVES)

Réti Mátyás
1021

Réti Mátyás: Szentendre

Vasárnapi

Magyar Dekamer

Keresz

lovag

zőlő
kenyér

i mint vet, úgy arat. Lesz még
e tudna még száznyi régi és
ndást felsorolni, csak úgy ka-
ember emlékei között is ott
a paraszti világ, a termés, a
ezdet és a vég, a munka és a
i nem írható kép és benne
lagával. Ha másban nem —
—, de a paraszti, a mezőgaz-
tődő érdeklődésben már meg-
egysége. A munkásember is
kon, mit ígér az ég, félhőt-e
s még az aszfaltok világában
ásul veszi, hogy bár itt a hét
k jó lenne, de a májusi eső
nképpen!

ügye mindenkinek manapság
t hiszem nem túlzok, ha hoz-

Heltai Gáspár neve fémjelzi az Agria Játékszín idei ősbemutatóját, amely Nemeskürty István átdolgozásában Magyar Dekameron címmel kerül közönség elé. Az elmúlt századok, a régi magyar irodalom kiváló ismerője, mondhatni szerelmese már az elmúlt nyáron az egri várszínház bölcsőjénél lelkesedett azért a műsorpolitikai elképzelésért, amely az elfeledett magyar drámák felújítását, korszerű újraértelmezését tekinti

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHÍVJA ÖNT

RÉTI MÁTYÁS

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1964. OKTÓBER 24-ÉN,
SZOMBATON DÉLI 13 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

CSAP ERZSÉBET
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

DERKOVITS TEREM,
BUDAPEST VI, LENIN KÖRÚT 63

KÉP CSAR NOK

RÉTI MÁTYÁS

MEGHÍVÓ

Fk. Wortmann Sándor – 8669 fnyv 1

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1992. OKTÓBER 1–10-IG
MUNKÁCSY MIHÁLY GALÉRIA
BÉKÉSCSABA, ANDRÁSSY U. 29/33.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

RÉTI MÁTYÁS

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1992. OKTÓBER 1-ÉN,

CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

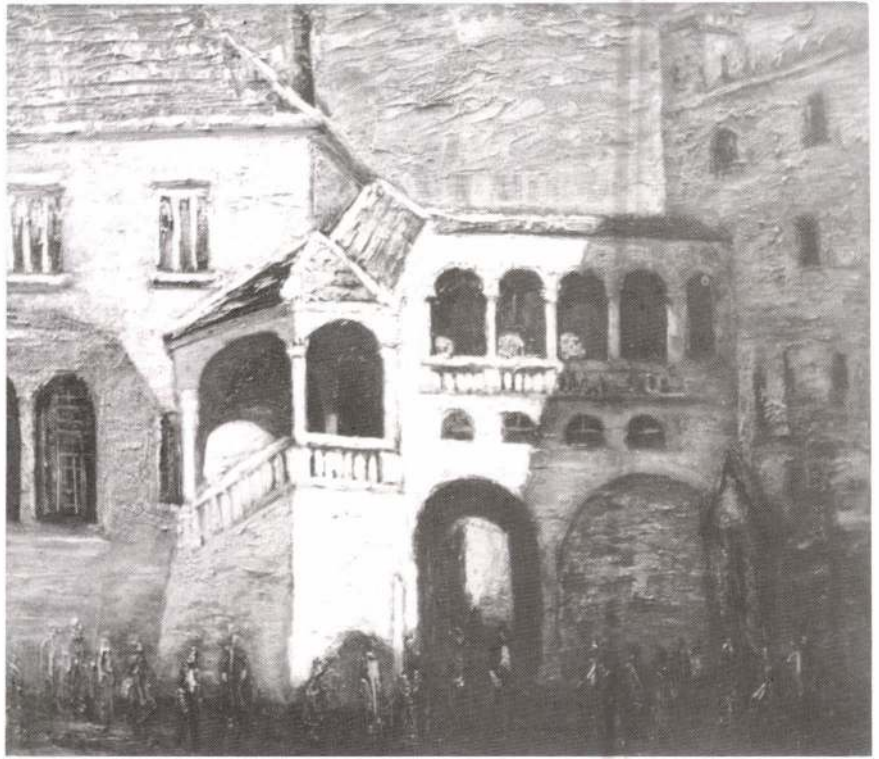
TÁRLATVEZETÉST TART
A MŰVÉSZ

A KIÁLLÍTÁS AZ

Ister TÁMOGATÁSÁVAL
LÍZING
JÖTT LÉTRE

F. K. KUSZENDA SÁNDOR

GRAFOTIP KFT. EGER

Pécsi Miklós

72 7257 — FNYV 7

Réti Mátyás

meghívó

A CSEPEL GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

A CSEPELI KÉPZŐMŰVÉSZEK
kiállításának megnyitására

1972. október 24-én, kedden 18 órakor

Megnyitó beszédet mond:

LOSONCZI MIKLÓS

műtörténész

Kiállítók:

BOJTOS KÁROLY
FORINTOS ANNA
GÁL DEZSŐ
HAJTUN KLÁRA
KARDOS GYŐZŐ
KELETI JENŐ
ifj. KELETI JENŐ
KOVÁCS SÁNDOR
LELKES ANDRÁS
L. DERGÁCS MÁRIA
LELKES ISTVÁN
M. TÓTH ÁGOTA
RÉTI MÁTYÁS
ZOMBORI ZOLTÁN

CSEPEL GALÉRIA

Budapest, XXI., Rákóczi F. út 142.
Boráros tértől a harmadik HÉV megálló.

Nyitva: október 24–november 5-ig.
hétfő kivételével naponta 12–18 óráig,
szombat, vasárnap 11–18 óráig.

Réti Mátyás festőművésza

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

RÉTI MÁTYÁS

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1975 MÁJUS 16-ÁN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

SZIJ REZSŐ

MŰVÉSZETI ÍRÓ

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST VII., RÁKÓCZI ÚT 30

KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE:

1.	Gyárudvar	olaj	70×90
2.	Karámban	„	70×90
3.	Itatás	„	70×90
4.	Suhanc	„	60×80
5.	Lovak a kocsinál	„	60×80
6.	Fiú a műteremben	„	60×80
7.	Szentendrei utca	„	60×80
8.	Egyedül	„	50×60
9.	Pirosruhás kislány	„	50×60
10.	Parasztpár	„	50×80
11.	Lóistállóban	„	50×60
12.	Kékszalagos leány	„	40×50
13.	Zöldblúzos leány	„	40×50
14.	Anya gyermekkel	„	40×50
15.	Fehérfalú ház	„	30×40
16.	Falusi udvar	„	30×40
17.	Soproni házak	„	30×40
18.	Pihenő ökrök	„	30×40
19.	Parasztférfi	„	30×40
20.	Várakozó kocsi	vízfestmény	48×60
21.	Fiúfej	„	48×60
22.	Nádasház	„	48×60
23.	Nagykéményes ház	„	48×60
24.	Vörösberényi ház	„	42×57
25.	Sorokpatak	„	42×57
26.	Alkony	„	42×57
27.	Gazda és lova	„	42×57
28.	Vörösberényi utca	„	42×57
29.	Patkolás	„	40×50
30.	Nyári jászol	„	40×50
31.	Pipázó	„	42×60
32.	Erőműben	„	50×60
33.	Csepeli házak	„	50×70
34.	Női fej	monotípia	40×56
35.	Férfi fej	„	40×50
36.	Fiú fej	„	42×57
37.	Munkásfej	„	48×60
38.	Férfifej I.	filcirón	30×40
39.	Férfi fej II.	„	30×40
40.	Szénahordás	„	30×40
41.	Bika	linóleum metszet	42×57
42.	Kapálók	„ „	42×57

F. k.: Wartmann Sándor - 64.6748 Pátria ny. - 400 pld.

Réti Mátyás

DERKOVITS - TEREM

Budapest VI., Lenin körút 63

RÉTI MÁTYÁS

festőművész

KIÁLLÍTÁSA

1964. okt. 24—nov. 7

„Ki tudna rólam többet, mint én magam,
Lelkem tüzes napfény, vagy viharzó felhő,
Húsomból kitépve festem le a szavam,
Vágytól üldözötten, ha a Múzsa eljő."

Tiszadobon 1922-ben születtem. Gyermekkoromtól kezdve vonzódtam a képzőművészet iránt. Anyagi helyzetem és a közbejött háború nem tette lehetővé számomra a művészeti tanulmányokat. 1948-ban jöttem haza hadifogságból. Régi vágyam valóra válhatott. Még abban az évben jelentkeztem a Derkovits kollégiumba, majd beiratkoztam a Képzőművészeti Főiskolára.

Tanáraim Kmetty János, Domanovszky Endre és Hincz Gyula voltak. A Főiskolát 1953-ban fejeztem be. Tíz éve Csepelen, a Gombos téri Általános Iskolában tanítok. Az iskolától kapott rajzszertárban biztosítják részemre a nyugodt, alkotó munkát. A vakáció idejét mindig vidéken és művésztelepen töltöm. Képeim témái különbözők, de legszívesebben a mezőgazdaság ábrázolásával foglalkozom. Sokat kísérletezem, keresem azt az eszközt, amellyel legjobban tudom kifejezni mondanivalómat. Minden szórakozásom az alkotó munka. Tele vagyok új tervekkel. Ugy gondolom, és az inspirál, hogy a holnap készülő képem sikerültebb lesz az előbbieknél.

Ez az első egyéni bemutatkozásom, bár kollektív kiállításokon többször szerepeltem.

Átadom a szót kiállított képeimnek. Remélem, hogy rajtuk keresztül közelebb jutnak művészi törekvéseimhez.

Réti Mátyás

Réti Mátyás

Munkásasszony; Kisleány; Szerelmére (mű) szerepel az alábbi: találkozás Csepelen

B. K.: Jubileum. Építőművészeti Szálló a Munkás Klubban

Csepel 1969 III. 28.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Réti M.

M.D.I.

Klosterman Zs.-vel készített képeit, textilein mutatja be a szövési módját mutatja be.

Telepy Katalin: Batthyanyi kiállítása Kaposvár
Művészet, 1969. április - 43 kép

Rék. Miklyós

1959-ben az Ernst Múzeumban a Rajztanárok Országos Képzőművészeti Találatán a díjazottak körében van.

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963. Ber. Vajtai Aurél Bp 1963

20 o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSEPEL

Réti-Mátyás

1961 MAJ 26.

Szombaton délután nyílik Réti Mátyás festőművész kiállítása

Szombat délután, fél 3 órai kezdettel nyitják meg, ünnepélyes keretek közt *Réti Mátyás* festőművész kiállítását, a Hazafias Népfront kerületi székházában (XXI., Kalamár u. 18.). Megnyitó beszédet mond *Ferencz Béla*, a XXI. kerületi Tanács oktatási osztályának vezetője.

Réti Mátyás 1964-ben, a Derkovits Teremben mutatkozott be először, a fővárosi közönségnek. Ezt követően egy év múlva Csepelen állított ki.

hogy a kommunista if
szövetséghez való ta
fontos kötelességekkel
munkában és a magá
ben egyaránt. Az
KISZ-tagság kísérje
lemmel az újonnan f
KISZ-tagok munkáját,
kenységüket, fejlődésük

Szabó Ottilia alap:
KISZ-titkár hiányosságként említette meg, hogy nem működik az Ifjúgárda. *Nógrádi Gyula* elvtárs a munkásőrség szerepéről beszélt. *Beck Ádám* alapszervezeti

szólt — hangsúlyozta a beszámoló — figyelembe vesszük, hogy az Acélműben mintegy 600 fiatal szakmunkás dolgozik, akkor nem lehetünk elégedettek a számokkal. *Ezen a területen kü-*

Réti Mátyás

A pedagógus képzőművészek 1959-ben az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásán részt vett és a fővárosi tanács II. diját kapta.

Rajztanitás 1959. IV.sz. 29-30.l.

Réti Mályás

Festőművén kiállítása. Bp. XX. ker. (Csepel) Hazafias Népfront. - Tom. Tölgyesi Mályás, művésszel, 1967. 8. okt. 9. n. 42. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7. l./
: 93. l.

Réti Mátyás
festő

M.D.K.

A csepeli kiállításon vett.

Fáthy János: A csepeli munkásokért"
Művészet 1967. február - 44 lap

Réti Mátyás
festő.

A tatai tó és az Agrai
akvarolásai Nerepelnek.

Losonci Miklós: Képzőtársak
Művészet, 1970, Mellékl. - 44 lap

Rédi Károly

Részvesz a Budapesti Tanítóképző
Intézetben

Szántó Gábor Testi nevelésünk
Közoktatás Tpp. 1969 ... 23.

Réti Mátyás

Részletes csepeli tanulmány

Szemléletes az önismeretben
Csepel, Tp. 1969. dec. 5.

M.D.K

Réti Mátyás
festő

Az Építők Rózsa Ferenc Kultúrotthonában rendezett tárlaton részt vett.

Haksay László: Pedagógus képzőművészek országos kiállítása
Művészet, 1965. szeptember - 45 lap -

Réti Mátyás

a Csepel Művek Kulturotthonában volt kiállítása.

Csepel. 1965. aug. 10.

Réti Mátyás
festő

Méltatás

Csepeli Szabó Béla: Jajhatatlan ég?
Művészet, 1972. április - 35 oldal

Reti Mátyás

agrártörténész

címzett. Nádudvaros

Hétfüge
1984 XI. 17
Petőfi 90-

Réti Mátyás festő

a Csepeli Lépésművészek jubileumi kiállításán szereplő művei: „Fehérterror" c. képe, (amelyen) melyen egy asszony fejét látjuk, tenyérbe ejtve, a fejből csak a homlok, a kézből a kézfejet látjuk, amely tökéletesen kifejezni mondanivalóját.

Bálint János: Képek, arcképek, színjátszók.

Magyar Papír, 1945. dec. 28.

Réti Mátyás, grafikus

Kortárs művészek balatoni tárlata alkotásaikból rendeztek alsóörsön kiállítást, melyen szerepelt a művész műve is.

„Tihanyi" (rézpar.)

Napló (Veszprém), 1977. júl. 9.

Réti Mátyás, festő- és grafikusművész

A Kapás utcai kiállítóteremben Réti Mátyás műveit láthatjuk. Egy megkívánt szemlélet jegyében az elődök kassai szorgalmához méltóan idézi a puszta naplementéit vízbe gázoló bivalyokkal, az öreg pásztorokat, a tiszadobi holtágat, Szentendrét, Sopront, – a festészettel bejárt országot. (Említve.)

Losonci Miklós: A sokarcú képzőművészet.
Pest Megyei Hírlap, 1971. máj. 16.

Róti Mátyás, festő- és grafikus

a csepeli képzőművészek múzeumi tárlatán szerepel a művész parasztháborús pályája, a Kendős asszony és a Kucsmás férfi, valamint a „Dunántúl, Alföld együtt a harcban" sorozat darabjai. Csepel nemcsak központja, színtere is a két tájegységnek. (Emlékül)

-ze-: Erőtlen erővonalak.
Fejér Megyei Hírlap, 1978. okt. 18.

Réti Mátyás

RÉTI MÁTYÁS munkáit mutatják be mától Tiszaderecskén. A tárlatot Szíj Rezső nyitja meg.

Népszabadság, 1985. XII. 9

RÉTI Mátyás festő

Sváj 1990 83.

került elő! És ami felháborító: majdnem négy hónap múlva került csak az Akadémia tudósainak kezébe a vitatott csontváz, amelyről akkorra már egy ország azt beszélte: egy hölgyé volt.

A tavaly decemberben felvetett gyanús jelek, véletlen egybeesések ma is érvényesek. Minthogy az is, hogy figyelmen kívül hagyta az Akadémia a felvetetteket, lesöpörte, hallani sem akart róla. Akkor engedtessék meg, hogy újból kérjem a válaszokat, ismét a természettudományok felé irányítva ezt a kérdést. Először arról a bizonyos bal oldalt kiálló szemfogról, ami a koponyán azonnal szembetűnik. (Állítólag ezt más állapotban helyezték vissza az Akadémia vizsgálói!) A költő kortársai sokszor említést tettek erről a rendellenesen nőtt szemfogról, most nem kívánom idézni őket, megtalálható sokhelyütt, korábbi írásainkban, a jegyzőkönyvekben. Bizonyíték-e ez? Úgy tűnik, mára nem az, pedig a jeles Petőfi-kutató, *Dienes*

RÉTI Mátyás festő

RÉTI MÁTYÁS festőművész alkotásaiból rendeznek kiállítást Kaposváron, a megyei könyvtárban. A holnap nyíló tárlatot július 9-ig láthatják az érdeklődők.

Népszabadság 1983. VI. 26.

RÉTI Mátyás festőművész

Kiállítása nyílt meg a mezőkövesdi művelődési központban. A tárlaton a művész hatvan olajfestményét mutatja be.

Hírek

Népszabadság 1983. I. 18.

Réti Mátyás

RÉTI MÁTYÁS festőművész képeiből nyílik november 4-én kiállítás a IX. Kerületi Ingatlankezelő Vállalat Ráday utcai kultúrotthonában. A kiállítás megtekinthető november 4—20-ig, munkanapokon 14—19 óráig.

Népszabadság, 1986. XI. 4.

Réti Ildikó

Wehner Tibor: Képzőművészeti Évkönyv
Szombathely, 1984 XI - XII

Új Forrás, 1985. április

Réti Mátyás

— **Mai magyar művészet** címet viseli az a rendezvénysorozat, melyet a Geofizikai Kutató Vállalat indított útjára tavaly márciusban, a Bányaipari Dolgozók Szakszervezetének támogatásával. A helyi KISZ-alapszervezet által rendezett programsorozat ebben a hónapban Réti Mátyás festőművészt és Kanizsa József költőt látja vendégül. A kiállítás megnyitója és a szerzői est január 10-én, 15 óra 30-kor lesz a vállalat budapesti, a Népköztársaság útja 59. szám alatti kiállítótermében.

Népszava 1985. 1. 8.

Réti Mátyás

— **Képtárat adományozott** Réti Mátyás képzőművész szülőfalujának, a Szabolcs-Szatmár megyei Tiszadobnak. A nyolcvannyolc alkotást — 36 olajfestményt, 12 akvarellt és 40 rézkarcot — a hétfőn megnyílt kiállításon vették át a község vezetői.

Népszava 1985. VIII. 21.

Réti Mátyás

KÉPTÁRAT ADOMÁNYOZOTT

Réti Mátyás képzőművész szülőfalujának, a Szabolcs-Szatmár megyei Tiszadombnak. A nyolcvannyolc alkotást — 36 olajfestményt, 12 akvarellt és 40 rézkarcot — a hétfőn megnyílt kiállításon vették át a község vezetői.

Magyar Hírlap, 1985. VIII. 21

Réti Mátyás

Kiállít a Csepeli Galériában

Kiállításról)
Magyar Nemzet, Bp. 1970. nov. 15.

Réti-Mátyás

Említve

Csorják János: Képeslapok Jelmezben
Csepel, Fő. 1970. szep. 25.

Réti Mátyás fotó
Kiállítása nyílik a Csepel galériában

Nagyat Maurer 1970 XI. 10

4 old.

Réti Mátyás

Tóth Béla: Tiszajárás

Tiszatáj 1984/9

Réti

A Tóth Menyhért - i Lelkiismeret

Forrás 1983 / 9

Réti Mátyás

Képtárat adományozott Réti Mátyás képzőművész szülőfalujának, Tiszadobnak: a 36 olajfestményt, 12 akvarellt és 40 rézkarcot a hétfőn megnyílt kiállításon vették át a község vezetői.

◆

Magyar Nemzet 1985. VIII. 21

Réti Mátyás festőművész

RÉTI MÁTYÁS festőművész kiállítása holnap délután négy órakor nyílik meg Budapesten, a Geofizikai Kutató Vállalat székházában, a Népköztársaság útja 59. szám alatt. A tárlatot az érdeklődők január végéig tekinthetik meg.

Népszabadság, 1985. I. 9.

Réti Mátyás festő

□ RÉTI MÁTYÁS festőművész kiállításának megnyitása szeptember 14-én délután 4 órakor lesz a Népszabadság székházának sajtóklubjában. A tárlat szeptember 26-ig látható naponta délután 4-től este 10 óráig.

Réti Mátyás

2.

Esti Hírlap Bp. 1981 szept. 8

Réti Mátyás, festő

● *KIÁLLÍTÁS. A pesthidegkúti Petőfi Művelődési Házban szombaton és vasárnap 11—18 óráig tekinthető meg Réti Mátyás festőművész kiállítása.*

– o Kiállítás

8.

Esti Hírlap, Bp. 1980. ápr. 23.

Réti Zoltán

— **Zene, fény, élet, színek** címmel hétfőn megnyílt Réti Zoltán festőművész kiállítása az OTP Nógrád Megyei Igazgatóságának salgótarjáni székházában.

Magyar Nemzet 1985. XII. 31.

Réti Zoltán

Réti Zoltán festőművész Akvarellek Nógrádból című kiállítását december 19-én délután öt-
Tasnádi Attila

Magyar Nemzet 1985. XII. 18.

Réti Zoltán

— **Balassagyarmat bemutatkozik** címmel rendezvénysorozatot szerveznek a Fővárosi Pedagógusok Művelődési Központjában, a Fáklya Klubban. Október negyedikén délután öt órakor dr. Szabó Károly irodalomtörténész nyitja meg Réti Zoltán festőművész és Táborné Pozsonyi Erika szövő kiállítását.

A megnyitó után a Pedagógus Szimfonikus Zenekar, a Balassagyarmati Városi Szövetkezeti Vegyeskar és a Balassagyarmati Kamaraegyüttes ad hangversenyt.

Népszava 1985. X. 2.

Réti Zoltán festő-grafikusművész

Decemberi Kiállítási Előnetesi:

Dorottya u.-i Kiállítóteremben

Réti Zoltán Kiállítása.

Műcsarnok és Kamaraterme,

1985. nov.

Réti Zoltán

festőművész és grafikusművész

a Dorottya u.-i kiállítótermében nyílt meg dec. 19-én és zárul 1986. jan. 11-én Réti Zoltán „akvarellek Nógrádból" c. kiállítása. A művész élete munkássága során többször működött közre Nógrád megye kulturális életében. Legutóbb a Palóc Földön. Kiegészíti a kiállítás anyagát Madách: „Az ember tragédiája" c. művéhez készített akvarelljeinek válogatása. (emlékére).

Művészeti és Kamaraterem
1985. dec.

Réti Zoltán

RÉTI ZOLTÁN FESTŐMŰVÉSZ kiállítása tegnap nyílt meg a balassagyarmati Palóc Múzeum képzőművészeti galériájában.

Magyar Hirlap 1978-13o-13

Réti Zoltán

A balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központban az év elején készült el a képzőművészeti kiállítóterem. A kiállítások során június 15-ig Réti Zoltán és Farkas Árpád alkotásaival nyitották meg. Két hét alatt 1100 látogatójuk volt.

Népművelés 1969/8 45old.

Réti Zoltán festőművész

kiállítása nyílt

a Szőnyi István teremben, Miskolcon

Naplánk 1966 június 1

Réti Zoltán

a csibolai könyv-tárnoknak

kéz csókjával

Napjaink 1966 január 1
12 old

Réti Zoltán

és Farkas András balassagyarmati festők
műveit állították ki először a versenynap
megnyílt balassagyarmati Horváth Endre
Ri állítóterében.

A nap hírei

Magyar Hírlap, 1969 június 2. 8. l.

Réti Károly
festő

L.M: Kiállító-
termekből.

Pest Megyei Napló,
1974. szept. 22.

Réti Zoltán

Elvéd (grafika)

Népszava, 1974. márc. 23. 102 elf. 69 sz. 6p.

Réti Zoltán

Kassafenő (grafika)

Nyíregyháza, 1974. jún. 9. 102 cíg. 133 sz. 8 p.

Réti Zoltán

Karcolók (grafika)

Nőnapra, 1974. márc. 3. 102 cikk. 52 m. 8 p.

Rèti Foltán

2

Balassagyarmaton élő

festő

„A falu emberei" c. 12 darabos sorozata

emlékére

Nógrád 1973 február 14

2 old.

Réti Zoltán

„Kaszálók" (versek)

Nyíregyháza, 1943. júl. 28.

Réti Zoltán

„Kayalé" c. tanya a

9. oldalon

Debrecen 1973 május 27

Réti Zoltán

Ökrösfogatu szénásszekeret, mellette paraszt férfit és nőt ábrázoló rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 25.
XX. évf. 39. sz. 5. lap.

Réti Zoltán

Kamarazene (részlet)

Nepravo, 1974. júl. 13. 102. cséf. 162 m. 5 p.

Réti Zoltán

Kazafend (grafika)

Nagyrév, 1975. febr. 15. 103. elf. 39 m. 5 p.

Réti Zoltán

Öregség (grafika)

Nagyvárad, 1975. jún. 18. 103. cs. 15 sz. 6 p.

Réti Zoltán

Sóskút (grafika)

Nelpozava, 1975. dpr. 12. 103. enf. 85 m. 8 p.

Réti Zoltán, festő

l.: Udvardi E.

–: Hü

8

Népszabadság, Bp. 1980 júl. 12.

Réti Zoltán, festő

k.: Pécsi Tanár

(hűtlenség)

—: Hit

8.

Népszabadság, 1980. szept. 17.

Réti Zoltán

Rajz prepró/

Kortárs 1967 I.n. 45 old.

MDK.

Réti Zoltán

Koratavasz

Nógrád 1966 ápr.23.

MDK.

Réti Zoltán

Illusztrációiról

Nógrád 1966 szept.11.

MDK.

Réti Zoltán

Rajz, repr.

Kostaács, 1970/10. 16 l.

MDK

Réti Zoltán, festő, Balassagyarmat

Szabad Művészet, 1951. 7.sz. 1. képek

MIK.

Réti Zoltán

Koratavasz

Nógrád 1966 ápr.3o.

Réti Zoltán

„Vásárban" (novella)

— : Réti Zoltán képei.
Új Tükör, 1978. június 18-43. lap.

Réti Zoltán

7

„Nemes táj I–II."
„Bolros táj"
„Tallini ébot" c. képei emlékre

Nagyatád 1966 január 1

Réti Zoltán

Fás részletet ábrázoló rajz bárányt legeltető női alakkal.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 6.
XV. évf. 45. sz. 4. lap

Réti Zoltán festőművészi

Öreg cukor, öregfa
Nógrádi dombok

Kortárs, 1973. 17. 1089., 1099. o.

Réti Zoltán

Réti a szülőhelyét, Nógrádot és a Börzsönyt megörökítő festője. Lírai hangulatait megörökítő „Szárnyas" sorozatában.

Losonczi Miklós: Réti Zoltán kiállítása. Új Tükör, 1978. augusztus 6 – 3. lap.

Réti Zoltán

Réti Zoltán kiállítása a
balassagyarmati Palóc Mú-
zeumban megnyílt. Annak
kerámiái festményei, grafi-
kái az elmúlt években kü-
lönültek.

Losonczi Miklós: Réti Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1971. augusztus 6 – 3. lap.

Réti Zoltán

Szántás a nagyádi dombok" (repró)

Losonczi Miklós: Réti Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. augusztus 6 – 3. lap.

Réti Zoltán, „festőművész"

A művész a balassagyarmati Zeneiskola igazgatója – és egyben „festőművész". Ezt egy zenei tárgyú monográfiát – és 1955 óta 30 egyéni tárlaton állította ki képeit. Most a balassagyarmati Palóc Múzeumban kiállított festményei, grafikái az elmúlt években készültek. A sorukból pátria, Nógrád és Börzsöny, a Cserhát festője. Vonalvezetése sima, de dallamos, különösen a „Szántás" sorozatban. (Emlitve.) — „Szántás a nógrádi dombokon" c. festménye [repr.]

Lányi Miklós: Réti Zoltán kiállítása. Palóc Múzeum, Balassagyarmat.

Tükör, Budapest, 1974. aug. 6.

Réti Zoltán

"Szavaitás az újgrádicsom-
bokon" (repro)

Losonci Miklós: Réti Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. augusztus 6 - 3 lap.

Réti Zoltán
festő

Réti Zoltán kiállítása a
balassagyarmati Palóc
Múzeumban megnyílt.

Losonci Miklós: Réti Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. augusztus 6 – 3 lap.

Réti Loltán

Réti Loltán a balassagyarmati zeneiskola igazgatója és képzőművész is. 1958 óta 30 egyéni tárlaton mutatta be műveit.

Losonci Miklós: Réti Loltán kiállítása. Új Tükör, 1978. augusztus 6 - 31 ap.

Réti Zoltán

Most bemutatott festményei és grafikái az elmúlt években készültek. Szülővárosa Nagyrákos és a Balaton ihlette meg az életművét.

Losonci Miklós: Réti Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. augusztus 6 – 3 l. sp.

Réti Zoltán

A balassagyarmati zeneiskola
igazgatója, egyben festőművész,
1958 óta harminc egyéni tár-
latom állította ki képeit

Losonci Miklós: Réti Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. augusztus 6- 3 lap.

Réti Zoltán

Gallyakkal megrakott, hátikosarat cipelő, öregasszonyt ábrázoló rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. dec. 4.
XV. évf. 49. sz. 8. lap

Réti Zoltán

Füvet szedő parasztasszonyt ábrázoló rajzát bemutatja a lap. /Cime nincs./
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. május 13.
XVI. évf. 2o. sz. 15. lap.

Réti Zoltán rajza

Kortárs 1970/10 1614. old.

Réti Zoltán

RÉTI ZOLTÁN KIÁLLÍTÁSA.
Az OTP Nógrád megyei Igazgatóságának salgótarjáni székházában „Zene, fény, élet, színek" címmel hétfőn megnyílt Réti Zoltán festőművész kiállítása.

Magyar Hírlap 1985. XII. 31.

Réti Mátyás, festőm

— Réti Mátyás festőművész kiállítása nyílt meg hétfőn a Somogy megyei Barcson, a Móricz Zsigmond Művelődési Központban.

— Magyar [illegible]

Magyar Nemzet 1983. XI. 1.

Réti Mátyás

RÉTI MÁTYÁS festőművész kiállítása nyílik meg holnap délután öt órakor Budapesten, a Hazafias Népfront I. kerületi bizottságának székházában, a Bem rakpart 6. szám alatt. A kiállítás május 25-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1984. V. 10.

Réti Mátyás, festő

RÉTI MÁTYÁS festőművész kiállítása november 16-án Albertirsán, a nagyközségi pártbizottság nagytermében nyílik meg. A tárlatot a hónap végéig kereshetik fel az érdeklődők.

Népszabadság, 1984. XI. 14

Réti Mátyás, festő

RÉTI MÁTYÁS festőművész kiállítása nyílik meg ma Nádudvaron, az Ady Endre Művelődési Központban. A tárlat november 12-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1984. XI. 2

Réti Mátyás, festő

RÉTI MÁTYÁS festészetét bemutató tárlat nyílt meg csütörtökön Békéscsabán a Képcsarnok Munkácsy-termében. A magyar tájat és a paraszti életet megörökítő alkotásaival a művész most először jelentkezett Békés megyében.

—: Hú 8.

Népszabadság, Bp. 1980 febr. 29.

Réti Mátyás

RÉTI MÁTYÁS festőművész kiállítása tegnap nyílt meg Kaposvárott a Vaszary János-teremben. A tárlaton a művész negyven alkotását mutatják be.

Magyar Hirlap 1978-29-8

Réti Mátyás, festő

● RÉTI MÁTYÁS festményei láthatók ma délutántól a kaposvári Vaszary-teremben.

–: O Réti Mátyás

Esti Hírlap, Bp. 1978 febr. 2.

8.

Réti Mátyás

RÉTI MÁTYÁS FESTÉSZETÉT bemutató tárlat nyílt csütörtökön Békéscsabán, a Képcsarnok Munkácsy-termében. A magyar tájak és a paraszti élet által ihletett alkotásaival a művész most először jelentkezett Békés megyében. A kiállított művek többsége az ünnepélyes megnyitó előtt gazdára talált.

Magyar Hirlap 1980/2/29/8

Réti Mátyás, festő

RÉTI MÁTYÁS FESTŐMŰVÉSZ kiállítását csütörtökön nyitották meg Kaposvárott a Vaszary János Teremben. A kiállított festmények csaknem fele már a nyitás napján elkelt.

-: Hú

8.

Népszabadság, Bp. 1978 febr. 3.

Réti Mátyás festő

(Tiszadob, 1922-

1948-ban felvették a Derkovits Kollégiumba, majd a Képzőművészeti Főiskolára, ahol 1953-ban végzett. Kmetty János, Domanovszky Endre és Hincz Gyula voltak a mesterei. 23 évig rajztanárként tanított és ezután festőművészként [illegible] képzőművészeti életben.

Egyéni kiállítási

Nyíregyházán

Adott

Réti Mátyás

Réti Mátyás

festőművész

— Kaposvárott a Vaszary János teremben csütörtökön nyitották meg Réti Mátyás festőművész kiállítását. A Tiszadobon született képzőművész, Kmetty János, Domanovszky Endre és Hincz Gyula egykori tanítványa, több mint negyven alkotását mutatja be a kaposváriaknak.

A müvész kiállitását Kaposvárott a Vaszary János teremben megnyitották.

Népszava, 1978. február 3.

8. oldal.

Réti Mátyás

A szolnoki Aba-Novák Teremben Kishonti Jenő festőművész,
A Fényes Adolf Teremben Réti Mátyás festőművész kiállitását május 15.-én nyitják meg,
-közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 10.
XIX. évf. 19. sz. 8. lap.

Réti Mátyás

A Fényes Adolf terembe
március 16-án nyílt meg
Réti Mátyás festőművész kiál-
lítása.

—: Vállalati naptár
Művészet, 1975. jún. - 49 oldal.

Réti Mátyás.
festő

Réti Mátyás kiállításai az elmúlt közel
négy az utolsó 3 év munkáiból
kerültek ki.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1975. május - 49 oldal.

Róth Mátyás

festőművész

Kiállítás: Képcsarnok Vállalat

Nyíregyházán Zsinagógában

Magyar Hírlap 1973 XI. 30.

Réti Mátyás

Réti Mátyás és Jánosi András szobrész közös tárlaton serepelt III 6-tól a Fáklya klubban.

Rajztanitás 1976/3/32

FGyné:Pedagógus müvészek kiáll

KÉTI MÁTYÁS, festő

KÉTI MÁTYÁS: " Munkásnő ", című műve.-Iskolagalória, Nyíregyháza,-Fekete repr.-104.old

---

Szabolcs-Szatmári-Szemle, XII. 1977. 1.sz.

Réti Mátyás

a Csepeli Galériában megnyílt a Csepeli képzőművészek közös tárlata, melyen a művészek csepeli szereplnek.

akkor Látnivaló: a Csepeli Képzőművészek Tavaszi Tárlata.

Tükör, Budapest, 1974. május. 20.

Réti Zoltán, festő

Kiállítási Kalendárium, Vidéken:

A művész műveinek kiállítását Pécsett rendezték meg.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

Réti Zoltán

Réti mostani – harmadik – önálló tárlatán a balassagyarmati Palóc Múzeumban az elmúlt években készült grafikái festményei láthatók.

– : Réti Zoltán képei.
Új Tükör, 1978. június 18–43 lap.

Réti Zoltán

Réti Zoltán orvosi-kar rajzának a Borsony, Cserhát vidékéről, Nógrádnak a festője.

Réti Zoltán képei.
Új Tükör, 1978. június 18-43 lap.

Réti Zoltán

Kiállítása volt a Salamonyárnak.
Horváth Endre Galériában

N.N.:
Studiósok a Galériában

Nógrád 1969 VI. 15

Péti Zoltán

Szeretettel a balassagyarmati Horváth
Endre mindig gondjaiban

Nógrád 1969 VII. 3.

Réti Z oltán M.D.K.

N ógrád megyében él. Balassagyarmaton tanár
Tájképek : Holl kő, Ipolyszög, NÓrádszakáll

R.V.: Réti Zoltán tárlata a balassagyarmati
Paloc Muzeumban

Magyar Nemzet 1965. nov. 11. 4.1.

Réti Zoltán

RÉTI ZOLTÁN festőművész kiállítása tegnap nyílt meg a Tanács körúti Mednyánszky-teremben. A tárlat május 12-ig tart nyitva.

Magyar Hirlap 1977/99/6

Réti Zoltán

RÉTI ZOLTÁN festőművész képeiből nyílt kiállítás tegnap a Pécsi Galériában. A tárlatot kamarakoncert vezette be, majd Polgár Marianne zongoraművész méltatta a festő munkásságát. A művek február 27-ig tekinthetők meg.

Magyar Hirlap 1979/4o/1o

Réti Zoltán

RÉTI ZOLTÁN festőművész kiállítása tegnap nyílt meg a balassagyarmati Fémipari Vállalat klubjában. A képzőművészeti világhét alkalmából megrendezett tárlaton 40 olajkép, akvarell és grafika látható.

Magyar Hirlap 1980/9/17/8

Réti Zoltán, festőművész

Két debreceni festőművész közös baráti
látást nyit jan 22.-én Balmazújvárosban:
Gyarmathy János és Réti Zoltán. — Réti Zoltán
képein mindenekelőtt szülőföldje, a nagyrédei
táj és a nagyrédei nép tér vissza.

Hajdú-Bihari Napló, 1944. jan. 21.

Réti Zoltán festőművész

Az ujpesti Mini Galériában Peti János festőművész junius 25.-ig,
a töki Művelődési Házban Romvári János festőművész junius 30.-ig,
a székesfehérvári István Király Muzeumban Balla Demeter fotóművész julius 10.-ig,
a kőszegi Zwingerben Minya Mária és Lovas Ilona iparművészek augusztus 10.-ig,
a balassagyarmati Palóc Muzeumban Réti Zoltán festőművész szeptember 2.-ig mutatja be műveit, -közli a lap a kulturális eseményeket tájékoztató rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juni. 17.
XXII. évf. 24. sz. 8. lap.

Réti Zoltán, festő

RÉTI ZOLTÁN FESTŐMŰVÉSZ kiállítása a balassagyarmati Palóc Múzeum képzőművészeti galériájában megnyílt. A művész hetven alkotását bemutató tárlat megnyitóján az Állami Ifjúsági Bizottság nívódíjával nemrég kitüntetett Bach Kamaraegyüttes adott koncertet.

—: Ht

21.

Népszabadság, Bp. 1978. jún. 4.

RÉTI ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZ. FARKAS ANDRÁSSAL KÖZÖS KIÁLLITÁSON MUTATKOZOTT BE A BALASSAGYARMATI PALÓC MÚZEUMBAN. OLAJKÉPEK, RAJZOK, AKVARELLEK.

NÓGRÁD, 1970. OKT. 21.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Réti Zoltán
NÓGRÁD
1967 ÁPR 8.

Nemzetközi jelleggel

Ünnepélyes megnyitó Érsekvadkerten

1021

Magyarnándor, Drégelypalánk, Mohora után, ebben az évben Érsekvadkerten rendezik meg április 2 és 9 között a IV. Járási Ismeretterjesztő Napokat. Hoffer István, a balassagyarmati járási tanács végrehajtó bizottságának elnöke nyitotta meg a rendezvénysorozatot. Elmondotta, hogy a járás valamennyi községében van tagja a Tudományos Ismeretterjesztő Társulatnak, és a 63 aktív tag sokat tesz az ismeretterjesztés kiteljesítéséért. Hangsúlyozta, hogy a kiállítások (valamennyit tegnap délben ünnepélyesen nyitották meg) segítik az ismeretterjesztő munkát.

Hoffer István elvtárs megnyitójában hangsúlyozta a dohányzás ártalmairól készített kiállítás nevelő hatását, Réti Zoltán festőművész képeinek Nógrádot bemutató kedvező visszhangját, kiemelte a rákról összeállított előadás jelentőségét, melyet a járás tíz községében tartanak. Délután dr. Szomszéd Imre őrnagy tartott előadást a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról.

örben apró kis tűgyönggy
varrjuk ki. A kisgyöng
szemeket hármasával öltsü
a tűre, majd az anyagr
Vigyázzunk a ruha, a sz
lagok és a gyöngy színha
móniájára.

Kétrészes kis fekete ruhánkat újjá varázsolhatjuk, ha zunk.

(Maglódi Magda rajza)

Hősök emléke

Dolgozik az idő:
A sírdomb megsüpped,
Elhervad a virág,
De forró szívünket
Semennyi sok idő

GYERME

VÍZSZINTES:

1. 1945. április 4-én szüle-
tett. (Hetedik négyzetben ket-
tős betű. A függ. 9 folytatásá
ban irandó.) 10. Időhatáro
szó. 11. Hevesi község. 12. 3.
14. Járom. 15. A vízsz. 11.
gánhangzói. 16. Vissza:

M.D.

Réti Zoltán
festő

A szalóktanyái képcsarnok
Vállalat helyiségében nem-
zetközi találat.

– : Kiállítások
Művészet, 1967. április – 47 kép

Réti Z oltán M.D.K.

kiállitás akva relljeiből és grafikáiből a balassagya rmati Palóc Muzeumban

N apló
Magyar Nemzet 1965. október 19. 4.1.

MDK.

Réti Zoltán

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1965 nov.11.lap -

Réti Zoltán festő
Balassagyarmaton él
Kiállítása nyílt Salpótarján is.

N. N.: A vasárnap kultúrái
Krónikája

Salgótarján Hírlap 1971 III. 8

Réti Zoltán

Kódikológia volt Balassa-kódexe

T. E.: A nyelvemlék kódexe

Nógrád 1970 XII. 13

MDK

Réti Zoltán

Kiállitási hir

Nógrád 1967 máj.7.p.6.

Réti Mátyás

Konstruktiv tájképekkel szerepelt a művész a tárlaton.

Akácz László: A „Csepeli Képzőművészek"...
Tükör, 1977. március 20-31. lap.

Réti Mátyás

A Csepel Galéria őszi kiállításán szereplő művei.

Sasonci Miklós: Fővárosi kiállítások.

Pesti Napló, 1943. okt. 20.

Réti Mátyás festő

a Csepel Galériában

nyílik meg tárlata szept. 17-én.

– Réti Mátyás 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1974. szept. 16.

Réti Mátyás

1973. okt. 31 - nov. 16-ig a nyíregyházi Benczúr-teremben mutatta be műveit.

Népsport, 1973. okt. 26. 101. évf. 251 sz. 6p.

Réti Mátyás

1973. nov. 1-én a Képcsarnok Vállalat nyíregyházi Bercsán-termében kiállítása nyílt.

Népnapa, 1973. nov. 2. 101. enf. 257n. 4p.

Réti Mátyás festőművész

a Csepel Galériában szept. 14-én

nyílik meg kiállítása.

u.i.: A Csepel Galéria távlata.

Csepel, 1974. szept. 8.

Réti Mátyás
festő

Kiállításainak anyaga hét év
termésből terődik össze, mint-
egy 50 darab olajfestményből.

---------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973.november - 46.

Réti Mátyás
festő

Réti Mátyás 1922-ben megyei-
panaszt családból született.
Korán feltűnt rajztudásával
Réti Mátyás, de a háború miatt
nem taníthatott.

--------: Kiállitási naptár.
Müvészet, 1973.november - 46. oldal

Réti Mátyás
festő

Réti 1948-ban jött vissza a hadifogságból, elutasították felvételét a Derkovits Népi Kollégiumba és a Képzőművészeti Főiskolára.

--------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973.november - 46. oldal

Réti Mátyás
festő

Réti Mátyás tanárai a Főiskolán
Rudnay Gyula, Domanovszky Endre,
Szinyei Merse Pál voltak.

---------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973.november - 46. oldal

Réti Mátyás
festő

Réti Mátyás festőművész kiállítását Nyíregyházán a Benczúr Galéria Termében rendezték. Ez a művész élődik önálló kiállítása.

--------: Kiállitási naptár.
Művészet, 1973.november - 46. oldal

Réti Mátyás
festő

Nyíregyházi bemutatójára azért
került sor, mert 25 éve került ki
művein a főiskolára, amit 20 éve
végzett el.

--------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973.november - 46.

Réti Mátyás
festő

Réti a főiskolát 1953-ban
fejezte be, itt rajztanári kine-
vezést nyert. Azóta is Csepelen
tanít.

--------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973.november - 46.

Réti Mátyás
festő

Réti Mátyás témavilága általában a parasztiélet, a falu és a környezet tárgyadja szemléletét és művészi élményanyagát.

--------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973.november - 46.

Réti Mátyás
festő

Réti a tanítás mellett minden
idejét alkotó munkával tölt. A
festés mellett újabban linómetsze-
tehet is készít.

--------: Kiállitási naptár.
Müvészet, 1973.november - 46. oldal

Réti Mátyás

a Csepeli Galériában, a csepeli képzőművészek őszi kiállításán két üvegarany portrét állított ki.
(rendhagyó)

Láttuk, hallottuk.
1972. X. 28. 19.12 D. Petőfi

Réti Mátyás

Kiállít Nyíregyházán (Bencs út Gyula Terem).

Műgyűjtő 1972/4. 32. „Kiállítási naptár"

Réti Mátyás
festő

Réti Mátyás kiállításainak
anyaga öt figurális kompo-
cicióból, féltucat fejet ábrázoló
képből és több vegyes témából
tevődik össze.

---------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973.november - 46.

Réti Mátyás festőművész

Nyiregyházán, a Benczur Gyula-Teremben rendezett kiállitását nov. 1.-én nyitják meg,- közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 27.
XVII. évf. 43. sz. 2. lap.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1973 NOV 2

Népszava

Réti Mátyás festőművész

— **Réti Mátyás festőművész** kiállítását ünnepélyesen megnyitották a Képcsarnok Vállalat nyíregyházi Benczúr-termében. A tárlaton a művész mintegy ötven alkotását láthatja két héten át a nyíregyházi közönség.

1021

Békéscsabáról, Győrből,

Réti Mátyás festőművész

A Csepel Galériában rendezett kiállitását szeptember 17.-én nyitják meg, -irja a lap, a kulturális eseményeket tárgyaló rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. szept. 14.
XVIII. évf. 37. sz. 8. lap.

MDK.

Réti Mátyás

Kiállitási kritika

Csepel 1965 szept.17.

MDK

Réti Mátyás, I.é.növ.

Tanulm.

Ifjuségi épitőm. és Ipari szakiáll. N.Becsl. 1950. jun. 6.l.

1021

1979.II.17. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Szokásos szombati sorozatunkban most a pécsi rádiós kollégák adnak ízelítőt hétvégi müsoraikból. Elsőként Görgényi Zoltánt hallják.

- Déldunántul eseményekben gazdag hétvégéjéről 17 órakor kezdődő három órás müsorunkban ezuttal is három nyelven számolunk be. A negyed hatkor kezdődő Müvészeti Magazint Rezes Zsuzsa szerkeszti.

- Egy festő zenész Réti Zoltán haggversenyekkel is szinesitett kiállitására hivjuk fel a figyelmet egyebek között. Bóbita már készül az őszib bábfesztiválra, de nem feledkezett meg a gyerekekről sem, nekik szól legujabb bemutatójuk amiről Kós Lajos nyilatkozott.

- Népszerü melódiák déldunántuli előadók közremüködésével cimü sorozatunkban Wagner József, Germán István és Gyöngyösi Zoltán felvételeiből sugárzunk.

- A 18 órakor kezdődő Napi krónika munkatársai többek között ellátogatnak a cigánygyermekek nevelésée és oktatása cimmel Pécsett folyó nemzetközi tudományos konferenciára, a paksi termelőszövetkezet zárszámadására és a Somogy megyei diák szinjátszók kaposvári bemutatójára.

Réti Koltán, Lelső-

Kéki Zoltán

Grafikáiból kiállítás nyílt a miskolci

Szőnyi teremben.

Szocialista kultúránért 1966. jún.

M.D.K.

Réti Zoltán
festő

A salgótarjáni képcsarnok
vállalatnál volt kiállításai

– : Kiállításai
Művészet, 1967. jún. – 47 lap

MDA.

Réti Zoltán

Kiállitási hir

Müvészet 1967 juni.p.48.

Réti Zoltán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-206, 188-307

1907 MÁJ

Szocialista Művészetért

— ÉRDEKES KIÁLLÍTÁST tar
tottak a balassagyarmati járási is
meretterjesztő napok alkalmából
Érsekvadkerten, amikor is bemu
tatták Réti Zoltánnak, a balas
sagyarmati zeneiskola igazgatójá
nak festményeit. A 21 akvarellt
nógrádi táj ihlette, és nagy kö
zönségsikert aratott. (Gáldonyi)

Réti Zoltán

Kiállítása nyílt a balassagyarmati „Mini" galériában

N. N.: Galéria Balassagyarmaton

Nógrád 1969 V. 3.

Réti Zoltán

Készpénzes a salgótarjáni gimnázium
galériájában

Tóth Elemér: Mű és közönség

Nógrád 1968 XI. 10

Réti Zoltán

A Képzőmüv. Alap tagja. Balassa-
gyarmaton él

Borsányi László: Művészek
a városról

Nógrád 1968 X. 20.

Réti Zoltán

Salgótarjánban él

Tóth Elemér: A képző művészeti élet
„lanyos" éve

Nógrád 1969 I. 8.

Réti Zoltán festő

Balassagyarmaton él.
Kiállítása nyílik Pásztón

(Tóth): Gondokról, terhekről Pásztón

Nógrád 1969 VII. 31

Réti Zoltán festő

Kiállítása nyílik a nőtincsi művelődési központban

N. N.: gardon esemény sorozat

Nógrád 1969 X. 4

Réti Zoltán

Emlékére

Tóth Elemér: Kép(), probl(), közlést()
Nógrád 1970. szep. 13.

Réti Zoltán festő

Balassagyarmaton él. Kiállítása nyílt a Horváth Endre Galériában.

T. F.: Születésnapja alkalmából

Nógrád 1969 XI. 30

Réti Zoltán "festő"

Kiállítási kalendáriuma vidéken:

Pécsett rendezték meg a művész kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

Réti Zoltán festőművész

Salgótarjánban 1966-ban nyílt meg a Képcsarnok Vállalat 20. sz. üzlete, melyben eddig öt alkalommal nagy képzőművészeti kiállítást rendeztek. Ott volt távolata Somoskői Ödönnek, Réti Zoltánnak és többieknek.

T.E.: Ipari – Kézművelődési szerepével.

Nógrád, 1980. jan. 31.

Réti Mátyás

bb 66. réti mátyás festőművész kiállitása a derkovits teremben

t tf/sk-lm fm 1021 1964. október 24.

szombaton a derkovits teremben megnyitották réti mátyás festőművész kiállitását. a művész - aki kmetty János, domanovszky endre és hincz gyula tanitványa volt - már számos alkalommal vett részt országos tárlatokon és vidéki bemutatókon, önálló kiállitással azonban most jelentkezik első izben. tárlatának több mint 40 olaj- és akvarellfestményt felölelő anyagában jobbára a parasztság mindennapi életét örökitette meg.

a kiállitást november 7-ig tartják nyitva./mti/

-.-

dapesti nagykövete, valamint a budapesti diplomáciai testület több vezetője és tagja.

sok érdeklődő és művészeti életünk számos ismert képviselője jelenlétében weiner mihályné, az iparművészeti muzeum főigazgatója tartott megnyitó beszédet. emlékeztetett a néhány évvel ezelőtt a műcsarnokban rendezett ,,népi motivumok a lengyel iparművészetben,, cimü kiállitás nagy sikerére, vázolta a modern lengyel iparművészet fejlődését, majd elmondotta:

- a mostani, gazdag, változatos anyagu kiállitáson is előtérben áll a lengyel iparművészet általános jellemző vonása: a kulturált szin- és formaérzék, a nagyszerü alkotó fantázia az anyagok felhasználásában, a régi kézmüvesség jegyeinek és a kifinomult mai technikának a kedvező arányu elegyitése. a tárlaton tulnyomórészt kerámia-tárgyakat és textilmüvészeti alkotásokat láthatunk, ami azért is örvendetes, mert magyarországon is

MDK.

Réti Mátyás

Kiállitása a Derkovits teremben

Müvészet 1965 junius. lap 39.

M.D.K.

Réti Mátyás
festő -

Portrait mutatta be a tárlaton

Tóth Gyöngyi János: Csepeli tárlat.
Művészet, 1969. július - 38 lap.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Réti Mátyás grafikus

Pécsi tanulmányi rajzkarcai: Iskolák
a Kápolnamok Vári Kossuth Lajos
utcai fiókintézetébe

Dunántúli Napló 1969 X. 15.

Réti Mátyás MDK

Suhanc, olf.

Lovak a kocsinál, olf.

Fiu a műteremben, olf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Gyárudvar, olf.

Karámban, olf.

Itatás, olf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Nádasház, vizf.

Nagykéményes ház, vizf.

Vörösberényi ház, vizf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Parasztférfi, olf.

Várakozó kocsi, vizf.

Fiufej, vizf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Falusi udvar, olf.

Soproni házak, olf.

Pihenő ökrök, olf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Zöldbluzos leány, olf.

Anya gyermekkel, olf.

Fehérfalu ház, olf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás

MDK

Parasztpár, olf.

Lóistállóban, olf.

Kékszalagos leány, olf.

Dorkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Szentendrei utca, olf.

Egyedül, olf.

Pirosruhás kislány, olf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Vörösberényi utca, vizf.

Patkolás, vizf.

Nyári jászol, vizf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Sorokpatak, vizf.

Alkony, vizf.

Gazda és lova, vizf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Pipázó, vizf.

Erőműben, vizf.

Csepeli házak, vizf.

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás

MDK

Bika, linoleum

Kapálók, linoleum

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás MDK

Munkásfej, monotipia

Férfifej, I-II. filcirón

Szénahozrdás, filcirón

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás

Női fej, monotipia

Férfi fej, monotipia

Fiu fej, monotipia

Derkovits Terem 1964 Réti Mátyás

Réti Mátyás

Kiállít a csepeli galériában

Magyar Nemzet, Bp. 1970. máj. 1.

Réti Mátyás

Emlékre

Imre Erzsébet: A művészet útjai otthona
Csepel, Kp. 1970. márc. 6.

Réti Zoltán festőművész

RÉTI ZOLTÁN festőművész kiállítása nyílt meg az OTP Nógrád Megyei Igazgatóságának salgótarjáni székházában. A tárlaton az alkotó harmincegy olajfestményét, akvarelljét és grafikáját mutatják be.

Népszabadság, 1985. XII. 31

RÉTI Zoltán

Vasárnapi Hírek
1992. szept. 6

Csütörtökön Simonyi Emő és Thomas Lange Dialógus című kiállítását az Ernst Múzeumban (Bp. VI., Nagymező u. 8.) este 6 órakor Alexander Arnot, a Német Szövetségi Köztársaság nagykövete nyitja meg. — Marek Smidel (Lengyelország) és Botti Juel (Norvégia) grafikusművészek kiállítása a pécsi ifjúsági ház galériájában nyílik. — Papp Lászlóné iparművész kiállítása a hajdúböszörményi Sillye Gábor Művelődési Házban nyílik. — Bátonytenyerén Réti Zoltán akvarelljeiből nyílik kiállítás.

RÉTI Zoltán

Járy Péter: Képzőművészeti ~~újdonságok~~ kiállításai, újdonságok – zsidó vonatkozásai. = Új Élet, XXXIX. évf. 18.sz. 1984. szept. 15. 5.p.

Bp. MNG. – Schaar Erzsébet kiáll.
– Balogh Péter rajzai kiáll.
– Kerényi Jenő: Kopernikusz (a tervrajz mutatóba)

Szépmíves. – Örökségvegei c. ~~kiáll~~ Saul Field kiállítás

Thália – Rozgonyi Somerville

Egyaránt, Réti Zoltán festő kiáll

t kiadása lelassult, eddig
meg. A sorozaton kivüli in-
a kézikönyv-előkészitő in-
nyomán összeállitott forrás-
k nyilvánosságot, majd egy-
oncentráltak. Igy jelent meg
re 1925-ös kézirata /Kazinczy
esztergomi Keresztény Muzeum-
le himzésgyüjtemény gazdagon
a Magyarország főpapi pecsét-
ás, melynek alapja a Kutató
részét képező pecsétmásolat-

Vasárnapi Hírek 1991. feb. 28

RÉTI Zoltán festő

Réti Zoltán: Hazaballagók

A siófoki Kálmán Imre Emlékmúzeumban március 5-től május 3-ig látható a Balassagyarmaton élő és alkotó festőművész tárlata. A péntek 4 órai megnyitón Matyikó Sebestyén József múzeumigazgató méltatja Réti Zoltán munkásságát, amely — szavaival szólva — egyfajta modern piktúrát jelent. Az akvarell-poétájaként jellemzi, barokk lendülettel áthatva, bár megfontoltságát, sokrétűségét illetően inkább barokk alkat. Látó szemekkel jár a nógrádi mikrokozmoszban, s közelíti meg a jövő egyetemes távlatait a 70. évéhez közeledő művész, aki rendszeresen szerepel jelentős országos kiállításokon, biennálékon.

p. 158: „S'ingannano dunque molti, che favorendo o fratelli, o figliuoli del gran turco, hanno speranza di porli nell'imperio ottomano, percioche sempre saranno come forestieri, ancorche del re al sangue rifiutati." – A margón: *Latinaz / Florentiai / [h]ercegnel / [a]z Tőrők / [Cz]aszar fiat / [n]agy gondo [l]atkat for-/[g]atni.* (Dr. 83.)

p. 169: „... non si dovrà lasciare, che s'intromettano [le donne] nelle cose di giuditio e dello stato immediatamente, non tanto per l'incapacità loro, quanto pel disprezzo, nel quale è sottoposto a cascare, ancorche in ogni meglior modo governasse." – A margón: *proinde nihi[l] / feminar(um) impe/rio formi[d]-/si(us) et intole[ra]/bili(us) esse / Bon : dec : 3. / l : 1, fo : 356, / n : 10 / vide retro / 15.* Vide Bonfini 1606, p. 356: Mária és Erzsébet kormányzásával kapcsolatban szó szerint ez olvasható (Fógel–Iványi–Juhász-ed. t. III, p. 5.). Cf. előzékben 3r, nº 15. (Dr. 84.)

p. 174: „Era dunque Tiberio arrivato in Schiavonia, quando sua madre l'avisò della malattia d'Augusto, il quale, per quanto si può credere, era prima spirato, avanti, che Tiberio arrivasse a Nola, ma egli nondimeno molte volte diva voce di speranza, che fosse vicino il principe ad acquistare la sanità; e con questo modo andò tanto trattenendo, che egli potè provedere a quelle cose, che più d'uopo facevano, per adempimento del suo pensiero; il che fatto, in ultimo

Réti Zoltán

RÉTI ZOLTÁN ÉS FARKAS ANDRÁS képzőművész kiállítása nyílt meg kedden a balassagyarmati Palóc Múzeumban. A két helybeli képzőművész közös kiállításán harminc olajfestményt és huszonnégy grafikát tekinthet meg a közönség.

Népmabadtop, 1987. VI. 24

...éti Zoltán festőművész

Makrisz Agamemnon szobrász a Magyar Nemzeti Galériában november 23.-tól,
Károlyi Zsigmond a Beregszényi Klubban nov. 28.-tól
Bartha László festő a Csók Galériában nov.30-ig,
Pájer Emília és Horváth Márton iparművészek az egri Rudnay Teremben november 30.-ig,
Ludmány Ottó grafikus a Csók Galériában december 7.-ig,
Réti Zoltán festő a kaposvári Somogyi Képtárban december 17-ig mutatja be alkotásait a fenti termekben rendezett kiállitásokon,-közli a lap, a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. nov. 25.
XXII. évf. 47. sz. 8. lap.

Re

Réti Zoltán, festő

RÉTI ZOLTÁN festőművész kiállítása nyílt meg tegnap Budapesten a Mednyánszky Teremben. A tárlat május 12-ig tart nyitva.

8.

–: MN

Népszabadság, Bp. 1977. ápr. 29.

Réti Zoltán festőművésznek

a vetsági Művelődési Körpontnak ígéretet tett műveinek kiállításáról.

Kiss G. Magdolna: Recept nincs – vélelmeknek Rétiágon.

Nógrád, 1976. jan. 24.

Réti Zoltán

Réti Zoltán kiállítása Balassagyarmaton a Horváth Endre Galériában február 1-én nyílt meg.

-----: Kiállitási naptár.
MÜVÉSZET, 1976.február - 48.oldal

Réti Zoltán, festő

A Fényes Adolf Teremben van

tárlata.

—: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1973. febr. 10.

Réti Zoltán, 1976

Tárlata a Fényes Adolf Teremben
látható.

— : A hét vége kulturális programjából 9.

Népszabadság, Bp. 1973. febr. 17.

Réti Zoltán, festő

Kiállítása a Fényes Adolf Teremben látható.

←: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1973. febr. 24.

Réti Zoltán, jerkő

Megnyílt a Képzőművészeti Alapban rendezett kiállítása.

— : □ Réti Zoltán ... L.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. febr. 10.

Réti Zoltán „festő"

Balassagyarmati művész. A téli napok Adolf Terem-
ben megnyíló kiállítására azt mutatja, hogy mi-
den képe egy-egy darab Nógrád.

Érdekesek zenei tárgyú képei.

Az akvarell technikát nagyon kedveli Réti Zoltán.

— mo — : Az Ipoly festője

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. febr. 8.

Réti Zoltán, festő

Kiállítása febr. 9-én nyílik meg.

— :□ Réti Zoltán ... 2.

ESTI HIRLAP, B. n. 1973. febr. 6.

Réti Zoltán, „Jesto"

febr. 9-én a Színes Adolf Teremben nyílik meg tárlata.

— :□ Réti Zoltán — 2.

ESTI HIRLAP, B[illegible]973. febr. 5.

Reti Zoltán, festő

A fényes Adolf Teremben tekinthető meg tárlata.

—: A hét végi kulturális programokból

Népszabadság, Bp. 1973. márc. 3. 9.

Réti Zoltán:

A balassagyarmati festőművén tárlatát
Salgótarjánban vasárnap nyitották meg.
(Közös kiállítás Farkas Andrással)

Magyar Hírlap 1971/67.szám 6.old

Réti Zoltán
festő

Réti Zoltán festő tárlatát a Fényes
Adolf teremben rendezte II. hó 9-ig

- . - Kiállitási naptár.
Müvészet, 1973.február - 46.oldal

Réti Zoltán festőművész

A Fényes Adolf-Teremben nyitják meg a müvész kiállitását február 9.-én, -adja hirül a kultirális eseményekkel foglalkozó rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 3.
XVII. évf. 5. sz. 2. lap.

Réti Zoltán

a Fényes Adolf Terében
nyílt Vadliliára

Nyergava 1973 február 14
T. Old.

Réti Zoltán

„Palántatól" c. metszetnek
reprója a 7. oldalon

Veszprém 1973 április 7

Réti Zoltán

27. Kanális, rézk. 20×30 cm
28. Kalásszedő, rézk. 20×30 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Ter. Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

25. Tavaszi Intermezzo, akv. 54 × 75 cm
26. Tavaszi Szimfónia, akv. 55 × 75

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Ter. Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

23, Öreg fa képpel, akv. 54×75 cm
24, Szüret, akv. 37×54 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Ernyei A. Ter., Bp. 1973. febr.

Téli Zoltán

21. Vörös táj, akv., 40×57 cm
22. Tanya, akv. 39×58 cm

Téli Zoltán festőművész kiállítása
Tanya A. Tér., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

19_ Tavaszi virág, akv. 48×70 cm
20_ Csend, akv. 46×70 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Tér., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

17, Dombok és vonalak, akv. 47×65
18, Lakóház, akv. 48×71 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Tér., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

15, Apolgnási rét, olv. 40x57 cm
16, Pincerét, olv. 40x57

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Tér., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

13. Fiatal fal a vízben, akv. 51×65
14. Nógrádi dombok, akv. 48×71 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tanya A. Tér., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

11, A föld koronája, akv. 49×71 cm
12, Lépcsők, akv. 49×71 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Tér., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

9, Anyám, akv. 39×58 cm
10, Trió a szabadban, akv. 49×71 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Ferenczy A. Terv., Bp. - 1973. febr.

Réti Zoltán

7, Tűzrajz, o. 47×67

8, Erdei Madonna, akv. 36×50 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása

Ernst Múz., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

5./ Trió, o. 49x70 cm
6./ Jubilegelő, o. 47x67 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tempo A. Tér, Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

3, Piacon, o. 61×86 cm
4, Kassafenő, o. 61×86 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tempo A. Tér, Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

1, Öreg ember, öreg fa, o. 61×85 cm
2, Kétbodony, o. 61×86.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tempo A. Tér., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

29, Őrvegyész, vérk. 20×30 a
30, Kapálók, -u- -u-

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Ter. Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

31. Karnaleves, vérs. 20×30 cm

32. ——"—— 20×30 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tanya A. Tér. Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

33. Sóstóról, rézk. 20×30

34. Pilvax a fenn rézk. 20×30 cm

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Tér. Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

Öregember – öreg fej, repr.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Tér. Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

Jubilegelő, regv.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tanács A. Ter. Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

Öreg fa fájdalmával, repr.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tempus A. Ter. Gy. 1973. febr.

Réti Zoltán balassagyarmati festő

Az újraindulás évében a Vigadó m.-i képzőmű-
vészeti kiállítást vándoroltat a megyében.
A balassagyarmati kabelegyár falujában
látható kiállításon szerepelnek művei.

Kabel, 1944. IX. 12.

Réti Zoltán

Kalász – szelő, repr.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tanya A. Ter., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

Sós Rózsi, rajz.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes A. Tér, Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

Pihen a favágó, rézmű

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Fényes Adolf Terem, Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

Kassák, repr.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tanya A. Ter., Bp. 1973. febr.

Beth Zoldan

Beth Zoldan Photography
Tempe, AZ

Réti Zoltán

Trió, rep.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tanya A. Ter., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

Anyám, rep.

Réti Zoltán festőművész kiállítása
Tanács A. Tér., Bp. 1973. febr.

Réti Zoltán

a Fényes Adolf-teremben rendezték meg kiállítását. A művész Nógrád megyében él, de sokszor járuti művei-ben Nagymaros és Börzsöny ihlette.

Lasonci Miklós: Séta a kiállításban. Pest ill. Világlap, 1943. márc. 6.

Réti Zoltán festőművész.

Balassagyarmaton, a készülő minigalériában május elejére tervezik a művész kiállítását.

(Basa): Kötelez a korábbi siker.
Nógrád, 1969. febr. 25.

1972 SEP 14

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Réti Zoltán festőművésza

Nógrád

Réti Zoltán kiállítása Jászszentandráson

1021

A Balassagyarmaton élő Réti Zoltán festőművész alkotásaiból rendeznek kiállítást Jászszentandráson. A tárlat megnyitására szeptember 23-án kerül sor, megnyitóbeszédet Kunráth Sándor tanár mond. A kiállítás, amely szeptember 29-ig tekinthető meg, képet ad Réti Zoltán munkásságának legjellemzőbb vonásairól, művészeti törekvéseiről. Réti Zoltán e tárlaton is számos akvarellt állít ki. A művész olaj- és akvarell képeiben nemcsak a tájpiktúrának, hanem a figurális ábrázolásnak is hivatott tolmácsolója. Akvarelljeiben e technika szépségeinek ötvözetét is nyújtja.

Premier

Szerdán
első UEFA
gó-mérkőzését Athénban a
Salgótarjáni Bányász labda-
rúgócsapata. Az AEK Athén
sporttelepén, 25 ezer néző
előtt az alábbi összeállításban
léptek pályára a fekete-fehé-
rek: Magyar — Kmetty —
Gecse, Horváh, Varga, Vertig
(Kegye) — Bartha, Répás.

Réti Zoltán

festőművész, kiállitása nyilt Debrecenben
a TIT Csokonai klubjában.

Magyar Hirlap 1974/63/8

Réti Zoltán
Salgótarjáni tanári tárlat

Magyar Nemzet 1985. IV. 3.

Réti Zoltán fotókiállítása

– Nyolc magyarországi és 6. amerikai portrébiennálé

Cséd: Kabó István tárlatáról

Világ, 1983. dec. 6.

Réti Loltán

1923-ban Nagyoroszin született Réti Loltán. 1953-ban Budapesten zenetanári oklevelet szerzett. 1969-ben szerzett diplomát a Képző- művészeti Főiskolán.

.....:Nógrád megye képzőművészei.
Művészet, 1976.május - 4.oldal.

Réti Zoltán

Réti Zoltán Balassagyarmaton tanít az Állami Zeneiskolában és a Balassi Bálint Gimnáziumban.

.....:Nógrád megye képzőművészei.
Művészet, 1976. május - 4.oldal.

Réti Lottáról

Réti Lottának egyéni tárlata volt Balassagyarmaton 1965-ben, Miskolcon 1966-ban, Salgótarján-ban 1967-ben és a budapesti Fényes Adolf Teremben 1973-ban.

.....:Nógrád megye képzőművészei.
Művészet, 1976. május - 4.oldal.

Réti Zoltán

Vagyok megye minden a műben,
Arcvonásaiba csengle a magyar
táj szeretete.

Kovács Gyula: Festők, grafikusok műtermében.
Művészet, 1976.május - 4.oldal.

Réti Mátyás MDK

Szekér lovakkal, filctoll

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Péteri Mátyás festő

M.D.

A művész szenvedélyesen festi a portrékat, parasztfejeket, valamint a csepeli öreg munkásnők fáradt mosolyát.

Tolgyesi János: Péteri Mátyás kiállítása...
Művészet, 1967. szeptember - 42 lap.

M.D.Gy

Réti Mátyás
festő -

Csepeli kiállítás nyílt a Munkás Vépfront helyiségében, ahol művein Csepelre talált és művelte a környezet szép, nagy motívumait.

Tóthfalvi János: Réti Mátyás kiállítása . . .
Művészet, 1967. szeptember - 42 kép.

MDK.

Réti Mátyás

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 aug.

MSZMP

Méti Mátyás

Kiállítási bir

Szocialista Művészetért 1957 aug.

Réti Mátyás

MDK

Veteránnal beszélgető uttörők, olf.

Mücsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

Réti Mátyás festő M.D.K.

Tiszadobon szegény parasztcsalád gyermekeként szü letett 1922-ben.
Volt uradalmi napszámos, egyéb cseléd.
Katona, majd hadifogoly, ahonnét 1948-ban tért haza.
Beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Kmetty, Domanovszky és Hincz tanitványa.

Magyar Nemzet 1964. novdber 4.4.1.

Réti Mátyás festő M.D.K.

Festői technikája az alföldi hagyományokhoz kötődik .

10. éve a Gombos téri ált. iskola rajztanára.

Csepelen.

Fehér falu ház,

Falusi udvar,

Parasztférfi,

Parsztpár.

Magyar Nemzet 1964. november 4. 4.1.

. /.

Réti Mátyás festő M.D.K.

Gyárudvar

Sárvári Márta:Réti Mátyás tárlata

Magyar Nemzet 1984. november 4. 4.l.

Réti Mátyás festő

MTDK

A Derkovits Teremben lesz kiállítása.

—: Változatos az őszi kiállítási sorozat 9.

NÉPSZABADSÁG Szo. 1964. szept. 18.

Réti Mátyás

Festőművész. Kiállítása nyílik a Derkovits-Teremben.

emlékre.

Népszava, 1964 okt. 21. 4. lap.

Réti Mátaás festő M.D.K.

kiállitása az Ernst Múzeumban Derkovits-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1964. október 22. 7.1.

Réti Mátyás
festő

MTA

Méltatás.

Horváth Gyula: Mai magyar képzőművészet...
Művészet, 1966. októberi - 4 lap

MDK

Réti Mátyás

Veteránnal beszélgető uttörők, of.

Boldog gyermekévek ... kiáll. Mücs. 1961.

Réti Mátyás, festő

MDK

A Derkovits Teremben tárlata nyílik okt. 24-én.

–: Kulturális hírek 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. okt. 21.

Reti Mátyás

A Stúdió alapító tagja

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963. Bev. Vajda Aurél Bp. 1963. 29 o.

Réti Mátyás

Két ló megrakott szekérrel

Tusnyás

Repr.

A budapesti pedagógusok kiállításán szerepelt
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

Réti Mátyás

A Stúdió tagja

A Budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963.
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

38-0.

MDK

Réti Mátyás, festő

Kiállítása nyílik meg
nov. 10-én a Csepel
Galériában.

—:o Réti Mátyás festőművész

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. nov. 9.

Péti Mátyás

Két munkásnő portréja (eml.)

Szerepel a Csepel gyűjteményben

Gyárfás Endre: Csepeli képzőművészek társaságának tárlatai

Csepel 1971 III. 12

Réti Mátyás festő

A Vepel galériában

Látható nyílt

Kappel Henrik 1970 XI. 15 60 d.

Réti Zoltán

Soproni Ars

Rajzok
Műszaki Galéria

Réti Zoltán festőművész

Balassagyarmaton, febr. 6.-án Hadik Gyula grafikusművész és Gáncsy Ferenc festőművész közös tárlatát nyitja meg.

Nógrád Salgótarján, 1942. jan. 22.

Réti Zoltán

Sopron, tusrajz, 34×25

Rajzok. É—magyarországi festő és grafikus
műveinek rajzkiállítása a Miskolci
Galériában

Réti Zoltán

Visegrádi rév akvarell
43,5 x 68

Miskolci Téli Tárlat 1970

Réti Zoltán

1. Beszélgetők akvarell 15×41
2. Ipolyjáró utca olaj 61×87

I. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat 1971.

Réti Zoltán

Öreg emberek, öreg fa

olaj 61×87

I. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat 1971.

Réti Zoltán festőművész

Megnyílt Salgótarjánban a Nógrád megyei képzőművészek őszi tárlata, melyen képei szerepelnek a Balassagyarmaton élő művészeknek. „Kétbodony" — „Unoka" (emlitve)

(tóth): Őszi tárlat.
Nógrád, 1973. okt. 21.

Réti Károly festőművész

Patvarcon a felszabadulási évforduló tiszteletére képzőművészeti kiállítás rendeztek, melyen szereplettek művei — a művész nyitotta meg Radics Gyula albertásából nyílt kiállítást.

E. É.: Gondagodó művelődés Patvarcon.
Nógrád, 1945. dec. 12.

Réti Zoltán festő

A Miskolci Téli Tárlat dec. 1.-én nyílt meg a Miskolci Galériában. — A felszabadulási pályázat Borsod megye tanácsának három díjat ítélt a grafikus, festőművész, nyertesek el.

(lmm): Megnyílt a miskolci téli tárlat. Észak-Magyarország, 1974. dec. 3.

Réti Zoltán

Részletes a kiállításon
A katalógusban id. Bacsi
Pálnál

Ifjúsági kiállítás
Eger 1975.

Réti Zoltán levele

Áprilisban nyílt meg a Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, melyen szerepelnek művei „Szántás" I. II. c. akvarelljei (emléktűz)

Tóth Elemér: Salgótarjáni Tavaszi Tárlat.

Nógrád, 1945. máj. 3.

Réti Zoltán

Erősolás, olaj, 80×60 cm
Nádas, akv. 48×68 cm

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

Réti Zoltán

Tájainak I., akv. 48×68 cm
Tájainak II., —u— —l— —c—

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

Rétti Gáltán

A Nógrád megyei képzőművészek vándorkiállításán részesülnek művei.

T. L.: Nógrád megyei képzőművészek vándorkiállításán.
Nógrád, 1945. jan. 16.

Réti Zoltán, festő- és grafikusművész

a soproni művésztelep fél évszázados jubileumi kiállításán a nógrádiak közül ötünnel fedeztek fel Réti Zoltánt, Radics Istvánt és a salgótarjáni születésű, immár 2 éve Budapesten élő és dolgozó Patakfi József festőművészt.

Szokács László: Patakfi József kiállítása Sopronban.

Nógrád, 1980. okt. 11.

Réti Zoltán, „Élő" grafikusművész

Negyedszer találkoznak új művekkel magyar festők, szobrászok a Nyugati pályaudvar előcsarnokában, mely nem egyszerűen sorozatnyelv, hanem fontos tapasztalatcsere. — Réti Zoltán Balassagyarmatról olyan festői törekvést üzenet ennek a jövőnek, amelyben az ember sérthetetlensége az életkorhoz és nem a társadalom hidegségéhez közelítődik, a sors az arcban kikerülhetetlen tényként tükröződik.

Losonczi Miklós: Arcok és sorsok.
Nógrád, 1983. dec. 3.

Réti Zoltán festő- és grafikusművész

Zlatom sír a KSH Számítástechnikai és Ügyviteltervező Vállalat Művészeti Bizottsága vételkedő szervezett és ennek keretében a vállalat 17 megyében a Régi képzőművészektől begyűjtött művekből kiállítást rendezett 16 városban, most a 17-ik, a záró kiállítás a Keleti pályaudvaron látható. — A mű vonalat jelzi, hogy a bemutatón többek között Réti Zoltán, Tallya Gusztáv alkotásai szerepelnek.

Losonci Miklós: Tárlat a pályaudvaron.
Munka, 1984. 5. 23. old.

Réti Zoltán festőművész

Megnyílt a Miskolci Galériában a "Rajzok" c. kiállítás, melyen szerepelnek a művész művei:
"Lovaskocsi" c. /említve./

(Korpácsi): Rajzok.
Déli Hírlap, 1949. máj. 12.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Réti Zoltán

NÓGRÁD

1966 FEB 16.

A Képzőművészeti Stúdió kiállítása Balassagyarmaton

1091

A Nógrád megyei Népművelési Tanácsadó Képzőművészeti Stúdiójának kiállítása nyílt meg a balassagyarmati Palóc Múzeumban. A közelmúltban alakult stúdió első tárlatát Réti Zoltán festőművész nyitotta meg.

Érdekessége a kiállításnak, hogy az alkotók nem hivatásos művészek, hanem napi munkájuk mellett a valóságot művészi módon próbálják ábrázolni. Próbálkozásuk sikerét a kiállított munkák és alkotások iránt megnyilvánuló érdeklődés bizonyítja.

A kiállítás anyaga elsősorban akvarellekből és kevés grafikából tevődik össze. A legsikerültebb alkotások közé kell sorolni Csikász István „Fej" című festményét, dr. Fancsik Jánosné „Tóparton" című képét, Vida László „Téli tájá"-t és Gyenes Lajosné „Öregasszony"-t ábrázoló portréját.

A kiállítás anyaga színes, sokrétű. Helyet kapnak a különböző művészi irányzatok, stílustörekvések. Az alkotások tárgya elsősorban fejlődő életünk mozzanatait ábrázolja.

több helyen kísérletez
bevezetés érdekében.
óhaj már a Nagybáto
désztben is a rádi
alkalmazása, mert ezze
vetlenül kapcsolatban
nénk a parádfürdői h
tal. A kísérletek elvég
segítséget tudna ad
MHS megyei rádiósklubja is.

— gy. j. —

Csurgó-tárában is indul a maróhenger

A mátranováki Csurgó-tárában már hoszabb ideje folynak az előkészületek a maróhenger üzembe helyezésére. Az előkészített frontfejtésre vasárnap már a kaparó berendezést is leszállítot-

tos tisztogatása. Palotásnál ví
gén, koratavasszal lezúduló cs
se, s nyárra tartalékolja, amil
dek és szomjasan nyújtózkod
milliókat költ minden évben
bályozására, a belvizek, vadv
sére, a termőföldek megvédésé

De mintha szövetkezetein
várnák, hogy kimentse őket s
öntevékeny kezdeményezés. E
hónapok is és megmondhatjuk,
talán nem használták ki a
hogy a vízlevezető árkokat ki
veszélyeztető víz elfolyására h
jében üzembe helyezzék a re
bérelt szivattyúkat. Azt is kev
zúduló, pusztító vizet kis, ma

Réti Zoltán MDK
festőművész

bejelentette részvételét

---: Budapesti és vidéki alkotók idény művésztelepe nyílik Salgótarjánban.

Nógrádi Népujság. 1963. aug. 7.

Réti Zoltán

1. Tavaszi fények akv. 45×68
2. Szüreti ~~rétek~~ akv. 46×67
3. Ipolyvidéki táj akv. 40×58

II. Országos Akvarell Biennálé
1970. Eger

Réti Zoltán

Emlékre

Varga Imre: Képzőművészet Solyó-
dorjában
Kőhegyi, Solyódorjában 1970. okt. 12.

Réti Zoltán

Emlékére

Kiállítás Orlai Somlóhalotthamvú-
vázeráti életéből

Nógrád, Salgótarján 1970. máj. 24.

Réti Zoltán

1. Nyírjes repr. akvarell 67×45
2. Nógrádi dombok —u— 50×70

Észak-Magyarországi Területi Képzőművészeti
Kiállítás Salgótarján 1969

MDK

Réti Zoltán

akvarell:

Nyirjes

1. Orsz. Akvarell kiáll. Eger, 1968.

Gárdonyi G. Szinház

Réth Zoltán

Nyitjon a mű (emlí) közepén az akvarell Tárlatot Salgó-tarjánban

Tóth Elemér: Akvarell-Tárlat

Nógrád 1968 X. 5

Réti Zoltán MDK

Ipolyszög, akv. 35x51

Udvarban, lino 5ox34

I. Észak-Magyarorsz.Ter.Képzőm.Kiáll. 1965
Salgótarján stb.

MDK

Réti Koltáne
grafikus

Részt vett a tárlaton.

Kovács Gyula: Erő- mozgósító képzőművészet
Művészet, 1967. október - 46 lap.

MDK

Réti Zoltán

Patvarci házak, akv.

3. Észak-magyarországi területi képzőm. kiáll.
1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

MDK

Réti Zoltán

Nógrádi dombok, akv.kr.

3. Észak-magyarországi területi képzőm. kiáll.
1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

MDK

Réti Zoltán

Nógrádi dombok, repr.

3. Észak-magyarországi területi képzőm. kiáll. 1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

Réti Zoltán

Beszélgetések a darabjairól /ms./
Részlet az I. felvonásból.
Havasi tájkép

Varga Imre: A csősz havasi
tájképe

Nógrád 1971 IV. 11.

Reiti Zoltán

Szerpel a Nógrád megyei antológiában Tarcal-ról Tolnai

Z. Z.: Nógrádi képek

Dolgozók Lapja 1974 IX. 21

RÉTI ZOLTÁN

Művei bemutatója a budapesti Fáklya-klubban.

Pedagógus képzőművészek.

NÓGRÁD, Salgótarján, 1971. [illegible] jún. 10.

Réti Zoltán
festő.

Részt vett a tárlaton.

Kovács Gyula: Az Első Salgótarjáni Tavaszi Tárlatról
Művészet, 1971. június – 45 lap

Réti Zoltán

balassagyarmati fotó.

Balassagyarmaton „a magyar fotóművészet mesterei" c. vándorkiállításon képei szerepeltek.

Szabad Nógrád Salgótarján, 1977. Jún. 23.

Réti Zoltán M.D.K.

Nógrád megyei művész alkotásai a kiá litáson

Orsz. Pedagógus Képzőművészeti Kiállitás

Nógrád 1965. febr. 17.

MDK

Réti Zoltán

Csendélet, vf.

Tájkép, vf.

Pedagógus szakszerv. I.képzőműv. kiáll. 1947.máj.

6. l.

MDK

Réti Zoltán

Szerepelt a Salgótarjáni Művelődési Ház kistermében rendezett kiállitáson.

Bobál-Turai: Az V. Megyei Képzőművészeti Kiállitás
NOGRÁDI NÉPUJSÁG. 1957. nov. 30.

MK

Réti Zoltán

Résztvett a /////// tárlaton.

--: A megyei képzőművészek őszi tárlata Balassagyarmaton.
Nógrádi Népujság. 1962. okt. 17.

M.D.K.

Réti Zoltán
festő

"Munkásbarnítók" c. műve

Lehőcz Mária: Vörösmegyei Őszi Tárlat 1961.
Művészet 1962. február — 32 l.

M.D.K.

Réti Zoltán
festő

A III. ker. Ottlik Iskolában rendezett kiállítá-
tásom a munkája díjat nyert.

X. Gy.: Pedagógusnúnkások országos grafikai kiállítása.
Művészet, 1961 szeptember — 39l

Réti Zoltán

MDK

szerepelt a salgótarjáni József Attila Művelődési Otthonban rendezett kiállításon.

--: Nagy érdeklődő közönség előtt nyílt meg a megyei képzőművészek tavaszi tárlata.

Nógrádi Népujság. 1963. jun. 5.

Réti Zoltán

MDK

szerepelt a Pedagógus Szakszervezet Székely Bertalan művésztelepének bemutató kiállitásán a Ságvári Endre Általános Iskolában.

"Öntödében" tusrajz

Rózsa András: Jegyzetek egy kiállitásról.

Dunaujváros. 1963. jul. 23.

Réti Zoltán

MDK

szerepelt a tárlaton.

--: Igényes válogatás - értékes alkotások.
Megnyi lt a megyei képzőművészek tárlata.
tavaszi
Nógrádi Népujság. 1964 jun. 9.

MDK

Réti Zoltán.

szerepelt a tárlaton.
-- Ma nyílik a tavaszi tárlat.
Nógrádi Népujság 1964 jun. 7.

Réti Zoltán

Kiönlött az Ipoly akvarell 48×70 cm (repr.)
Ritmus olaj 87×62 cm
Szürke réten akvarell 48×70 "

VI. Észak-magyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás. Salgótarján 1970. Kiáll. zet. Bev.: Kovács Gyula

MDK

Réti Zoltán

repr.:

Tengerpart

4.Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll.
Salgótarján 1968.

MDK

Réti Zoltán

akv.:

Adria

Öreg fa

Beszélgetők

Tengerpart

4. Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll.
Salgótarján 1968.

Reti Zoltán

Emlékre

Nőnapi delegáció Tésától Egerbe
Nőnapi Szabadtéri 1970. máj. 30.

Réti Zoltán
festő

Festői értékük teszi emlékezetessé
a művész képeit.

Kovács Gyula: A IV.Országos Akvarell Biennálé Egerben.
Művészet, 1974.szeptember - 28.lap.

Réti Zoltán

Kiöntés
Polyrögzítés

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1979.

Réti Zoltán

Emberpár

IV. Országos Akvarell Triennálé
Eger, 1979.

Réti Kaltán.

a hajdúszoboszlói akvarellkiállításon
- ahol Észak-Magyarországot képviselte,
művével szerepelt.

Tóth Ervin: Akvarellkiállítás Hajdúszoboszlón.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1942. jan. 6.

Réti Zoltán

Sóskaró rézkarc 19 x 29

6. Miskolci Országos Grafikai Biennálé '71

Réti Zoltán

Bemutatott mű:
„Sóskázó", rézkarc, 19.8 x 29.5 cm.

Kortárs Galéria, VI. Miskolci Országos
grafikai biennálé, Miskolc, 1971

Deli Zoltán

A kiállításon bemutatott műve:

„Visegrádi vár," akvarell, 43.5 x 68 cm.

Kovács Béla: Miskolci téli tárlat '70.
Miskolc, 1970.

Réti Zoltán

Művei szerepelnek a Miskolci
Galéria Rajzkiállitásán

Napjaink 1971 junius 4.old.

Réti Zoltán

képzőművészeti szerzeményekből rendezett
llitást Szécsényben a Nógrád megyei muzeumi
zervezet,melyen a művész is kiállitott.

gyar Hirlap 1978-3o-6

Reti Voltam

Megyei a XV. Salgótarjáni Tanácsi
Tanácsa

Nelpraue 1081. IV. 3.

Réti Zoltán

festménye szerepel a miskolci Téli Tárlaton - Miskolci Galéria 1978.

-katalógus a könyvtárban-

Réti Zoltán

Nyírjes, akv. 67×45

Nógrádi dombok, akv. 50×70

V. Északmagyarországi területi
képzőművészeti kiállítás
Salgótarján 1969.

Réti Zoltán

Nyírjes I. kép

V. Északmagyarországi területi
Képzőművészeti Kiállítás
Salgótarján 1969.

Réti Zoltán

Nyírjes, rep.

V. Északmagyarországi területi Képző-
művészeti Kiállítás, Salgótarján
1965.

Réti Zoltán

Nyírjes, olv. 67×45
Nógrádidombol, olv. 50×70

V. Szabadegyházi Területi Képző-
művészeti Kiállítás, Salgótarján
1969.

Réti Zoltán festőművész

A szalgótarjáni "Művészek régi kiállítóterem" c. műve szerepel. (emléktáv)

(Forrás): Nógrádi Napló '72

Vépkiadó: Eleves, 1972. júl. 9.

Róth Lotti levelezőlapja

Városunk szept. 2-án megnyitotta a helytörténeti múzeum képzőművészeti gyűjteményi kiállítását, melyen mezőgazdaságunk a művészi alkotásban képviseltetik.

Nógrád, 1943. szept. 4.

Réti Zoltán

közös kiállitáson mutatkozott be a balassa-
gyarnati Szántó Kovács János Gimnázium disztermében

Magyar Hirlap 1976/264/13

Réti Zoltán

RÉTI ZOLTÁN festőművész kiállítása tegnap nyílt meg a balassagyarmati Palóc Múzeumban. A művész 90 olajképet, akvarellt és grafikát mutat be tárlatán.

Magyar Hirlap 1981/9/16/8

RÉTI Zoltán

3517.
Réti Zoltán (1923-)
„...lelkem felfelé tör" : Réti Zoltán akvarelljei Madách Imre Az ember tragédiája című művéhez / [szöveg: Kerényi Ferenc]. – [Salgótarján] : [Nógrád m. Tcs.], 1983. – 20 t.fol. : ill., színes ; 34 cm
Közread. a Nógrád megyei Tanács V. B.
ISBN 963 03 1783 4* fűzött : 125.- Ft
75.021.32 Réti Z.:894.511Madách I.

Goya / José Ortega y Gasset ; ford. Székács Vera ; ... a jegyzeteket összeáll. Szőnyi Ferenc]. – [Bp.] : Helikon, 1983. – 123 p. : ill., részben színes ; 20 cm
A fordítás az „Obras completas VII." (Madrid : Revista de Occidente, 1964) c. kiadás alapján készült. – Példányszám: 19000
ISBN 963 207 499 8 kötött : 60,- Ft
Goya y Lucientes, Francisco José de
75(460)Goya, F.

Pallai Sándor
Ötvösség, nemesfémipar, divatékszer készítés → 3126.

Pálosi Judit
Magyar Nemzeti Galéria, Nagybányai festészet → 196.

Panofsky, Erwin
A jelentés a vizuális művészetekben → 3294.

Pátzay Pál (1896-1979)
Pátzay Pál állandó kiállítása a Budapest Galéria Kiállítóházában → 197.

Petróczy Györgyné
Szaktárgyi módszertani útmutató az autóvillamossági szerelő szakrajz oktatásához → 1404.

3515.
Pogány-Balás Edit
The influence of Rome's antique monumental sculptures on the great masters of the Renaissance / Edit Pogány-Balás ; [transl. from the Hungarian by Árpád Debreczeni]. – Reprint. – Bp. : Akad. K., 1984, cop. 1980. – 115 p., [104] t. : ill. ; 25 cm
A fordítás magyar nyelvű kéziratból készült. – Bibliogr. a jegyzetekben
ISBN 963 05 3906 3 kötött : ár nélkül
73/764(4)-14(15)"73-032.6/.7

Réti Zoltán

Megbízták a művészt, hogy a balassagyarmati Tanács tanácsterme részére kiemelkedő személyiségek portréját készítse el.

—: Közéleti munkák.

Művészet, 1980. november – 47. lap.

Réti Zoltán
festő

A Palóc Múzeumban rendezett tárlatán
a Benelgelők akvarelljei mutatta be.
A gyűjtői munkái közül kiemelkedik a
„Kőlapátolók" és a „Gordonkaverseny".

Trencsényi László: Képek és szobrok Balasagyarmaton.
Művészet, 1971.november - 31.oldal

Réti Zoltán festő

a Magyar Képzőművészek Szövetsége Nógrád megyei csoportjának tagja, a Balassagyarmaton élő művész. – Alig-ban Kolozsvárban az erdélyi magyarországi festők társulatán résztvett művei. – Ott működésének helyén vett részt. – Képeit kiállításra is vitte már a művésznek.

T. E.: Vázlat képzőművészeti életünkről.

Nógrád, 1943. dec. 31.

Réti Zoltán

Festőművész

Kiállítása Salgótarjánban

Magyar Hírlap 1973 X. 26

Réti Zoltán festő

— RÉTI ZOLTÁN festőművész tárlata pénteken nyílt meg Szécsényben.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 10.

Réti Zoltán

Tár Jenővel érelőtt a Balassagyarmaton élő Farkas András és Réti Zoltán voltak a katowici művésztelep vendégei.

Nógrád, 1974. jún. 16.

Réti Zoltán festőművész

a miskolci felszabadulási pályázat

dijazottja

Napjaink 1975 január

8.pld.

Réti Zoltán, festő

— **Képzőművészeti kiállítást** rendeztek a salgótarjáni József Attila művelődési központban a tanácsok megalakulásának 25. évfordulóján. A 6000 forintos fődíjat Réti Zoltán Balassagyarmaton élő festőművész kapta.

— : Szülőföldi mozaik

4.

Népszava, Bp. 1975. okt. 16.

Réti István

Méltatás.

Végvári Lajos: Az jövő nemzedékért.
Művészet, 1979. március–28. lap.

Réti István

Rajzain, festményein vagy írásaiban
emberek életének kisebb - nagyobb
eseményeit örökíti meg.

— : Réti István képei.
Új Tükör, 1978. június 18 - 43. lap.

Réti Loltán

Részt vett a találaton a
Művészetek.

Losonci Miklós: Tavaszi találat.
Új Tükör, 1979. május 6- 3. lap.

MDK.

Réti Zoltán

Kiállitási kritika

Nógrád 1965 juli.4.lap -

RÉTI ZOLTÁN festő, grafikus
Nagyoroszi, 1923

A háboru miatt félbeszakadt tanulmányait az ötvenes években fejezte be a Képzőművészeti Főiskolán; jelenleg Balassagyarmaton él, az ottani zeneiskola igazgatója. Gyakori és népszerű kiállító, 1965-ben a Palóc Muzeumban, 66-ban a miskolci Szőnyi Teremben, 67-ben Salgótarjánban a Képcsarnok helyiségében, 1973-ban a Fényes Adolf Teremben mutatott be jelentősebb anyagot. - Képei szükebb környezetével, Nógrád megyével régóta fennálló lirai kapcsolatáról beszélnek. Jó érzékkel tudja kiemelni és kompozicióba rendezni a látás szempontjából legfontosabb motivumokat az inspiráló természeti képből, munkáiban az egyediben is bennerejlő általános, a lényeg megmutatására tör. Leginkább az akvarellhez vonzódik: szinkezelése árnyalt, szellemes, ragyogóan ismeri a technika kivánalmait.

Művészéletrajzok 1975

MDK.

Réti Zoltán

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 okt.p.46.

Réti Zoltán festőművész

Meghívó

A MEGNYITÁSON KÖZREMŰKÖDNEK:

FÜR ÉVA szoprán,

KERÉNYI MÁRIA alt,

KOMÁDY GERZSON basszus,

VERES ISTVÁN fuvola,

FOGARASI BÉLA gitár,

RÉTI EMŐKE gordonka.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZVÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

RÉTI ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZ

kiállításának megnyitására

1973. FEBRUÁR 9-ÉN, PÉNTEKEN DU. 1|2 6 ÓRAKOR

Megnyitó beszédet mond:
HAULISCH LENKE
művészettörténész

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

72 3431 NyVBgy. 2600 db - Fk.: Kiáll. Intézm. Igazg. - Fv Bednár Károly

AKVARELLEK NÓGRÁDBÓL

Reti Zoltán

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Réti Zoltán

AKVARELLEK:

ANYÁM, 1973
55 x 38 cm

ÉJFÉLI MISÉRE – ÉRSEKVADKERT, 1978
70 x 47 cm

KAPASZKODÓK – SÁGÚJFALU, 1980
68 x 45,5 cm

EGYÜD ÁRPÁD ARCKÉPE, 1981
64 x 46,5 cm

FELSZÁNTOTT KARANCS, 1981
72 x 49 cm

HOLLÓKŐI VASÁRNAP, 1981
64 x 47 cm

KÉTBODONYI TEMETÉS, 1982
73 x 83 cm

VARJAK, 1982
72 x 53 cm

APÁM, 1983
59 x 46 cm

BODONYI HANGSZÓRÓ, 1983
60 x 46 cm

GYÖKEREK, 1983
73 x 53 cm

KRIZANTÉNUMOK, 1983
73 x 52 cm

SZÁNTÁS NAGYOROSZI HATÁRÁBAN, 1983
46,5 x 58 cm

A BÁNKI VICINÁLIS, 1984
73 x 52,5 cm

A MINDENSÉG KICSINY DARABJA, 1984
73 x 53 cm
Dudás Ferencné tulajdona

BÜDÖSBANKÁK, 1984
70 x 47 cm

FŐ UTCA, 1984
72,5 x 52,5 cm

IPOLY, FÉNYEK ÉS DOMBOK, 1984
72 x 53 cm

IPOLYPART, 1984
46 x 58 cm

IPOLYSZÖGI SÁRGULÓ FÁK, 1984
77 x 53,5 cm

KARDVIRÁGOK, 1984
73 x 53 cm

KERÍTÉSEK ÉS DOMBOK, 1984
61,5 x 46 cm

ÖREG FA, HORGÁSZ, CSÓNAKOK – BÁNK, 1984
62 x 46 cm
(Reprodukálva a hátlapon)

SZAKÁLLAS ARCKÉP, 1984
68 x 48 cm

SZÁNTÁSOK, 1984
72 x 52 cm

SZÁNTÁS HOLDFÉNYBEN, 1984
46 x 58 cm

SZENTEI SZERPENTIN, 1984
73 x 52 cm

BURGONYAVÁLOGATÓK – ÉRSEKVADKERT, 1985
73 x 53 cm

EGYEDÜL, SZENTEI KŐKERESZT, 1985
62 x 46 cm

ÉRSEKVADKERTI FAVÁGÓK, 1985
72 x 52,5 cm

HORGÁSZOK, 1985
73 x 53 cm

IPOLY–HOLTÁG, 1985
72 x 52 cm

LAKODALOMBAN, 1985
73 x 52,5 cm

LŐRINCI UDVAR, 1985
72,5 x 52,5 cm

MAGÁNY, 1985
72,5 x 52 cm

PATVARCI HÁZAK ÉS FÁK, 1985
64 x 46,5 cm

PIACON, 1985
73 x 53 cm

SÓSKÁZÓ – IPOLYSZÖG, 1985
72 x 52 cm

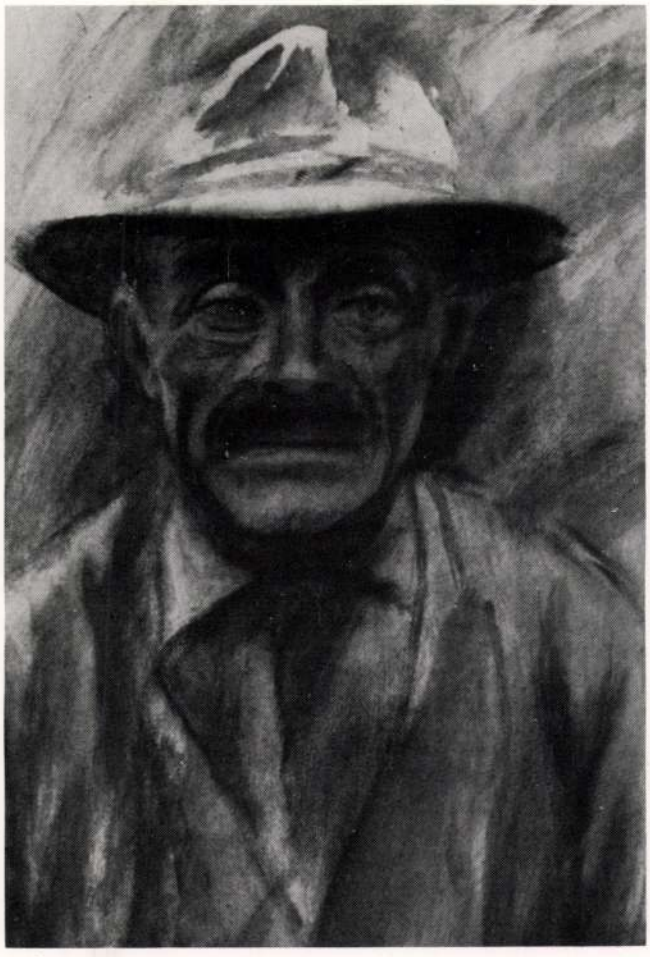
TEMPLOMBA MENŐK – DEJTÁR, 1985
72 x 52 cm

FESTMÉNY:

ÁRVALÁNYHAJ, 1984
olaj, 90 x 120 cm

ILLUSZTRÁCIÓ:

„. . . LELKEM FELFELÉ TÖR", 1980–82
Madách Imre: Az ember tragédiája című művéhez:
II/3, II/5, III/6, VIII/11, X/13, XI/14, XI/15, XV/19, XV/20.
akvarell, 68,5 x 45 cm; 73 x 54 cm; 67 x 49 cm;
67 x 46,5 cm; 73 x 53 cm; 66,5 x 44,5 cm; 73 x 54 cm;
73 x 54 cm; 73,5 x 53 cm
a salgótarjáni Nógrádi Sándor Múzeum tulajdona

APÁM, 1983

ANYÁM, 1973

„Réti Zoltán »Violon d'Ingres«-je igazi hegedű . . . Szeretettel ábrázolja a nógrádi embert, a földmunkást, az otthoni tájat, a virágcsokrot és ideje van arra, hogy tanulmányozza, ábrázolja a muzsikáló embert, a képzőművészet örök és megújuló témáját. Mindezt teszi olyanképpen, ahogyan énekel az ember. Ahogy hangja fölszáll, hallom azt. Sors ez, a látott valóság öröme, ama vonzó egyszerűség, ahogy a mozdulat fátyolos, tiszta zavarában átnyújtunk egy virágcsokrot."

Martyn Ferenc
(Dunántúli Napló, 1979. február 10.)

„Réti Zoltán a nógrádi táj és az itteni munkáshétköznapok festője, az akvarellművészet egyik legjobb hazai művelője, . . . Tájképeiben érzékletesen érezteti a természet ritmusát, amit szemléletének zenei forrásaival egészít ki: képein a színes földhullámok, szerpentinek, fákkal szőtt ösvények sajátos dallamritmikával telítettek."

Losonci Miklós
(Népszava, 1982. október 15.)

„Az emberarcú táj Réti Zoltán »ars picturá«-jának kifejezett vallomása. Az utak akárhová fordulnak is Réti képein, az ember felé vezetnek. Minden mozgása galaktikánk perpetuum mobile mivoltát hirdeti. Réti Zoltán megdicsőítésében a »palócföldi Éden« tájdarabkáin az elveszített másik Éden visszfénye ragyog."

Kelényi István
(Palócföld, 1983. 6. szám)

„Szokták mondani, hogy a művész mások számára is legvonzóbb tulajdonsága a képekből áradó harmónia. Réti Zoltán láthatóan jól érzi magát a Börzsöny, a Cserhát világában, a Palócföld hullámos táján, amelynek jelenségeit festi. Ez így is van, azzal a megszorítással, hogy távolról sem felületen mozgó, hanem kiküzdött harmónia az övé."

Tóth Elemér
(Művészet, 1981. 12. szám)

„ . . . különösen Réti Zoltán akvarelljeiből süt ki a legmelegebben a szűkebb haza, a nógrádi táj szeretete . . . alkotójuknak mélyebb kapcsolata van a tájjal, hogy ez számára nem alkalmi motívum. Kapcsolata olyan a tájjal, mint az elsőhegedűsé a karmesterrel, akivel már régóta együtt zenél."

Kovács Gyula
(Művészet, 1976. 5. szám)

„Ennek a stílusnak igen figyelemre méltó jegye a muzikalitás, a dallamos ritmika, a sötét-világos ellentéteiből fakadó pontozás; különösen akvarelljeinél figyelhetjük meg, hogy valamiféle láthatatlan zenei diktandót követ a vonal dallamának hajlításával és ékesítésével, . . . a kompozíció egészének tömör kerekdedségével."

Tasnádi Attila
(Népszava, 1983. április 22.)

FELSZÁNTOTT KARANCS, 1981

KÉTBODONYI TEMETÉS, 1982

ÉLETRAJZI ADATOK:

1923-ban született Nagyorosziban, gyermekéveit Érsekvadkerten töltötte. Középiskoláit Balassagyarmaton (gimnázium) és Miskolcon (tanítóképző) végezte. 1943-ban kezdte el tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, amelyet a háborút követően 1969-ben fejezett be. Közben zenetanári oklevelet szerzett. Több helyen tanított: Kiscsalomja, Csesztve, Nyíregyháza (Halmosbokor), Patvarc, Balassagyarmat (Bajcsy-Zsilinszky iskola, Tanítóképző, Balassi Bálint gimnázium, 1963–83 a Rózsavölgyi Márk Zeneiskola igazgatója). A Tokyo Europa Art Association Suginami UNESCO tagja.
Rendszeresen szerepel a jelentős országos kiállításokon, biennálékon (Salgótarján, Miskolc, Eger, Hatvan, stb.).

JELENTŐSEBB EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

1958 Balassagyarmat, Palóc Múzeum

1965 Balassagyarmat, Palóc Múzeum

1966 Miskolc, Szőnyi István Terem

1967 Érsekvadkert, Községi Tanács nagyterme

1969 Balassagyarmat, Horváth Endre Galéria (Farkas Andrással)

1970 Balassagyarmat, Balassi Gimnázium (Farkas Andrással)

1971 Salgótarján, József Attila Művelődési Központ (Farkas Andrással)

1972 Rétság, Gimnázium
Jászszentandrás, Művelődési Ház

1973 Budapest, Fényes Adolf Terem
Budapest, Ujpesti Mini Galéria

1974 Debrecen, Csokonai Klub
Nagykáta, Művelődési Ház (Farkas Andrással)

1976 Balassagyarmat, Horváth Endre Galéria

1977 Balassagyarmat, Kórház
Budapest, Mednyánszky Terem
Nagykőrös, Arany János Művelődési Központ
Mezőtúr, Kiállítási Csarnok

1978 Balmazújváros, Veres Péter Művelődési Központ
Szécsény, Művelődési Központ
Marcali, Helytörténeti és Munkásmozgalmi Múzeum
Kaposvár, Somogyi Képtár

1979 Pécs, Galéria

1981 Tokaj, Galéria
Sajóbábony, Déryné Művelődési Központ
Balassagyarmat, Palóc Múzeum
Miskolc, Molnár Béla Ifjúsági Ház Galériája

1982 Pásztó, Helytörténeti Múzeum
Tokió, Roma Art Hall
Dunaújváros, Képcsarnok

1983 Nagyoroszi, Helyőrségi Művelődési Otthon
Salgótarján, Nógrádi Sándor Múzeum

1984 Székesfehérvár, Helyőrségi Művelődési Központ
Érsekvadkert, Ifjúsági Ház
Vác, Madách Imre Művelődési Központ
Abony, Községi Tanács díszterme

1985 Budapest, Fáklya Klub

A MINDENSÉG KICSINY DARABJA, 1984

KERITÉSEK ÉS DOMBOK, 1984

KÜLFÖLDI CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOKON RÉSZVÉTELE:

1973 Katowice: Északmagyarországi Képzőművészek Kiállítása

1975 Banská-Bystrica: 5. Tavaszi Tárlat

1976 Szófia: Elkötelezett Művészeti Triennále

1978 London (Bankside Gallery): Magyar Akvarellisták Kiállítása
Komarno, Banská-Bystrica, Žilina: Egyedi rajzkiállítás

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK:

1955 Szocialista Kultúráért kitüntető jelvény

1961 Országos Pedagógus Képzőművészeti Kiállítás (díjjutalom)

1971 Szocialista Kultúráért

1972 Mikszáth emlékplakett

1974 Madách-díj
Borsod-Abaúj-Zemplén megye Tanácsának nagydíja

1975 Nógrád megye Tanácsának fődíja
Balassagyarmatért – emlékplakett

1977 Apáczai Csere János-díj

1978 Szocialista Kultúráért

1979 Pro Arte – Salgótarján

MEGJELENT PUBLIKÁCIÓI:

1975 Rózsavölgyi Márk (Bónis Ferenc előszavával)
(Zeneműkiadó)

1981 Földközelben – rajzalbum
(Balassagyarmat, Járási Hivatal)

1983 „. . . lelkem felfelé tör"
Réti Zoltán akvarelljei Madách Imre: Az ember tragédiája c. művéhez (Kerényi Ferenc előszavával)
(Balassagyarmati Városi Tanács és Járási Hivatal)

JELENTŐSEBB IRODALOM:

1958 Szabó Károly: Két balassagyarmati festőművész nagysikerű kiállításáról
Nógrád, május 24.

1967 –th–: Elkötelezett művész
Réti Zoltán kamarakiállítása
Magyar Nemzet, május 11.

1972 Dr. Szabó Károly: Réti Zoltán festészete
Palócföld/2

1973 Molnár Zsolt: Réti Zoltán kiállításáról
Palócföld/1

Bojár Iván: Kiállításról – Réti Zoltán
Magyar Hírlap, február 21.

Haulisch Lenke: katalógus előszó

SZENTEI SZERPENTIN, 1984

BURGONYAVÁLOGATÓK, 1985

Molnár Zsolt: Az Ipoly festője
Esti Hírlap, február 8.

Molnár Zsolt: Három hét Lengyelországban
Nógrád, november 10.

Juhász Mária: Réti Zoltán
Kortárs/7

1974 Sulyok László: Madách-emlékérmesek megvallatása
Palócföld/2

Dr. Tóth Ervin: Réti Zoltán akvarelljeiről
Debreceni Napló, március 12.

1976 Pernye András: Réti Zoltán „Rózsavölgyi Márk"
Muzsika, január

Tasnádi Attila: Réti Zoltán
Népszava, március 26.

Raics István: Réti Zoltán Rózsavölgyi könyvéről
Kóta/3

Kovács Gyula: Nógrádi festők
Művészet/5

1977 Csohány Kálmán: kiállítási megnyitó (kéziratban)
Borbély László: Réti Zoltán a magyar vidék festője
Népszava, május 6.

Tóth Sándor: A festő fái
Új Ember, május 22.

1978 Losonci Miklós: Réti Zoltán kiállítása
Új Tükör, augusztus 6.

Tasnádi Attila: Réti Zoltán gyűjteményes kiállítása
Népszava, szeptember 16.

1979 Martyn Ferenc: A látás öröme. Réti Zoltán kiállítása elé.
Dunántúli Napló, február 10.

1980 Tóth Elemér: Szép ég alatt
Nógrád, április 16.

Turmezei Erzsébet verseskötetéből:
„Magány" – Réti Zoltán festményének visszhangja
(Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya)

Tóth Sándor: „Akvarell" (Réti Zoltánnak)
Vigilia/július

1981 Tóth Elemér: Kiküzdött harmónia
Nógrád, február 18.

Dr. Tóth Ervin: A szülőföld vonzásában
Nógrád, június 14.

t.n.j.: Réti Zoltán festményei és rajzai
Észak-Magyarország, június 13.

Kerényi Ferenc előszava a „Földközelben" c. rajzalbumhoz

Raics István: Zenés tárlatnyitás Balassagyarmaton
Népszava, szeptember 18.

Tóth Elemér: Az egész palócvilág
Nógrád, október 14.

1982 „Réti Zoltán kiállítása"
UNESCO hírlap, Tokió

Losonci Miklós: Réti Zoltán hazai és külföldi bemutatkozásai
Népszava, október 15.

Kerényi Ferenc: Balassagyarmattól Tokióig
Ország Világ, december 8.

LAKODALOMBAN, 1985

SZÁNTÁSOK, 1984

1983 Tóth Elemér: Réti Zoltán akvarelljei Madách Imre: Az ember tragédiája c. művéhez
Nógrád, március 20.

Tasnádi Attila: Réti Zoltán festői világa
Népszava, április 22.

Kelényi István: „Palócföld Anteusza" – Réti Zoltán
Palócföld/6

Tasnádi Attila: Réti Zoltán Tragédia-akvarelljei
Népszava, december 28.

Tóth Elemér: Akinek az Ipolynál virul az Éden
Nógrád, december 24.

Kerényi Ferenc: előszó a „ . . . lelkem felfelé tör" c. albumhoz

1984 Papp László: Megszólítóan vonzó képek
Pest Megyei Hírlap, május 3.

Pintér Emőke: A hatvan éves Réti Zoltánról
Parlando/3

AKVARELLEK NÓGRÁDBÓL
RÉTI ZOLTÁN
FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
1985. DECEMBER 19–1986. JANUÁR 11.
DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM
BUDAPEST V., DOROTTYA UTCA 8.

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE:
BARANYI JUDIT
A KATALÓGUST TERVEZTE:
KATONA LÁSZLÓ
FOTÓ:
JANÁK MÁRIA

A MŰCSARNOK KIADVÁNYA
FELELŐS KIADÓ:
NÉRAY KATALIN IGAZGATÓ
ISBN: 963–7162–04–6

MGKSZ Nyomda – 85.319
Felelős vezető: Mázi Ferenc

Ára: 20,– Ft

HATVANI GALÉRIA
emeleti terme

RÉTI ZOLTÁN
festőművész
KIÁLLÍTÁSA

Nyitva: 1989. január 27-től

Magamról

1923-ban születtem Nagyorosziban, gyermekéveimet Érsekvadkerten töltöttem, középiskoláimat Balassagyarmaton (gimnázium) és Miskolcon (tanítóképző) végeztem. 1943-ban kezdtem el tanulmányaimat a Képzőművészeti Főiskolán, melyet 1969-ben fejeztem be. Közben háború, hadifogság után megszereztem a zenetanári oklevelet. Több helyen tanítottam: Kiscsalomján, Csesztvén, Nyíregyháza-Halmosbokoron, Patvarcon, Balassagyarmaton a Tanítóképzőben, a Balassi Bálint Gimnáziumban. 1963–83-ig a Rózsavölgyi Márk Zeneiskola igazgatója voltam. Tagja vagyok a Művészeti Alap festő szakosztályának, a Magyar Zeneművészek Szövetségének, a Tokyo Europa Art Association Suginami UNESCO-nak. Rendszeresen szerepelek országos kiállításokon, biennálékon (Salgótarján, Miskolc, Hatvan, Eger stb.), valamint külföldön (Katowice, Szófia, London stb.). Számos egyéni kiállításon mutathattam be képeimet galériákban, múzeumokban, iskolákban, kiállítási termekben szerte az országban, de eljutottak képeim Tokióba is.

A háború során elkerültem az Északi-tengerig, fogságba estem, megszöktem. Münchenben éltem rövid ideig, majd 1946-ban hazajöttem. Lehetővé vált számomra, hogy fiatalon láthassak világhírű műalkotásokat, megismerkedhessek olyan művészek alkotásaival, melyekről itthon csak tanultam – vagy még nem is hallottam, hallgathattam nagyszerű hangversenyeket, olyan zeneműveket, melyek teljesen újak voltak számomra. Szülőföldemre visszatérve tanítottam, kórusokat, zenekarokat vezettem és mindig festettem. Harminc éven át lehettem karnagya az ország egyik legrégibb vegyeskarának (most 125 éves). Nekem jutott az a feladat, hogy megalapítsam a balassagyarmati Rózsavölgyi Márk Zeneiskolát (most 25 éves). Megírhattam Rózsavölgyi Márk monográfiáját, melyet a Zeneműkiadó 1975-ben megjelentetett. Megjelent egy rajzalbumom „Földközelben" címmel, Kerényi Ferenc előszavával, majd 1983-ban „. . . lelkem felfelé tör" akvarellsorozatom Madách Imre: Az ember tragédiája c. művéhez, Kerényi Ferenc és Pogány Ö. Gábor előszavával (a Balassagyarmati Városi Tanács és Járási Hivatal kiadásában).

Azt mondják rólam, hogy „lokálpatrióta" vagyok. Én ezt vállalom, de úgy, hogy azért szeretek utazni, szeretek kitekinteni a nagyvilágba – viszont itthon érzem magam a legjobban. Szeretném megmutatni, hogy milyen szép az élet, milyen nagy dolog maga az a tény, hogy élünk. Úgy érzem, nem kell szégyelni azt, hogy szép a virágzó fa, szépek a fiatalok és az öregek, csodálatos dolog a tiszta víz és a kék ég. Sőt minél többször mondani kell magunknak is. Mert akkor talán jobban fogjuk világunkat félteni. Talán jobban fogunk rá vigyázni. Akkor is, ha a megóvás – sajnos – elsősorban nem rajtunk múlik.

Az utóbbi években sokat foglalkoztam Madách nagy műveivel (Az ember tragédiája, Mózes), mert azok a ma emberéhez is szólnak és alkalom volt számomra olyan képeket létrehozni, melyek jelen korunkban is aktuálisak.

Réti Zoltán

RÉTI ZOLTÁN MŰVEI

Önarckép	olaj	60×50 cm 1987.
Cs. I. nógrádsipeki népművész	olaj	80×60 cm 1981.
Hosszú hajú lány	olaj	70×50 cm 1986.
Küzdő ágak	olaj	80×60 cm 1984.
Kazalrakó	olaj	100×50 cm 1982.
Árvalányhaj	olaj	80×80 cm 1986.
Tavasz	olaj	80×80 cm 1988.
Az Ipoly mellett	olaj	80×80 cm 1987.

Akvarellek Madách Imre Az ember tragédiája c. művéhez 1–21. 70×50 cm.
Készült Az ember tragédiája színpadi bemutatójának 100. évfordulójára.
Akvarellek Madách Imre Mózes c. drámai költeményéhez 1–16. 70×50 cm.
Készült a Mózes színpadi bemutatójának 100. évfordulójára.

Reprodukciók:

1. oldal: Madách fái közt (olaj)
3. oldal: Madách Imre Mózes-sorozatából (Harc a moabitákkal)

Készült a Borsodi Nyomdában
4560 – 1989 – 300 db

HATVANI GALÉRIA
földszinti terme

VÁRKONYI JÁNOS
festőművész
KIÁLLÍTÁSA

Nyitva: 1989. január 27-től

MDK.

Réti Zoltán

Pályamunkáját dijazták

Nógrád 1967 nov.9.

1021

Réti Zoltán "Szót kérek" - és grafikáinak műsora

1983. X. 4. Kossuth 4,25 Ané

Szót kérek

- Ünnepségek az Ipoly mentén. Szót kér Rapcsányi László.

- A mult hét szombatján Balassagyarmaton jártam, és a városi tanács dísztermében meghallgattam, hogy miről beszélgetnek a Madách-díjjal kitüntetett irók, müvészek, kutatók. A Nógrád megyei Tanács ezzel a kitüntetéssel nem csupán a Madách szellemi hagyaték megőrzését és közkinccsé tételét jutalmazza, hanem minden olyan kimagasló tevékenységet, mely hozzájárult a megye kulturális fejlődéséhez. Most többről volt szó. A beszélgetés természetesen a névadóról folyt, hiszen 1983 emlékév, Madách születésének 160. a Tragédia bemutatásának pedig 100. évfordulója. Bár egyetértek Kerényi Ferenc irodalomtörténésszel, miszerint a magyar évfordulós gyakorlat, a sajtóban és a tájékoztatásban párhuzamosan ömlesztett emlékezéseivel alkalmasint tompithatja a visszapillantás fényét, az emlékezés eszmei értékét, de ebben a Madách emlékévben nemcsak, hogy sértetlen maradt a költő és müvei, hanem a kutatás számos olyan uj eredményt, dokumentumot, összefüggést tárt fel, mely a költő életét, környezetének társadalmi és politikai eszmevilágát is élettel teliti. A Madách-díjasok találkozóján részt vett a szlovákiai Nagykürtösről érkezett küldöttség, és vezetője Kuziczky Ernő müvelődési felügyelő örömmel számolt be azokról a tervekről, amelyek az Ipoly túlsó partján valósulnak meg. Az alsó-sztregovai Madách-kastély és emlékmuzeum felujitásáról. Ladislav Racki a prágai egyetem professzora a legkorábbi Madách-díjasok egyike , a Tragédia közép-európai visszhangjáról beszélt és arról a szellemi hatásról, amelyet a mü hazájában, Csehszlovákia irodalmában felkeltett. Az emlékév szép müvészi meglepetése Réti Zoltán festőművész akvarell-sorozata a Tragédiához. A megfestett jelenetek némelyike akár a palóc népmeséből származhatna és visszahelyezhetnénk a Tragédiát abba a közegbe, a nógrádi tája, ahol 1859-60-ban AlsóSztregován megszületett. Irta az akvarellekről Kerényi Ferenc, aki a megyei muzeum igazgatójával Praznovszky Mihállyal együtt talán a legtöbbet tett, hogy a balassagyarmati Honismereti Hiradó és Palócföld folyóirat a levéltári kutatások és tanulmányok sorát tehették közzé. A felivelő Madách-kutatáshoz néhány könyvritkaság is hozzátartozik. Mocsári Antal 1820-ban, Trattner Mátyás betüivel Pesten megjelent müve Nemes Nógrád vármegyénekhistóriái geográfiai és statisztikai..esmertetése rézre metszett rajzolatokkal hasonmáskiadásban jelent meg a szécsényi II. Rákóczi Ferenc Mezőgazdasági Termelőszövetkezet támogatásával, és ugyancsak ez a termelőszövetkezet segiti a Tragédia eredeti lapjainak kéziratának faximile kiadását. S, hogy mindez nem csupán irodalomtörténeti gyönyörüség, azt a nógrádi iskolák tanárai és diákjai bizonyitják. Madách életének és korának ismerete a nagy mü mindig ujat mondó sorai ugy hozzátartoznak gondolkodásukhoz, mint a hazai táj. Tisztelet és köszönet a nógrádiaknak, hogy pezsditik ezt a szellemi lendületet.

A NÓGRÁDI GALÉRIA LOSONC
A NÓGRÁDI MEGYEI MÚZEUMI SZERVEZET SALGÓTARJÁN
ÉS A MŰVÉSZ

Tisztelettel meghívja Önt és családját

RÉTI ZOLTÁN festőművész
vízfestményeinek

kiállítására, a művész születésének 80. évfordulója alkalmából

Az ünnepélyes megnyitón, **október 30-án 16 órakor**
a művész alkotásait **dr.Matits Ferenc** és **dr.Szabó Kinga** méltatja
a műsorban **a losonci Serly-Kamarakórus** lép föl.

A kiállítás a Nógrádi Galériában, Kubinyi tér 3.
2003. november 19-ig tekinthető meg

NOVOHRADSKÁ GALÉRIA V LUČENCI
NÓGRÁDI MŰZEUM V SALGÓTARJÁNE
A AUTOR

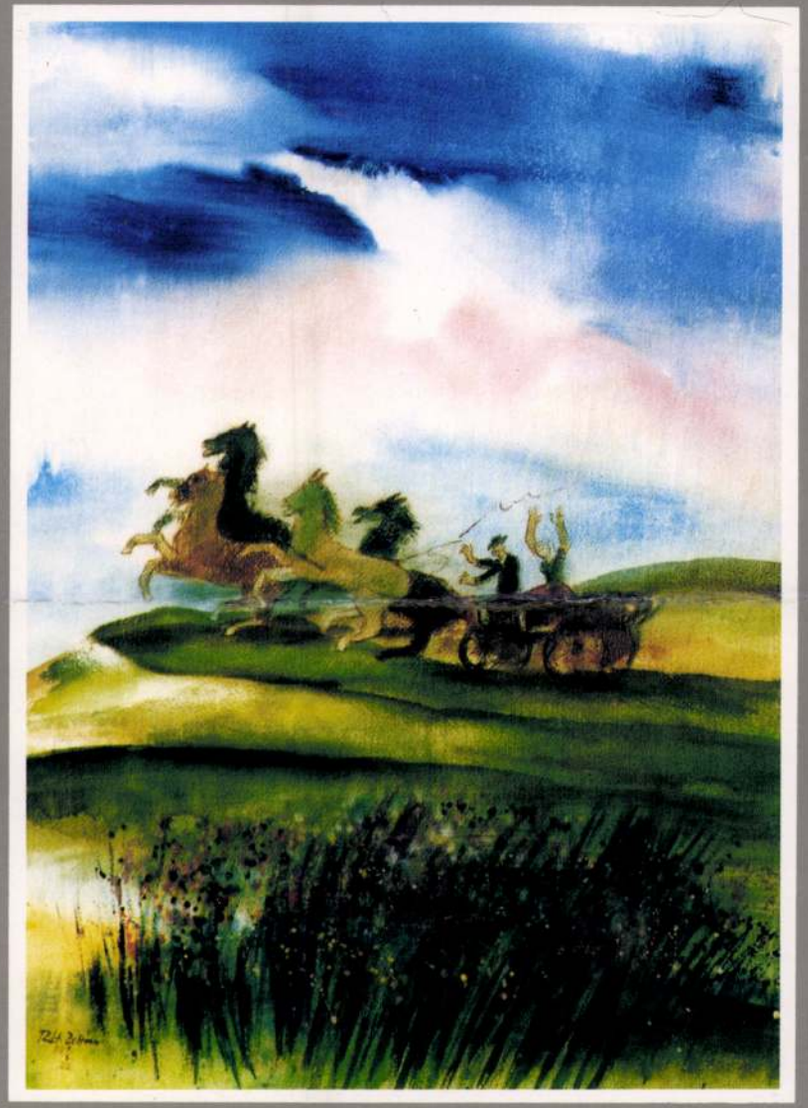
Vás srdečne pozývajú na prehliadku výstavy

RÉTI ZOLTÁN
Akvarely

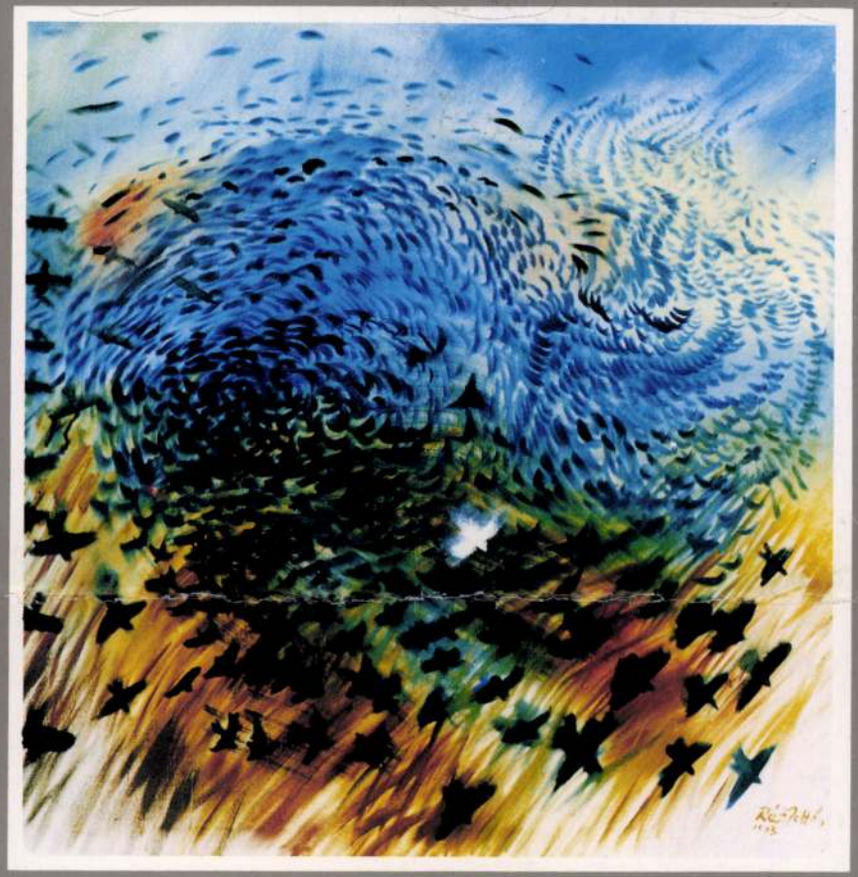
pri príležitosti 80. narodenín umelca

dňa **30. októbra o 16. oo hod.**
Slávnostný príhovor: **dr.Matits Ferenc** a **Phdr. Szabó Kinga**
Program: **Serlyho komorný spevácky zbor**

Výstava sa uskutoční v Novohradskej galérii, Kubínyiho nám. č. 3, Lučenec
a potrvá do 19. novembra 2003

Fk.: Dr. Kecskeméthy Gyuláné
Készült a POLAR Studió gondozásában

Réti Zoltán

HORVÁTH ENDRE GALÉRIA

1993. május 14-június 27.

A BALASSAGYARMATI
MIKSZÁTH KÁLMÁN MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
MEGHÍVJA ÖNT

A HORVÁTH ENDRE GALÉRIÁBA
(BALASSAGYARMAT, RÁKÓCZI FEJEDELEM ÚT 50.)

VÁLOGATÁS
RÉTI ZOLTÁN
LEGÚJABB FESTMÉNYEIBŐL

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

1993. MÁJUS 14-ÉN 17 ÓRAKOR

KERÉNYI FERENC IRODALOMTÖRTÉNÉSZ

KÖZREMŰKÖDNEK:
RÉTI EMŐKE
KANYÓ ANDRÁS
KANYÓ DÁVID

FELHÍVJUK SZIVES FIGYELMÉT, HOGY A BALASSAGYARMATI
PALÓC MÚZEUMBAN IS RÉTI ZOLTÁN FESTMÉNYEI LÁTHATÓK
1993. JÚLIUS 18-IG.

Réti Zoltán

Szántás I.

Kovács Gyula: Festők, grafikusok műhelyében. Művészet, 1976. május. – 5 oldal.

Réti Zoltán

Szerepel a Szolgálati
lakásra történő

T. E.: A lakásra történő

Nógrád 1971. III. 12

Bevezetett könyvnyomtatással foglalkozó nyomda ajánlja szolgáltatásait. Áraink rugalmasak, melyeket személyes megbeszélés alapján alakítunk ki.

Mindent egy helyen!

Pénzes Károly nyomdája
2083 Solymár
Mátyás király út 7.
Tel.: 06-60-347-023
06-30-420-049

SZEDÉS – TÖRDELÉS – TERVEZÉS

a legegyszerűbbtől a legbonyolultabbig (regényoldalanként már 200 Ft-tól)

BÉRMUNKÁK:

- **levilágítás 300 Ft/A4-től (PC/Mac)**
- **színbontás 10 Ft/cm²**
- **proof 2300 Ft/A4**

Nyitva 0–24 óráig

TIMP Kft. 1027 Budapest
II., Bem utca 16. III. 3. Telefon: 202-1078.

ORIENT PRESS
KÖNYVKIADÓ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.
Komplett nyomdai szolgáltatás

Fényszedés, ügyviteli nyomtatványok, reklámanyagok, prospektusok, plakátok, könyv, folyóirat, öntapadós cimkék, riccelés, egyéb csomagolóanyagok, dobozok, cimkék, stancolás, ívhajtás

Iroda: 1073 Budapest, Erzsébet krt. 5. I. em. Tel.: 121-5294
Nyomda: 1116 Bp. Építész u. 8–12. Tel.: 181-1797. Fax: 161-3067
Központ: 1221 Bp. Alkotmány u. 83. Tel.: 226-1010

TISZTELT OLVASÓ!

Amennyiben támogatni kívánja a Magyar Naplót, kérjük, hogy támogatását az Arany János Alapítványnak utalja át a mellékelt csekken vagy rózsaszín postautalványon. Számlaszám:

OKHB 216-20933-7014
AJAP — Magyar Napló szerkesztőség

Aki legalább 1000 forinttal hozzájárul költségeinkhez, annak 1995-ben tiszteletpéldányt küldünk. Az alapítványi befizetések az adóalapból levonhatók.

Figyelem! Rendelje meg Ön is a Magyar Naplót!

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem 199..... ..... hónaptól a Magyar Napló

☐ egy számát 58 forintért ☐ fél évre hat számot 300 forintért

☐ negyed évre 3 számot 150 ☐ egész évre 12 számot 600 forintért.

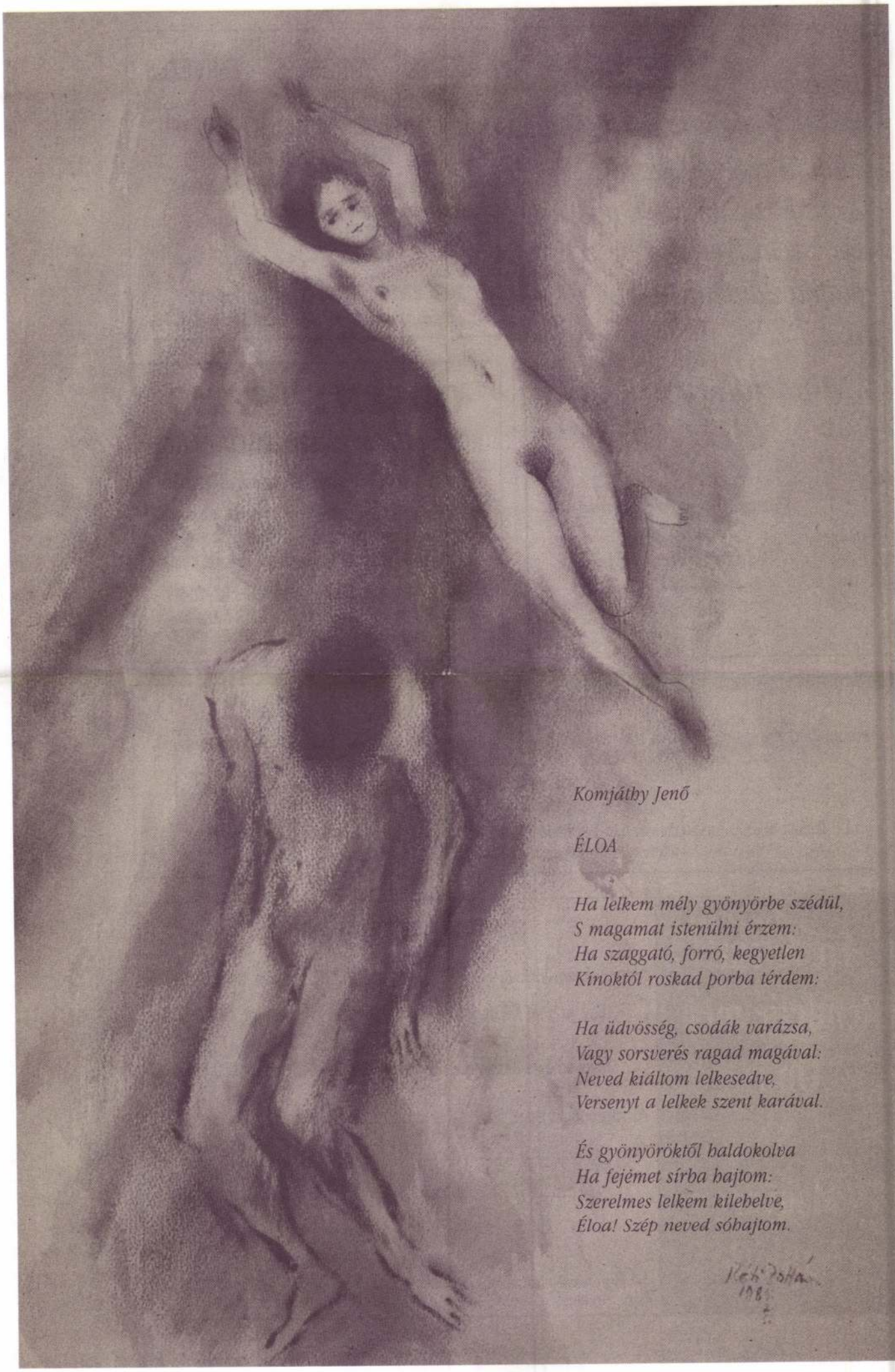
A megrendelő neve: .....

Címe: .....

.....

.....
aláírás

A megrendelőlapot a HELIR címére: 1900 Budapest XIII., Lehel út 10/a., vagy a szerkesztőségbe: 1426 Bp. Pf. 108. kérjük eljuttatni.

Komjáthy Jenő

ÉLOA

Ha lelkem mély gyönyörbe szédül,
S magamat istenülni érzem:
Ha szaggató, forró, kegyetlen
Kínoktól roskad porba térdem:

Ha üdvösség, csodák varázsa,
Vagy sorsverés ragad magával:
Neved kiáltom lelkesedve,
Versenyt a lelkek szent karával.

És gyönyöröktől haldokolva
Ha fejemet sírba hajtom:
Szerelmes lelkem kilebelve,
Éloa! Szép neved sóhajtom.

Réti Zoltán

Felhívjuk szíves figyelmét arra, hogy május 14-én, 17 órakor nyílik a Horváth Endre Galéria (Mikszáth Kálmán Művelődési Központ, Balassagyarmat, Rákóczi fejedelem útja 50.) kiállítása, Válogatás Réti Zoltán legújabb munkáiból címmel. A kiállítás 1993. június 27-ig tekinthető meg, naponta 9—20 óráig.

A Pataky Művelődési Központ
1105 Budapest, Szent László tér 7-14.
szeretettel meghívja Önt és kedves ismerőseit

RÉTI ZOLTÁN
festőművész

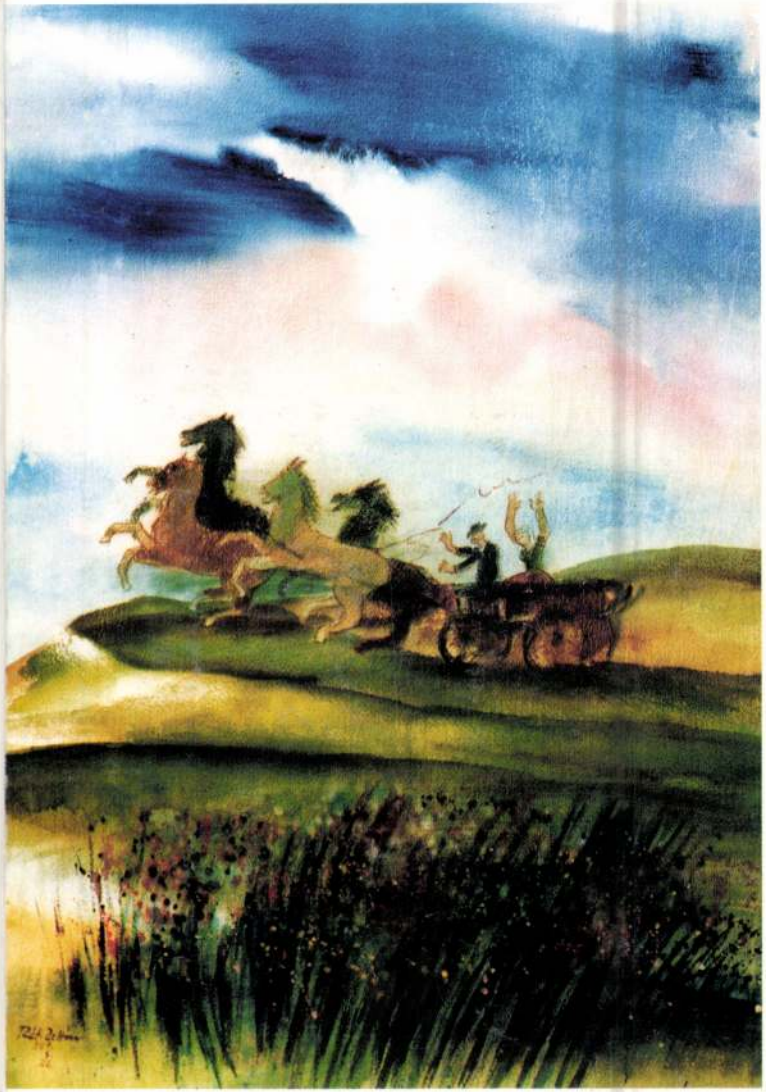
ÜZEN AZ IPOLY
c. kiállításának megnyitójára
1998. november 12-én, csütörtökön 17 órára

Megnyitja:
Dr. HANN FERENC
művészettörténész,
a Magyar Művészeti Akadémia tagja

Közreműködik:

Kanyó András	(fuvola)
Kanyó Dávid	(fuvola)
Kanyóné Réti Emőke	(gordonka)

A kiállítás november 28-ig tekinthető meg,
10-18 óráig, hétfő kivételével.

Réti Zoltán

SZOMBAT, 1986. JANUÁR 25. NÉPSZAVA

Réti Zoltán

LONDONI UTCA

robajjá erősödött a hangja, akkor vették észre, hogy autóbusz közeledik.

Két megálló között sétáltak. Nem mertek túlságosan eltávolodni a sarki megállótól, nehogy elkerüljék egymást. Az asszony a fiát várta. Vasárnap este volt. Két napra szabaddá akarta tenni magát. A hét közepén telefonon fölhívta volt férjét, hogy már pénteken délután elküldi. Miklós nem ellenkezett. — Jó, jöjjön a gyerek, nem bánom — mondta

Az asszony

Milyen kellemes ez az este... Vakító fénnyel rohannak az autók, a köd mindent beburkol, milyen jó egy meleg kezet érezni a kezemben. Szűz voltam, amikor Miklós elvett. Volt egy diákkori szerelmem, de akkor

Réti Zoltán

Réti Zoltán

PIACON

Népszava

san hagyta el a környéket.

Réti Zoltán

Velprane
1985. VI. 15.

SZÓNOK A LONDONI HYDE PARKBAN

Réti Zoltán

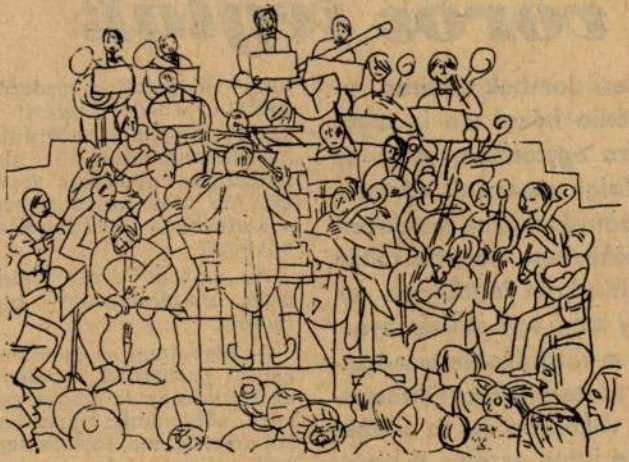
„kincseit". Hogy nyugdíjas

ett, tovább szaporodtak a
kacatok. Felhasználni már
nem is tudta, csak gyűjtött,
szedegetett, hazahordott min-
dent, azzal a jelszóval: sose
ehet tudni, mikor szorul

hívják a mentőt. Majd visszament a férje mellé és várt. Felemelni, az ágyra tenni nem bírta. De igyekezett kényelmessé tenni a fekvését. A feje alá párnát gyűrt, egy könnyű takarót tett rá, mintha az eszméletlen ember bármit is igényelne.

Talán fél óra múltán csöngettek. A mentőautó járó motorral állt a ház előtt. A mentősök libasorban mentek az öregasszony után. Az orvos a férfi mellé térdelt. Sietve vérnyomást mért, meghallgatta a szívet és borús arccal, de azonnal intézkedett. A két beteghordó

Réti Zoltán

Veprovac
1985. VI. 15.

Réti Zoltán

Veľký Krtíš
1985. XI. 30.

Réti Zoltán **KAMARAZENE**

aranyukat. Ősz haját simo-
gatta és a lelke legmélyén
igen-igen sajnálta magát. A
gazdag és öreg Ser Georgio
Darvasiót.

— Ha valami kifogásod
van a munkámmal, most
szólj, uram!

— Van! — mondta éles
hangon a kalmár. S haragot
érzett ott, ahol az előbb még
vízesés dalolt és virágok illa-
toztak. Nem tudta pontosan,
hogy miért, mire haragszik.
Tulajdonképpen a festőre
sem haragudott igazából. De
büszke, nemes kalmár volt,
aki megelégedett annyival,
hogy érez valamit és azt
ténynek, sőt mi több, kény-

az akkor [illegible]
jához. Marczali vajda, aki
Kandiában járt az elrabolt
lány ügyében, egy alkalom-
mal, mikor Velencéből meg
tért, festőt hozott magával. A
Himfy család is igénybe vet
te a nagy tudású piktor szol
gálatait: egy kápolna falára
díszítést rendeltek. Az éden
táj egyik zugába egy piro
szemű angyalt festett a mű
vész. Körülöttük szentek so
kadalma imádkozott, de ez a
egy — szinte eretneki kihí
vással — hátat fordított
Mindenhatónak, és szárította
aranyzuhatagként aláhull
haját. A renitens angyalra
egy ötlábú kutya vigyázott

Réti Zoltán

Nefprane
1985. V.4.

Réti Zoltán ANYASÁG

háromezer forinttal kevesebb, mint Pápán, előző beosztásában volt. Egyébként vezetői szinten végre kialakulóban van az egységes szemlélet és cselekvés, a légkör nyugodt.

Az igazgatóhelyettes és a főosztályvezető — miután a munkaügyi döntőbizottságtól hiába kérte a felmondás hatálytalanítását — *pert indított* a Szekszárdi Munkaügyi Bíróságon. *A munkaügyi bíróság 1985. március 18-án hozott ítéletében keresetüket elutasította.* Az igazgató, a párttitkár és az szb-titkár ehhez — egymástól függetlenül, de egybehangzóan — a következőket fűzte hozzá:

emberileg őszintén sajnálják

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 SEP 1

NÓGRÁD

Réti Zoltán, festő, grafikus-
művész

1021

Réti Zoltán rajzai

S

A

Elkészül
évadr
gyorss
rint utazó
múlt évadban a legtöbbször
— csaknem hatvanszor —
Szolnok és Tolna, valamint
Komárom mgyében vendég-
szerepeltek, több mint ötven-
szer Veszprém és Fejér me-
gyében, s csaknem félszáz-
szor Vas megyében és Sza-
bolcs-Szatmárban. A sor má-
sik végén mindössze húsz,
vagy ennél alig több előadás-
sal Baranya, Csongrád, Haj-
dú-Bihar megye szerepel.

A Népszínház utazó társu-
latai a múlt évadban összesen
915-ször keltek útra a szélrózsa minden irányába. Drá-
mát, színművet felnőtteknek
250-szer, gyerekeknek 390-
szer adtak elő, az operatogozat
76, a tánctagozat 81 előadást
tartott. Iskolákban fellépő pó-
diumszínpaduknak csaknem
120-szor tapsoltak középisko-
lások.

Sikeres évet zárt tehát a
Népszínház, annak ellenére,
hogy vidéki előadásaik száma
némileg elmaradt a tavalyitól.
Miként a tavalyi is az azt
megelőző évitől. Az utóbbi
években általános jelenség,
hogy a színházak, s nem is
elsősorban a Népszínház, ha-
nem a nagy fővárosi intézmé-
nyek és a vidéki színházak
mind kevesebbszer vállalkoz-
nak turnéra, tájelőadásra.
Messze vagyunk már a haj-
dani Déryné Színház hőskorától. Igaz, Thália berkeiben
egybehangzóan óvnak bárkit
attól, hogy a mát azzal az
időszakkal vesse össze. Napja-
inkra ugyanis alapvetően
megváltoztak a körülmények
és az igények.

Mindenekelőtt a televízió
miatt. A szakemberek általá-
ban abban is egyetértenek,
hogy a falusi emberek ma is
szívesen látják, vagy látnák
az élő színházi előadást, a
televízió ellenére (vagy talán
éppen a televízió „jóvoltá-
ból"?), ám igényeik, ugyan-
csak ez okból kifolyólag, igen-
csak megnövekedtek. Egy, a
témát alaposan ismerő szer-
vező titkár így fogalmazott:
„Ma már tingli-tangli dara-
bokkal, olcsó, szegényes tá-
lalással a legeldugodtabb fa-
luba sem lehet elmenni." Ma
a nézők a képernyőn naponta
találkoznak az ország legjobb,
legnevesebb színészeivel, ke-
vésbé ismerteknek nagyon jól
és nagyon jót kell nyújtaniuk
ahhoz, hogy megteljen a
művelődési ház nagyterme. S
ehhez megfelelő körülmények

a művelődés helyi gazdái tá-
mogatják a színházat, nem
csupán a Népszínházat, ha-
nem általában A Színházat:
reklámot csapnak a darabnak,
törzsközönséget toboroznak.
Ott azonban, ahol csak kifüg-
gesztik a plakátot, és azt hi-
szik, hogy tódul majd a kö-
zönség, bizony gond lehet. A
televízió e vonatkozásban is
sajátos helyzetet produkál-
hat. Az elmúlt évadban pél-
dául a Népszínház országszer-
te sikerrel játszotta Katajev
A kör négyszögesítése című
darabját. Egészen addig, amíg
a színművet a televízió is be-
nem mutatta. Utána a szín-
háznak nyolc, korábban le-
kötött előadását mondták le a
művelődési házak.

A fővárosi nagy színházak
persze — feladatukból adódó-
an is — viszonylag ritkán
vendégszerepelnek vidéken,
a kistelepüléseken pedig
szinte soha. Ha másért nem,
azért, mert egy-egy előadásuk
a Népszínházénak a többszö-
röséhe kerül. S, nem holmi
anyagias szemlélet miatt. Né-
melyek —, s a nagyszínházak
közül inkább a kisebbek —
jó módját lelték meg a gon-
dok áthidalásának: kisprodukciókkal járják a vidéket. A
Mikroszkóp Színpad például
külön erre a célra két műsort
állított össze, s a jó példák
között lehet említeni a Rad-
nóti Színpadot, a Fővárosi
Operettszínházat, a Vidám
Színpadot.

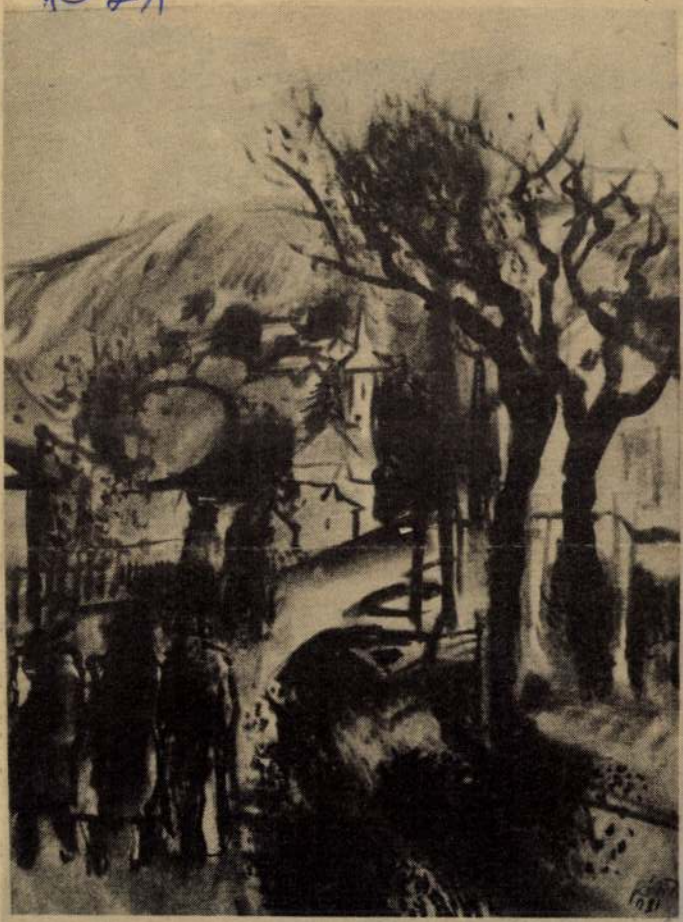
Ami a vidéki színházakat illeti, az említett proble-
máktól ők sem mentesek. Abban sem különböznek semmilyen más művészeti műhelytől, hogy hittel vallják: a színházzal nem rendelkező települések lakóinak igényét is ki kell elégíteni, illetve az élő színpad iránt az igényüket fel kell kelteni. Az ide vezető útról azonban már megoszlanak a vélemények. A szakemberek egyrésze azt hirdeti, hogy egy igényes tartalmú és kivitelű produkció nem mozdítható ki az anyaszínházból, teljes művészi élményt csakis a patinás falak között nyújthat. Éppen azért nem azt, hanem a közönséget kell utaztatni. Helyenként e célra még külön bérleteket is kibocsátottak, s míg módja volt rá, a Művelődési Minisztérium anyagilag is támogatta ezt a „tájolást" (is).

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Réti Zoltán, Lyuk-grafikus művész

VAS NÉPE
1984 -11- 24

1021

Réti Zoltán: Mohora (akvarell).

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Réti Zoltán

NÓGRÁD
Salgótarján

1972 FEB 27

1021

Réti Zoltán: SÓSKÁZÓ

A TEHE

— Hát én megírtam, itt van, közöljék — mondta Cibulin, letéve a kéziratot a főszerkesztő elé, és már távozott is.

Az egész szerkesztőség Cibulin kéziratain dolgozott: javítgatták, átírták. A lapban pedig egyre-másra jelentek meg a korábban vízbefulladtnak vélt író elbe-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726
1978 NOV 23
SOMOGYI NÉPLAP

Réti Zoltán
festőművész

1021

Akvarellek dicsérete

Réti Zoltán kiállítása

Tavasz ihletésű képek alkotják zömmel Réti Zoltán múlt hét végén megnyílt kiállítását, amely a Somogyi Képtárban december közepéig látható. A természetet a rügyfakadás, a virágzás, a termés állapotában jeleníti meg. A szántóföld, a szőlős-gyümölcsös kert tavaszi öröme az emberi munkát visszhangozza. Réti akvarelljei bizonyságul szolgálnak egyben arra is, hogy e műfaj, technika méltatlanul szorult háttérbe a táblaképfestészetben. Minden elmondható a gyors ecsettel, mely a papíron egyszer lazuros, másszor tömör foltokat hagy a friss élményről, az átfogott világról. A részletező előadásmód mellett a konstruktív, szerkesztett képi rend kialakítására is törekszik. A *Fények az utcán*, az *Ipolyszög* című akvarellek élményszerűek, a *Nádas*, *Kiöntés a Cserhát alatt* címűek zártabb kompozíciók, ezek néhány színre redukált kifejezések az előbbiek gazdag koloritjával szemben. A *Napnyugta a Hortobágyon* című kép néhány jelzéséből is ráismerünk a tájra, melynek jellemző sajátosságait fedi föl a festő. Az akvarell, a nógrádi táj poétája Réti Zoltán. — Gyermekkorom emlékei között élek — írja önmagáról.

— Az iskolai, katonaéveimet leszámítva itt telt el életem. Bármerre fordulok, nemcsak a jelent látom, hanem az elmúlt ötven esztendőt is. A dombokhoz és vizekhez, az utcákhoz és terekhez, az itt élő emberekhez kötődöm minden idegszálammal. Ha hívtak máshova, mindig találtam kifogást.

Tanulmányait a miskolci tanítóképzőben végezte, majd zeneiskolai tanári képesítést szerzett, 1943-ban pedig beiratkozott a budapesti Képzőművészeti Főiskolára. Képei is elárulják, hogy szoros kapcsolat fűzi a zenéhez, jelenleg is a Rózsavölgyi Márk zeneiskolában tanít. Bár gyakran fest muzsikáló fiatalokat, képeinek zeneisége nem ezekben nyilvánul meg: elsősorban akvarelljei fejeznek ki dallamosságot.

Olajképei között színvonalbeli különbséget érzünk. Mármár megkockáztatja a néző, hogy vajon egy kéz alkotta-e őket, az akvarelleket és az ügyes grafikákat. A Czigány Dezső-s *Akt kék háttérrel* nem fogható föl másképp, mint »ráhangolódás« az elődegyéni színkezelésére. Nincs is párja ennek a képnek sem az akvarellek, sem az olajjal festett alkotások között. Mint ahogy a földbarnával megrajzolt *Anyám* című nagyszerű portréja is magányos a kiállított művek társaságában. Jobban érződik az útkeresés az olajképekben, mint az érett akvarellek, grafikák esetében. A *Nógrádi ballada* című olaj táblakép például naív látásmódra vall. Életművéhez leginkább a *Sóskázó* és a *Tehénpásztor* címűek kapcsolódnak. Meglehetősen nagy szerepük van a grafikáknak is Réti Zoltán művészetében. A közvetlen megfigyeléseket rézkarccal, tussal oldja meg. Néhány esetben vázlat igénnyel »skiccel«, ilyenek a tusrajzai. Kiérlelt munkák a paraszti élet hétköznapjairól készült rézkarcok: *Juhász*, *Tehénpásztor*, *Istállóban*. Nem tűnik föl sem az akvarelleken, sem — és főleg nem itt — az olajképeken, hogy Réti milyen jól rajzol. A lényegre figyel, koncentrál, de képei elárulják azt is, hogy belülről ismeri ezt a világot, amelyről mondanivalója van számunkra.

Horányi Barna

Szántás (akvarell)

a dob, a Táncsics ellen.

el a második félidőben, mert a megfelelő cserék hiánya miatt a játékosok túl sokat voltak a pályán és jóformán még kifújni sem tudták magukat.

A Latinca SE jó szándéka ellenére sem tudott megfelelő időben segíteni. Magára maradt tehát a gárda; és utánpótlásuk sem ütötte meg azt a szintet, amely reménykeltő lehetett volna. Csak akkor, ott, a magasabb osztályban derült ki, hogy mit nyom a latban a megyei bajnokság színvonala. Igazából csak a Siófok volt olyan ellenfél, amellyel csatázni kellett a feljutásért, tehát nem »harcban edzett« játékosállomány vágott neki az NB II-nek.

HÍREK

NOVEMBER

A Nap 7.00 órakor kel és 16.01-kor nyugszik; a Hold 23.09-kor kel, és 12.43 órakor nyugszik.

23

CSÜTÖRTÖK

Kelemen

A várható időjárás:

Az ország északnyugati részén helyenként felszakadozó felhőzet, másutt továbbra is borult, párás, többfelé ködös idő lesz — ködszitálással.

A legmagasabb nappali hőmérséklet ma, csütörtökön, általában 0 és plusz 3 fok között alakul.

— **Háromtagú ifjúsági** küldöttség érkezett tegnap Kaposvárra Diana Angelovának, a dimitrovi Komszomol Kardzsali megyei bizottsága első titkárának vezetésével. Bolgár testvérmegyénk fiataljainak küldöttei vasárnapig tartózkodnak Somogyban.

— **Kaposvár középfokú** regionális tervéről tárgyal ma Budapesten a Városépítési Tervezőintézet. A hosszú távú — 15 éves — terv jövőre kerül a megyei tanács-vb elé.

— **3,3 millió forinttal** segítette az idén a kaposvári erdőrendezőség a városi és községi tanácsok fásítási programját. A tanácsok ingyen kaptak csemetéket is.

— **Óvodások, úttörők,** valamint a kertészeti vállalat szocialista brigádjai köszöntötték tegnap az idős embereket Siófokon az öregek napközi otthonában.

— **Korszerű porelszívót** állítottak munkába az Er-

50 évvel ezelőtt,

1928. november 23-án kezdődött el a pilisvörösvári bányászok sztrájkja, amely végül — 1929. január 8-án — megegyezéssel, vagyis részleges eredménnyel zárult. A sztrájkmozgalmak mindig fontos szerepet játszottak az osztályharcban. Ha gyakran nem is hoztak azonnali, kézzelfogható anyagi eredményeket, gazdag harci tapasztalatokat adtak a munkásságnak, s hozzájárultak szervezeteinek szilárdabb kiépítéséhez. Az 1920-as évek második felében, s különösen 1927—29-ben a horthysta rendszer tovább erősödött. A gazdasági helyzet is javult, annak ellenére, hogy a mezőgazdasági termelés stagnált. Az ipari termelés emelkedett; 1928—29-ben a bánya- és gyáripar együttes termelése már több mint 70 százalékkal múlta felül az öt évvel korábbit. Az ipar részaránya a nemzeti jövedelemben 1913-ban 28—29, 1929-ben már 39 százalék volt. Ez az a politikai-gazdasági háttér, amelyben pilisvörösvári bányászok a munkabeszüntetés fegyveréhez nyúlva, szívós, sokhetes sztrájkmozgalmukkal végül is eredményeket

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HIRDETŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Réti Zoltán

1984 OKT 20

NÓGRÁD
Grafikusművész

1021

Réti Zoltán rajza.

Fiatalo

„Dicsekedd, hogy egy szerszámaiddal állj elő s hirdesd, hogy általa s épül a jövő".

(Földes

A Nógrádi Szénbányák — melyet 1861-ben alapítottak — a megye egyik legpatinásabb és legnagyobb vállalata, ahol mintegy hatezren keresik kenyerüket. A fekete gyémántért több mint egy évszázada hősies, kitartó harcot vívnak a bányászok. Évente mintegy egymillió tonna szenet adnak a népgazdaságnak, amelyből az erőművekben villamos energiát termelnek, a háztartásokban pedig a duruzsoló tűzhelyek, kályhák révén barátságos meleget varázsolnak.

Jó kereseti lehetőséget, biztos megélhetést nyújt a Nógrádi Szénbányák dolgozóinak. Nem járnak rosszul azok a fiatalok, akik a nyolc általános iskola elvégzése után e vállalatnál állnak munkába. A pályaválasztás fontos lépés, a helyes döntés kialakításában ezúton is szeretnénk a fiatalok segítségére lenni.

Aki a Nógrádi Szénbányákhoz jelentkezik szakmunkástanulónak, az hosszú időre biztosítja magának a nyugodt megélhetést, az anyagi biztonságot, a kiegyensúlyozott, harmonikus élethez. A vállalatnál három mélyművelésű akna, valamint több külfejtés nyújt munkaalkalmat. A széntermelésen kívül egyéb tevékenységet is folytat. A bátonyterenyei gépüzemben javítják a meghibásodott bányagépeket, -támokat, berendezéseket, ezen kívül több hazai nagyvállalattal van együttműködési kapcsolata, sőt, külföldre is szállít korszerű termékeiből.

Az ösztöndíjas tanulóknak a vállalat korántsem elha-

Réty Zsuzsa

kiáll-

Neurath halon

1928. szept.

Fav. képt-

Réti Zsuzska

Áverési Csarnok aukciós kat.

37. sz. 1927 márc.
(Réthy Zsuzsanna)
38 sz. 1927 máj.
39 sz. 1927. okt.

918

Ismeretlen német (?) metsző
a XVII. századból.

Eberhart Clemant (Dencker)
(képmása. Mezzo-
tinto.

K. 3. — 133 mm, 99 m.

1.
Rédy Zsuska
festő

Tél, olaj.

Nemzeti Szalon
1929. máj.
Tavaszi szalon

bajusza nyirott, arcza leberetvált.
tja csak részben láthatóvá. Jelzése

Rodin A-tól 500 francon. (179/1901)

Réty Zsuska

221	Arcképtanulmány	mgtul.
222	Női arckép	mgtul.
223	Nagyanyám	mgtul.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927.

Réty Zsuzsa

1927. Nemzeti Szalon
elismerő oklevele

Tavaszi Szalon

Térkép.

Ezen megkeletelt és Magya
szitett lapnak felirata fölül:

HVNGARIAE DESCRIPTIO, WOLF

alól jobbra a sarokban diszes
quomodo legende sunt a ma
a lap hátán HVNGARIA [illegible]

Rm., mér. a rl.

99-92-5.

Réty Zsuzska
festő

1.

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

T. 2747.

O, az 1815, az 1830, és az 1840
és három közlegény öltözete szem-

K. ÖSTERREICHISCHE ARMEE.

ich.
Bermann & Sohn am Graben zur gold Krone.

nak 28.6: 42.3 cm.
rreichische Armee im Laufe
n & Sohn in Wien.

91-5.

Réty Zsuzsa

1927. kiállítási címkés

Tavaszi Szalon

T. 3890.

ALBA REALE és CANISSA, alól pedig
EL látképét szemléljük, a melyek
va van. Jelzése
luce da Gioan Giacomo de Rossi
Roma alla Pace all Insegna di Parigi
ggio del S.Pont. l'Anno 1683.

9 : 52.2 cm.

0.

Réty Zsuzsa

Arckép tanulmány,
olaj.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon
1926

Réty Zsuzsa

Thieme Becker

XXVIII. 193. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Réthi Zsuzska

Jeles

KMTÁRS művcsoptok
1931, feb-márc. kiáll.

XI. 57

Réthy Zsuzska

lásd dr. Hazainé Réthy Zs.

Réthy Zsuzsika

Országos Magyar Képzőművészek Társulat téli kiállításán szerepelt.

EK.929.XII.22.

br. H. Réty Zsuzska

Arckép, olajf.

Nemzeti Szalon

M. Arcképfestők Társasága
repr. kiáll. kat.
1935. okt. 5-20.

a világhírű herendi díszkészletek,
jutányos kézifestésű asztali készletek.

21 világkiállításon nagydij.

Központi iroda:

BUDAPEST IV, VÁCI UCCA 37.

Telefon: 827-55.

Gyártelep:

HEREND

(Veszprém megye.)

Réthy Zsuzsa
Otthon c. képe
repr. Rätsch 217. l.

Réthy Zsuzsa: Vendéglőben.

1/1941. szám.

941-DEC 10

A Müemlékek Orsz. Bizottsága tek.Elnökségének.

Budapest.

IX.Hőgyes Endre-utca 10.sz.

Hivatalból.
olgálati ügyben.
átalányozva.

Hlatky báróné Réty

Zsuzska

festő és tanár

Kolozsvár

K

Lárd

Nemzeti Szalon 1938

89. csop. kiáll. szept-okt.

28-65. 14.

külföldre

távozott

1955-ben

1938 szept. 18. (T.L.: csop. kiáll. a N. szalonban.)

EU. 1938 szept. 22. (T.L.: csop. kiáll. a N. szalonban.) - Mor. 1938 szept. 18. (d.m.: R N. szalon kiállítása.) - PN.

MEINL
KÁVÉ

Hazaimé Rély Zsuzska

kiáll.

Nemzeti Salon

1938. szept.-okt

Főv. képz.

Pozsgás lány

Téli hangulat

Tél kimenet

Őszi kilet

Csendélet

Tél

Cowboy

Akt

Fiúfej.

Lányfej.

Dunaparti részlet

Zárdakert

Három királyok

Utolsó vacsora

Mennyből az angyal

temp.

Tájrészlet

Lugano I-II

Lazeru I-II

Fák

Vidám napsütés

Kilátás a Gabánai padról

Hangulat

szántó földek

Erdőfelé

Piros házikók

Dani

1/.

Párizs

Munka a műhelyben
Parádé a kastély előtt
Parádé parkettánlat

Szt Ferenc
Grál lovag
Herzeles
Éva
Ádám apostol
Madonna a gyermekkel

} fa trobrok

Sírba tétel
Királyok hódolata

} fém dlc

4

RÉTHY ZSUZSKA: Áhítat

A Nemzeti Szalon csoportkiállításáról.

a zöld szinü világosság a legvilágosabb, a zöldes csillagok világosabban ragyognak, mint a vörösek és mégis a legsötétebb árnyék is tartalmazhat egy zöld tónust.

Hogy a természet zöldjeit mennyire tudja variálni, arra egy kisérletet idézünk, mellyel az ismert német piktor Th. *Hummel* szoktatta le tanitványait a zöld elővigyázattalan használatáról: Képzeljünk el egy vidéket ahol az előtér egy sugárzó zöld mező, mögötte egy valamivel sötétebb, de még mindig erősen zöld erdő húzódik el. Szakítsunk le egy fűszálat, tartsuk a szemünk elé úgy, hogy a tájat is lássuk. Ekkor hirtelen azt tapasztaljuk, hogy a fűszál a legzöldebb, míg a mező sárgás, az erdő pedig kékes vagy barnászöldbe hajlik el. A zöld szin különbözőségének, sokféleségének nincsenek határai a természetben.

A zölddel harmonizáló szinek a kék és a lila, melyek az abszolut zöld erejét gyöngitik, míg kontrasztszinei a vörösbe, narancsba és a sárgába eső tónusok, melyek a legélesebb ellentétjei a zöldnek. A zölddel harmonikus hatást eredményező kék és lila, a világosság azonos fokán állanak, mint a hideg zöld. Már a sárgászöld, amely inkább a szinskála meleg részéhez tartozik, inkább az azonos tónusértékü narancsszint türi.

Egyetlen szin sem állitja olyan nehéz probléma elé a piktort, mint a zöld, pedig a természetben való hatalmas szerepénél fogva, a legintenzivebb kulturája van, hiszen az ember, szinte lehet mondani, egy örökzöld háttér előtt éli le életét.

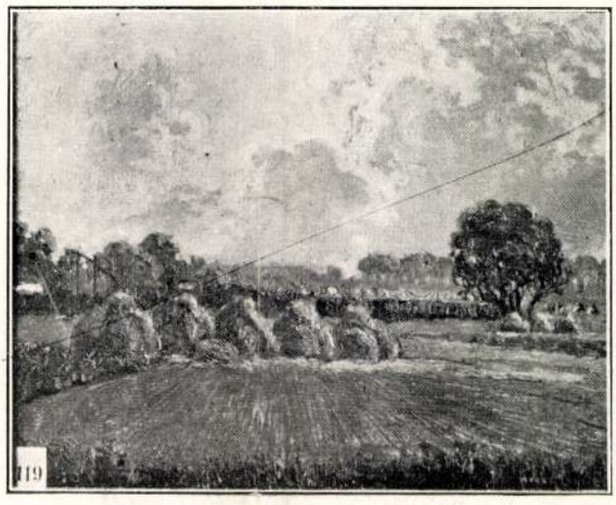
A zöld szin első alkalmazását megfigyelhetjük már a primitiv népeknél. Később a kultura mindig ujabb variációkat hozott létre. Először a mezopotámiai és egyiptomi népek kőkoporsóinak kékeszöld tónusu diszitéseiben találkozunk a zöld szin szépségeivel. Az asszirok a pompás türkizzöldet használták előszeretettel a királyi paloták szines frizeinél Az alapozás zöldje (almazöld) karakterisztikonja az asszir festészetnek. Az egyiptomiak rendkivül szerették a zöld diszitést és ékszereket, mint azt a sok felfedezett skarabeus és zöld kövek bizonyitják. Az antik festőművészetben szintén nagy szerepet játszik a zöld. Bár a görög pikturából majdnem csupán töredékek maradtak reánk vázákon és reliefeken, mégis a hellenisztikus, Alexandriából származó művészeti irány, melynek utócsengései a Pompéjiben és Herkulánumban megcsodált campániai freskók, szintén a zöld igen intenzív kultiválását igazolja. Elég »A szatir és a bachánsnők« cimü falfestményre mutatni, amelyet Pompéji egyik házában találtak. Itt az egész festménynek színvarázsa a zöld tónusok. Az egész kép a zöldből született és minden vonatkozása a zöld szinre üt vissza, de nemcsak azért, mert a háttér egy zöld sík, ha-

SCHALK LÁSZLÓ: Szürke mocsár

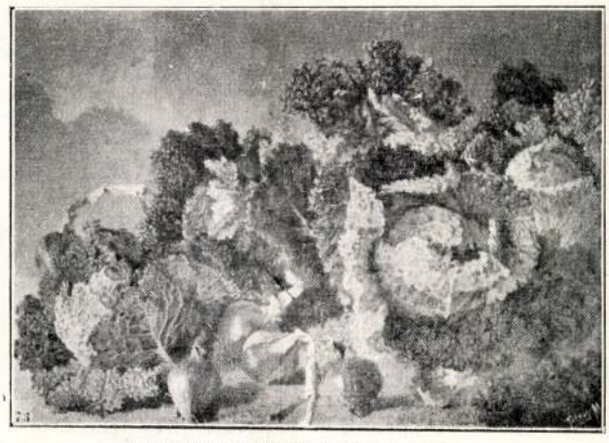
A Nemzeti Szalon Őszi tárlatáról.

nem különösen, mert a zöld érzésének különös ereje a művészt képessé tette arra, hogy a hústónusok szépségeit a zöld szinnel való vonatkozásban ismerje fel. Ez a — mondhatjuk — *zöldérzékenység* épen nem gyakori a pikturában. A reneszánszban pl. tulajdonképen csak *Leonardó da Vincinél* találkozunk vele, akinél azután annál feltünőbb ez a jelenség. Igy van ez pl. a Mona Lisa arcképénél is, amelyen a kékeszöld levegőréteg az, amelyhez a képnek minden egyes szine a legszorosabb viszonylatban áll. A Szent Anna képén is a zöldeskéknek ez az alaphangulata tünik fel. Eszébe jut az embernek Oscar Wilde mondása, hogy a zöld iránt való előszeretet mindig egy erősen kulturált lényre mutat. Valamivel később, mint Leonardó festi franciaországban *Clouet* az ő előkelő portréit ugyancsak zöld palettával. Az ő képein nem a Leonardó kékeszöldje, hanem egy meleg sárgászöld az alaptónus. Példa erre a lotharingiai hercegasszony, Claudia arcképe. Azután jön a finom idegzetü *Grecó*, aki a hus tónusaiban keresi a zöld szint és abszolut szineinek brutális küzdelmét a zöldes tónusokkal enyhiti, az árnyékokat egy meleg zölddel vonja be. A rokokó művészetében szintén megtaláljuk azt a zöld érzékenységet, mely a hellenisztikus festőművészettel rokon. *Watteau* képei ép úgy mutatják a szinek viszonyosságát a kékeszöldhöz, mint a pompéji freskók szinei. Watteau minden képénél találkozunk ezzel a zöldérzékenységgel ép ugy, mint *Fragonardnál*. Faldekorációinál, valamint egyéb díszitéseinél a rokokó általában szereti a könnyü, levegős zöld tónusokat. Párisban ahol a levegő valóban valami zöld tónusban vaporizál, egy egész sora jön később a festőművészeknek, akik szinproblémáikat a zöld szinben oldják meg.

NOVÁK ERZSI: Nyári zivatar előtt

A Nemzeti Szalon Őszi tárlatáról.

TATTAY MARGIT: Kelkáposzta

A Nemzeti Szalon Őszi tárlatáról.

Réti Zsuzsa

Házasságkor dr. Réthy

Zsuzsika festő

K

XII. Királyhágó u. 5/a.

MKSz 1947

l. Réti Zsuzsa

Külföldre

távozott

kivándorolt

Réti Zsuzska MDK

Fehér virágok, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Béti Zsuzska

MDK

Péhér virágok, olt.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítása

Réty Zsuzsa

Szerepel az Arcképfestés kiállításán.

Új M. 1935. X. 6.

Réty Zsuzsa (?) Réty !

Szerepelt az Arcképfestők kiállításán.

Nu 1935. X. 8.

H. Péthy Zsuzsa

Szereplés az Arcképfestés kiállításán.

PH 1935. V. 5.

Réty Zsuzsa

szerepelt az arcképfestők kiállításán a

Nemzeti Szalonban.

BTK 1935. I. 6.

(Ybl Ervin)

Réty Zsuzska.

Alkotása versenyen a Munkás-csy-Céh első kiállításán.

Pesti Napló, 1928. Nov. 11.

Réti Zsuzsa.

A Munkácsy Céh kiállítása nyílik meg.

Budapesti Hírlap, 1928. Nov. 11.

Réti Zsuzska

MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Réthy Zsuzsa

Budai Szépművészeti Társulat kiállításán a tavalyi festő kiállítók közül oklevelet nyert.

NM.934.II.15.

MDK

Réti Zsuzsa

kitüntető elismerésben részesült

A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonjának dijai.
Ujság 1927. márc. 27. 17.l.

Réti Zsuzsa.

A földalatti aparvaút építkezésénél vendégül képkiállításon részt vett képével.

Népszava, 1951. Júl. 25.

MDK

Réty Zsuska festőm.

Kiállitások. Magyar Művészet, 1928. 7. sz. 600.l.

NDK

H.Réty Zsuzska

Perneszy K: Képzőművészeti év története. Pesti Hirlap 193[illegible]. naptára 113-115.l.

MDK

Réty Zsuzsa

Szenvedély

Budai képzőművészek cent. kiáll. 1948. márc.

Réty Zsuzska MDK

Pirosnyakkendős férfi,olf.
Madonna I-II. fémdombormü
Szt. Ferenc a madarakkal, fémdombormü
Áhitat, olf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MDK

Réty Zsuska

Szerepelt a Nemzeti Szalon kiállitásán.

Cikk: Arcképfestők kiállitása.

B.H.1935.okt.6. 18.1.

MDK

Réty Zsuzsa

Köd

Budai képzőművészek cent.kiáll. 1948.márc.

HAZAYNÉ, RÉTY ZSUSKA

74. Zarándokok, olajf.	300.—
75. Feltámadás, olajf.	150.—
76. Szent Ferenc, olajf.	500.—
77. Angyali üdvözlet, olajf.	500.—
78. Három királyok, temp.	300.—
79. Utolsó vacsora, temp.	300.—
80. János, fa	300.
81. Szent Ferenc, fa	300
81/a. Szent Ferenc madárral, fa	400

Nemzeti Szalon 1939. márc
Spirituális művészek
jub. kiáll.

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

Réti Zsuzsi

Szerepelt a Budai Képzőművészeti Társulat
kiállításán.

MM. 1933. V. 3.

Rétty Zsuzsi

Szerepelt a Budai Képzőművészeti Társulat kiállításán.

MTI. 1933. V 3.

M.D.K.

Réty ,festő,fén-yképész

A Nagykárpolyi Schaffer Béla festővel együtt vették bérbe úgylátszik Beniczky elárvult mütermét,1864-ben. 15.o. Kiadtak Országbirák Arcképcsarnoka cimen egy szép reprodukciós gyüjteményt.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora,1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica.A.1958.Bp.Képzőmv.Alap Kiadóvall.Bp.1958

M.D.K.

Réty Zsuzska

"Tavaszi Szalon" kiállitást rendezett a Szinnyei Merse Pál Társaság. A tárlaton szereplő művészek 25%-a festőnő, mint a lap irja: "Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel. Közöttük szerepel a müvész is, akinek müveit a kritika kiemeli.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64. lap

Réty Zsuzsi

Részvett a Budai Szépművészeti Társulat

Kiállításán

PH. 1933. V. 2.

Réthy Zsuzsa

Szerepelt a Budai Képzőművészeti Társulat

kiállításán.

BK. 1933 IV. 30.

Réty Zsuzska sz. 19o2. Varazsd

Madonna	szin.fém	dombormüvek
Madonna angyalokkal,	"	"
Szt.Ferencz a madarakkal,	"	"
Pieta,	"	"
Angyali üdvözlet,	"	"
Jézus a gyermekekkel,	"	"
Zenélő angyalok,	"	"
Tavasz,	"	"

H.Szml. LXII. csoportkiáll. 1978. szept.

13-14.

Réty Zsuzska

Női képmás,	olaj
Ábránd,	"
Női képmás,	"
Szegfük,	"
Margaréták,	"
Fekvő akt,	"
Kis leány,	"
Önarckép,	"

N.Szal. LXII. csoportkiáll. 1928. szept. 13-14 l.

Réty Zsuzska sz. 1902. Varazsd

Áhitat, olaj
Önarckép, "
Fehérruhás leány, "
Leányfej, "
Virágok, "
Pirosnyakkendős férfi, "
Tanulmány, "
Narkotikum, "
Férfi arckép, "

N.Szal. LXII. csoportkiáll. 1928. szept.

13-14 l.

Réty Zsuzska sz. 19o2. Varazsd

sz.
Gyuszika, olaj
Nagyanyám, "
Akt müteremben, "
Merengő, "
Biedermayer, "
Roham, "

N.Szal. LXII. csoportkiáll. 1928. szept. 13-14 l.

MDK

Réty Zsuzsa

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N. Szal. 1937. máj. 4 l.

MDK

Réty Zsuska
Arcképtanulmány
Női arckép
Nagyanyám

N.Szal. 374. kiáll. 1927. márc.
17 l.

Réty Zsuzska

Olvasó nő

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban Budapest, 1928. katalógusa 26 lap

Réty Zsuska

Ligeti legény, olaj
Zöldben
Nyár, olaj
Bözsi, "
Almaszedők, olaj

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 11 1.

MDK

Réty Zsuzska

Virágok, olajf.
A Művész, olajf.

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentativ
kiáll.1930.Munkácsy-Céh. Kat. 25.1.

MDK

Réty Zsuzska

Szerepelt a magyar arcképfestők társaságának reprezentativ kiállitásán.

(D.A.): Arcképkiállitás...

Uj Magyarság, 1935.okt.6. 23.lap

MDK

Réty Zsuzsa

kitüntető elism.

N.Szal. Tav.Szal. Kiáll. 1934.

Réty Zsuzsa, 1899-...

Erdőrészlet, olaj

[illegible] és Régiségkereskedelmi Vál. II. Művészeti aukció. Bp. 1944. 19 l.

Réty Zsuzska

O_1 vasó nő

Munkácsy-Céh I. kiállítása. Nemz.Szal. 1928. nov.

26 l.

Réty "suzska
Tapolcai hegyek, festm.

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 5 1.

MDK

Rétÿ Zsuska

Tél, olaj

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 14 l.

~~Hatvány~~ Réty Zsuzsa

festő

Kell. kiáll.

Életteli a pleni air-
ben, maja a bibli-
kus és szimbolikus kom-
pozíciója kár az. Őszinte
naivitás, fejlett színer-
zék. Fából faragott szobrai
lelki élményeket tükröznek.

Hel Ervin: A Nemzeti
Szalon csoportkiállítása.
Pesti Hirlap. 1938.
dátum hiányzik

Krassó-Szö

Krassova, várrom.
Német-Facset, vár
Turnul, „Ovidius to
Valkó, csúcsíves te
Zsidóvár, várrom.

MDK

...ETY ZSUZSA

kitüntető elism.

17. Tsv.Szal. díjnyerteseinek névsora.
M.Szal. 1942. jun.

MDK

Réty Zsuzsa

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

MDK

br. H. Réty Zsuzska, festő.

Arckép, of.-

Nemz. Szal.Müv. Egyes.- Magy.Arck.fest.Társ.repr.
Arck.Kiáll.katal.- Bp.1935 okt.5-2o-ig.

Réty Zsuzsika.

Vékány női képmása szerepel a Szinyei-Merse-Társaság kiállításán a Nemzeti Szalon-ban. (emlités)

Pesti Hirlap, 1927. május 25.

MDK

Réthy Zsuzska, festöm.

Ahitat. Repr.

Képzömüvészet. 1928. 13.s. 202.l.

MDK

Réthy Zsuzsa, festö

43.	Plainair akt	Olaj
65.	Olvasó	"
81.	Esö után.	"

A Budai Képzömüvészek Karácsonyi Kiállitása. 1947.
Kat.

MDK

H.Réthy Zsuzska festőm.

T.D: Csoportkiáll. a N.Szal.ban. Esti Ujság. 1938. szept. 22. ♣ 4. l.

Réthi Zsuzsa

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Rétley Zsuzsa

Szerepelt a Művészmozi Tarzan társlatán.

8 órai kezdet 1931. II. 22.

Rétlii Zsuzsa

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

V/h 1931. II. 22.

Réthy Zsuzsa.

Illusàja szerepel a Szinyei-Merse társaság második tavaszi kiàllitàsàn, a Kunsterti Szalonban.

Budapest, 1924. màrc. 25.

Réthy László:

A Szinyei - Merse Pál Társaság a Tavaszi Szalon idei második kiállításán műveit bemutató elismerésben részesült.

Magyarság, 1924. márc. 29.

Réthy Zsuzsa

Uj Ember.1948.márc.28.lo.old.

Budai miivészek kiállitása.

Réthy Zsuzsi
festőművész

Szent István heti festőhét kiállitáss - elmaradt

Nemzeti Ujság 1931.VIII.19.

Réty Gyula.

Munkája részben a Szinnyei-Társaság Társaság Szalón második kiállításán.

Az Est, 1927. márc. 21.

Réthi Zsuzsa MIK

Ligeti legény, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Réty

festő.

Párisi világk. orsz.

gép. kiáll.

1900. 569.

Gr. Haraay Miklósné

Réti Istvánné

festő

Sz. Varasdon 1899 máj. 24. Képzőmüv. Főiskolán Ruduay, Beulehardt, Réti, Gáborján tanítványa volt.

1939 mütt. kiáll. N. Szalonban

Budai Lenövének Társ.

számu rendeletemmel a magyar tanul-
jövedelmeiből a szkalkai kápolnai
Kor-t, elszámolás mellett utalvá-
n összeg eddig még elszámolva nem
, hogy az okmányolt részletes szá-
, immár haladéktalanul felterjesz-
akadályokat bejelenteni szives-

bruár hó 3-án

Réty Zsuzska.

Az Iparművészeti Társulat a régi Műcsarnokban rendezett karácsonyi kiállításán ismeretlen fémdombormüvei szerepeltek. (emlitve)

Budapesti Hirlap, 1924. dec. 2.

Réty Zsuzska.

A véczi Műcsarnokban rendezett Iparművészeti Társulat kiállításán fém-művei szerepeltek, középkori stilizálással.

Magyarság, 1928. dec. 2.

MDK

Réty Zsuzsa,
Benkhard Ágost tanár növendéke.

Napsütéses ut.
Tapolcai hegyek.

Az Ernst Muz. Helikon Kiállitásai. OMKK Föisk.Növ.Munk. kiállitása. B. 1923 márc. 18-25. Kat. 10.l.

MDK

Réti Zsuzska

Virágok, repr.

Képzőművészet 1930. 27. sz. 52.l.

RÉTI ZSUZSKA

504 Fehér virágok.

509 Virágok.

KnTárn.1929/30.téli kiáll.kat. 22.oldal

Réti Zsuzsanna MDK

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 232-4, 24-25.
Bp. 1926.

MDK

Réti Zsuzska,

a N.Sz.által rend. 63 csop.Kiáll. egyik-másikán szerepelt müveivel. 1928.

A Nemz. Szal.4co-ik jub.és a KEVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

RÉTI ZSUZSKA: VIRÁGOK

látogató közönségnek. V. *Davida* Mária és a többiek képeiről is csak elneréssel nyilatkozhatunk. A kiállítás szobrásza *Wigand* Eci, aki a lelki élet hüen visszaadó Babits Mihályról készült portraitjával ért el nagy hatást.

— *l. l.* —

ISTÓK JÁNOS: GYERMEKFEJ
A Műcsarnok Téli Tárlatáról

Réti Zsuzsi

Mücsarnok téli tárlatán virág-
képei szerepeltek.

M. 929. XII. 22.

Rátí Zsuzsa

Képzőművészeti Társulat téli kiállításán a Műcsarnokban szerepelt.

BH.929.XII.22.

Réthy Zsuzsa

1920/21 - 1925/26 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

176. Q.

VIEN, *Joseph Marie*, francia festő,
• Montpellier 1716, † Párizs 1809. Na-

Réti Zsuska

festő-

mül. Varasd (Horvát

ország

lánt

e

Borbélyzamlex

793. 4.

Rédi Zsuzsanna

festő

Műcs. kiáll. 1929-tól
Pipics 119.

KEHIDA

Deák-kúria

Eötvös Károly: Kehida VV 1876, 85–86 l.

Réthy Zsuzsa

Réti István: Hét művész, Az Est 1938 sept 21.

Báró *Hazainé Réthy* Zsuzska művészetét régebb óta figyelemmel kísérjük. Az 1920-as évek itthoni festőstílusába kapcsolódnak művei, amelyek, ha nem tévedünk, a legfestőibb tehetségnek mutatják őt e kiállításon. Iskolai tudás dolgában érzik a jó alap, amire nagyobb alakos képei mutatnak rá sok helyt. Amit nála kifogásolhatunk, az inkább a stílusingadozás, a bizonytalan festői célkitűzés műveiben. Például: a »Tél« (32. sz.), »Dunaparti részlet« (37. sz.) és »Akt a szabadban« (34. sz.) olajfestményei közt legteljesebben fejezik ki képességeit. Nagyon érthető és művészi darabok vannak kisméretű, igénytelen pasztelljei közt; a legkialakulatlanabbak bibliai kompozíciói. Faszobrai nagyon érdekes kettősségét mutatják tehetségének.

MDK

Réthy Zsuzska

"Ahitat" c.festm.repr.

Képzőművészet, 1928. 13.sz. 201.l.

MDK

Réthy Zsuzsa

Elfecsérelt élet, repr.

A Pesti Hirlap 1932 évi nagy naptára. 165.l.

MDK

Réthy Zsuzska

Nagyanyám c. munkájáért elismerő oklevelet kapott

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza. 65.l.

Réthy Zsuzska

Műcsarnok téli kiállításain szerepelt.

8 OU. 929. XII. 22.

Réty Zsuzska

"Tavaszi Szalon" cimmel a Szinyei-Merse Társaság rendezett kiállitást.
A lap "Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel kiemeli azokat a müvészeket, akik a tárlat legjobbjai. Ezt ugy is szemlélteti, hogy az itt felsorolt müvészek nevét dőlt betükkel jelöli meg:
Schaár Erzsébet, Szemere Lenke, Péter Marianne, Róna Emmy, Dabis Rózsi, Leicht Lilly, Marik Brigitta, Nógrády Magda,
A kritika külön sorolja fel a többi tizenhat müvészt.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64-65. lap.

Réty Zsuzsa

1927, 1928.

Tavaszi szalonban kiállító művésznő.

Réti Zsuzsika

szül. Varasdon 1899 május 24.
ág. ev. 6 felsőbb leányisk. -
1920/21. I-II. elsőéves mű-
vésznő. Benkhardt.

Hódmezővásárhelyi ref. főgimn.

Könyvt. - III. 179.

Réty Zsuzsika *

Pestkörnyéki

1932 ápr. 23-án esküdött meg a bécsi kapucinus templomban báró Hazai Miklóssal, báró Hazai Samu ny. honvédelmi miniszter fiával.

Pesti Napló 1932. ápr. 26 (Házasság.)

U. 3155.

* Réty József dr. orvos-tábornok leánya.

Réty Zsuzska

Született Varazsdon, Horvátországban, 1902 május 24-én. Tanulmányait az Országos Magyar Képzz. főiskolán végezte; mesterei: Benkhard Gy., Rudnay Gy. és Réti I. voltak. Koll. kiáll. a Nemzeti Szalonban, 1928. szept.

534

a helyiértve ábrázolt király baljában pál-
ájának lelógó bélésével szűk vállú kön-
övesek, pitos és pardúcbőrét jobb válla-
szemöldöke, a bajusza és szeme
alatt „BELA IV REX XVNG FVNDATOR PRAE-
és felett jobbra » A. 1252. « Nagyon rongált.

75 : 72 cm.
rda oratoriumából 1872. — Magy. Kép.

Réty Ursula

MAGYAR MUVESZET
1928. 280,600

Doszkár János és Ferenc

Háztalarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

H.Réti Zsuska

A Nemzeti Szalonban kiállitották müveit 1938-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

szövarch 20.-176.lap

Réti Zsuzska.

Müveit kiállitotta a Nemzeti Szalon 1928-ban.

Bende J.
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Réti Zsuzsika, festőm.

A XII.teremben nem kedvez kitűnő művének a rossz világítás miatt.

Szép virágcsendéletekkel szerepel.

Chroniqueur:
Nőegylet.-Téli tárlat.
Képzőművészet. IV.évf. 26.sz. 28.l.

M.D.K.

Réti Zsuzsa

"Ligeti legény" c. képének repr.-ját hozza a lap "Női festők a Tavaszi Tárlaton" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1931. márc. 8-14. XXI. évf. 11. sz. 52. lap.

MDK

Réti Zsuzska

"Virágok" c. festm.repr.
/ A Műcsarnok téli tarlatáról./

Képzőművészet,1930. 27.sz. 52.l.

MDK

Réti Zsuzska

"Virágok"c.kép repr.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 27.sz. 52.l.

Réti Zoltán műtermében

Balassagyarmattól délre, Szügy község határában gyakran sárga felhők szállnak, homokviharoktól élénk a határ, ha – mint idén is – hiányzik az eső, száraz a föld. A környék faluképeiből többnyire csönd árad, dombok élénkítik a tájat, [illegible] embernek az az érzése, hogy Réti Zoltán festőművész képei, főként vízióstmenyei a szelíd szépségű vidék szerves részei. Folytatásai a tájnak, amelynek szögletei nagyjából azonos léptékű városkákat őriznek az országhatár mindkét oldalán, megközelítően azonos stílusú régi középületekkel, hagyományos utcaképekkel, a vidéken – Nógrádban többnyire – romladozó kúriákkal, a dombok között fényesen kanyargó patakokkal, irodalmi emlékeket őrző falvakkal, temetőkkel és természetesen várromokkal. A nógrádi táj is ennek a meszszebb terjedő vidéknek a része, például a Cserhát vonulataival, amelyek távolabbról nézve fakókéknek látszanak, mint gyakran az itteni emberek szeme. A palócok lakta táj akvarellben talán leghitelesebb mai megörökítője: Réti Zoltán, aki maga is e vidék szülötte.

Réti Zoltán azon értékőrző emberek közé tartozik, akik egy tájegység múltjának és jelenének mély ismeretében megbízható arányérzékre tettek szert, nem vétik el a léptéket, évtizedek szívós és következetes munkájával szerzett alapos kulturáltságuk megóvja őket mindennemű felületességtől, s egyúttal a vidéken oly gyakran bénító kisebbrendűségi érzéstől.

A művész magáról így vall: „Gyermekkorom emlékei között élek. Az iskolai, katonai éveimet leszámítva itt telt el eddigi életem. Bármerre fordulok, nemcsak a jelent látom, hanem az elmúlt ötven esztendőt is. A dombokhoz és vizekhez, az utcákhoz és terekhez, az itt élő emberekhez kötődöm minden idegszálammal. Lokálpatriotizmus? Ez a kifejezés adhat patinát, de lehet vállveregető is. Mindenesetre nem érdem, inkább szerencse, hogy itthon, Nógrádban lehetek. Innen örülök annak, ami jó, innen fáj az, ami rossz. Szeretném, ha képeim ezt tükröznék."

Szokták mondani, hogy a művész mások számára is legvonzóbb tulajdonsága a képekből áradó harmónia. Réti Zoltán láthatóan jól érzi magát a Börzsöny, a Cserhát világában, a Palócföld hullámos táján, amelynek jelenségeit festi. Ez így is van, azzal a megszorítással, hogy távolról sem felületen mozgó, hanem kiküzdött harmónia az övé. Ismeri ennek a világnak komorabb, fojtottabb zugait, az emberi élet mélyebb tragédiáit is. Kapcsolata a tájjal és embereivel azonban elsősorban lírai, ami csak azt jelenti, hogy sugárzóan meleg embersége a komorabb jelenségé-

1

2

1 Réti Zoltán: Tavaszi vizek, akvarell, 50x70 cm, 1976
2 Réti Zoltán: Kiöntés, akvarell, 50x70 cm, 1978
(fotók Ember P.)

3

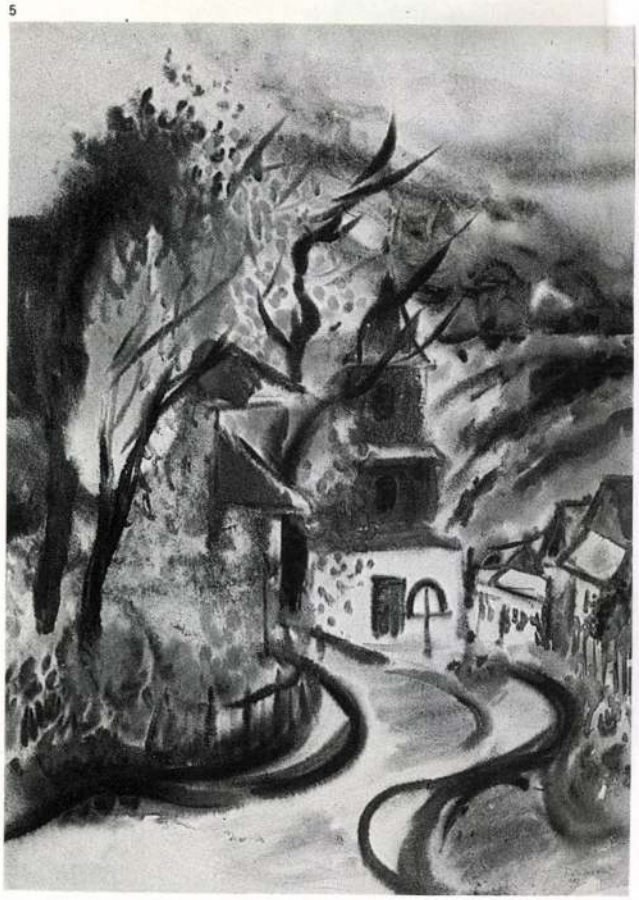

4

ket is konok bölcsességgel aranyozza be. Következetességéből ered látszólag derűs nyugalma is, amellyel a világot, benne a művészeti törekvések cikcakkjait szemléli. Nincs szüksége talányokra, akvarelljei mégis teret engednek a képzeletnek. Az egyediben is az általánost fogalmazza meg, a lényeg megragadására törekszik. A megismert szépet és újat a szűkebb haza földje és népe életének változásaiban mutatja föl. Réti Zoltán úgy patrióta, hogy látóköre széles, s ennek tágítására – többek között – zenetörténeti kutatásait, egyáltalán a zenét is felhasználja. Kisvárosi emberek között él, fiatalokat tanít, muzsikál és fest. Közülük való, tehát ismeri a nógrádi embereket. Számára a palóc ember nem csupán a folklór – még kevésbé annak múlt századi változata – létrehozójaként és viselőjeként, a Szabó Zoltán által emlegetett „cifra nyomorúság" megélőjeként érdekes. A „cifra" helyett mindig inkább a „nyomorúságot", az újabb évtizedekben pedig a belőle felemelkedő dolgos embert fejezi ki műveiben. Ami a külső szemlélő számára e tájon könnyen a palóc folklór kissé egysíkú képeként jelenik meg (jóllehet e folklór „mögött" is különbözőképpen örültek és szenvedtek az emberek, társadalmi helyzetüknek megfelelően), az Réti Zoltánnak természetes közeg, bátran el is hagyja tehát a tetszetősebb külsőt azért, hogy az emberek közötti viszonyt jobban kifejező összefüggésekre figyeljen. Ezért mondhatjuk joggal, hogy Réti Zoltán a nógrádi tájak és emberek hű krónikása, a vidék meghittségét, bensősége báját, a dombok között élő és munkálkodó ember világát híven átörökítő művésze.

5

6

Ember és táj szerves egységben jelenik meg művein. Erről mondja: „Nemcsak az az emberábrázolás, ha az ember is jelen van a képen. Emberábrázolás az is, ha »csak« a munkája van ott. A táj elárulja, milyenek ott az emberek. Akvarelljeimben ezt is igazolni szeretném. Úgy érzem, az akvarell – amit nem tartok »szalonművészetnek« – kezemben van, engedem, hogy »játsszon« az anyag, de az általam megszabott keretben. A földnek kettős szerkezetét vizsgálom. Egyrészt a dombokat, vonulatokat, szóval a domborzatát, másrészt azt, ahogyan az ember megmásítja a föld felszínét, otthagyja a nyomát. A földnek ez a kettős szerkezete sajátos feszültséget közvetít. Egyébként nógrádi dombokról van szó, ilyen dombok csak itt vannak. A fák is különböznek egymástól, mint az emberek. Más az erdei, a városi fa és így tovább. A fa sajátos átmenet számomra az élettelen föld és az ember között. Gyökerét a földbe ereszti, a lombja már »emberi«, mozog, él, másként viselkedik, ha szél fúj és ha csend van."

Réti Zoltán korai „oldottabb korszaka" után nagy szerepet szán az erősebb színeken túl a konstruktív elemeknek, így akvarelljei sajátos erővel, karakterisztikusabb, hangsúlyosabb vonásokkal gazdagodnak. Kezdetben inkább csak rácsodálkozott a világ szépségeire, akvarelljei – egyik méltatója szerint – tündéri finomságúak voltak, álomszerű tájakkal. Két évtized óta azonban mind nagyobb súlyt fektet a szerkezeti elemek tudatos alkalmazására. Azóta úgyszólván minden képén felfedezhető a hullámvonal, amely végső soron a zenével rokon, magának a képnek ad hullámzást, dinamikus képépítésre vall, s – elsősorban a *Szántás*-sorozatban – zenei vonalvezetésre. Sikeres törekvése, hogy magának a képnek legyen belső zenéje azáltal, hogy térbeli megjelenésével egyidőben a nézőben a változás, a mozgás, végső soron az idő múlásának érzetét kelti föl. Mert hiszen, amint a zenének is van térbelisége, a képnek is lehet időbelisége. Egy dallamot vagy zenei motívumot a térben is el lehet képzelni elejétől végéig, emelkedését, süllyedését is érzékelhetjük. Ugyanígy Réti Zoltán hullámzó akvarelljeit sem érezzük merevnek, mozdulatlannak, hanem megindul a képzeletünk: ha tekintetünk végigsiklik egy fa, egy barázda vonalán, mintegy együtt mozgunk az idő múlásával a kép nézése közben. Tér és idő, képzőművészet és zene így kapcsolódik egymásba ezeken az akvarelleken.

A művész mappáiban ott van az akvarellben írt egész palóc helytörténet, e táj és nép csöndes hétköznapjaival, színes ünnepeivel, megkapó bájával és változásaival az időben. A lapokon nincsen semmi esetlegesség, csak a hullámzó, tiszta szerkezet, amely – bár nem azonos vele – mindenkor a valóságban gyökerezik. S a konkrétságon túl, mindenütt ott van bizonyos sejtelem, távlat, levegő. Vagy a víz.

Azt mondotta egyszer a művész: Szép, színes egek vannak mifelénk.

Boldog lehet, aki ilyen ég alatt él és dolgozik.

Tóth Elemér

7

3 Réti Zoltán: Szántás, akvarell, 50x70 cm, 1980
4 Réti Zoltán: Favágók, hazafelé, akvarell, 50x70 cm, 1981
5–6 Réti Zoltán: Hollókő I–II., akvarell, 50x70 cm, 1981
7 Réti Zoltán: Kétbodonyi esküvő, olaj, farost lemez, 100x80 cm, 1981
(fotók Kulcsár)

A rend hiánya az ember szégyene

Nagy B. István kompozícióiról

Az a rend, amely egy-egy társadalmi-történelmi korszak embereinek tudatában él, amelyet a maguk felismerésével igazolnak vagy alakítanak, összefügg azzal az életigazsággal is, amely egy-egy népközösség lelki alkata szerint fogalmazódik. Miszerint rendjén való az, ha az ember a maga nagyságát képzeli, de az már nincsen rendjén, ha képzelt nagyságát valóságosnak mondja. A társadalmi-emberi rendnek ilyen egyedi esetben jelentkező vagy olykor általánosabbá váló sérelme, homályba kerülése, lefedése vagy hiánya groteszk, émelyegtető helyzetet teremt. A rend hiánya azoknak az embereknek a szégyene, akik értelmükkel a természeti és az emberi dolgoknak a megértésére vállalkoztak. Nagy B. István festői munkásságával az emberek rendérzetéhez és -tudatához talál, anélkül hogy valamiféle önmaga akarta rendet deklarálna képeiben. Csupán megmutatja egy-egy emberi szituáció való igazságát. A néző rend- és életigazság-érzete ismeri fel a valóság sérültségét. Nagy B. István nem ítélkezik. Csupán a valóság egészséges, emberhez méltó szemlélését, igaz látását bizonyítja munkáival. A felületnél mélyebbre nézve, látva gondoltatja velünk a dolgokat. Például azt, hogy a vizuális kultúra nem pusztán a formai specifikumokban való örömködés, hanem az emberi szituációk tiszta látása is. A dolgok rendjének való megfelelést voltaképpen a maga cselekvésének teszi vezérfonalává. Festő, aki szín-, folt- s vonaljelekkel formálja értelmezéseit valóságunkról. Színekkel, formákkal foglalkozó ember tehát, aki ura és jó gazdája eszközeinek. Autonóm művész, aki tudja, hogy a vizuális kultúrában való magas fokú tájékozottsága s a kifejező, ábrázoló eszközök specifikumainak ismerete még nem a világ tudása, hanem csupán a vizualitás tárgyára vonatkozó speciális ismeret.

Nagy B. István festészete korunkban, a művészet sorsfordulata idején bontakozott ki, a nehezebb utat választotta, amikor átgondoltan szétválasztotta az ál- és a valódi művészeti-társadalmi problémákat. Művészetében a motívum és a szituáció kifejezése viaskodott a hangsúlyosabb jelenlétért. A zsámbéki templomrom tömegében épen maradt monumentális két tornya évekig volt képeinek fő motívuma. A történelem tanújaként, a megmaradás monumentumaként, közösségi létünk emlékműveként, ember lakta tájban uralkodó látványként, olykor látomásként festette meg képein a mitikussá vált két tornyot. Nem az ő hibája, nem formálókészségének hiánya vagy gyengesége az oka, hogy a zsámbéki templom csak kevesek előtt vált szimbólummá. A szimbólumteremtő erő benne feszül és hat ezekben a képekben. A zsámbéki sorozat készítése előtt és azzal egyidőben emberi szituációk, sorsok foglalkoztatták, valójában társadalmi-közérzeti ügyek. A képzőművészetnek eddig mindig megvolt és ma különösen nélkülözhetetlen az a funkciója, hogy tükrözze a kor emberének lelkiségét, a személyiségek és típusok milyenségét, hogy az emberi rendtudathoz, a nemzeti igazságérzethez szóljon a tényleges érték vagy a különös, a groteszk, a nemtelen, a silány ügyében. A festő megformálásai persze csupán az így vagy úgy látás érvei, s bennünk, nézőkben teljesül ki az igazság. Ha tudja is a festő az igazságot, színben, formában képzeli, s ez a transzpozíciója a maga képzeletének terében történik. Nagy B. István tematikus kompozícióiból, a valóságra érzékeny komolyságából és festői előadásmódja megfontoltságából azt olvasom ki, hogy ő mindezt tudja. Ilyennek ismeri a festő helyét a társadalomban. Szerénysége, mély emberi kulturáltságot igénylő szerepfelismerése, alkotói hozzáállása csak látszólag korszerűtlen. Szerénységét józansága is támogatta; nem tévesztette meg az utóbbi 10–15 év európaiságot, modernséget, avantgarde-ot, absztraktizmust, aktivizmust, artizmust éneklő kritikusi kórusának szirénhangja. S a fiatal művészeinket autonomitásra nevelő lelki kancsukázások sem félemlítették meg.

A közvélemény egyértelműen reagál, ha valahol a rend hiányát, homályát tapasztalja. A képzőművészet esetében például egyszerűen nem nézi meg a képeket, nem jár el kiállításokra. Nem fogad-

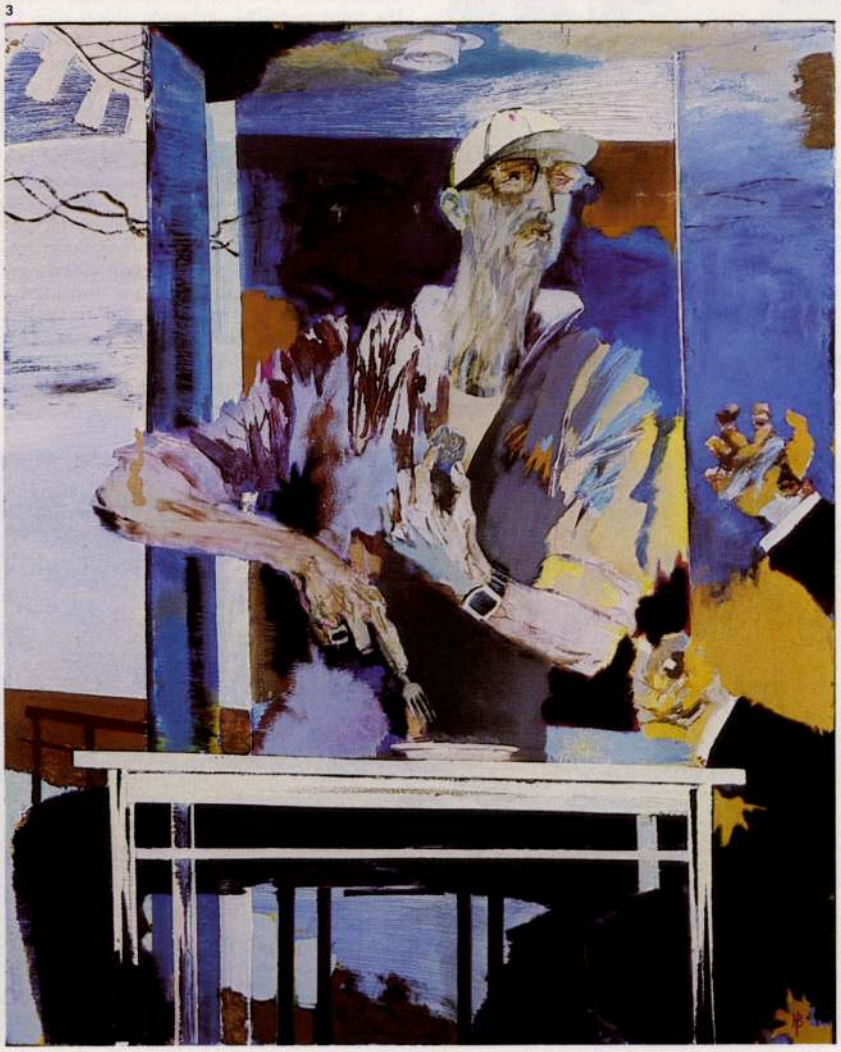
1

2

3

1 Nagy B. István: Tatlin,
olaj, vászon, 110x90 cm, 1975
2 Nagy B. István: Mellékszereplők,
olaj, vászon, 110x140 cm, 1975
3 Nagy B. István: A falat,
olaj, farost lemez, 110x90 cm, 1976

ja el a műveket lelki és szellemi táplálékául. Maguknak a képzőművészeknek kell tehát arra törekedniük, hogy képzeletük igazáról közösségüktől feleletet kapjanak. Életünk nemcsak a magunk, a saját önmegvalósításunk története, hanem az a magatartásunk is, ahogyan részt veszünk, segítünk mások önmegvalósításában. Létezők igazán csak közösségünk által lehetünk. Akkor, ha úgy tiszteljük közösségünket, mint önmagunkat. Így lehet csak szavunk emberi-művészeti értékekről.

Nagy B. István képeinek világába jutva közösségi létezőkké válunk. Hiszen a mi lehetőségünk és bizony a dolgok rendbenlevőségéből következő feladatunk is, hogy értelmet adjunk festményeinek, tagadjuk vagy igazként fogadjuk képzelete, hite megformált állításait. A mai ember a lelkiségének érdekeit érintő, mozgósító valóságoknak vagy csupán az érzetünknek kellemes látványosságoknak látója-e? Nagy B. István mai emberi szituációkat bemutató tematikus kompozíciói közérdekű indíttatásúak. Éppen ezért képrealizálásának a szín-színfoltok organikus kapcsolódásai az eszközei, vagyis a tegnapi fogalmaink szerinti képi tartalmak a festő mondandójának segítői, a kompozícióiban szerepet kapott színek önmaguk jelentésén túl mutató feladatot teljesítenek.

És hogy mennyire az igazságtevő rend irányítja Nagy B. István festői munkásságát, azt régebben készült képeinek a címei is sejtetik: *Az alattvaló, A kedvetlen alattvaló, Eltévedt Ikarusz, Apáink, A doktor (nekrológ apámról).*

A képzőművészetnek mint művészeti ágazatnak az a világot bejárt törekvése, hogy kerülje az emberi tartalmak direkt exponálását, hogy mellőzze kifejezési eszköztárában a konkrétan felismerhető tárgyakat, az emberi alakot hogy ne a világ profán érzékelésének átírását tartalmazza a mű, hanem valamilyen új speciális értéket: napjainkban mint egységes törekvés megszűnni látszik. Pontosabban arról a kezdetben egységesnek látszó szándékról, amely a képzőművészet autonomitását célozta, kiderült, hogy voltaképpen a romantika és a specifikus technicizmus

4

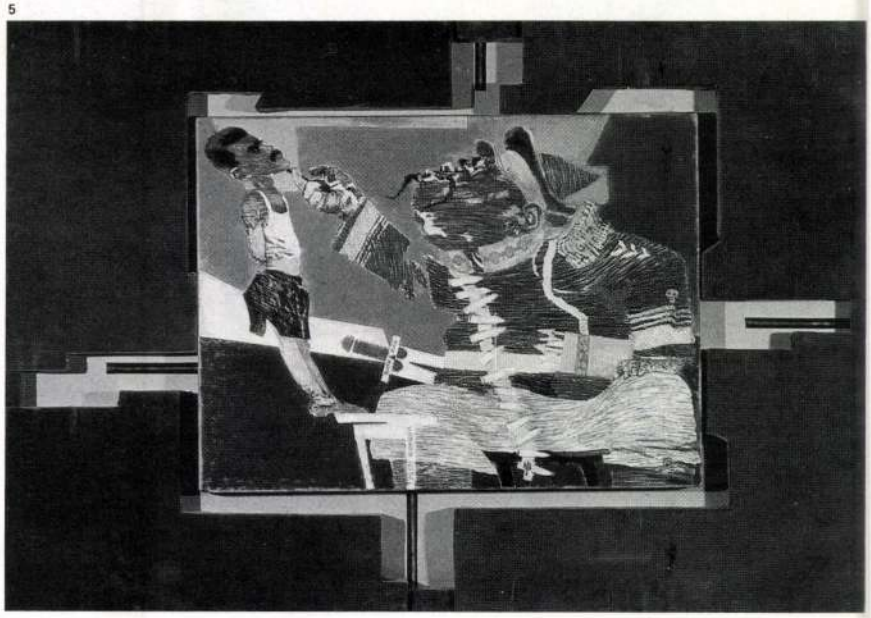

egyelőre sikertelen házassága. S nem tudhatni, hogy kettőjük közül melyik a meddő, melyik a gyenge nemző erejű, vagy hogy talán a harmadik eshetőségre kell gondolnunk. Csupán azt tapasztaljuk a frissebb keletű szakmai pályázatok illusztrációit szemlélve s a legutóbbi budapesti Nemzetközi Kisplasztikai Kiállítás anyagát is látva, hogy ebben a házasságban a technicizmus viszi a hangot. Vagyis hogy a vizuális specifikumok előállításában a mérnöki tudás a termelékenyebb. Igaz, korunk a specializálódás kora. A teljességre törekvő művészet azonban nem igazodhat szolgaian ehhez a korjelenséghez; oly módon, hogy művekben is deklarálja a teljességről való lemondását. Az emberek társadalmi munkamegosztásukkal munkatevékenységük szerint specializálódnak. De munkájuk végeztével – annak árán – autonóm emberként a közösség teljes jogú tagjai, akik az emberi értékek ügyében figyelmükkel vagy hallgatásukkal döntenek. A művészet társadalmi közege tehát a nem specializálódott, az önmaguk teljességére törő emberek közössége.

Minden megmaradni akaró közösség legfőbb értéke a negatívumok érzékelésének készsége. S az a mérték, amellyel felismeri környezetében a rend hiányát. Nagy B. István itt közölt festményeit nézve tapasztalhatjuk és érzékelhetjük az ő rendtudatának, emberi mértékének megformált észleleteit. Festményei, bár a bennük ábrázolt szituációknak lehetnek tapasztalati indítékai is, valójában mégis képzeletének szüleményei, festői fogalmazványok, lelki objektivitással készített látleletek világunkról, elutasíthatatlan valóságunkról, amelyben élünk, az emberekről, emberi helyzetekről, amelyek körülvesznek bennünket. Nem könnyű eldöntenünk, hogy megjelenítő eszközeinek varázsától leszünk társai képzeletének vagy ő a társa a bennünk is élő rendtudatnak, amely azt parancsolja, hogy minden helyzetben emberként kell cselekednünk. Ezt az emberit, sőt a rendet szépen elképzelő embert mutatja *Tatlin* című festménye, amelyben az orosz proletárforradalom jeles művésze az új rendet testamentáló tornya előtt tanúskodik a maga képzelte rend igazáról, annak ellenére, hogy ez az áhított rend az emberek életében még nem tapasztalható. Tudom, ha egy kép erkölcsi tanulságát szóval is kimondjuk, valójában rontjuk a kép hatását. De egyben a kép próbája is az, hogy milyen szavakat, milyen reagálásokat intonál. Persze a szó mondójának is próbája a szóval leírás. Sokszor használjuk a kifejezést, ha egy-egy tragikus vagy komikus emberi helyzet megrendültségének vagy groteszkségének elmondásában megakadunk: azt látnod kellett volna, azt nem lehet szóval leírni. Nagy B. István *Mellékszereplők* című festménye egy létesítmény átadásának ünnepélyes pillanatáról szól. Ha nem tudnánk a címét, ilyen címekre gondolhatnánk: A szalag átvágása, A nagy gesztus stb. De fontos a pontos cím. Mert valójában a mellékszereplőkről szól ez a kép. Az ő perspektívátlan tekintetükről, az új összefüggések felismerésében elfáradt, belefásult magukba zárkózottságukról, rezignált emberségükről. Élők helyett létezők.

Tudományos kutatók százai, ezrei, szocio-, etno-, pszicho- és más -lógusok tevékenységük tárgyává teszik s nagy apparátussal kutatják, elemzik hazánkban a különböző foglalkozású dolgozók kulturális állapotát, helyzetét. Sokszavú jelentéseikben azonban adatokba szürkítik és nem tudják oly pontosan és igazul elmondani a rend hiányát, mint ahogy Nagy B.

5

4 Nagy B. István: Gyulu bácsi, olaj, akril, 110x120 cm, 1977
5 Nagy B. István: Batu kán pesti rokona, akril, vászon, textilkeret, 90x90 cm, 1980
6 Nagy B. István: Kritiszőr, akril, vászon, textilkeret, 80x55 cm, 1981
7 Nagy B. István: Kritiszőz, akril, vászon, textilkeret, 80x65 cm, 1981

6

7

Istvánnak ez a munkája elénk tárja. A társadalomtudományok elemzéseinek ugyanis nincsen olyan megoldást sürgető parancsa, mint e műnek: szüntesd meg közömbösségedet. Hiszen ezek a gondok teljességükben nem oldhatók meg állami eszközökkel, nem intézményesíthető feladatok, hanem társadalmiak, közösségiek, az igényes emberség gondjai. Felvállalásuk pedig maga a tartalmas élet egyedüli lehetősége.

Két világ. Bár mind a kettő magánszféráinkban is érint bennünket: a tisztán esztétikumot produkáló képzőművészet és a morális tartalmakat is felvállaló. Az egyik a kellemes érzetünket, a másik az igazságérzetünket foglalkoztatja. Nagy B. István festményei igazságérzetünket szólítják: társuljunk igazához! Az európai képzőművészetben főleg az Amerikából Angliába települt Ronald Kitaj, az angol pop art jeles képviselője foglalkozik művészetében Nagy B. Istvánhoz hasonlóan közösségi tartalmakkal, művészete mérlegére teszi az emberi társadalom mai jelenségeit. Korunk emberének szabadsága, hogy választhat a neki kellemes vagy az igaz között. Akik az érvényes élet lehetőségeit keressük, örülünk az igaznak. Az a szép, ami igaz. Nekünk tetsző, mert emberi igazságú, ha nem is felemelő emberi igazságú az a szituáció, az az illúziótlan valóságú gesztus, amit Nagy B. István *A falat* című festménye kifejez. *Gyulu bácsi* portréja is igaz, valamiért valahogyan így megfestve is az élet csodája. *A Batu Kán pesti rokona* című képe a József Attila-vers megjelenítése. Igen, így együtt ők ketten rokoni mustrán: József Attila, a sokezer szavú, európai gondú – és Batu Kán, az otromba, megalázó gesztusú rokon. A szellemi és a nyers hatalom szembenállása – a csikorgó kompozíció által lesz igaz.

A *Kritiszőz* és a *Kritiszőr* képeinek jelentéshordozó címe szintén nélkülözhetetlen (fontos a masszőz-masszőr mintájára használt fonetikusság). E művek Nagy B. István legelegánsabb művei. A bravúrosan finomkodó festőiség azonban affektáció: a kritikus urak és hölgyek kritikusi munkásságát jellemzi. A hokedlikoturnusokon tetszelgő figurák műznek így írásaikban. S a bennünk élő rendérzet fogal mazza már tovább a képet, hogy valóban nincsen rendjén – mai képzőművészeti életünk gyakorlatára gondolván –, hogy a való világ varázsaival mérkőző képzőművészeink teljesítményét a groteszk értékelje. *Egy ugródeszka emlékiratai* című diptichonja az ugródeszka két lehetőségét, a fel- és az elröpülést példázza.

Tematikus kompozícióinak Nagy B. István bársonyból vagy textilből készít keretet, védő-felnevelő fészket képzelete szép rendjének, hiszen még védelemre szorulnak, hiszen nem attraktivitások e művek, hanem vallomások.

A rend hiánya az ember szégyene a címe Nagy B. István festészetével foglalkozó méltatásomnak. Úgy vélem, csökken a rend hiányából eredő szégyene az embernek, ha megvallotta, ha tudja, mert ez a tudomásulvétel már maga is rend. Nagy B. István kompozíciói nem mosolyogva megmondott igazságok, amelyeknek keserű csípős tanulságai a derűben feloldódva, megszépülve édessé változhatnának. Közös gondjainkhoz szólóak. Tegnapi emberségünket szólítja előbbre s holnapi emberségünket szólítja ide vissza a mába: legyünk mai emberek, foglalkozzunk mai gondjainkkal.

Kovács Gyula

Király Sándor műtermében

Király Sándor tudós festő. A színelmélet tanára az Iparművészeti Főiskolán, vizuális rendszerek megálmodója és alkotója. *Gulyás Dénes*sel együtt ő tervezte a Csepel Vas- és Fémművek kísérleti üzemének színdinamikáját, de dolgozott a Patyolat kelenföldi mosodájának, a Taurus gumigyárnak, soproni, esztergomi üzemeknek, a bicskei hőerőműnek, dunaújvárosi, csepeli lakótelepeknek színtervén is. Része van városképek korszerű alakításában, jelenleg a diósgyőri Lenin Kohászati Művek acélműhelyének színdinamikáját és egy új budapesti szálloda vizuális rendszerét tervezi *Gollob József*fel, *Karádi György*gyel, *Somogyi Miklós*sal, *Gulyás Dénes*sel.

Sok műfaj értő, érző ismerője, fejlesztője Király Sándor. Folyamatosan fest táblaképeket is; a Nagymarosi Tanács házasságkötő termébe és a Minisztertanács balatonöszödi üdülőjébe kerültek gobelinjei: tűzzománcai, seccói, zománcemblémái láthatók Budapesten, Fóton, Komlón és Pécsett. Felfedezte a beton díszítésének újabb lehetőségeit is, akrillal festett betonseccóját Szombathelyen avatták fel 1979-ben. Részt vett a Honvéd Tiszti Kórház rekonstrukciójában, színterápiai kísérletei is jelentősek. Ezen törekvéseit tartalmazza az Amerikai úti agysebészet műtőhálózatának és intenzív osztályának szín- és formarendszere. Következetességét igazolja az a tény, hogy hosszú évek munkájával megírta – az Iparművészeti Főiskola vizuális laboratóriumának vezetőjeként – színelmélet-tankönyvét, amelyet hallgatók és gyakorló festők egyaránt haszonnal forgathatnak. Minden idegszálával a közösségi művészetet ambicionálja, keresi a korszerűséget a művészi csoportmunkában, az anonimitást korunk szükségletének tartja. Ars poeticája az ipar és az iparművészet, az építészet, plasztika, festészet összefogását sürgeti egy mélyen és közösen megfontolt szín- és formarend alapján.

Király Sándor 1932-ben született Szegeden, ahol ifjúkorában énekelni tanult, figyelte a színházi díszleteket; a zenei inspiráció később visszatér vonalvezetésének ritmikus hullámzásában. 1957-ben végezte el az Iparművészeti Főiskolát *Z. Gács György* és *Miháltz Pál* tanítványaként. 1963-ban mutatkozott be első önálló tárlatával a Fényes Adolf teremben. Katalógusának előszavában Csángó András „az anyagok és formák összhangját" emelte ki. Már ekkor figyelemmel kísérte a kubizmust és a népművészetet, amelyet felhasználható forrásnak ítélt. Z. Gács György indíttatása nyomán ebben az időben született meg – művészi-műszaki koprodukció alapján – az új műfaj, a vaszománc kép. Király Sándor, *Kátai Mihály, Artner Ottó, Laluja András* Albert Péter vegyészmérnök technológiai kísérleteit alkalmazta egy szocialista szerződés alapján, amelyet 1962-ben kötött az Iparművészeti Főiskola a Zománcipari Művekkel. Az ebből a technológiából fakadó lehetőségeket Artner Ottó a plasztika, Kátai Mihály a tűzzománc irányába fejlesztette, egyedül Király Sándor maradt meg az építészet hatósugarában. Megmaradt, bár az építészet és a festészet ezen új szövetsége nem vált általánossá. A halogatás miatt új lakótelepeink nagy része nem a korszerű színdinamikai elvek alapján épült a 60-as években, s még ma sem így épül. Király Sándor a szemléletet is meg akarta újítani, nemcsak új művek létrehozásán fáradozott. Nem rajta múlt, hogy nem valósult meg építészetünkben a „színes város" szerkesztett összharmóniája. Ami valóság lehetne, még mindig lehetőség csupán.

A pálya minden nehézség ellenére továbbra is felfelé ívelt, ezt 1968-as szegedi kiállítása is igazolta. Pogány Frigyes, akit hasonló kérdések izgattak, Király Sándorban felfedezte azt a festőt, aki „érti, érzi és szereti az anyagot". Sűríti, jellé, látványképletté alakítja a Dunakanyart, Assisit, a budai városképet. A szegedi tárlat munkásságának átmeneti korszakát idézte, azt a pillanatot, amikor még alkalmazta a leíró formákat, de már megpróbálta rendszerré fokozni vizuális felismeréseit.

A 70-es évek elején Király Sándor egyre tudatosabban használja fel elméleti tapasztalatait festői gyakorlatában, egyre helyesebb arányban ötvözi a konstruktivizmus és a népművészet komponenseit. Ezt a törekvést külföldön is elismeréssel honorálják, ilyen értelemben méltatja Király Sándor művészetét Georges Boudaille a Lettres Française hasábjain. Németh Györgyi és Fencsik Flóra a tudatos színkezelést és a beton bátor alkalmazását emeli ki munkásságából. Németh Lajos analízise is találó, amikor 1973-as budapesti kiállításakor képeinek kubisztikus elemeit érzékeli, valamint a magyar népművészet zenei, költői ritmikáját.

Bojár Iván is észreveszi Király „közösségi rendeltetésű" művészetét, de Vadas József csupán a szándékot dicséri: „Az egyszerűség nem egyszer szimplasághoz, a racionális igény gépiességéhez vezet". Később, a Művészetben 1978 márciusában megjelent cikkében még szigorúbb. Ekkor már fantáziátlannak, egyhangúnak, unalmasnak érzi Király Sándor vonalvezetését. Sommás, nem bizonyított vélemény. Király ugyanis készen állt a korszerű térszervezés munkájára már 1973-tól, de a társadalomtól nem kapott erre megbízást. Így, feladatok hiányában, átmenetileg ahhoz a műfajhoz tért vissza, amelytől elszakadni kívánt: a táblaképhez. És az is tény, hogy 1979-ben felavatott szombathelyi színes betonfalával bebizonyította képességeit. Ez a mű több szándéknál. Eredmény.

Király Sándor tudós festő, fogékony az anyagtan minden újdonságára, vizsgálja, hogy az egyes színárnyalatok milyen hatással vannak az emberre. Tanulmányt írt az ismétlődő formarendszerek alkalmazásáról az építészetben, izgatja a képi nyelv információs sajátossága, a képalkotás optimális hatása. Szinkronban van a nemzetközi eredményekkel, az egész látóhatárt figyeli. Az foglalkoztatja, hogy „az ipari munkakörnyezet színdinamikája" mennyire alakítja és boldogítja az embert. A nemzetközi szakirodalom és saját festői tapasztalatai egyeztetésével tanulmányt írt a harmadik évezred gyógyintézményeinek művészeti karakteréről, amely esztétikai hatásokkal kíván elérni terápiás hatást. A környezet sarkalatos, pszichikai szükségleteinknek megfelelő esztétikai átalakítását csak hasonló szemléletű építészek, festők, szobrászok iparművészek szövetséges csoportja tudja elvégezni. E feladat napjainkban meghaladja a magányos művész teherbíró képességét. Az ipar teremti meg az anyagi javakat, de szennyezi is a környezetet. Ki nem küszöbölhető ellentmondás ez? Csak addig, amíg a művészet, az értelem vezényelte vizuális rendszer nem gyógyítja meg a maga harmonizáló képességeivel a sérüléseket. A kor ezen mozgástörvényeit ismerte fel Király Sándor, azt, hogy a jelen és a jövő vizuális alkotásaiban egyre inkább a mérnök alapossága és a festő érzékenysége ötvöződhet. Nem is annyira a festmény érdekli, hanem az e képi program alapján szerkesztett környezetteremtés. Így Király Sándor is a tervezőmérnök-festők sorába tartozik, egyszerre építész és konstruktőr.

A nemzeti és internacionális formák alkalmazásával éri el saját rendszerét. Ereje a variációgazdagság. Rácsos, máskor szőnyegszerű felületek, átlós kombiná-

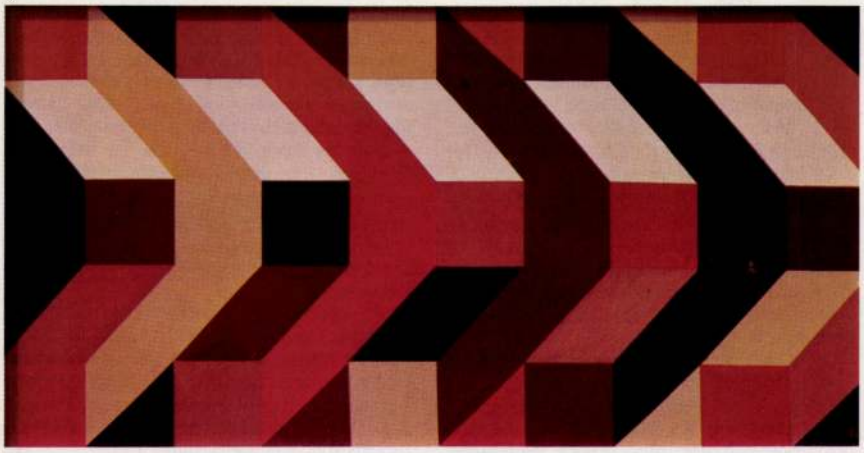
1

2

3

4

5

6

ciók, négyzetformába sűrített színes képletek, koncentrikus körök, nyolcszoros vonalpárhuzamok, fehér, rózsaszín, fekete paralelogrammák, sárga, piros sávok alkotják Király Sándor szókincsét, azt a festői nyelvújítást, amelyet tehetséggel és szorgalommal művel. Nem hallgathatom el azonban azt a tényt, hogy ebben a kizárólagos szenvedélyben mellőzi korábbi, tájakat elemző kombinatív alkotásait, amelyek a leírást elvonatkoztatott kiemelésekkel sűrítették. Kár, hogy ezeket száműzte törekvéseiből. Úgy érzem, hogy nem játszhatja ki egyik hivatását a másik ellenében: Király Sándor elméleti szakember, képmérnök és festő egy személyben.

Király Sándor 1966-ban elkészítette tufabetonból a belügyi szálló homlokzatát, Komlóra zománcemblémákat szerkesztett, a Lumumba utcai óvodában műanyag seccóját avatták fel. Ő komponálta a pécsi házasságkötő terem ajtófogantyúit. Ezen művei technológiai újítások is, olyan szintézisek, amelyet a tudomány kínál és a festészet elfogad. A szombathelyi új általános iskola oldalhomlokzatának 160 m² nagyságú színes felülete is olyan alkotás, amely ipari és művészi szakértelmet igényelt. Úgy ad örömet, hogy gazdálkodik a színekkel: a kék és zöld árnyalatokat az ég és a pázsit, a közelebbi és a tágabb környezet szállítja a betonfal barna, narancs, fehér tónusaihoz. Így válik e téregység jellé, Szombathely-emblémává.

Vajon nem komputerfestészet Király Sándor művészete, vajon nem a mechanikus elemek jutnak túlsúlyba, vajon nem matematikai piktúra ez? Kétségtelen, ez a törekvés Vasarely eredményeivel, értékeivel is rokon, olyan élő op art, amely színes várost, derűs közérzetet, általános harmóniát teremt. Szombathelyen Király Sándor elérte, hogy egy épület látványünneppé vált. Ezen a helyes úton kell Király Sándornak tovább haladnia, nem is lehet más feladata; hisz ez az út, ez az irány: hivatása, karaktere, lehetősége.

Losonci Miklós

1 Király Sándor: Nógrádi táj, olaj, farost lemez, 65x100 cm, 1973
2 Király Sándor: Dubrovniki látkép, olaj, farost lemez, 72x110 cm, 1974
3 Király Sándor: Pszeudóformák, olaj, farost lemez, 60x95 cm, 1980
4 Király Sándor: Variációs forma, gobelin, 150x150 cm, 1972
5 Király Sándor akrilseccója, Szombathely, Joskar Ola városrész általános iskolája, 8x18 m
6 Király Sándor és munkatársai: Diósgyőri Acélmű, színdinamikai terv, makett, 1:250, 1980

Nyugtalan tér

Bemutatjuk Kőrösi Papp Kálmánt

Kőrösi Papp Kálmánnak – ha jól számolom – eddig öt kisebb egyéni kiállítása volt: az első 1974-ben az Eötvös-kollégiumban, a harmadik 1977-ben a Ferencvárosi Pincében, az utolsó 1981 tavaszán az MSZMP Politikai Főiskoláján, ahol grafikusként dolgozik. Részt vett munkáival több csoportkiállításon is, utoljára 1978-ban a Pataki István Művelődési Központban. Hangzott el róla ismertetés is a rádióban, nyomban első kiállításakor, s a szöveget, Rózsa Gyuláét újra hallgatva úgy tűnik, hogy az akkori friss benyomás nyomán támadt reflexiók nagyjából ma is érvényesek festészetére. Ismeretlen művésznek tehát nem nevezhető. A jelenlegi bemutatás így a felfedezés helyett inkább arra vállalkozik, hogy erre a nem is éppen fiatal (1940-es születésű) s nem is éppen ismeretlen művészre felhívja a figyelmet.

Kőrösi Papp Kálmán autodidakta, ami az ő esetében annyit jelent, hogy nem főiskolai diplomával a zsebében, hanem egy kissé hosszúra nyújtott, tízévnyi szakköri tevékenység után (a Vasutasok Szakszervezete Képzőművészeti Iskolájába járt) igyekezett a saját lábára állni. Ki is alakított – még szakköri éveiben – egy tetszetős, kissé naiv, kissé szenvelgő modort, amivel hosszú évekig elélhetett volna, sikereket is aratva. Ő azonban hamarosan felhagy vele, az újrakezdés kényszere téríti a kitaposott ösvényről, s amikor feltámadt benne a képfelület analitikus megmunkálásának igénye – szinte egyik napról a másikra – úgy érezte, hogy nem remélt kincsre bukkant. Ezután fedezte fel a Skira-kiadású kötet nyomán Cézanne-t, aki így már csak utólagos igazolást jelenthetett számára. Ha Cézanne-ban a tér és forma összefüggéseinek folytonosan új meglepetésekkel szolgáló kutatóját tekintjük, e vonzalom természetes megnyilatkozása egy olyan festőnek, akit hasonló problémák foglalkoztatnak.

Volt már egy időszak a magyar festészet történetében, amikor a cézanne-i és a Cézanne-nal induló tér- és formaanalízis – akkor még újdonságként – döntő módon befolyásolta egy egész nemzedék pályafutását: a Nyolcak és aktivisták időszaka. Cézanne megrázó szemléleti élményt jelentett nekik – a legtehetségesebbeknek –, amit többeknél tovább érlelt, a formai megoldásokat a tiszta absztrakció felé irányítva, az expresszionista, kubista és futurista analízisek egész Európát meghódító újszerűsége. Ez az analitikus folyamat – mint ismeretes – sokaknál a természeti motívum kiiktatásához és a festészeti alapelemekkel, a legegyszerűbb geometrikus alakzatokkal való képszerkesztéshez vezetett. Voltak azonban akkor is, a tízes években és később is, már napjainkban – amikor a motívumanalízis igénye ismét elharapózott –, olyanok, akik a természettel való kapcsolat radikális felszámolására alkatuknál fogva vagy egyszerűen festői meggondolásból nem vállalkoztak.

Az avantgarde-nemzedék tagjai közül jól ismert az aktivistákhoz közel álló Nemes Lampérth festészete, aki a hazai indíttatást ötvözte ugyan a cézanne-i és egy Fauves-szerű tér-, forma- és színanalízissel, s ennek nyomán egy erősen síkszerű tagoltságú, szisztematikus stílust alakított ki, de a motívum kiiktatására nem vállalkozott, még kubisztikus-futurisztikus széttördelésére sem. Nemes Lampérth neve nem ok nélkül került ide, Kőrösi Papp Kálmán festészete ugyanis – első benyomásként – az övével mutat érintkezést. Az asszociációt a mindekettőjükre jellemző tér- és formaelemzési hajlam mellett a fokozott intenzitású színértékek használata is indokolja. Nemes Lampérth grandiózus összefoglaló ereje, képeinek drámai feszültsége, színbeli és formai fegyelme, szisztematikus technikai megoldása egyszeri és utánozhatatlan jelenség. Amit képvisel, nem utánozható – sok más későbbi törekvéssel szemben –, legfeljebb továbbfejleszthető, szemléletileg kitágítható, feltéve, ha a motívumanalízis elmélyült tér- és formaelemzéssel párosul.

Kőrösi Papp Kálmán ez utóbbira vállalkozik, s ezért nem lehet mindössze formai jegyek vagy az elvonatkoztatás mértéke alapján megítélni festészetét. Hagyományos festő abban az értelemben, hogy nélkülözhetetlennek érzi a természeti motívum vagy az élő modell jelenlétét, ösztönző közegét, legyen az névtelen táj, hajókkal zsúfolt dunai kikötő, zebegényi parasztház, a nagyvázsonyi temető, a Népsziget, egy törött kerék, egy villámsújtotta fa, a tájban felejtett férfikabát, egy ormótlan gép vagy a gyulai művésztelep egy-egy résztvevője. Intellektuális művész viszont azáltal, hogy a természetben csupán elkezdett vagy félig készre fejlesztett képet a műteremben érleli ki, miáltal a motívum legtöbbször elveszti utalásszerű jellegét s egy tisztán szín- és formaelemekből álló képi rendszerré alakul. E kisebb-nagyobb egységekre tagolt képi rendszer – amely

1

RÉTI ZOLTÁN festő

LOSONCI MIklós: Réti Zoltán s■ines üzenete : Nógrádi gyökér-európai távlat. = Nógrád Megyei Muzeumok Évkönyve XVI. 1990 9 - 36.p. ill.

PROKOPPNÉ Stengl Marianna: Esztergom-Belváros : Műemléki séta. Esztergom : Gran Tours, 1993

RÉTI Zoltán

Vasárnapi
Hírek
1993. szept. 26

RÉTI ZOLTÁN, Balassagyarmaton élő és alkotó festőművésznek Komjáthy Jenő költeményeihez készült akvarellalbumát ünnepélyesen mutatja be holnap, hétfőn délután 5 órakor a városi könyvtárban dr. Hann Ferenc művészettörténész, a szentendrei Ferenczy Múzeum tudományos titkára. A könyvpremier után kiállítás nyílik Réti műveiből, majd emlékülés foglalkozik Komjáthy költészetével.

VASÁRNAP 9